דבר

"במדינת היהודים אין נוטלים את נפשו של אדם, אף לא של מחבל כמו בדרוה"
(עמ' 9)

ההצעה להקים רכבת קלה רק תעביר את פקקי התנועה, אולי משום כך מהסס שר התחבורה לאשרה.
(עמ' 14)

מערכת החיסון של הרירות המייצרת את רוב הנוזלים בגוף התינוק מחוסר ידע באשר לתפקודה.
(עמ' 13)

ספורט	7–8
כלכלה	6
עכשיו	11–12
מדע	13
תעבורה ותיירות	14–15

דבר יום ראשון כ"ד בכסלו תשנ"ה 27.11.94 גליון 21413
16 עמודים, המחיר 2.90 ש"ח (כולל מע"מ) באילת 2.40 ש"ח

הפגנת כוח של החמאס: עשרות אלפים בעצרת נגד ערפאת

העצרת הסתיימה בלא אירועים חריגים; אלפים עברו בצומת נצרים בדרכם לעצרת וקיללו את חיילי צה"ל; כוחות מוגברים של חיילי צה"ל ושוטרים פלסטינים הורו להם להמשיך בנסיעתם; המפגינים נשאו שלטים בגנות הרשות הפלסטינית וישראל; על־פי ההסכם שנחתם בין החמאס לרשות הפלסטינית לא נשאו המשתתפים נשק

מאת מוחמד חליליה ועתי"ם

רבבות תומכי החמאס ברצועת עזה השתתפו אתמול אחר הצהריים בעצרת זיכרון למפקד הזרוע הצבאית של החמאס, עימאד עקאל, שנהרג לפני שנה בהיתקלות עם כוח מסתערבים בעזה, ולקורבנות המהומות האחרונות בעזה. כוחות הביטחון מייחסים לעקאל רציחתם של כ־13 חיילי צה"ל ופציעתם של עשרות חיילים ותושבים.

משעות הצהריים המוקדמות זרמו לשכונת זייתון בעזה אלפי תומכי חמאס מדרום הרצועה, מרפיח ומחאן־יונס בעשרות אוטובוסים ובכלי רכב פרטיים. הם צפרו במכוניותיהם ונשאו דגלי פלסטין ודגלי החמאס וכן תמונות ענקיות של עימאד עקאל. בסביבות השעה 14:00 עברו בצומת נצרים אלפי אנשי חמאס בדרכם לעצרת בעזה. המכוניות האטו את נסיעתן ונהגיהן החלו לקלל את חיילי צה"ל במקום ולשיר את המנוני החמאס. בצומת נצרים היו אותה שעה כוחות מתוגברים של חיילי צה"ל ושוטרים פלסטיניים שהורו לנהגים להמשיך בנסיעתם. במקום נוצר פקק תנועה וסמוך לשעה 15:00 החלה התנועה להידלדל.

העצרת התקיימה בשטח פתוח סמוך לרחוב סאלח אדין בשכונת זייתון. עשרות אלפים מתומכי החמאס נשאו שלטים בגנות הרשות הפלסטינית וישראל, ותמונות של עימאד עקאל וגיבורים אחרים. העצרת נפתחה במצעד צבאי של נוער החמאס. על־פי ההסכם שנחתם בין החמאס לרשות הפלסטינית בסוף השבוע שעבר לא נשאו המשתתפים נשק. בתום המצעד הועלו דגלי ישראל באש לקול קריאות שמחה של משתתפי העצרת. אחר־כך שרפו קבוצות תומכים גם את דגליהם של ארה"ב, ירדן ומצרים. במקום נערכה תפילה לזכרו של עימאד עקאל ושאר "גיבורי החמאס" חללי האינתיפאדה. כמה רעולי פנים נשאו את תמונותיו של השייח אדאדין אל קסאם, שעל שמו קרואה הזרוע הצבאית של החמאס.

"הרשות הפלסטינית הכפופה להוראת רבין וממשלתו נכנעה לתכתיבי הציונים ואנשיה הם שהחלו לירות לעבר מתפללי החמאס שיצאו ממסגד פלסטין", אמר השייח אחמד באכר, ממנהיגי החמאס בעזה. הוא תקף את ערפאת ואת חברי הרשות הפלסטינית ומפקדי המשטרה הפלסטינית. בהתייחסו להאשמות של ראשי הפתח ולרמזים של שרים ברשות הפלסטינית כי ישראל היא זו שגרמה למהומות בסיוע משתפי הפעולה, אמר השייח באכר, כי "שוטריו של אמין אל הינדי (ראש השב"כ הפלסטיני) הם שפתחו בירי לעבר המתפללים. אם משתפי פעולה משרתים ברשות הפלסטינית אז טענותיהם נכונות". הוא לא הוציא מכלל אפשרות כי "משתפי פעולה חסרי תקווה בשירות הציונים השואפים לזרוע מלחמת אחים בעזה" ירו לעבר ד"ר מחמוד אל־זהאר, ממנהיגי החמאס. "חפשו אותם בחוריהם והרגו את אויבי העם השכנים", קרא אחמד באכר להמונים.

ד"ר מחמוד אל־זהאר היה יותר מאופק בדבריו. הוא קרא לאנשיו לא להתעמת עם אנשי המשטרה הפלסטינית ולא לשאת נשק. "יש לנו מטרה משותפת והיא המלחמה באויב הציוני ושחרור האדמות הכבושות. הציונים עושים מאמצים אדירים בכל העולם לחסל את האיסלם בהאשמות חסרות שחר נגד ארגוני צדקה איסלאמיים המאכילים פיות של ילדים בעזה. אלה האויבים שלנו. מטרתנו היא שחרור האדמה הפלסטינית. עוד נניף יחד את דגל פלסטין

(המשך בעמוד 2)

בני נוער חברי מרצ הפגינו ביום שישי מול משרד הביטחון בתל אביב בקריאה לעצור את ההקצנה. עונש מוות הוא מתנה לקיצוניים וסכנת מוות לשלום (צילום: כפיר מאיר)

קרבות עזים בפאתי ביהאץ'; טילים נורו לעבר מטוסי נאט"ו

סראייבו (א.פ.). – קרבות חי"ר וארטילריה השתוללו אתמול בפאתי ביהאץ', בעוד דובר או"ם בסראייבו מודה בכשלון כוחות שמירת־השלום להגן על אזרחי האיזור.

הסרבים המשיכו אמש בלחצם על ביהאץ' מהמזרח והמערב, וכבשו את הכפר הסמוך דרז פולג'ה לאחר לחימה עיקשת. קרבות פרצו ליד בית־החולים הנשמר בידי כוחות האו"ם בעיר בת 70 אלף התושבים.

במרכז בוסניה, המוחזקת בידי הסרבים, דיווחו אתמול טייסים של נאט"ו כי נורה לעברם טיל קרקע־אוויר במהלך טיסות סיור רגילות. מקורות או"ם אמרו שהתקפה היתה מעל דובג' ואקו, כאשר מטוסי טורנאדו בריטיים טסו כדי לאכוף את איזור האסור לטיסה מעל בוסניה. לא היתה פגיעה והטייסים שבו בשלום לבסיסם.

בינתיים עזבו ספינות אמריקאיות ועליהן 2,000 נחתים את צרפת לים האדריאטי כדי לספק עזרה של מסוקים להצלת טייסים של נאט"ו, במקרה שיירטו מעל שמי יוגוסלוויה־לשעבר.

בניו־יורק התכנסה אתמול מועצת הביטחון של האו"ם כדי לדון במתקפה הסרבית בביהאץ'. מוחמד סאקירבי, שגריר בוסניה לאו"ם, דרש את כינוס הישיבה. הוא קרא לאו"ם להגן על ביהאץ'.

שר החוץ הגרמני קלאוס קינקל קיים אתמול בבון שיחות עם עמיתו הרוסי אנדריי קוזירב על המצב בביהאץ'. קינקל נועד עם קוזירב כמה שעות לאחר שיחות שקיים עם מזכיר נאט"ו גורל ווילי קליאס. קינקל הדגיש לאחר מכן את הצורך בפתרון פוליטי למלחמה בבוסניה, באומרו כי צעדים צבאיים, אין בהם כדי להבטיח שלום בר־קיימא באיזור.

ראה הרחבה בעמוד 5

צעירה נדקרה בגן ציבורי בירושלים; החקירה – בכיוון פלילי וגם לאומני

מאת מיכל גרייבסקי

צעירה יהודיה נדקרה ביום שישי בגן ציבורי סמוך למלון שלמה ברחוב המלך דוד בירושלים. הצעירה, תושבת ימין משה, נדקרה בגן הציבורי סמוך לביתה על ידי אלמוני שתקף אותה מאחור ודקר אותה בסכין אחת שנמצאה לאחר מכן בזירת הארוע.

הצעירה הגיעה בכוחות עצמה לכביש הראשי והועברה על ידי אורח במכוניתו הפרטית לבית החולים "ביקור חולים".

מנהל המחלקה הכירורגית בבית החולים, ד"ר רווה, מסר כי הצעירה נדקרה פעמיים בגבה ודקירת סכין חד חצתה את גופה מבתף ימין עד בית השחי. הצעירה שאיבדה דם רב נותחה ויצאה מכלל סכנה. ד"ר רווה הדגיש כי לבחורה היה מזל רב בשל שכבות הבגדים שלבשה במזג האוויר הסגרירי.

בעדות שמסרה הצעירה למשטרה היא לא יכלה להוסיף דבר על הפרטים שהיו ידועים למשטרה, ולפיכך החקירה ממשיכה הן בכיוון הפלילי והן בלאומני.

שר האוצר אישר למכור את גרעין השליטה בבנק המזרחי לקבוצת עופר־וורטהיים

• מדור הכלכלה •

שר החוץ פרס ישהה מחר בבריסל במקביל לא־שרע, אך הסיכויים לפגישה נמוכים

פרס יוצא היום למסע של 10 ימים בארבע מדינות אירופיות, במהלכו ייפגש פעמיים עם ערפאת ועם נציגי המדינות התורמות בנסיון לזרז העברת הכספים; בשיחות עם הפלסטינים ינסו הצדדים לקדם נושא הבחירות והיערכות צה"ל מחוץ לערי הגדה

מאת מוטי בסוק וגדעון קוץ

האם ייפגש שר החוץ שמעון פרס מחר בבריסל עם עמיתו הסורי פארוק א־שרע? ביום שני ישהו שני האישים בבירת בלגיה באירועים רשמיים שונים. גם מזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, יהיה בבריסל ביום שני, לרגל כינוס שרי החוץ של נאט"ו.

בירושלים נפוצו בסוף השבוע שמועות והערכות, כי ייתכן שפרס וא־שרע ייפגשו בבריסל. במשרד החוץ בירושלים לא אישרו את השמועות, אולם בניגוד לעבר גם לא הכחישו אותן. ערב צאתו לבריסל, ביום שישי, נפגש פרס בארבע עיניים עם ראש הממשלה יצחק רבין. מקור במשרד החוץ אמר כי שר החוץ חזר מזה כמה חודשים ואומר כי הוא מעוניין להיפגש עם א־שרע פנים אל פנים, ולפיכך פרס ישמח לפגוש את עמיתו, גם אם הפגישה תתקיים בבלגיה. לדברי המקור, האמריקאים פועלים כל הזמן לארגונה של פגישה כזו, עד כה בלא הצלחה. במשרד החוץ אמרו, כי השאלה אם תתקיים פגישה כזו תלויה גם בניתוח הסורי את תוצאות הבחירות לשני בתי הקונגרס בארה"ב.

גם בבריסל מטילים ספק באפשרות הפגישה, גם אם חוגים אירופים אומרים שישמחו כמובן אם בכורה זו תקרה אצלם.

שר החוץ פרס יוצא לבריסל היום בלילה, במסגרת מסע ארוך יחסית של עשרה ימים, בארבע מדינות באירופה. בריסל לא היתה בתוכנית המסע המקורית של שר החוץ, אולם לבקשות הפלסטינים ואחרים הוא החליט להקדים את צאתו לאירופה ולפקוד גם את בירת בלגיה. בבריסל צפויות לו שתי פגישות עם ראש הרשות הפלסטינית, יאסר ערפאת, אחת בהשתתפות נציגי המדינות התורמות לפלסטינים.

פארוק א־שרע יגיע לבריסל ביום שני, לפגישה עם שרי החוץ של האיחוד האירופי, במסגרתה ינסה לשכנע אותם להוציא את סוריה מרשימת המדינות המעודדות טרור ולבטל את אמברגו הנשק על סוריה. ארה"ב וישראל מתנגדות לדרישות הסוריות. זהו המפגש הראשון של מועצת שיתוף הפעולה בין סוריה והאיחוד האירופי בדרג שרי חוץ מאז נחתם ההסכם בין שני הצדדים ב־1977. עד כה התנגדה רק בריטניה הולנד לחידוש הקשרים הצבאיים עם סוריה.

באירופה מרגיעים כי ממילא סוריה רוכשת את עיקר הנשק שלה ברוסיה, אך לא כך ראתה זאת ישראל, כשניסתה לשכנע את האירופים לשוא בצינורות הדיפלומטיים לדחות את ההחלטה כיוון שארה"ב עדיין לא מחקה את סוריה מרשימת המדינות התומכות בטרור.

עדכון בלשכת רבין

ביום שישי נפגשו רבין ופרס בארבע עיניים, בלשכת ראש הממשלה בקריה בתל אביב. בפגישה דיווח רבין לפרס על פגישותיו בארה"ב, עם צמרת השלטון האמריקאי, ועל פגישתו במדריד, עם יאסר ערפאת. כן נדונו בפגישה שורה של נושאים שוטפים. שני האישים לא מסרו כל פרטים על תוכן הפגישה.

הפגישה של פרס עם ערפאת ביום שני בבריסל נקבעה לבקשת הפלסטינים. בפועל יתקיימו שתי פגישות כנ"ל, אחת בהשתתפות נציגי הטרויקה של האיחוד האירופי, ובשניה בין שני האישים, בהשתתפות יועציהם. בפגישה הראשונה, ייעשה מאמץ ישראלי־פלסטיני משותף לשכנע את מדינות האיחוד האירופי, לקראת מפגש המדינות התורמות שייערך למחרת היום בבריסל, להעביר כספי סיוע

(המשך בעמוד 2)

ערפאת הורה לחקור את ההתנגשויות בעין אלחילווה שבלבנון שבהן נהרגו 8 פלסטינים

הקרבות – בין מתנגדי ערפאת לתומכיו; מפקד המתנגדים: "ערפאת רצה טבח אצלנו כמו בעזה"; נשיא לבנון הראווי: בעתיד נתערב

(עיירי־אי.אף.פי). – ראש אש"ף, יאסר ערפאת, הורה אתמול לחקור את ההתנגשויות בין הפלסטינים במחנה הפליטים הגדול ביותר בלבנון, עין אלחילווה. בהתנגשויות נהרגו שמונה בני אדם. ראש המיליציה של הפת"ח בלבנון, קולונל חאלד אלשייב, אמר כי ההתנגשויות הן תוצאה של מאבק כוחות בתוך ארגון הפת"ח במחנה.

מקורות פלסטיניים אמרו כי מחבלים המתנגדים למדיניות ערפאת ולהסכם השלום שחתם עם ישראל, בהנהגת קולונל מוניר מקדח, הצטרפו לאופוזיציה ותקפו את נאמני ערפאת. מקורות ביטחוניים מסרו כי שקט מתוח שורר במחנה הנמצא 40 ק"מ דרומית לביירות, לאחר קרבות אש בהם הופעלו מקלעים בינוניים וכבדים וטילים נגד טנקים. האש פסקה לאחר חצות.

"נמסר לנו כי הוקמה ועדת חקירה בפקודתו של אבו עמאר וכי היא כבר החלה בעבודתה בשבת בבוקר", אמר שייב לכתבים בעין אלחילווה. הוא הוסיף כי ראש הביון של הפת"ח במחנה, קולונל כמאל מדחת, התייצב בראש כוח של מתנגדי ערפאת שתפס שש עמדות של הפת"ח בעין אלחילווה. נמסר כי עשה זאת "מסיבות אישיות" ביום שישי לפנות בוקר.

מקורות פלסטיניים מסרו כי אנשי מדחת נתמכו על ידי 150 לוחמים ממחנה ראשידייה שליד צור, בקרבות עם כוחות הפת"ח שבהנהגת שייב. בקרבות נהרגו ארבעה מאנשי מדחת ושלושה מאנשי שייב, אמרו המקורות. כן נמסר שנהרג אדם שלא היה מעורב בהתלקחות. לאחר מכן נמסר כי לוחמיו של שייב כבשו את שש העמדות לאחר שהדפו משם את אנשי מדחת.

נשיא לבנון, אליאס הראווי, אמר אתמול בתגובה על התנגשויות הדמים כי הצבא הלבנוני יתערב אם הדבר יקרה שוב. הוא הוסיף כי ניתנו הוראות לצבא הלבנוני להפסיק את הקרבות המסכנות חיי אזרחים".

מוניר מקדח האשים את ראש אש"ף כי יזם את ההתנגשויות במחנה הפליטים וביקש לבצע טבח דומה לזה שהיה בעזה. "ערפאת מבקש להוכיח כי הוא חזק ומסוגל להשיב את המצב לטובתו ברגע", לדברי מקדח, תומכיו של ערפאת הכניסו למחנה תגבורות של 100־150 לוחמים. "אני דורש מלוחמי ערפאת לעזוב את העמדות שכבשו ולהעמיד לדין את האחראים לטבח החדש שבוצע", הוסיף מקדח, "מה שהתרחש היום הוא המשך של מה שהיה בעזה בשבוע שעבר". עוד הוא טען כי אנשיו פתחו במתקפת נגד וכבשו מחדש שתי עמדות במחנה.

רבין יבקש מח"כ רביץ להסיר את הצעת האי־אמון סביב יבוא הבשר

מאת אמיר נוימן

ראש הממשלה, יצחק רבין, ייפגש היום עם חבר הכנסת אברהם רביץ, במגמה לשכנעו להסיר את הצעת אי־האמון בעניין יבוא הבשר.

יו"ר הקואליציה, ח"כ אלי דיין, שיזם את הפגישה, אומר כי בשיחות שקיים בסוף השבוע עם ראשי המפד"ל ויהדות התורה הבהיר לו כי סיעות אלה ייאותו למשוך את הצעת אי־האמון אם הממשלה תפסור את הצעת החוק שלו ושל ח"כ משה קצב מהליכוד שנועדה למנוע יבוא בשר טרף. לדבריו, גם סיעת ש"ס תומכת בהצעת חוק זו.

דיין פנה לשר המשפטים, דוד ליבאי, בבקשה להביא את הצעת החוק לאישור הממשלה עוד היום, כדי לפטור אותה מחובת ההנחה המחייבת מגישי הצעות חוק פרטיות להניחן על שולחן הכנסת 45 יום לפני שיובאו להצבעה בקריאה טרומית. דיין אומר כי הצעת החוק באה לשמור על הסטטוס־קוו הדתי מתוך התחשבות באופיה היהודי של המדינה, ויוזמת החקיקה באה מתוך אמונה ותפישת עולם יהודית, ללא קשר להצבעת אי־אמון.

מחר יידונו במליאת הכנסת הצעות אי־אמון נוספות בנושאי מיסוי הבורסה וציוותו יעוד לממשלה, ויו"ר הקואליציה דיין הכריז על גיוס כללי רשויות והקואליציה לקראת הצבעות אלה.

'לשכת הקשר' של משרד ראש הממשלה בחבר המדינות תומכת ב'ועד' הלא ציוני

מאת נתן דוניבי

"ועד", הארגון היהודי של יהודי חבר המדינות, מגלה בדוח השנתי שלו כי הוא חתם בשנה האחרונה על הסדר עבודה עם לשכת הקשר של משרד ראש הממשלה לפעולה בחבר המדינות בתחומי החינוך וההסברה. בתמורה לחתימה על הסכם זה מסייעת "לשכת הקשר" ל"ועד" שנחשב בעבר ארגון עם אוריינטציה לא ציונית.

בדוח שהופץ באודה ושמי בחבר המדינות בשפה האנגלית מגלים המחברים כי "הוועד" חתם במאי 1993 על הסכם עם לשכת הקשר על פעולה משותפת בתחום עידוד העלייה מחבר המדינות לישראל. הצד השני להסכם עם לשכת הקשר, שנחשבת גוף סודי במשרד הממשלה עוד מתקופתו של שאול אביגור המנוח, הוא ועדת העלייה של "הוועד" בחבר המדינות.

מן הדוח מתברר כי לשכת הקשר מאמנת, עם הסוכנות היהודית, שליחי עלייה וקליטה מקרב היהודים בחבר המדינות. ההסדר הזה שבין "הוועד" לבין "לשכת הקשר" הגדיל את ההכנסות של "הוועד" ואיפשר תשלום לכל אותם חברי "ועד" שעבדו עד כה ללא תמיכה כספית מלאה.

במסמך הגלוי שראה אור בחבר המדינות נאמר כי ההסכם נחתם בין שני הצדדים בצורה רשמית. מלשכת הקשר חתמו דוד ברטוב, ראש לשכת הקשר בארץ בעבר ונציג לשכת הקשר בחבר המדינות, ומהצד היהודי־רוסי חתמו י. זיסליס ול. רוייסמן.

במהלך השיחות בדבר דרכי שיתוף הפעולה, לרבות סיוע כספי של "לשכת הקשר" ל"ועד" שסבל קשיים כספיים רבים בשנים האחרונות.

ישראל וירדן מכריזות על קשרים דיפלומטיים

ירדן מצפה שישראל תודיע עד מחר מי השגריר ברבת־עמון; פרס: עדיין לא הוחלט

מאת דן אבידן

ישראל וירדן יודיעו היום באופן רשמי על כינון קשרים דיפלומטיים ביניהן, כמתחייב מחוזה השלום – כך מסרו אתמול מקורות ירדניים. ההודעה על כינון הקשרים הדיפלומטיים תתפרסם סימולטנית הבוקר בשעה 11 בירושלים וברבת־עמון.

ממשלת ירדן אמורה למנות בימים אלה את ד"ר מרואן אל־מועשיר לעובד משרד החוץ בדרגת שגריר, לקראת הצבתו בתל־אביב כשגרירה הראשון של ירדן בישראל. מועשיר כיהן בשלוש השנים האחרונות כדובר המשלחת הירדנית למו"מ המדיני. הוא איש קורקטי ונעים הליכות שרכש לעצמו כבר במהלך המו"מ ידידים ישראלים רבים מקרב הנושאים ונותנים והעיתונאים.

הירדנים מצפים שישראל תודיע להם היום או לכל המאוחר מחר מיהו המועמד לכהן בתפקיד שגריר ישראל בירדן. שר החוץ פרס אמר אתמול בתגובה על כך ל"דבר" כי עדיין לא נקבע מי יתמנה לתפקיד זה. ההחלטה תתקבל בקרוב.

לדברי המקורות הירדניים, סוכם כבר כי בכל שגרירות יכהנו 8־7 דיפלומטים. השגרירויות ייפתחו ב־10 בדצמבר. ביום המייסדי תבקר משלחת ירדנית בישראל, בראשות עומר אדיפאעי, כדי לקדם את ההכנות לפתיחות השגרירויות הירדנית. באותו יום תבקר בירדן (ולכנעת המקורות הירדניים) משלחת ישראלית בראשות המישנה למנכ"ל איתן בן־צור, כדי לכלול את הדרך לפתיחת השגרירות הישראלית ברבת־עמון.

שר ההסברה הירדני, ג'ואד אל־ענאני, אמר אתמול בראיון בעיתוני ירדן כי בה"ב חששו מתקיים, כנראה, בין ישראל לסוריה, סתם ולא פירש. הוא גם לא הוציא מכלל אפשרות כי מי שיכהן בסופו של דבר כשגריר ישראל בירדן יהיה הרמטכ"ל אהוד ברק. ענאני תקף את ערפאת על־כך שהוא משמיץ את המלך חוסיין כדי להיות מקובל על בני עמו הפלסטינים.

ואילו ראש ממשלת ירדן, עבד א־סלאם אל־מג'אלי, אמר כי ערפאת מתחמק מתיאום עמדות עם ירדן, וכי חל קיפאון בהגעת משלחות פלסטיניות לרבת־עמון למטרה זו. מג'אלי הזהיר מפני העתקת הסכסוך בין אנשי ערפאת לאנשי החמאס מהשטחים לממלכת ירדן. הוא טען כי ממשלת ירדן "לא תצדד בשום צד בעימות זה". בהופעה בפני ועדת החוץ של הפרלמנט הירדני אמר עוד מג'אלי, כי אם יוחלט במו"מ על הסדר הקבע בשטחים שהפיקוח על המקומות הקדושים לאיסלאם במזרח ירושלים צריך לעבור לידי הפלסטינים, ירדן תכבד החלטה כזאת. אולם עד אז, היא תמשיך בעצמה לפקח על המסגדים בהר הבית.

כמו כן אמר מג'אלי, כי בגלל תוצאות הבחירות לקונגרס ולסנט בארה"ב יעברו כמה חודשים עד אשר ירדן תדע כמה סיוע כספי היא תקבל מארה"ב בגין החתימה על חוזה השלום עם ישראל. הוא ציין כי חל שיפור מה ביחסים בין ירדן לסעודיה, וכי ירדן מינתה שגריר חדש האמור לצאת לריאד, אם יאושר הדבר על ידי השלטונות הסעודיים. לדבריו הקשרים בין ירדן לעיראק הם "מיוחדים" וירדן דוגלת בהסרת הסגר הבין־לאומי מעל מדינה זו.

השר שריד התארח אצל שר התחבורה הירדני ונפגש עם צמרת המימשל

מאת מוטי בסוק

השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד, נפגש ביום שישי עם צמרת המימשל הירדני בביתו של שר התחבורה הירדני שליד העירה כראמה. השיחה התמקדה בחיזוק הקשרים בין ירדן לישראל. שריד ידווח על הפגישה לראש הממשלה יצחק רבין ולשר החוץ שמעון פרס.

שריד יצא לביקור פרטי של 24 שעות בירדן עם אשתו, דורית. במסגרת הביקור ביקר גם בפטרה. הירדנים זימנו אותו ביום שישי בצהריים לארוחה לא רשמית בביתו של שר התחבורה. בארוחה השתתפו גם ראש ממשלת ירדן, ד"ר עבד סאלם אל־מג'אלי, ראש ממשלת ירדן לשעבר, זיד א־ריפאעי, סגן ראש הממשלה ושר הפנים.

יו"ר ועדת החוץ של הפרלמנט, השגריר המיועד בישראל, מרואן מועשר, ואחרים מצמרות השלטון. השיחה התמקדה בתהליך השלום, בכל הערוצים, ובעיקר בדרכים לחיזוק הקשרים בין שתי המדינות.

דיון של צמרת ההסתדרות ואנשי אקדמיה

פרץ תקף את עסקת החבילה ואת דרישת האוצר לוותר על חלק מתוספת היוקר

מאת אפרים דוידי

בדיון פנימי שנערך בסוף השבוע בהשתתפות צמרת ההסתדרות ואנשי אקדמיה תקף יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, ח"כ עמיר פרץ, את הצעת עסקת החבילה ואת דרישת האוצר לוויתור על חלק מתוספת היוקר. זו הפעם הראשונה שח"כ פרץ נותן ביטוי לעמדתו ומעריכים שהוא יעשה זאת שוב באופן פומבי, הבוקר, במהלך ישיבת הנהגת ההסתדרות.

הפגישה נערכה בהשתתפות יו"ר ההסתדרות, ח"כ חיים רמון; גזבר ההסתדרות, ח"כ חיים אורון וח"כ פרץ. השתתפו בה, בין היתר, הפרופסורים אסף רזין, צבי סוסמן ואחרים. צדיקה מאוניברסיטת תל־אביב; דיקן הפקולטה למדעי הרוח והחברה באוניברסיטת בן־גוריון, פרופ' אביה ספיבק, ואיש סגל הפקולטה, ד"ר לב גרינברג. מטרת הפגישה היתה ללבן סוגיות הקשורות לעסקת החבילה המוצעת. רוב המשתתפים מהאקדמיה נטו להתנגד לעסקת החבילה ולוויתור על תוספת היוקר. רמון לא הרבה להתבטא והקשיב למתדיינים.

ויכוח קשה פרץ כאשר פרופ' רזין קרא להסתדרות "לא להתפכח בוויתור על תוספת היוקר, אלא להרחיב את מסגרת עסקת החבילה" ולהוסיף ויתורים. ח"כ פרץ תקף במלים קשות את הצעתו של פרופ' רזין ואמר שאם היו לו ספקות לגבי עסקת החבילה, דווקא עמדתו של רזין חיזקה את התנגדותו להצעת האוצר. הוא אמר: "אני לא נציג המעסיקים, נבחרתי על ידי העובדים. אם שר האוצר נכשל בתפקידו, אין זה תפקידי לבוא ולהציל אותו. אף אם נוותר על 2 אחוז מהשכר, גם זה לא יעזור לשר האוצר".

את הסמידה על תוספת היוקר הגדיר ח"כ פרץ כ"דבר עקרוני ויסודי בפעולת ההסתדרות". יצוין שעם התנגדותו של פרץ נוסף איש ברכזי בהנהגת ההסתדרות המתנגד לעסקת החבילה. בסבוע שעבר גם תקף את העסקה המוצעת יו"ר בית הגבהרים בהסתדרות, ח"כ רן כהן, אשר קרא להסתדרות לא לוותר על תוספת היוקר ולממשלה להוריד את חלקה בתשלום דמי הביטוח הלאומי של המעסיקים. על פי הערכתו של ח"כ כהן, האוצר יעביר השנה יותר מ־5 מיליארד ש"ח. חלקם של המעסיקים בדמי הביטוח הלאומי; גם יו"ר סיעת העבודה, חיים הברפלד, מתנגד לעסקה המוצעת.

מפעל "הפוגים" יפסיק לייצר בשבתות בעקבות דרישת ש"ס

(עו). הביקוש הרב לקלפים הצבעוניים של משחק הפוגים המשגע את המדינה דרבן את בעלי המפעל באור יהודה לייצר גם בשבתות. עובדה זו לא מצאה חן בעיני הציבור הדתי ביישוב.

סגן ראש העיר מש"ס, עוזי אהרן, שיגר מכתב למנהל המפעל שבו כתב, כי העירייה רואה בחומרה את פתיחת המפעל בשבתות ובמועדי ישראל, תוך הפרת חוק העזר העירוני. "אי לכך הריני להתריע כי במידה שלא אקבל הודעה על סגירת המפעל אאלץ לנקוט אמצעים".

הוא איים להגיש תביעה משפטית ותלונה למשרד העבודה, ולפנות לכל המוסדות שעומדים תחת השגחת הרבנות בקריאה להימנע מלעבוד עם החברה.

במכתב התשובה ציין מנהל החברה, ישראל שטרן, כי החברה נעתרת לאלתר לדרישתו. "כאורחים טובים אנו מקבלים מיידית את הפנייה", ציין המנכ"ל והודיע על הפסקת העבודה בשבתות.

ילדי בית הספר בקרוזיין בחולון חילקו בסוף השבוע שי לקשישים נזקקים לכבוד חג החנוכה (צילום: בני בדיק, י.פ.פ.)

מחבלים ירו על מוצב צד"ל באזור הביטחון

מאת שמעון וייס

מחבלים, ככל הנראה אנשי חיזבאללה, תקפו שלשום בערב באש מקלעים ופצצות אר.פי.ג'י שני מוצבים של צד"ל באזור השומריה בגזרה המרכזית של אזור הביטחון בדרום לבנון. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. כוחות צה"ל וצד"ל השיבו אש לעבר מקורות הירי.

ביום חמישי בלילה גילו אנשי צד"ל כמה מטעני חבלה על ציר תנועה מרכזי בגזרה המערבית של אזור הביטחון שהוטמנו כנראה על־ידי אנשי חיזבאללה. כוחות הנדסה של צד"ל פירקו את המטענים בלא לגרום לנפגעים או לנזקים.

חרדים יידו אבנים אל מכוניות בכביש בר אילן לאחר הפגנת העבודה־מרצ נגד סגירת הכביש

מאת מיכל גרייבסקי, עתי"ם

(עו). עשרות חרדים יידו ביום ו' בלילה אבנים לעבר מכוניות חולפות ברחוב בר אילן בירושלים, בדרישה לסגור את הרחוב לתנועת כלי רכב בשבתות ובחגים.

החרדים התגודדו בכמה נקודות ברחוב, זמן קצר לאחר שהתפזרה הפגנת פעילי העבודה ומרצ אשר דרשו לא לסגור את הרחוב לתנועה. סמוך לשעה 21.00 החלו עשרות החרדים ליידות אבנים לעבר מכוניות חולפות. כוח משטרה שהוזעק למקום פיזר את החרדים ושניים מהם עוכבו כמה דקות על ידי המשטרה.

גורמים חרדים הביעו זעם רב על האלימות שלדבריהם נקטו שוטרי המשטרה בפיזור האנשים בצומת בר אילן. לדבריהם, נקטה המשטרה בכוח רב שלא לצורך. ארגון חרדי, "מטה עזרה לנפגעי שוטרים", מסר כי פעילות השוטרים צולמה במצלמת וידיאו וכי הארגון יפנה למחלקה לחקירת שוטרים במשרד המשפטים ויגיש תלונות.

בהפגנתם הניפו מאות פעילי מרצ, עבודה ותמר"ת שלטים בנוסח "ירושלים לא למכירה לחרדים" ו"בר אילן לא ייסגר לתנועה" וקראו קריאות בגנות סגירת הרחוב.

יו"ר סיעת מרצ במועצת העיר, אורנן יקותיאלי, אמר כי מאות המפגינים שהגיעו מצביעים על כך כי סגירת רחוב בר אילן לא תתקבל בציבור החילוני בירושלים. יקותיאלי מתח ביקורת על השטח המצומצם שהקציבה המשטרה למפגינים ואמר כי "המשטרה שמה את המפגינים במכלאות ומעולם לא העזה לעשות כך לחרדים". לדבריו, אם ייסגר הכביש לתנועה, הוא מאמין שהציבור החילוני יביע את מחאתו בדרכים אלימות יותר.

נאנסה טרמפיסטית בת 54

(עו). תושבת אשדוד בת 54 נאנסה באכזריות שלשום בבוקר על ידי תושב רמת־גן, ליד תחנת הרכבת ביציאה הדרומית מאשדוד.

האשה ביקשה לעצור טרמפ. תושב ר"ג בן 24 עצר לה, והאשה עלתה לרכבו. היא ביקשה ממנו לנסוע לכיוון ביתה ברובע י"א בעיר. אולם במקום להסיעה לביתה, סטה לפתע הנהג ממסלולו ונסע לכיוון היציאה הדרומית מהעיר. שם, בשטח שומם סמוך לתחנת הרכבת, היכה אותה, קרע את בגדיה ואנס אותה שלוש פעמים.

האשה הצליחה להימלט לאחר שהרכב שקע בבוץ. היא הגיעה מבוהלת לתחנת המשטרה באשדוד, כשהיא חבולה ובגדיה קרועים, וסיפרה שנאנסה. מספר שוטרים מהתחנה יצאו לזירת האונס ועצרו את החשוד, בעל עבר פלילי עשיר. הוא סיפר לשוטרים, כי קיים יחסי מין עם האשה מרצונה החופשי. הוא נעצר והובא לתחנת המשטרה באשדוד.

היום הוא יובא להארכת מעצר בפני השופט בבית משפט השלום באשדוד. האשה נלקחה לטיפול בבית החולים ברזילי באשקלון, כשהיא סובלת מחבלות בכל גופה.

ראשי הציבור בנצרת החליטו להטיל חרם על משתפי הפעולה

מאת מחמוד חליליה

ראשי הציבור בנצרת, שהתכנסו אתמול לישיבת חירום ביוזמת ראש העיר, ראמיס ג'רייסה, החליטו לנדות את משתפי הפעולה ששוכנו בעיר ולהטיל עליהם חרם חברתי וכלכלי.

המתכנסים קראו לתושבי העיר להימנע מהשכרת בתים למשתפי הפעולה ולהימנע מהעסקתם ומקיום מגע חברתי עימם.

כן הוחלט לארגן הפגנה ארצית בנצרת ביום שישי הבא במחאה על השתכנותם של משתפי הפעולה בנצרת וביישובים ערביים אחרים.

הכינוס, שהשתתפו בו נציגים מכל הזרמים הפוליטיים בעיר, לרבות נציג התנועה האיסלאמית ומזכיר מועצת הפועלים שהוא יו"ר מפלגת העבודה בעיר, הטילו את האחריות על השתכנותם של משתפי הפעולה ביישובים הערביים על הממשלה, ובמיוחד על ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, וקראו לו למצוא פתרון אחר להשתכנותם של מי שבגדו בעמם הפלסטיני. "אלו בוגדים ואין להם מקום בתוכנו", אמרו המתכנסים.

גם עיריית טייבה החליטה לנדות את משתפי הפעולה תושבי השטחים ולהטיל עליהם חרם חברתי ודתי. העירייה קראה להוצאת משתפי הפעולה מהדירות שהושכרו להם והבטיחה לשלם לבעלי הדירות דמי שכירות לשנה מראש. כן החליטה העירייה לא לקלוט את ילדיהם של משתפי הפעולה בבתי הספר בעיר ולהקדיש את שעת החברה בבתי הספר לנושא משתפי הפעולה שבגדו בעמם.

"משתפי הפעולה מהווים סכנה ופוגעים בכבוד שלנו", נאמר בגילוי דעת שעליו חתומים ראש העיר, רפיק חאג' יחיא, ו־15 חברי מועצת העיר אשר הופץ אתמול.

חיילים ושוטרים ירו באוויר וגרמו לריכוז כוחות מחשש לאירוע חבלני

(עי). – חיילים ושוטרים שחשבו בטעות כי נתקלו במחבלים באזור חברון ירו באוויר וגרמו לריכוז כוחות בשל חשש לאירוע חבלני.

נמסר כי סיור צה"ל שעבר אתמול בערב על יד מחנה הפליטים אל ערוב שבנפת חברון שמע קול פיצוץ. החיילים הגיבו בירי באוויר. בתגובה ירו באוויר שני שוטרים תושבי אל ערוב. בשלב זה חשבו הן החיילים והן השוטרים כי הם עומדים בפני ירי של מחבלים. צה"ל הזעיק למקום כוחות צבא רבים. מתחקיר שערך מח"ט הגזרה מיד אחר כך הוברר מעל לכל ספק כי אין מדובר באירוע פח"ע.

צ'אנס

עלה - J, לב - 9, יהלום - K, תלתן - 9

מזג האוויר

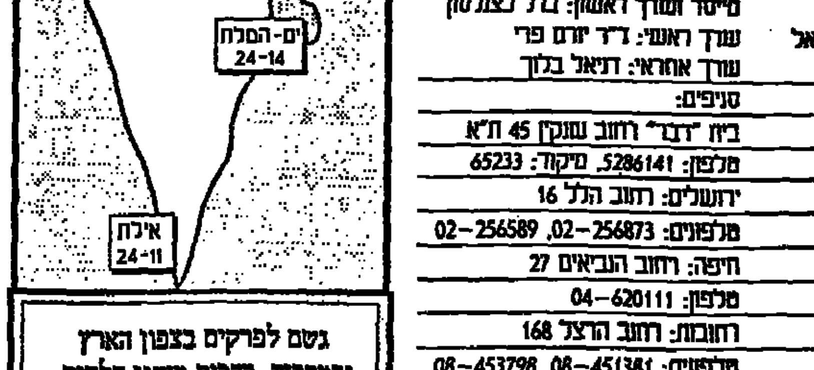

גשם לפרקים בצפון הארץ ובמרכזה. בדרום מעונן חלקית.

הרב מובשוביץ מונה לרב של "אוהל יצחק" ושל שכונת קרית משה בי"ם

מאת נח זבולוני

העמותה "בית כנסת אוהל יצחק" בירושלים, אישרה פה אחד את החלטת גבאי בית הכנסת "אוהל יצחק הגדול" בשכונת קרית משה למנות את הרב יוסף אליהו מובשוביץ, בן 30, לרב של בית הכנסת ושל השכונה. המינוי לרב שכונה טעון אישור של המועצה הדתית בירושלים.

לפני כחודש מת הרב שילה רפאל שהיה רב בית הכנסת ורב השכונה. בצוואתו ביקש למנות את חתנו הרב מובשוביץ במקומו. הרב מובשוביץ הוא חניך ישיבות גבוהות ומוסמך לרבנות ואף התגייס לצה"ל. הוא נחשב רב מתון.

תיירת בת 76 טבעה בים המלח

מאת אמיר רוזנבליט

הדויה הילדרגרד, תיירת בת 76 מגרמניה, טבעה אתמול בעת שרחצה בים המלח. התיירת הגיעה יחד עם בעלה וקבוצת תיירים לחוף ים המלח. לאחר זמן מה, נמשתה מהים במצב אנוש, לאחר ששתתה כמות גדולה של מי ים.

היא נלקחה לבית החולים סורוקה בבאר שבע, שם נקבע מותה.

שר החוץ פרס

(המשך מעמוד 1)

לפלסטינים, בסכומים גדולים יותר ולאלתר.

בפגישה השניה, הישראלית־פלסטינית, ישתתפו בצד הישראלי גם מנכ"ל משרד החוץ אורי סביר, היועץ המשפטי של המשרד יואל זינגר, מתאם הפעולות בשטחים אלוף דני רוטשילד, וראש אגף תכנון בצה"ל אלוף עוזי דיין. המפגש יוקדש לביצוע החלק השני בהסכם האוטונומיה, ובעיקר להיערכות מחדש של צה"ל בשטחים וקיום הבחירות למוסדות הפלסטינים בגדה וברצועה. נציגי ישראל יעלו בפגישה גם את כל נושא אירועי הטרור האחרונים ברצועה, כולל את שאלת הפעילות הטרוריסטית הגלויה במעט של החמאס. לאחר הפגישה ביום שני בבריסל יעברו השיחות על האוטונומיה לקהיר.

פרס לא יפגוש בבריסל את שר החוץ האמריקני וורן כריסטופר שיבוא לשם במחצית השניה של השבוע כדי להשתתף בכינוס שרי נאט"ו. כן תשתתף משלחת ישראל במפגשי הוועדה הכלכלית המשותפת ישראל־ירדן־ארה"ב וועדת המעקב של ועידת קזבלנקה.

ביום שלישי יפתח פרס ביקור רשמי בספרד שימשך יומיים. במהלך שהותו במדריד הוא ייפגש עם מלך ספרד, עם ראש ממשלתה ויקיים ישיבת עבודה עם שר החוץ הספרדי. הוא גם יופיע במדריד בכנס בין־דתי ליהודים, מוסלמים ונוצרים. ביום חמישי ייפגש שר החוץ, ברומא, עם האפיפיור וכן עם נשיא איטליה ועם שר החוץ שלה, איתו תתקיים גם ישיבת עבודה. ביום שישי יטוס פרס לבודפשט, שם הוא יעשה חמישה ימים בשני אירועים, כנס האינטרנציונל הסוציאליסטי וכינוס הוועדה לבטחון ושיתוף פעולה אירופי.

מעריכים, כי ראשי מדינות ושרי חוץ רבים יגיעו לבודפשט, ובהם גם נשיא ארה"ב ביל קלינטון. שר החוץ פרס אמור לנאום בשני הכנסים. שר החוץ ישוב ארצה ביום שלישי הבא בלילה.

מתה מרים אגרס

מאת כתב "דבר"

מרים אגרס, אשתו של אליהו אגרס, מי שהיה מזכיר מערכת "דבר" עד שפרש לגימלאות לפני עשר שנים, מתה אור לאתמול באופן פתאומי מדום לב. בת 72 היתה במותה.

מרים היתה ילידת העיר קלן בגרמניה ומשפחתה עברה לאמסטרדם ב־1938, אחרי ליל הבדולח. במלחמת העולם השנייה היתה עם משפחתה במחנות ריכוז שנים. אחרי המלחמה שבה לאמסטרדם, שם הכירה את אליהו אגרס, ששהה בהולנד עם חיילי הבריגדה היהודית מארץ־ישראל, השניים נישאו.

רוב שנותיה בארץ עבדה בתחום האמנות. שנים רבות ניהלה את מוזיאון הציור של עיריית תל־אביב ומוזיאון הציור של ספרא והכינה להערכה מצרי ציירים ופסלים בעבודתו. כמרכז סייעה מרים לבעלה אליהו אגרס במילוי תפקידיו במערכת "דבר".

דבר DAVAR
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עיתון פועלי ישראל
מייסד ועורך ראשון: ברל כצנלסון
עורך ראשי: ד"ר יורם פרי
עורך אחראי: דניאל בלוך
המו"ל: "דבר בע"מ"
מודפס בדפוס דבר בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רחוב שנקין 45 ת.ד. 199, מיקוד 65233
מלפון: 03-5286141 (6 קווים)
פקסימיליה: 03-294783
מחלקת המודעות, מלפונים ישירים
5286156, 5281860, 298032
פקסימיליה מודעות: 03-298032
מלפון לפניות הציבור 07.00-22.00, 03-5286141
סניפים:
בית "דבר" רחוב שנקין 45 ת"א
מלפון: 5286141, מיקוד: 65233
ירושלים: רחוב הלל 16
מלפונים: 02-256873, 02-256589
חיפה: רחוב הנביאים 27
מלפון: 04-620111
רחובות: רחוב הרצל 168
מלפונים: 08-451381, 08-453798
הפצה "נר" 03-377056

ביוזמת השר משה שחל

כנס שרי המשטרה בנאפולי החליט לראות בטרור תופעת פשיעה שיש להילחם בה

מאת מיכל גרייבסקי

למרות התנגדותן של ארה"ב וכמה מדינות אירופיות הצליח שר המשטרה, משה שחל, להעביר החלטה בתום הכינוס הבינלאומי של שרי משטרה בנושא הלחימה בפשיעה מאורגנת ובין־לאומית שנערך בנאפולי, הרואה בטרור תופעת פשיעה שיש להילחם בה כמו בשאר ענפי הפשיעה המאורגנים והבין־לאומיים.

להחלטה משמעות אופרטיבית מרחיקת לכת שתתבטא בנקיטת צעדים נגד איסוף כספים והעברתם לגורמים טרוריסטיים, ובמיוחד לארגונים איסלאמיים קיצוניים.

בהצעת ההחלטה שהועלתה על־ידי המשלחת הישראלית בראשותו של השר שחל תמכו משלחות מצרים, תוניס, אלג'יריה, ספרד, תורכיה ופרו והיא התקבלה למרות התנגדותן של ארה"ב וכמה מדינות אירופיות, אשר ניסו למנוע כל אזכור של טרור במסמך המסכם של הכינוס בנושא הטיפול בפשיעה מאורגנת.

בכינוס סוכם גם על שיתוף פעולה בין המדינות שיתבטא בעיקר בהחלפת מידע ובעריכת חקירות משותפות והודגש הצורך בעריכת שינויים חקיקתיים בנושאים כמו הלבנת הון והגנה על עדים וקורבנות.

איטליה הציעה להקים ולממן מרכז הדרכה וכוח משימה בין־לאומי שיפתח שיטות לחימה נגד הפשיעה המאורגנת. ישראל נתבקשה לקחת חלק בכוח המשימה ולסייע בהקמת מרכז ההדרכה.

(עו). – בפגישה שנערכה שלשום בין ניצב יוסי לוי, ראש אגף החקירות במשטרת ישראל, ורוח גבע, ראש היחידה לקשרים בין־לאומיים במשרד המשטרה, לבין נציגי ממשלת ומשטרת איטליה הוחלט על הקמת מרכז בין־לאומי ללוחמה בטרור בישראל.

שר המשטרה, משה שחל, אמר בפגישה שקיים שלשום בלונדון עם מפכ"ל המשטרה הבריטית הסקוטלנד יארד, סיר קונדון, כי "בריטניה משמשת מרכז להעברת כספים מנסיכויות המפרץ, אירופה וארה"ב למימון פעולות החמאס והג'יהאד האיסלאמי בשטחים".

שחל ציין, כי בידי משטרת ישראל מידע המצביע על דרך העברת הכספים שבעזרתם ממומן החמאס את פעולותיו בשטחים ובישראל. הוא הדגיש, כי רוב הכספים מועברים דרך בריטניה.

בתום הפגישה הוחלט כי שתי המשטרות ושירותי הביטחון ישתפו פעולה בתחום זה. שיתוף הפעולה יתבטא בעיקר בהחלפת מידע על פעילים וכספים ובנקיטת צעדים משפטיים נגד מתרימים לארגוני טרור. במידת הצורך יוחרמו הכספים.

לונדון משמשת כמרכז לפעילויות איסלמיות באירופה. לפני כחודשיים התקיים בלונדון כנס של ארגונים מוסלמים פונדמנטליסטיים בו הושמעה הקריאה להשמיד את ישראל.

הבוקר יחודש המאמץ לאתר דליפת הדלק בצינור הנפט בשכונת נווה־שאנן בחיפה

מאת אורי שרון

מומחים מבתי הזיקוק לנפט בחיפה ימשיכו הבוקר במאמציהם לאתר דליפת דלק שכנראה קיימת כמה ימים בצינור הנפט העובר מתחת לפני הקרקע, באזור מגורים בשכונת נוה שאנן בעיר.

הלימודים בחטיבת ביניים בשכונה, שתלמידיה התלוננו ביום רביעי שעבר על ריחות חריפים, יועתקו לבניין החטיבה העליונה, השוכן בסמוך. הם יוחזרו לבניינם לאחר פגרת חג החנוכה.

תחילה חשבו שמדובר בדליפת גז, אך בדיקות שנערכו לא גילו דבר. אנשי איגוד ערים לאיכות סביבה בחיפה בדקו את האזור ומהנדסת האיגוד היתה סבורה שמדובר בדליפת דלק מצינור שמוביל מבתי הזיקוק שבמפרץ – למרכז הארץ. הנהלת האיגוד הורתה, איפוא, לבתי הזיקוק להפסיק לאלתר את ההזרמה. במקביל החלו אנשי בתי הזיקוק לבדוק את מקור הדליפה האפשרית, אך לא נמצא דבר. עם זאת, בגלל תנאי מזג האוויר הקשים לא ניתן לקבל תוצאות מהימנות, והבוקר כאמור יחודשו הבדיקות.

בתוך כך הורו אנשי איכות הסביבה להפסיק לחלוטין את הזרמת הדלק ותזקיקים בצינור זה ובמשאר הצינורות של חברות הגז והדלק האחרות, הפרושים מתחת לפני הקרקע באזור התעשייה של חיפה ומהווים סכנה של ממש לאוכלוסייה. כזכור, בשנה החולפת כבר אירעו כמה דליפות דלק באזור התעשייה בחיפה, שרק בדרך נס לא נסתיימו באסון כבד.

רבין: ביצוע גזר דין מוות יהיה משגה
פרס: עונשי מוות לא ירתיעו מתאבדים

בית הדין הצבאי לערעורים בהרכב של חמישה שופטים ידון בפסק דין המוות שהטילו שלושת שופטי בית הדין הצבאי בג'נין, סא"ל עודד פסנזון, סא"ל בנימין כהן וסא"ל יהודה אורון, על המחבל סעיד בדארנה

(עו). – "עד היום ישראל לא הוציאה אף מחבל פלסטיני להורג ואני חושב שהדבר היה נכון. אף ממשלה בישראל לא רצתה שיבוצע עונש מוות. בעיקרון אני חושב שזה יהיה משגה לבצע גזר־דין מוות" – אמר ראש הממשלה, יצחק רבין, שלשום בנמל התעופה בן־גוריון, בהתייחסו לעונש המוות שהטיל בית הדין הצבאי בג'נין על המחבל שתכנן את הפיגוע בחדרה.

גם שר החוץ, שמעון פרס, אמר שלשום שהוא מתנגד לגזר דין המוות שהוטל על המחבל סעיד בדארנה.

השר פרס, שהופיע במועדון בתל־אביב, אמר, כי הוא בא על כך שישראל איננה מדינה של גרדומים. לדבריו, עונשי מוות לא ירתיעו מתאבדים פוטנציאליים. "מחבל שיודע שעונש מוות מרחף על ראשו יילחם בצורה קשה יותר מזה היודע שיש לו סיכוי להיוותר בחיים", אמר.

שר החוץ אמר, כי קיומה של אוכלוסייה מוסלמית עניה, מאוכזבת, אחוזת קנאה ושנאה מאיים על המזרח התיכון החדש כיום. הוא ציין, כי התהליך לא יושלם ללא פתרון הבעיה הפלסטינית. לדבריו, מי שהחליט על ההתנחלויות ביהודה ושומרון טעה. "זה לא סוף מעשה במחשבה תחילה, זה מעשה ללא שום מחשבה", אמר פרס.

בית הדין הצבאי לערעורים בהרכב של חמישה שופטים ידון בפסק דין המוות שהטילו שלושת שופטי בית הדין הצבאי בג'נין, סא"ל עודד פסנזון, סא"ל בנימין כהן וסא"ל יהודה אורון, על המחבל סעיד בדארנה, אשר הורשע בקטל חמישה ישראלים ובפציעתם של 30 ישראלים נוספים בפיגוע שהיה ביום הזיכרון האחרון באוטובוס אגד בחדרה.

על אף שהמחבל הצהיר על רצונו למות, הוא יכול על־פי החוק לערער על העונש בבית הדין לערעורים.

אלוף פיקוד המרכז, האלוף אילן בירן, יכול אף הוא על־פי החוק לשנות את גזר הדין ולהמירו בעונש מאסר עולם.

גורמי ביטחון מעריכים, כי על אף שלבתי המשפט הצבאיים ישנה סמכות לגזור גזר דין מוות על מחבלים, גזר הדין לא ימומש בסופו של דבר ויומר בעונשי מאסר עולם.

הפגנת כוח של החמאס: עשרות אלפים בעצרת נגד ערפאת

(המשך מעמוד 1)

בירושלים הבירה שתשוחרר בשם אללה ועל כל שעל אדמה מסוריה ולבנון בצפון, ירדן במזרח ומצרים בדרום".

בסביבות השעה 16:00 הגיעה העצרת לסיומה ועשרות אלפי המשתתפים החלו להתפזר. כשהגיעו המפגינים לצומת נצרים הם קראו קריאות בגנות ישראל וקיללו את החיילים. כוחות גדולים של משטרה פלסטינית ושל צה"ל שמרו על הסדר במקום.

עדי ראייה מסרו, כי לא נראו שוטרים פלסטינים במקום ההתכנסות. ראש אש"ף, יאסר ערפאת, הבטיח כי ינקוט בכל האמצעים כדי לאפשר עצרת שקטה ללא מעשי אלימות. "עשינו את כל הסידורים להבטחת עצרת זיכרון זו לעמאד עקל", אמר לכתבים עם תחילת התכנסותם של אנשי החמאס. הוא הוסיף, כי ביקש מבכירי הרשות הפלסטינית לבוא ולהשתתף בעצרת. "ביקשתי את אחי להבטיח את האירוע והם ישתתפו", אמר.

גורמים בתנועת החמאס מסרו, כי העצרת שתוכננה להתקיים ביום שישי מיד לאחר התפילות נדחתה בשל מזג האוויר הסגרירי והצפת שטחים בשכונת סג'אעיה בעזה.

ראשי הציבור הערבי בישראל נשמו אתמול לרווחה עם סיום העצרת שארגנה תנועת החמאס בעזה.

יו"ר ועדת המעקב הערבית העליונה, איברהים נמר חוסיין, התקשר בשעות הערב עם יו"ר הרשות הפלסטינית, יאסר ערפאת, ועם ד"ר מחמוד אל־זהאר, ממנהיגי החמאס, והביע את הערכתו והערכת האוכלוסייה הערבית בישראל על חלקם בהרגעת הרוחות ב־48 השעות האחרונות.

ראשי ועדת הפיוס, שייח עבדאללה נימר דרוויש, מנהיג התנועה האיסלאמית בישראל, וד"ר אחמד טיבי, יועצו של ערפאת, קיימו במשך היום קשר טלפוני עם יאסר ערפאת וד"ר א־זהאר וקיבלו דיווח על ההתרחשויות בעזה.

שייח נימר דרוויש פנה לתושבי הרצועה באמצעות רדיו פלסטין המשודר מעזה ומיריחו, וקרא להם להביע את דעותיהם בצורה דמוקרטית ולהימנע מאלימות.

השייח דרוויש אמר, כי ועדת הפיוס תמשיך במאמציה להגיע להסכם ולהבנה בין הרשות הפלסטינית והחמאס.

חבר הוועד הפועל של אש"ף, סולימאן אל־נג'אב, אמר שהסכם הביניים שהשיגה ועדת הפיוס צריך להיות נקודת מוצא להמשך הדיאלוג וקרא לשני הצדדים להפסיק לקיים תהלוכות ועצרות המוניות.

אל־נג'אב, שביקר אתמול בנצרת כאורח חד"ש, אמר שיש צורך חיוני בחידוש פעילות אש"ף ומוסדותיו בשטחים ובפזורה כדי לחזק את הרשות הפלסטינית. לנוכח ההתפתחויות האחרונות יש לזרז, לדבריו, את תהליך המו"מ בין ישראל והפלסטינים כדי לתת יותר לפלסטינים ביטחון ואמון ברצונה של ישראל בשלום ובביצוע הסכם אוסלו.

אל־נג'אב קרא לערפאת לזמן את הוועד הפועל של אש"ף ולנהל דיאלוג עם האופוזיציה של הרשות הפלסטינית, שאינה מתנגדת לתהליך השלום אלא לאופן ניהול המו"מ עם ישראל.

הכוריאוגרף ויליאם פורסיית מלהקת הבלט פרנקפורט בעת חזרה בבית ה[illegible] עם אחת הרקדניות מלהקת בת־שבע (צילום: גדעון מרקוביץ, י.פ.פ.)

500 מוסלמים מתפללים במערת המכפלה

(ע). 500 איש – מספר שיא של מתפללים מוסלמים – הגיע בימי ו' לתפילת הצהריים במערת המכפלה בחברון מאז נפתחה מחדש ב־7 בנובמבר. מספר דומה של מתפללים הגיע למקום בימי ה'. על פי ההנחיות החדשות אשר הוציא צה"ל לאחרונה, מספר המתפללים המותר לכניסה למערה הוא 500 איש מבני כל דת.

נעצרו שני חשודים בהשלכת בקבוקי תבערה בהפגנה במזרח־ירושלים

מאת מיכל גרייבסקי

כוחות מג"ב, שנערכו מבעוד מועד לאחר קבלת מידע מודיעיני, תפסו אתמול בשעת מעשה שני ערבים שהשליכו בקבוקי תבערה במהלך הפגנה ברחוב סלאח א־דין במזרח־ירושלים.

בהפגנה השתתפו גורמים פלסטיניים המתנגדים למדיניותו של ערפאת ובמהלכה הובערו צמיגים והושלכו שני בקבוקי תבערה.

כוחות מג"ב שהיו ערוכים בשטח לכדו את משליכי הבקבוקים והשיבו את הסדר על כנו. ילד שנתפס בעת שהבעיר צמיג נעצר אף הוא והועבר לחקירה במחלק המיעוטים שבבירה.

צבן בכינוס במפ"ם: לממשלה הישגים חברתיים וכלכליים חסרי תקדים

השר ציין את הירידה באבטלה, הגידול בתוצר והעלייה ברמת החיים; ח"כ צאדק: לא אצביע בעד תקציב 1995 אם לא ייענו מצוקות ערביי ישראל

(ע). בכינוס של הדור הצעיר של מפ"ם שהתקיים בקיבוץ יקום, בהשתתפות חברי כנסת והשר יאיר צבן אמר צבן כי הישגי הממשלה בכמה תחומים חברתיים־כלכליים הם ללא תקדים.

לדבריו, היתה ירידה באבטלה, מ־11.2 אחוז ל־7.3 אחוז כיום; גידול התוצר פי ארבעה הוא חסר תקדים בהשוואה לכל מדינה מערבית; רמת החיים באוכלוסייה הוותיקה בישראל עלתה ב־22 אחוז; שיעורי האבטלה בקרב העולים ירדו מ־38 אחוז ב־1991 ל־11 אחוז כיום, וזה הישג יוצא דופן.

השר צבן אמר כי ההון האנושי שהיתוסף לאוכלוסיית ישראל עם בואם של העולים מחבר העמים מסביר יותר מכל את שיעורי הצמיחה המרשימים לעומת הקיפאון בשאר מדינות המערב. בהמשך דבריו התייחס צבן לנושא המדיני וטען שרבין וערפאת משולים ל"תאומי סיאם" מבחינת הקשר שלהם לקיומו ולהמשכו של תהליך השלום. התנאי להצלחתם הוא שיפור רמת האמון ההדדי ביניהם. לדעתו, ערפאת צודק כשהוא נוקט אסטרטגיה של דיפרנציאציה בתוך החמאס תוך שהוא נמנע ממלחמת אחים.

סגן שר החקלאות, ח"כ ואליד צאדק, אמר בכינוס כי אם בתקציב 1995 לא ייענו המצוקות האמיתיות של ערביי ישראל, הוא לא יצביע בעדו. לדבריו, "שלום צריך להתחיל מהבית ואסור להשאיר את ערביי ישראל מחוץ לתהליך השלום ומבלי שייהנו גם מפירותיו".

ח"כ ענת מאור התייחסה לקידום מעמד הנשים וסקרה את פעילותו של הלובי למען שוויון האשה בכנסת ואת עבודתה של ועדת המשנה לקידום מעמד האשה שהיא עומדת בראשה. מאור ציינה את הנקודות העיקריות שבהן לדעתה צריך לקדם בפועל את הנשים: בעבודה ובכלכלה, במתן אפשרות לקריירה שוות ערך ותגמול לנשים, העדפה מתקנת גם בתחומים של מישרות ניהוליות, בשירות הציבורי, בעסקים קטנים ובפוליטיקה, כמו בדגמים הנהוגים בארה"ב ובסקנדינביה. קידום האשה הערביה בעבודה אף הוא יעד חשוב, בחינוך ובשוויון בין המינים בבתי הספר במגזר הערבי. לגבי אלימות נגד נשים אמרה כי צריך לטפל בגברים על ידי ענישה ושיקום, משום שהמקום הבטוח והמוגן ביותר של האשה צריך להיות ביתה ולא נבנה מקלטים ל־200 אלף נשים.

בסיום הכינוס הופיע ח"כ חיים אורון (ג'ומס) התייחס למצבה של ההסתדרות. ח"כ אורון אמר שאם לא היינו עושים את המהפך בהסתדרות, היא "היתה נגמרת מעצמה" תוך כמה שנים. קופת חולים גם היא היתה באותו כיוון, בעיקר משום שהיו בה פי שניים קשישים מאשר בקופות חולים אחרות והעומס על הקופה היה אדיר. נייר העמדה של מפלגת העבודה בהסתדרות בשנים האחרונות היה זהה לזה של רם, אך הם לא היו מסוגלים לבצע את השינויים הדרושים.

ההסתדרות צריכה להיות מערכת מאוזנת המשלבת בין איגוד מקצועי חזק לבין מגוון פעילויות אחרות שבלעדיהן אין איגוד מקצועי. צריכה להיות מערכת חברתית כוללת שיש בה איזון נכון, הקצאת משאבים ואנרגיות בין שני הדברים. ההסתדרות היא הסיכוי של מרצ לדריסת רגל משמעותית גם בתחום החברתי.

שר הבינוי והשיכון בנימין בן אליעזר סייר בסוף השבוע ביריד דירות במרכז הבנייה ברמת אביב. הוצגו שם למכירה יותר מעשרות אלפים דירות (צילום: ישראל הדרי)

צה"ל ביטל תהלוכת תמיכה בערפאת בשכם "מחשש עימות"

(ע). צה"ל הורה לבטל תהלוכת תמיכה ברשות הפלסטינית ובערפאת שהיתה אמורה להתקיים אתמול בשכם. מזכ"ל הפת"ח בגדה, מרוואן אל־ברגותי, אמר כי מניעת התהלוכה פוגעת בהמשך תהליך השלום וההחלטה לא תרתיע את הפת"ח מלארגן פעילויות דומות בעתיד.

אמין מקבול, מראשי הפת"ח בשכם, זומן כבר ביום ה' שעבר על ידי מושל העיר שכם ובשיחה הובהר לו כי הצבא ימנע כל הפגנה ברחובות העיר מחשש כי האירוע עלול להתפתח לעימות עם צה"ל. עוד נאמר לפעילי הפת"ח כי הצבא מתנה כל כינוס של התנועה בכך שהוא ייערך במקום סגור.

לדברי פעילי הפת"ח הוחלט לא להעביר את האירוע למקום סגור מכיוון שאין בשכם מקום שיכול להכיל "עשרות אלפים אשר צפויים היו להגיע לאירוע".

פעילי מחנה השלום הפגינו מול ביתו של רבין בדרישה לפרק ההתנחלויות ברצועה

מאת כתב "דבר"

כרזה ענקית שבה נכתב "להחזיר את המתנחלים הביתה" קיבלה אמש את פניהם של מאות פעילי שלום עכשיו וגוש שלום שהפגינו מול בית ראש הממשלה בירושלים. המפגינים דרשו לפנות את היישוב נצרים ואת יתר ההתנחלויות ברצועת עזה.

המפגינים הניפו שלטים, ביניהם "לצאת מעזה עכשיו" ו"לשלוף את הקוצים מהשלום" וקראו קריאות בעד פינוי היישוב. עוד הם שרו "נצרים וכפר דרום, קוץ בתהליך השלום". בכך הם ציטטו את דברי שר החוץ, שמעון פרס, אשר בשבוע הגדיר את ההתנחלות נצרים כ"קוץ".

גם ח"כ רן כהן (מרצ) שהשתתף בהפגנה אמר כי נצרים מהווה מכשול לשלום. לדבריו, היישוב "אינו שווה" את המחיר הביטחוני והכלכלי שנאלצת המדינה לשלם בעבורו. "אנחנו בעד רבין, ונצרים היא נגד. באנו לכאן כדי להגיד לראש הממשלה שנצרים רוצה להכשיל אותו ואת תהליך השלום", אמר ח"כ כהן והוסיף כי עשרות המיליונים שמוציאה המדינה על נצרים יכלו להעלות רבבות קשישים אל מעבר לסף העוני. עוד נשא דברים במהלך ההפגנה פעיל השכונות, ימין סויסה.

עשרות חברי גוש שלום בלטו עם כרזות שקראו לפרק את כל ההתנחלויות. כרזות אחרות של גוש שלום עוצבו בדומה לכרזה של תנועת חב"ד – "היכונו לביאת המשיח", אך בהפגנה נכתב בהן "היכונו לפירוק ההתנחלויות". דובר התנועה, אדם קלר, מסר כי חברי גוש שלום מזדהים עם מארגני ההפגנה – אנשי שלום עכשיו – וקוראים לפרק את ההתנחלויות ברצועה. "פירוק ההתנחלויות יחסוך דם ודמים של ישראלים ופלסטינים", ציין קלר.

עשרות מטרים מההפגנה, בכיכר צרפת, קיימו קומץ אנשי ימין משמרת מחאה ובה קראו להפסיק לאלתר את תהליך השלום. זמן קצר לפני תחילת ההפגנה עצרה המשטרה סמוך לבית ראש הממשלה את פעיל כך לשעבר, איתמר בן־גביר. במשטרה ציינו כי בן־גביר היה מבוקש לחקירה בשל חשד לעבירות שביצע בחודשים האחרונים. הפגנת תנועות השלום עברה ללא תקלות ולא נערכו מעצרים במהלכה.

עוד 700 מיהודי סוריה יגיעו בקרוב לישראל

מאת נתן רונן

700 מיהודי סוריה השוהים בארה"ב יצטרפו בחודשים הקרובים ל־1,500 היהודים אשר כבר עלו לישראל. כך אומר ישראל סרוק, שסיים בעת האחרונה את שליחותו מטעם הסוכנות היהודית בניו־יורק.

בראיון שהעניק לעיתון הפנימי של הסוכנות היהודית הוא אומר כי במשך שלוש שנים עודד יהודים שהגיעו מדמשק לניו־יורק לעלות לישראל. סרוק משבח גם את פעילותה של המשלחת בראשותם של ראש המשלחת הקודם יוסי קוצ'יק, ואחר כך ג'ודי עמית, בענייני הקהילה היהודית־סורית בניו־יורק.

ישראל והפלסטינים יבקשו מהמדינות התורמות להעביר מייד 150 מיליון דולר

מאת מוטי בסוק

הפלסטינים וישראל יבקשו מחרתיים בבריסל מהמדינות התורמות, סיוע חרום מיוחד לרשות הפלסטינית של 150 מיליון דולר, על סמך מסמך משותף, שהוכנו בימים האחרונים.

מפגש המדינות התורמות ביום שלישי מוגדר כמפגש חרום, מימון, לרגל מצוקת הפלסטינים. המדינות התורמות יתבקשו להקדים את העברת הכספים לנושאים שוטפים, בעיקר תשלום משכורות, מתקציב פרויקטים שונים. ערב מפגש התורמות, מחר, יפגשו בבריסל שר החוץ, שמעון פרס, וראש הרשות הפלסטינית, יאסר ערפאת, עם הטרויקה של האיחוד האירופי. מטרת המפגש לשכנע את האיחוד לתמוך למחרת היום, במפגש התורמות, בבקשה הפלסטינאית להקדים את העברת הכספים.

משלחת ישראל למפגש התורמות כוללת את מנכ"ל משרד החוץ, אורי סביר, סמנכ"ל משרד האוצר, דוד ברודט, ראש המינהל האזרחי, אלוף דני רוטשילד, וסמנכ"ל כלכלה במשרד החוץ עודד ערן. בראש המשלחת האמריקאית יעמוד דניס רוס, ראש צוות השלום.

לקראת המפגש הכינו הפלסטינים וישראל הצעת תקציב, המדברת על העברת סיוע חרום מצד התורמות לרשות הפלסטינית בסך של 150 מיליון דולר, לפי שלושה סעיפים, מימון הוצאות שוטפות של הרשות, מימון המשטרה הפלסטינית ומימון חמש הפונקציות האזרחיות ("העברה המוקדמת") שישראל העבירה לניהול הפלסטינאים.

150 מיליון דולר אמורים להספיק לחצי שנה. בנוסף, מדובר יבקשו הפלסטינים את הסכמת התורמות למימון פרויקטים לטווח קצר, בעיקר דרך ארגונים של האו"ם (אונר"א), בהיקף של 20 מיליון דולר. הפלסטינים וישראל יציעו גם, כי המדינות התורמות יעודדו את הסקטור הפרטי שלהן להשקיע בעזה, באמצעות ערבויות מדינה.

בינתיים נודע, כי סעודיה, שיחסיה עם ערפאת גרועים מאוד מאז מלחמת המפרץ, העבירה לאחרונה 5 מיליון דולר לרשות הפלסטינית, לתשלום משכורות לשוטרים.

ישראל וירדן ידונו מחר בבריסל בפרויקטים כלכליים משותפים

מאת מוטי בסוק

ביום שני ידונו ישראל וירדן, בבריסל, בשני מפגשים שונים, בקידומם המיידי של פרויקטים כלכליים משותפים במימון אירופי ואמריקאי.

במפגש המולטי־לטראלי הראשון ישתתפו ישראל, ירדן והאיחוד האירופי. במפגש השני ישתתפו ישראל, ירדן וארה"ב. בראש המשלחת הישראלית לשיחות יעמוד מנכ"ל משרד החוץ, אורי סביר, ובראש המשלחת הירדנית יעמוד ד"ר ג'ואד ענני, שר ההסברה. יתכן ששר החוץ, שמעון פרס, שישהה באותו יום בבריסל, ישתתף גם הוא בשיחות, או לפחות בחלקן. ישראל וירדן מעוניינות, בשלב זה, בעיקר בפרויקטים בתחום המים, ובנושאים משותפים לאילת ולעקבה. האיחוד האירופי כבר הביע את רצונו לממן סקר היתכנות לשיתוף פעולה כלכלי בין שתי הערים הדרומיות.

ביום שלישי או רביעי תתכנס בבריסל ועידת ההיגוי ל"ועידת עמאן", ועידת ההמשך ל"ועידת קזבלנקה". מטרת המפגש להתחיל בביצוע ההחלטות שהתקבלו בקזבלנקה ולהתחיל להיערך לוועידה ברבת עמון, האמורה להתקיים בתחילת הקיץ הקרוב. נודע, כי כבר בימים הקרובים אמור נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, לפנות לשבע המדינות העשירות בעולם, חברות "מועדון" הג'י שבע", ולמדינות המזרח התיכון שהשתתפו ב"ועידת קזבלנקה", ולהזמינן לכינוס המומחים הראשון שיגבש את ההצעות והרעיונות להקמת הבנק האזורי. נציגי המדינות עצמן יתכנסו, לראשונה, בינואר הקרוב.

כביש נצרים יורחב לשני מסלולים; הוגברה השמירה סביב היישוב

(ע). – כביש ־ נצרים יורחב לשני מסלולים, האחד ישמש את הישראלים והאחר את הפלסטינים.

צומת נצרים וכביש הכניסה ליישוב הפכו שלשום לאתר בנייה. טרקטורים ודחפורים שהובאו למקום עבדו בקצב מואץ, סוללות עפר התוספו לאלו הקיימות, עמודי תאורה הוקמו במקום אלה שנעקרו והעמדות בוצרו.

בעקבות המידע המודיעיני שהגיע לצה"ל בימים האחרונים הוגברה השמירה סביב היישוב נצרים. כוחות גדולים הוכנסו ליישוב והעמדות בצומת נצרים ובכביש הכניסה תוגברו. גם במחסום ארז, בצומת כיסופים וסמוך לכל יישוב בגוש קטיף תוגברו העמדות.

אחד הקצינים שהגיע לצומת נצרים אמר, כי ניתנו פקודות הרשות למקרה של התנגשות בין צה"ל לאנשי החמאס אשר מראות על שינוי בתפיסת ההיערכות של צה"ל באזור. "מפקד הגיזרה, תת־אלוף דורון אלמוג, מאוכזב מיחס הכוחות הפלסטיניים ואמר לנו, כי לא יופתע אם ישמע ששוטרים פלסטינים מסייעים לפעילות המחבלים. אני אישית לא מאמין בהם ולא סומך עליהם. אני מאמין שאם אנשי המשטרה הפלסטינית היו רוצים, הם היו יכולים לתפוס את רוצחיו של החייל גיל דדון. החיילים שלי מוכנים לאנשי החמאס. יש פקודות להפעיל כוח ואם הם יעברו את הקו שהוצב להם ולמשטרה הפלסטינית, נפתח באש", אמר הקצין.

הפקודות החדשות הועברו לפלסטינים והם הבטיחו למנוע הגעת מפגיני חמאס לצומת.

במוזיאון המדע בירושלים נפתחה אתמול התערוכה יתודית. בתמונה: ילדה מנסה להרכיב את פרוסות הדי.אנ.איי (צילום: יצחק אלהרר, "יפקים 80")

שוחרר הסורי שנעצר בוינה בחשד לשותפות בפעולת טרור

(עי־אי.אף.פ.). – שלטונות המשפט בוינה החליטו לשחרר את שגריר סוריה לשעבר במזרח ברלין, פייסל סומאק, לאחר שסוריה פנתה בעניין זה למשרד החוץ האוסטרי. על כך מסר ביום שישי משרד המשפטים בוינה.

סומאק חשוד בשותפות בפיגוע נגד מרכז התרבות של צרפת במערב ברלין ב־25 באוגוסט 1983, בו נהרג אדם אחד ונפצעו 23. הקבוצה של הטרוריסט קרלוס נטלה אז את האחריות למעשה. הדיפלומט הסורי שנגדו הוצא צו מעצר בינלאומי נעצר ב־25 באוקטובר בוינה.

גרמניה ביקשה בתחילת נובמבר להסגיר לידיה את סומאק, אולם בית־משפט בוינה החליט ביום חמישי על שחרורו. סומאק טען כי בא לוינה במשימה רשמית לפגישה במטה ארגון האו"ם לפיתוח התעשייה הנמצא בבירה האוסטרית, ולכן הוא נהנה מחסינות דיפלומטית.

שליח מיוחד של הממשלה הסורית שבא לוינה פנה למשרד החוץ האוסטרי בבקשה לשחרר את פייסל סומאק, או לפחות למנוע את הסגרתו לגרמניה.

השיח' דרוויש והרב פרומן בהודעה משותפת: רצח אסור באיסלאם וביהדות

(ע). – "הדת – דת האיסלאם כמו היהדות – אוסרת רצח באיסור חמור, לכן אנשים המתכסים פנים להטיף בשם הדת לרצח נושאים את שם הדת לשווא ופועלים נגדה". הודעה ברוח זו פרסמו ביום ו' השייח' עבדאללה נימר דרוויש, ראש התנועה האיסלאמית בישראל והרב מנחם פרומן, איש תקוע.

השניים מקיימים ביניהם קשרים ועושים מאמץ משותף להגיע להבנה בין אנשי דת מן היהדות ומן האיסלאם. הם מבקשים, עם קבוצה של תומכים מתונים העומדת מאחוריהם, לעקוף את המחלוקות הפוליטיות.

בהודעתם אומרים השניים כי "מי שמסיק ממעשיהם של זייפני הדת על הדת בכללה, הוא בעצמו עוזר למגמתם של השקרנים הללו הרוצים לתת לדת אופי רצחני. האפשרות שלכל ערבי ברחוב, ובמיוחד לערבי בעל חזות דתית, יתייחסו כמו לרוצח מועד, מחרידה כמו התייחסות באותו אופן לכל יהודי, ובמיוחד ליהודי בעל חזות דתית. הכבוד ההדדי בין דת האיסלאם ליהדות הוא הבסיס לחיים של שלום ואמון בין יהודים לערבים".

שני האישים יזמו גם כינוסה של ועידה משותפת שתתקיים כנראה בירושלים, אך עדיין לא נקבע מועד. הרב פרומן, כזכור, ניסה לתווך בין ממשלת ישראל לבין אנשי הג'יאהד האיסלאמי והחמאס בפרשת חטיפתו של נחשון וקסמן המנוח. מאמצים אלה עלו בתוהו.

בשבוע האחרון נפגש הרב פרומן עם ראש אגודת הצעירים המוסלמים בחברון, ויחד הם פרסמו גינוי משותף לפעולות הטרור. יוצא דופן בפרסום זה היה הגינוי של איש הדת המוסלמי לפעולות נגד חיילי צה"ל.

סגן השר צאדק ייפגש היום עם נציגי החקלאים ברשות הפלסטינית

מאת מוחמד חליליה

סגן שר החקלאות, ח"כ ואליד צאדק, ובכירים במשרד ייפגשו היום ראשון במחסום ארז עם נציגי החקלאים ברשות הפלסטינית בעזה. אנשי משרד החקלאות יעמדו מקרוב על יבוא הירקות, דרכי שיווקם ונהלי בדיקתם.

סגן השר אמר שעיתוי הביקור אינו מקרי אלא קשור למצוקה הכלכלית של תושבי עזה. לדבריו, המצב דורש שיתוף פעולה כלכלי בין עזה לישראל: "מעבר סחורות והעסקת אנשים בעבודה בישראל יקטין את סיר הלחץ הקיים היום בעזה". לדברי צאדק, האנשים בעזה מצויים על סף רעב וזהו "נשק קל" בידי המסיתים והטרוריסטים המתנכלים בתהליך השלום.

הוכרז סכסוך עבודה של עובדי המעבדה בבית החולים סורוקה

עקב הכוונה לפטר עשרות עובדים; מנהל מחלקה בבית החולים מזהיר כי צמצום תקני המעבדה יביא לירידת הרפואה לרמה של מחנות פליטים

מאת אמיר רוזנבלום

מועצת פועלי באר שבע אישרה בסוף השבוע את סכסוך העבודה שהכריזה הסתדרות המיקרוביולוגים והביוכימאים בבית החולים סורוקה בבאר שבע. יו"ר הסתדרות המיקרוביולוגים, אשר גולדשלגר, הודיע כי בתוך שבועיים צפויה השבתת מעבדות בית החולים ומעבדות במחוז הדרום של קופת חולים הכללית.

הצעד נעשה בשל כוונת הנהלת קופת חולים הכללית והנהלת בית החולים, בראשות ד"ר חיים ראובני, לפטר 57 עובדי מעבדה במסגרת המגמה לצמצום תקנים.

עד כה פוטרו בסורוקה 16 עובדי מעבדות, והנהלת קופת חולים והנהלת בית החולים מבקשים לפטר 41 עובדים נוספים.

פרופ' יעקב הרוביץ, מנהל מחלקה פנימית א' בסורוקה, אמר בפגישה שהתקיימה בבית החולים בסוף השבוע עם ראשי מועצת הפועלים ועם יו"ר הסתדרות המיקרוביולוגים כי אם אכן תתבצע כוונת ההנהלה לפטר 41 עובדים נוספים ולהפחית את תקני המעבדה בבית החולים ב־57 תקנים, תהיה הרפואה בבית החולים סורוקה ברמה של חאן יונס ושל מחנות פליטים באזור. הוא התריע כי קיים סיכון שחלק מרופאי בית החולים יעזבו אותו ויבקשו לעצמם מקום עבודה במרכז הארץ על מנת שלא ייאלצו לשאת באחריות להענקת שירותי בריאות לקויים.

גולדשלגר הביע תמיהה על כך שהנהלת בית החולים נותנת את ידה להרס בית החולים ולירידת רמת השירותים הרפואיים. הוא הבהיר כי הסתדרות המיקרוביולוגים פותחת במאבק חריף נגד הנהלות קופת חולים הכללית ובית החולים, שיכלול השבתות, עיצומים והפגנות, וכי הארגון לא יתן יד להדרדרות התקינה בבית החולים לרמה כזו שלא תאפשר טיפול רפואי נאות לתושבי אזור הנגב.

מזכיר מועצת פועלי באר שבע, מאיר בביוף, אמר בפגישה כי אין להוציא מכלל אפשרות השבתה של כל העיר באר שבע והדרום כולו בשל הפגיעה הקשה בבית החולים סורוקה, המספק את שירותי הבריאות לכל האזור אשר ממילא נתון במצב כללי ירוד.

שלג בחרמון; מזג אויר סוער בצפון

מאת שמעון וייס

מזג אוויר סוער, מלווה גשמים עזים, סופות וערפל כבד, שרר אתמול בצפון הארץ. בחרמון ירד שלג ובנחלי הגולן והגליל נרשמה זרימה חזקה של מי גשמים. צפוי כי בימים הקרובים יעלה מפלס הכנרת. בקרב אנשי "מקורות" ומינהלת הכנרת שורר סיפוק רב עקב מצב המפלס כבר בתחילת העונה.

במשטרת המחוז הצפוני לא נמסר על אירועים יוצאי דופן. בכבישי העמקים והגליל ניכרה תנועה מעטה יחסית של כלי רכב. בכמה ישובים בצפון הוכרזה כוננות מפני אפשרות של הצפות כתוצאה מהגשמים שיימשכו, ככל הנראה, גם בימים הקרובים.

אוניברסיטת תל-אביב

הפקולטה למדעי הרוח
המכון לחקר הציונות ע"ש חיים ויצמן
הקתדרה לחקר הציונות ע"ש ד"ר ראובן מרגולד

יום עיון על ספרם של
נחום גרוס ויצחק גרינברג
"בנק הפועלים –
חמישים השנים הראשונות 1921–1971"

יו"ר: פרופ' אניטה שפירא,
דיקאן הפקולטה למדעי הרוח

משתתפים:
פרופ' נחום גרוס, ד"ר יצחק גרינברג, פרופ' משה ליסק,
פרופ' צבי זוסמן, פרופ' ישראל קולת.

יום העיון יתקיים ביום רביעי, כ"ז בכסלו תשנ"ה, 30 בנובמבר 1994,
בשעה 10.00, באולם 449 בבניין גילמן, אוניברסיטת תל-אביב, רמת אביב.

– הציבור מוזמן –

חשש לשלומה של עולה בת 12 שנעלמה מיום ה' בבוקר ברמת גן

העירייה הקימה מטה גיוס תלמידים לחיפושים אחר הילדה

מאת עיתים ועזרא חן

ילדה בת 12, אלכסנדרה ברגרט, עולה חדשה מחבר העמים המתגוררת ברחוב הרואה ברמת גן, נעדרת מביתה מאז יום חמישי בצהריים.

אתמול בערב, אחרי יותר מ־48 שעות מאז העלמה, גברה הדאגה לגורלה של הילדה.

ביום חמישי בבוקר יצאו אלכסנדרה בת ה־12 ואחותה יוליה בת ה־10 וחצי יחד לבית הספר "זומר", הסמוך לכיכר רמב"ם ברמת גן. ב־1 בצהריים סיימה אלכסנדרה את לימודיה ונראתה ממתינה לאחותה יוליה, שהמשיכה ללמוד.

האם סוטלנה סיפרה, כי שתי האחיות לומדות בכיתה ג' בבית הספר אך בכיתות נפרדות, וכי הן נוהגות ללכת לבית הספר ולחזור ממנו ביחד.

חברותיה של אלכסנדרה סיפרו, כי ב־1 ורבע היא נראתה ממתינה לאחותה בשטח בית הספר. כשחזרה יוליה לבד הביתה, המתינה לה סבתה שהחלה לדאוג בקשר לאלכסנדרה.

בתחילה חשבו שאלכסנדרה יצאה לשחק עם חברותיה, אך לאחר שהתקשרו לכל החברות וערכו חיפוש בדרך לבית הספר החליטו, סמוך ל־7 בערב, להודיע על העדרה במשטרה. שוטרים החלו בחיפושים נרחבים באיזור מגוריה.

ההורים, סוטלנה ומרק ברגרט, והילדות אלכסנדרה ויוליה עלו לישראל לפני כשנתיים וחצי. ההורים חיים בנפרד ונמצאים זה שנה וחצי בהליכי גירושים.

לטענת האם, בית המשפט החליט שהילדים יישארו בחזקתה, אך איפשר לאב מרק לבקר מדי שבועיים את בנותיו.

האב, מרק, נחקר במשטרה בעקבות ההיעלמות, כולל בדיקה במכונת אמת, כדי לוודא אם הוא קשור להיעלמות בתו. בבדיקה התברר כי לאב אין חלק בהיעלמות הבת ונמצא כי הוא דובר אמת בהביעו דאגה לשלומה.

עיריית רמת־גן הקימה מטה המסייע למשטרה בגיוס תלמידי בתי־ספר וחניכי תנועות הנוער בעיר לחיפושים אחר הילדה, וכן מסייעת למשפחה מחלקת הרווחה של העירייה.

תיאורה של אלכסנדרה: שיער שטני חלק, עיניים חומות, גובה 135 ס"מ, רזה, לבשה מכנסיים ארוכים וחולצה בעלת שרוול ארוך, מעיל כחול ומגפיים ורודות.

חיילים באיזור שבין חדרה לגדרה מקבלים שירות הסעות חינם במיניבוסים מטרמפיאדות. את השירות מפעילה חברת "ירנקבר השקעות" בין 9 בבוקר ל־3 בצהריים. בימים אלה היא גם מחלקת לחיילים סופגניות (צילום: חנוך גריזיצקי/ישראל־סאן)

בת 24 נהרגה ו־2 נפצעו קשה בתאונה בנגב

מאת אמיר רוזנבליט

בתאונת דרכים קשה שאירעה אתמול בצהריים בין צומת מגן לקיבוץ גבולות בנגב, נהרגה טל פלדמן, בת 24 ממושב עין הבשור, ושניים נפצעו קשה – אחיה של פלדמן אלירן (9) וגלעד אייל (44) ממושב שקף.

טל פלדמן נהגה בטנדר איסוזו לכיוון פתחת שלום, סטתה שמאלה והתנגשה חזיתית בטנדר שבא מהכוון הנגדי. למקום הגיעו שני אמבולנסים וניידת לטיפול נמרץ של מד"א. רופא הניידת קבע את מותה של פלדמן. אחיה אלירן ונהג הטנדר נלקחו במצב קשה עד בינוני לבית החולים סורוקה בבאר שבע.

בוחני לשכת התנועה של משטרת מרחב הנגב חוקרים את נסיבות התאונה.

קצינה בקבע: בעלי עוקב אחרי ומצלם אותי בווידאו בחדר השינה

(ע).- קצינה בצבא קבע פנתה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בבקשה לאסור על בעלה להתחקות ולבלוש אחריה.

האשה, רלש"ת בצה"ל, נישאה לפני כשנתיים וזה כשנה וחצי היא חיה בנפרד מבעלה. לטענתה, מאז הפירוד ביניהם בעלה מטריד אותה ומציק לה ואף פעמים רבות בולש אחריה.

לטענתה, באחד הימים היא מצאה אותו ליד פתח ביתה בעת שחזרה בשעות הלילה. לדבריה, בעלה איים על אחד מידידיה כי אם ייפגש עימה, הוא ירצח אותו.

הקצינה מסרה, כי באחד הלילות היא זיהתה את בעלה מסתובב בחצר ביתה באיזור פחי האשפה ומשקיף מלמטה לחלון חדרה. לאחר כ־3 שעות ראתה את בעלה עומד על גג בית שכן ובידו מצלמת וידיאו והוא משקיף לכיוון חלון חדרה, ונראה כאילו מסריט את כל הנעשה בחדר.

לטענת האשה, מעשיו של בעלה מהווים פגיעה חמורה בפרטיותה ותלונותיה נגדו במשטרה לא הועילו, והוא ממשיך להטרידה.

האשה מציינת, כי היא מרגישה מאוימת ומפוחדת ונמנעת מלצאת מביתה לבד. לכן היא מבקשת מבית המשפט לאסור על בעלה להטרידה, וכן לאסור עליו להתקרב לביתה ולבית הוריה ברדיוס של 5 ק"מ.

לראשונה בעולם

אבחון טרום לידה של לבקנות – בבי"ח בחיפה

מאת אורי עורן

לראשונה בעולם, בוצע אבחון טרום לידתי לגילוי לבקנות במעבדה לגנטיקה מולקולרית, בבית החולים "בני ציון" בחיפה.

הבדיקה החדשנית מבוצעת באשה הרה מהשבוע העשירי להריונה. בשלב זה ניתן לגלות אם העובר שלה נושא את הגן הגורם ללבקנות, ואם כן – הצוות ממליץ לאשה לבצע הפלה.

לבני זוג צעירים, קרובי משפחה, יש ילד לבקן בן שלוש. האשה הרתה שוב והגיעה לבית החולים בשבוע העשירי להריונה. בדיקה העלתה שהעובר נושא אף הוא את גן הלבקנות, ושגם הוא יהיה לבקן. למרות ההמלצה להפיל, במשך ההריון והאשה ילדה ילדה לבקנית.

63 מהמרים נעצרו בפשיטה על שני בתי קזינו במרכז

(ע).- 63 מהמרים ודילרים נתפסו ביום ה' בלילה בפשיטה שערכו כוחות היחידה המרכזית של מחוז תל־אביב על שני בתי קזינו במקביל, בתל־אביב וברמת־גן.

בקזינו הממוקם במבנה הדולפינריום בתל־אביב נעצרו 34 איש, מתוכם 32 שחקנים שנחקרו ושוחררו בערבות, וכן מנהל הקזינו, תושב חולון בן 39 ותצפיתן המקום בן 21 מבת־ים, שנעצרו להמשך החקירה. במקום נתפסו שני שולחנות בלק ג'ק ושתי רולטות, וכן 21 אלף ש"ח, 3,500 דולר והמחאות בסך 6,500 ש"ח.

באותה עת פשטו כוחות ימ"ר גם על קזינו ברחוב הבונים ברמת־גן. נעצרו 29 איש, מתוכם 22 שחקנים, מנהל הקזינו תושב רמת־גן, בן 33, ושישה דילרים מאנגליה ואחד מדרום־אפריקה.

בקזינו זה נתפסו ארבעה שולחנות רולטה ושלושה שולחנות בלק ג'ק, אך לא נתפס כסף מזומן. כלל העצורים נחקרו במשטרה ושוחררו בערבות.

4 צעירים חשודים באונס פרוצה בחיפה

מאת אורי עורן

ארבעה מתושבי ג'סר אל־זרקא חשודים באונס פרוצה בחיפה באיומי סכין יפנית.

נציגת המשטרה, רס"מ אושרה בן־חרוש, טענה שלשום בבית משפט השלום בעיר, שהארבעה הגיעו בחצות יום חמישי לחיפה בחיפוש אחר פרוצה לשכב איתה.

אחד מהם, פארס חמדאן גרבאן (23), פנה לפרוצה שראה בדרך העצמאות. אולם כששמע את הסכום שרצתה בתמורה, שלף על פי החשד סכין יפנית, אנס את הפרוצה באיומי דקירה ואף היכה אותה תוך כך.

כשגמר, העביר גרבאן את הסכין לזיאד סאלח גרבאן (24), ואף זה אנס את הפרוצה באיומים. אחר כך חזר התהליך גם עם צעיר נוסף מהרביעייה.

הפרוצה צעקה "אנסו אותי", ושוטרים שהיו באיזור רדפו אחר החשודים, נאבקו עימם ועצרו אותם. בחקירתם טענו הארבעה שהם שתויים, לאחר שבילו בבארים בחיפה. השוטרים המתינו לבואו של אדם חמישי, שעל פי החשד הסיע אותם מהכפר ובא מאוחר יותר לאסוף אותם חזרה.

המשטרה סיפרה בתלונתה, שהחשוד הראשון כבר בעל אותה בעבר, וגם אז לא שילם לה כך. הפעם הזאת הוא הסתייע, כאמור, בסכין כדי לאנוס אותה. לדברי נציגת המשטרה, השאיר אחד החשודים את מעילו במקום האונס.

החשודים הכחישו בבית המשפט את החשד שיוחס להם, ואחד מהם טען: "אנחנו באנו לטייל".

מעצרם הוארך ב־11 ימים.

עולים בודדים חסרי זכאות לדיור "תקועים" בנחל בקע

מאת אמיר רוזנבליט

עולים בודדים המתגוררים באתר הקרוואנים הגדול בארץ שהולך ומתפנה, "נחל בקע" בבאר שבע, מתלוננים על תנאי הדיור הקשים באתר ועל היעדר פתרונות דיור הולמים עבורם.

העולים, רובם בני 45 ומעלה, טוענים כי רשויות הקליטה והאיכלוס מפלות אותם לרעה וכי במשך 3 שנים מוכרים להם "שקרים והבטחות".

אידה ויינקוב (56), נציגת העולים: "אתר "נחל בקע" הולך ומתרוקן, ועכשיו נשארו בו בעיקר עולים בודדים, כמצבנו, שאינם נכללים בקריטריונים של זכאי דיור. איננו זכאים לדיור ציבורי כי הוא נועד רק לזוגות צעירים, לעולים בגיל הפנסיה או למשפחות חד הוריות. לנו ולעולים נכים אין שום פתרון כשזה הנראה לעין".

מנהלת משרד הקליטה במחוז הדרום נמסר בתגובה: "איננו קובעים את המדיניות, אלא גוף המופקד על ביצועה. הקריטריונים לקבלת דירות נקבעו על ידי שרי קבינט העלייה ואושרו על ידי הממשלה".

משרד התיירות דוחף להקמת קזינו – למרות המתנגדים

מאת אמיר רוזנבליט

במשרד התיירות נעשים מאמצים אינטנסיביים להפעלת קזינו חוקי בישראל, למרות התנגדות של גורמים שונים, בעיקר דתיים.

בהופיעו במועדון הכלכלי־חברתי של לשכת המסחר והתעשייה ומרכז ההסברה בבאר־שבע והנגב, העריך שר התיירות עוזי ברעם, כי בסופו של דבר ההכרעה בנושא הפעלת הקזינו בישראל תהיה פוליטית.

"אפשר להקים בארץ קזינו לגיטימי, מבלי ששום פשע מאורגן ישלוט בו", הדגיש השר. הוא ציין, כי בין המתנגדים להקמת הקזינו נמצאים תושבים באילת, החוששים מתופעות לוואי שליליות שיתלוו לבתי הקזינו. הוא מסר כי משרד התיירות כבר מנהל מגעים עם גורמים רבים כדי לקדם את הפעלת הקזינו.

"הקזינו הוא מפעל לגיטימי להימורים ולשעשועים, המהווה מוקד משיכה לתיירים רבים. מדינות נאורות בעולם השכילו להקים בתי קזינו, ולא מן הנמנע שגם הרשות הפלסטינית תפעל להקמתו", אמר ברעם.

ברעם ציין עוד, כי הוא תומך גם בהפעלת מירוצי סוסים בישראל. לדעתו, המיקום האידיאלי לכך הוא באיזור באר שבע, שעשויה להפוך מכוחו לעיר בעלת פוטנציאל תיירותי רב. לדבריו, הקמת פרוייקט זה טעון בראש וראשונה אישור ממשרד האוצר.

מתווך חשוד באיום לרצוח שותף בעסקת דירה שהסתבכה

מאת אורי עורן

מנהל משרד התיווך "סטלה" בחיפה, אריה בראפרים (31), חשוד באיומים לרצוח את משפחתו של עולה חדש, שסירב לעזוב דירה שרכש, על פי החשד, באמצעות עסקה לא־חוקית עם המתווך לקבל משכנתה גבוהה.

רס"מ מודים אמויאל, נציג משטרת חיפה, טען בסוף השבוע שעבר בבית משפט השלום בעיר, כי על פי החשד, מכר המתווך דירה ששייכת לעולים שעזבו את הארץ, לאחר שהשתמש בייפוי הכוח שהשאירו אצלו. הוא מכר את הדירה במחיר מופרז לשני זוגות עולים אחרים, שאיחדו את זכאותם לדיור באמצעות תצהירי שקר, המעידים כביכול על קירבה משפחתית ביניהם. בדרך זו, טען החוקר, הם ביקשו לקבל משכנתה גבוהה בהרבה משווי הדירה בפועל, כאשר בחוזה שנחתם עם המתווך נרשם שמחיר הדירה 98 אלף דולר.

על פי התוכנית המקורית, עמדו הרוכשים לעזוב את הארץ, בעוד המתווך מקבל את כספי המשכנתה ובידו ייפוי כוח חדש כדי להמשיך ולסחור בדירה. אולם, כאשר התברר למתווך שאחד הרוכשים אינו מתכוון לעזוב את הארץ והוא מבקש לבטל את ההסכם עימו, אסר עליו החשוד להיכנס לדירה ואיים עליו שיפגע בו ובבני משפחתו, שחלקה מתגורר בחו"ל.

על פי תלונתו של העולה, אמר לו החשוד שיש לו קשרים מתאימים כדי לפגוע במשפחתו שם.

לדברי הסניגור, מדובר בסכסוך אזרחי ולא פלילי, על רקע חוב כספי שחייב העולה החדש למתווך. השופט אבי הבר האריך את מעצרו של בראפרים בארבעה ימים.

חברה חשודה בקבלת כספי משכנתאות של עולים במרמה

מאת אורי עורן

מחלקת החקירות של המכס ומחלק הבילוש של המשטרה בחיפה חושדים שבעלי חברת "אומגה", אנדריי מטוס (26) מנשר ויעקב במאבין (41) מקרית ים, קיבלו מאות אלפי שקלים במרמה במסגרת משכנתאות שקיבלו עולים חדשים לרכישת דירות.

על פי החשד, נהגו השניים לאתר עולים חדשים שרצו לעזוב את הארץ ולהחתימם על בקשה למשכנתה לרכישת דירה. לטענת חוקרת המכס רינה מור בבית משפט השלום בחיפה, בבקשה צוין סכום רכישה גבוה בהרבה ממחיר הדירה בפועל. לאחר קבלת המשכנתה, טענה החוקרת, לקחו החשודים לעצמם את הפרש הסכום, מבלי לדווח על כך לשלטונות המס.

בדיון שנערך בסוף השבוע שעבר בפני שופט השלום בחיפה, אבי הבר, אמרה החוקרת מור, כי בחיפוש בבתי החשודים נתפסו מסמכים הקשורים אותם לעבירות, וכי בחקירה ראשונית הם הודו בביצוען.

עם זאת, למכס לא היתה מניעה משחרור השניים בערבות. השופט הורה לשחרר כל אחד בערבות של 50 אלף שקלים. כן הורה להם להפקיד את דרכוניהם במכס ולא לצאת את ישראל בששת החודשים הבאים.

בנק קונטיננטל לישראל בע"מ

תמצית מאזן מאוחד ליום 30 בספטמבר 1994

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד ספטמבר 1994

(באלפי שקלים חדשים)

	30.9.94 (בלתי מבוקר)	30.9.93 (בלתי מבוקר)	31.12.93 (מבוקר)
נכסים			
מזומנים ופקדונות בבנקים	163,045	195,358	254,830
ניירות ערך	60,874	67,486	76,804
אשראי לציבור	653,736	587,193	698,086
אשראי לממשלה	25,666	43,025	36,928
השקעה בחברות - בת	1	58	56
בניינים וציוד	25,083	26,414	26,026
נכסים אחרים	8,412	5,663	4,631
סך כל הנכסים	936,817	925,197	1,097,361
התחייבויות והון			
פקדונות הציבור	270,947	261,770	378,473
פקדונות מבנקים	508,248	521,684	569,520
פקדונות הממשלה	1,451	593	448
שטרי הון	5	7	6
התחייבויות אחרות	11,352	4,217	10,113
סך כל ההתחייבויות	792,003	788,271	958,560
התחייבויות נדחות	4,007	4,007	4,007
הון עצמי	140,807	132,919	134,794
סך כל ההתחייבויות וההון	936,817	925,197	1,097,361

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופות שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 1994

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד ספטמבר 1994

(באלפי שקלים חדשים)

	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 1994 (בלתי מבוקר)	לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 1993 (בלתי מבוקר)	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 1994 (בלתי מבוקר)	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 1993 (בלתי מבוקר)	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1993 (מבוקר)
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	6,886	6,065	20,294	18,510	26,143
הפרשה לחובות מסופקים	832	1,027	2,077	4,309	7,562
רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים	6,054	5,038	18,217	14,201	18,581
הכנסות תפעוליות ואחרות, נטו:					
עמלות תפעוליות	3,312	4,323	12,092	14,272	19,508
עליית (ירידת) ערך מניות למסחר, נטו	110	--	(1,932)	--	--
הכנסות אחרות	318	336	1,136	1,563	1,967
סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות	3,740	4,659	11,296	15,835	21,475
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
משכורות והוצאות נילוות	3,818	3,664	10,943	11,405	15,012
פחת והפחתות	478	475	1,465	1,485	1,977
אחזקת בניינים וציוד	691	575	1,640	1,758	2,213
הוצאות אחרות	1,361	1,348	4,518	4,930	6,518
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	6,348	6,062	18,616	19,578	25,720
רווח מפעולות רגילות לפני מסים	3,446	3,635	10,897	10,458	14,336
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות	1,718	1,806	5,410	5,332	7,416
רווח מפעולות רגילות לאחר מסים	1,728	1,829	5,487	5,126	6,920
רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים	--	--	526	2,877	2,877
רווח נקי	1,728	1,829	6,013	8,003	9,797
רווח למניה (בשקלים חדשים): רווח נקי למניה ל־1 ש"ח ערך נקוב נומינלי של הון המניות:					
רווח מפעולות רגילות	0.30	0.32	0.95	0.89	1.20
רווח מפעולות בלתי רגילות	--	--	0.09	0.49	0.49
סך הכל	0.30	0.32	1.04	1.38	1.69

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 1994

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד ספטמבר 1994

(באלפי שקלים חדשים)

(בלתי מבוקר)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר

	1994 הון מניות ופרמיה על מניות	1994 עודפים (גרעונות)	1994 סך כל ההון העצמי	1993 הון מניות ופרמיה על מניות	1993 עודפים (גרעונות)	1993 סך כל ההון העצמי
יתרה לתחילת התקופה	173,645	(34,566)	139,079	173,645	(42,555)	131,090
רווח נקי בתקופת החשבון	--	1,728	1,728	--	1,829	1,829
יתרה לסוף התקופה	173,645	(32,838)	140,807	173,645	(40,726)	132,919

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר

	1994 הון מניות ופרמיה על מניות	1994 עודפים (גרעונות)	1994 סך כל ההון העצמי	1993 הון מניות ופרמיה על מניות	1993 עודפים (גרעונות)	1993 סך כל ההון העצמי
יתרה לתחילת התקופה	173,645	(38,851)	134,794	173,645	(48,729)	124,916
רווח נקי בתקופת החשבון	--	6,013	6,013	--	8,003	8,003
יתרה לסוף התקופה	173,645	(32,838)	140,807	173,645	(40,726)	132,919

באור:
הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 1994 נערכו לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 1993.

תל-אביב, 16 בנובמבר 1994

פ. חורב
מנהל כללי
וחבר הדירקטוריון

א. רוזנברג
חשב

הדוח הרבעוני המלא נמצא לעיון בכל סניפי הבנק ועותק ממנו יימסר לכל דורש.

מקבוצת בנק הפועלים

קרבות עזים בפאתי ביהאץ'; הסרבים ירו טילים על מטוסי סיור של נאט"ו

ראש עיריית ביהאץ': צפוי טבח באזרחים עם כניסת הכוחות הסרביים לעיר

סראייבו (א.פ.) – קרבות חי"ר וארטילריה השתוללו אתמול בפאתי ביהאץ', בעוד דובר או"ם מודה בכשלון כוחות שמירת־השלום להגן על אזרחי האיזור.

הסרבים המשיכו אמש בלחצם על ביהאץ' מהמזרח והמערב, וכבשו את הכפר הסמוך הדרו פולג'ה לאחר לחימה עיקשת. קרבות פרצו ליד בית־החולים הנשמר בידי כוחות האו"ם בעיר בת 70 אלף התושבים.

בהיותה "איזור מוגן", זכאית ביהאץ' להגנת האו"ם, אך דובר הכוחות הודה אתמול בכשלון המשימה. "ברור למדי שנכשלנו בהפסקת ההתקפה על האיזור המוגן. ומה שנעשה בקשר לזה, הופך כעת לשאלה החשובה", אמר הדובר קולום מרפי בסראייבו. "היינו צריכים למנוע התקפות על אזרחים ולהגן על האוכלוסיה... ואין ספק שנכשלנו עד לנקודה זו".

במרכז בוסניה, המוחזקת בידי הסרבים, דיווחו אתמול טייסים של נאט"ו כי נורה לעברם טיל קרקע־אוויר במהלך טיסות סיור רגילות. מקורות או"ם אמרו שההתקפה היתה מעל דונג'י ואקו, כאשר מטוסי טורנאדו בריטיים טסו כדי לאכוף את איזור האסור לטיסה מעל בוסניה. לא היתה פגיעה והטייסים שבו בשלום לבסיסם.

המתקפה באה יום לאחר נסיון כושל של 10 מטוסי נאט"ו לתקוף מטרות סרביות מסביב לביהאץ'. מקורות בנאט"ו אמרו כי המטוסים לא הצליחו למצוא את המטרות. בתקיפה זו ירו הסרבים שלושה טילי קרקע־אויר, אך לא היו פגיעות. היתה זו הפעם הראשונה השבוע שמטוסי נאט"ו המריאו כדי לחפש מטרות סרביות. הם הפציצו פעמיים ביום שני ופעם אחת ביום רביעי.

בינתיים עזבו ספינות אמריקאיות ועליהן 2,000 נחתים את צרפת לים האדריאטי כדי לספק עזרה של מסוקים להצלת טייסים של נאט"ו, במקרה שיירטו מעל שמי יוגוסלוויה־לשעבר.

בניו־יורק התכנסה אתמול מועצת הביטחון של האו"ם כדי לדון במתקפה הסרבית בביהאץ'. מוחמד סאקירבי, שגריר בוסניה לאו"ם, דרש את כינוס הישיבה. הוא קרא לאו"ם להגן על ביהאץ'.

מובלעת ביהאץ' כוללת 2,000 קמ"ר בצפון מערב בוסניה. האיזור המוגן של האו"ם בביהאץ' כולל שטח בערך של 80 קמ"ר בתוכו. כ־1,200 שומרי־שלום של האו"ם מוצבים כדי להגן על האזרחים המוסלמים, המוערכים ביותר מ־50 אלף.

שיחות בבון

שר החוץ הגרמני קלאוס קינקל קיים אתמול בבון שיחות עם עמיתו הרוסי אנדריי קוזירב על המצב בביהאץ'. קינקל נועד עם קוזירב כמה שעות לאחר שיחות שקיים עם מזכיר נאט"ו גנרל וילי קליאס.

קינקל הדגיש לאחר מכן את הצורך בפתרון פוליטי למלחמה בבוסניה, באומרו כי צעדים צבאיים, אין בהם כדי להבטיח שלום ברקיימא באיזור.

בתחילת השבוע קרא קוזירב לממשלת גרמניה לפעול להשגת פתרון פוליטי באמצעות קבוצת המגע בבוסניה המורכבת מנציגי ארה"ב, צרפת, גרמניה, רוסיה ובריטניה. קבוצת המגע אמורה להתכנס ב־2 בדצמבר בעת ועידת שרי החוץ של נאט"ו בבריסל.

אתמול בערב נועד קוזירב עם נשיא סרביה סלובודאן מילושביץ'. קודם לכן אמר שר החוץ הרוסי לכתבים בבון, כי הנשיא הסרבי מייצג את התקווה היחידה לשכנוע הסרבים בבוסניה לקבלת תוכנית השלום הבין־לאומית. "רק הנשיא מילושביץ' עשוי לשכנע את הסרבים לקבל את תוכנית השלום של ועוזה", אמר קוזירב.

"למנוע טבח בעיר"

ראש עיריית ביהאץ', האמדיה קבילג'אג'יץ', יצא אתמול בערב בקריאה נואשת אל הקהיליה הבין־לאומית "להציל את עירו, בציינו כי "מחר (יום ראשון) בבוקר ייערך בעיר טבח בעת שהכוחות הסרביים ייכנסו לתוכה".

קבילג'אג'יץ' אמר את דבריו במסיבת עיתונאים שנערך באמצעות הלוויין, וציין כי "אוכלוסיית ביהאץ' אחוזת בהלה". לדבריו, הוא בטוח שהכוחות הסרביים יערכו טבח עם כניסתם לעיר.

"החיילים הסרבים, שביומיים האחרונים כבשו את דרום העיר, חודרים עתה אל מרכזה מהדרום והמערב", אמר קבילג'אג'יץ'. "הם קרובים מאוד לבית־החולים, שבו נערכים נסיונות לפנות כ־2,000 פצועים וחולים", הוסיף.

שר החוץ הגרמני קלאוס קינקל (במרכז), בתמונה בעת סבב השיחות האחרון שהיה השנה בין נשיא בוסניה אליה איזטבגוביץ' (משמאל) ונשיא קרואטיה פראנג' טודג'מאן, נועד אתמול עם שר החוץ הרוסי אנדריי קוזירב ועם מזכיל נאט"ו וילי קליאס. לדבריו, האופציה הצבאית לכשעצמה אינה יכולה לפתור את המשבר העמוק בבוסניה. (צילום ארכיון: א.פ.)

נשיא צ'צ'ניה מאשים רוסיה באחריות לנסיון הנפל של האופוזיציה לכבוש הבירה ולהדיחו

חיילי "המועצה הזמנית", בסיוע טנקים ומטוסים, הסתערו על גרוזני – אך נהדפו תוך אבידות כבדות; הנשיא דודאייב: אם רוסיה תמשיך בתקופנות, לא תיוותר לנו ברירה

גרוזני (א.פ.) – מקורות בממשלת צ'צ'ניה אמרו אתמול כי מתקפה גדולה של כוחות האופוזיציה להדחת הנשיא דזוחאר דודאייב נכשלה. דודאייב נשבע אתמול להילחם כדי לשים קץ למה שכינה "תוקפנות רוסית".

"אם רוסיה תמשיך בנתיב זה, לא תיוותר לנו ברירה – רוסיה היא התוקפן", אמר דודאייב לסוכנות א.פ.

דודאייב אמר כי הוא נמצא בביתו, לא רחוק מהארמון הנשיאותי, שקודם לכן דווח כי נכבש בידי האופוזיציה. הוא הוציא בטלפון מלשכתו של סגנו ולימחאן יאנדארבייב.

דודאייב, לשעבר גנרל בחיל־האוויר הסובייטי, אמר כי לא ייכנע ולא יעזוב את גרוזני, הבירה של הרפובליקה הצ'צ'נית, בעקבות המתקפה הגדולה ביותר של האופוזיציה. "הייתי כאן ארבע שנים. אינני מתכוון להסתלק עכשיו", אמר דודאייב.

הארמון הנשיאותי במרכז גרוזני הוקף בתומכים חמושים והפקידים של ממשלת צ'צ'ניה.

דובר הממשלה מובלאדי אודוגוב אמר כי כוחות האופוזיציה שתקפו בבוקר את הארמון, נסוגו תוך אבידות כבדות. אך הוא טען כי ברוב הלוחמה היו מעורבים חיילים רוסים. "היום נכשלה רוסיה בכיבוש גרוזני", אמר אודוגוב.

קודם לכן הודיעה "המועצה הזמנית", המאחדת את הכוחות המתנגדים לדודאייב והנתמכת בידי רוסיה, כי השתלטה על בירת צ'צ'ניה. ההודעה ניתנה על־ידי מנהיג המועצה עומר אבטורחאנוב, לשעבר פקיד בכיר במשטר הצ'צ'ני.

המועצה טענה כי כוחותיה האופוזיציה שולטים באיזור המסחרי של גרוזני ובבניינים מרכזיים בעיר.

קשה להעריך את עוצמת הנזק. מקורות ממשל דיווחו על דליקות בעיר, אך אלה לא נראו אתמול בלילה. כיכר הארמון, הנשמרת בידי חייליו של דודאייב, התמלאה בזכוכית שבורה, אך נראה כי לא נגרם נזק לבניין. כמה אנשים נראו ברחובות כאשר העיתונאים נכנסו לעיר, אך לא נראו גופות ברחובות. בחשיכה נשמעו מספר יריות, אך כנראה לא היתה לחימה.

התמונה היתה מבלבלת יותר מחוץ לגרוזני. תחנת ביקורת, 40 ק"מ מערבית לעיר, איישה בחייליו של דודאייב. בנקודה אחרת, 10 ק"מ מערבית לגרוזני, נמצאו אנשים עוטי מסכות שאמרו כי הם שייכים למועצה.

"היה די שקט כאן היום. כל הלחימה היתה סביב ארמון הנשיאות", אמר מפקדם של החיילים, יגאר אלייב.

אודוגוב אמר כי כוחות הממשלה השמידו 20 טנקים ושבו 10 טנקים אחרים, מתוך 35־40 טנקים שנטלו חלק במתקפה. ארבעה מסוקים ומטוס סו־25 יורטו בידי כוחות הממשלה. הוא ציין כי 120 חיילים נלקחו בשבי, 90 מתוכם רוסים.

הטלוויזיה הצ'צ'נית הראתה תמונות של עצורים שזוהו כחיילים רוסים. השבויים אמרו שקיבלו מיליון רובלים (310 דולר) כדי להשתתף במתקפה.

נאמניו של דודאייב בצ'צ'ניה – איזור מוסלמי בעיקרו בהרי הקווקז שבו 1.2 מיליון תושבים, שהכריז על עצמאותו ב־1991 – מאשימים את רוסיה בחימוש האופוזיציה ובאספקת טנקים ומטוסים. הם טוענים כי מוסקווה מבקשת להדיח את דודאייב, גנרל לשעבר בחיל־האוויר הסובייטי, כדי להחזיר את צ'צ'ניה לחיקה של רוסיה.

מוסקווה, המספקת תמיכה פוליטית וכלכלית לאופוזיציה, הכחישה סיוע צבאי כלשהו.

הקרב אתמול לא היה הראשון במרכז העיר הבירה, אך המתקפה האחרונה מלמדת על התעצמותם הצבאית של המתנגדים לדודאייב.

מתקפת האופוזיציה החלה שלשום בפשיטת מסוקים על עמדות ממשלה בפאתיה הצפוניים של גרוזני, והיא המשיכה אתמול בהפגזות ארטילריה ומתקפת טנקים.

טנקי טי־72 של המורדים הקיפו את הארמון, שם נתקלו בהתנגדות קשה של שומריו של דודאייב ושל צלפים שירו מגגות הבתים מסביב לארמון – דיווחה סוכנות "איטר־טאס".

הטלוויזיה העצמאית של רוסיה הראתה תמונות של לחימה לא מאורגנת ברחובות, שהתמלאו בכלי רכב משוריינים בוערים ובשרידי מתכת. קבוצות אזרחים התחבאו מפני הכדורים, בעוד לוחמים לא מזוהים מתקדמים תוך ירי ברובי קלצ'ניקוב.

דובר האופוזיציה אמר כי שישה מלוחמיו נהרגו ועשרה נפצעו בטרם כבשו את ארמון הנשיאות. אודוגוב אמר כי 350 חיילי אופוזיציה נהרגו, ובהם 300 רוסים. לדבריו, נהרגו 20 חיילים מכוחות הממשלה.

אוסטריה שיחררה הדיפלומט הסורי שנחשד בסיוע לטרוריסט קרלוס

בון (עייר). – שבועוני חדשות גרמניים דיווחו אתמול כי אוסטריה שיחררה דיפלומט סורי לשעבר המבוקש בחשד שסייע לטרוריסט הבין־לאומי קרלוס בביצוע שורת פיצוצים במערב ברלין ב־1983.

השבועונים "פוקוס" ו"שפיגל" דיווחו כי בית־משפט בווינה הוציא הוראה לשחרר את פייסל סומאק, בן 46, בגלל חסינות דיפלומטית, על אף שגרמניה ביקשה להסגירו אליה. "פוקוס" כתב כי סומאק כבר חזר לסוריה.

סומאק, שהיה השגריר הסורי במזרח גרמניה בשנות ה־80, נעצר ב־25 באוקטובר בחשד שסייע לקרלוס וסיפק לו חומרי נפץ ששימשו לטרוריסט ולחבריו לבצע פיצוצים בברלין ב־1983.

התובע הראשי בברלין, דיטר נוימן, אמר כי התאכזב מרה מהחלטת שלטונות אוסטריה לשחרר את סומאק. "לא היו לסומאק אישורים המצדיקים חסינות דיפלומטית", אמר.

משרד המשפטים האוסטרי לא היה מוכן להגיב על הידיעה.

שרי עבודה מ־120 מדינות ישתתפו בוועידה בניו־דלהי

ניו דלהי (עייר). – שרי העבודה של כ־120 מדינות הוזמנו לכינוס שייערך בינואר בניו־דלהי, כדי לדון בדרכים לשיפור משאבי כוח האדם באופן שיבטיח שכולם ייהנו מהצמיחה הכלכלית – מסר בסוף השבוע פקיד הודי בכיר.

"לפחות 55 מדינות עברו תהליך של שינוי יסודי בתשתית. ההשלכות החברתיות של השינוי בתשתית יהיו בין הנושאים העיקריים שיועלו בכינוס", אמר ס. גופאלאן, פקיד בכיר במשרד העבודה של הודו.

גופאלאן ציין כי הכינוס ייערך בניו דלהי בין ה־19 ל־23 בינואר, בעקבות כינוס קודם שנערך בתוניסיה ב־1990.

עוד מסר, כי בכינוס יידונו גם הצטרפות של מספר מדינות במערב ליצור קשר בין הסחר העולמי לבין נושאים כמו זכויות האדם ותנאי העבודה, צעד שגרם לתיסכול בלא מעט מהמדינות המתפתחות. "המדינות המייבאות רוצות להטיל עיצומי סחר על ייבוא מוצרים המגיעים ממדינות בהן תנאי העבודה ירודים בכיכול", אמר.

"אנו תומכים בשיפור תנאי העבודה, אך לא בדרך של כפיה. מדובר בבעיה משותפת למדינות המפותחות והמתפתחות גם יחד", הוסיף גופאלאן.

בנסיונו להדוף ההתנגדות בבית המחוקקים התחתון להצעת חוק התקציב ל־1995

ילצין: המשבר הכלכלי יסתיים בקרוב

מוסקווה (א.פ. ועייר). – נשיא רוסיה בוריס ילצין הבטיח אתמול להתגבר על המצוקה הכלכלית ברוסיה ולהבטיח יציבות פיננסית כבר בתחילת השנה הבאה.

"אנו נתגבר בקרוב על המשבר", אמר בפגישה עם הצמרת הכלכלית והתעשייתית שהתכנסה בקרמלין. "נשאיר אחרינו תקופה של הזלזות למוצה ונפתח במתקפה כלכלית על־מנת להביא ליציבות פיננסית ב־1995".

בהתייצבו מול אופוזיציה חזקה לתוכניתו הכלכלית בפרלמנט, קרא הנשיא הרוסי לפגישה כלכלית בדרג גבוה על מנת לבדוק את המצב ולהכין תוכניות ל־1995.

ממשלתו כבר הכינה תוכנית לתקציב, שנועדה להוריד את הגרעון התקציבי ל־7.8 אחוזים של התוצר הגולמי המקומי ולהוריד את האינפלציה לשיעור של 1.5 אחוזים לחודש בתקופה הקרובה. אולם הצירים בפרלמנט סירבו לאשר שלשום את התקציב והצביעו בעד הקמת ועדה משותפת עם הממשלה לבדיקת התקציב המוצע ולהציע תקציב אחר עד ה־10 בדצמבר.

ילצין אמר בסיכום דבריו כי ייעשה מאמץ מיוחד להדביר את האינפלציה, בהוסיפו כי "דרוש לנו תקציב אנטי אינפלציוני למימוש מטרה זו". לדבריו, הדרך היחידה לייצוב הייצור התעשייתי היא פיתוח תעשיות תחרותיות ללא עזרה ממשלתית למפעלים שאינם יעילים.

לאחר נאום הפתיחה של ילצין, נאם ראש הממשלה ויקטור צ'רנומירדין משך חצי שעה בזכות הצעת חוק התקציב של הממשלה והתוכנית הכלכלית לשלוש השנים הקרובות.

בציינו את הירידה באינפלציה ואת העליה בהכנסות ובחסכון, אמר צ'רנומירדין כי קיימים התנאים המוקדמים לצורך מעשי ייצוב הולטיים יותר בשנה הבאה.

המודדים אמורים לעלות לא יותר מפי 2.9 ב־1994, בהשוואה לעליה פי תשעה ב־1993 ולעליה פי 26 ב־1992, אמר.

ראש הממשלה הבטיח כי ייתמסו ההלוואות חסרות הפיקוח מהבנק המרכזי כדי לכסות את הגרעון, ואמר כי במקום זה יונפקו אגרות חוב והתחייבויות ממשלתיות אחרות וכי הממשלה תעשה הכל כדי למשוך השקעות זרות.

"איננו יכולים עוד לסמוך ידינו על המקורות האינפלציוניים כדי לכסות את הוצאות הממשלה, על־ידי הלוואה מהבנק המרכזי – זו דרך ללא מוצא", אמר צ'רנומירדין.

בישיבה שהיתה אתמול בדומה, בית המחוקקים התחתון, הטיל יו"ר הבית איוון ריבקין ספק בדבר "מציאותיות" תוכנית התקציב. כמה מחבריו היו שותפים לדעה.

"גם את תגשים הממשלה שני שלישים ממה שהיא מתכננת, זו תהיה תוצאה מבריקה", אמר פאול בונייץ, כלכלן ליברל.

אוניט"א יירטה מסוק ובו 22 חיילים חולים; המורדים: הירי מקרי, אנו מחוייבים להסכם

לואנדה (א.פ.) – מורדי אוניט"א יירטו מסוק צבאי ובו 22 חיילים פצועים וחולים, בהפרה החמורה ביותר של הסכם השלום שנחתם בתחילת השבוע שעבר – מסרו אתמול מקורות ממשלה באנגולה.

דובר אוניט"א אמר כי ייתכן שהמסוק נפגע באופן מקרי על־ידי ירי של לוחמי אוניט"א וטען כי אין מדובר בהפרה מכוונת של הסכם השלום. הפסקת האש בעקבות ההסכם נכנסה לתוקף ביום שלישי.

העיתון הרשמי "ז'ורנל דה אנגולה" אמר כי המסוק יורט ביום שישי במחוז קואנדו קובאנגו כאשר נשא חיילים פצועים וחולים ממחנה צבאי בקויטו־קואנאבאל אל בירת המחוז מנונגה.

בידיעה נמסר כי כל 22 החיילים ואנשי הצוות של המסוק נהרגו, אך חיל־האוויר טוען כי מורדי אוניט"א לקחו בשבי ארבעה ניצולים מהמסוק. מקורות בממשלה איימו בפעולת גמול, אם בני הערובה לא ישוחררו מיד. מטוסי קרב "מיג" ו"סוחוי" נראו ממריאים משדה התעופה הצבאי בלואנדה. יעדם לא ידוע.

מרקוס סאמונדו, דובר אוניט"א בניו יורק, אמר כי אינו יכול לאשר את דבר יירוט המסוק, אך הבטיח "חקירה מלאה".

"איננו יודעים אם מדובר בתאונה או שהמסוק היה במקום הלא נכון בזמן הלא נכון", אמר סאמונדו לסוכנות א.פ. בשיחת טלפון. "אך הדבר אינו משנה את מחוייבותה המלאה של אוניט"א להפסקת האש".

לאחר חתימת הסכם השלום בלוסאקה שבזמביה ביום ראשון שעבר, הסכימו הממשלה ואוניט"א על הפסקת אש שנכנסה לתוקף ביום שלישי. כללית, החזיקה הפסקת האש מעמד והמשא־ומתן לשיתוף בשלטון של המורדים היה אמור לצבור תאוצה בשבוע הבא, עם חזרתם הצפויה של מורדים לבירה, בראשונה זה שנתיים.

ה"ז'ורנל דה אנגולה", המשקף את הקו המתרכך של הממשלה בשבועות האחרונים, אמר אתמול כי הפרות ועירות של הפסקת האש לא יסכנו את ההסכם.

"על אף הספקנות הראשונית, הרעיון שהשלום בא לכאן כדי להישאר, צובר תאוצה", נאמר במאמר המערכת. "ניצוצות קטנים של מתיחות צבאית לא מסכנים את תוכנו של הסכם זה".

דובר אוניט"א סאמונדו הסכים לדברים. "לא יהיה קל לחסל את האלימות בת 19 השנים בן לילה", אמר.

אך בהצהרת חיל־האוויר נאמר כי יירוט המסוק הוא "מעשה פתרונות". ההצהרה איימה בפעולת גמול אם לא ישוחררו בני הערובה. חיל־האוויר טוען כי בני הערובה מוחזקים ליד מאבינגה, דרומית לקויטו־קואנאבאל וקרוב למעוז המורדים הדרומי ג'אמבה.

74 אחוז מהיפנים תומכים בעונש מוות

טוקיו (עייר). – שלושה מכל ארבעה יפנים תומכים בהשארת עונש המוות על כנו – הראה סקר שתוצאותיו שוחררו אתמול לפרסום.

מתוך 3,000 אזרחים שנשאלו בסקר מטעם משרד ראש הממשלה, השיבו 73.8 אחוז כי הם סבורים שעונש המוות חייב להישאר, מתוך חשש שעונשים קלים יותר יביאו לגידול בשיעור הפשעים האלימים. 13.6 אחוז אמרו כי יש לבטל את עונש המוות – גידול של שבעה אחוזים לעומת סקר שנערך ב־1989.

כיום מורה החוק על תלייתם של כל אלה המורשעים בעונש מוות. בשנתיים האחרונות הוצאו להורג שלושה אנשים על רציחות סידרתיות ופשעים המורים אחרים. בתא הנידונים למוות מחכים עתה לתלייתם 48 אנשים שנגזר להם עונש מוות.

19 חיילים הודים נהרגו ממוקשים שהטמינה מחתרת "מלחמת העם"

היידראבאד (א.פ.) – לפחות 19 חיילי קומנדו, שהוצבו כדי ללחום בחברי מחתרת שמאלנית קיצונית לפני בחירות לגוף המחוקק המקומי, נהרגו בהתפוצצות מוקשים במדינה הדרומית אנדרה פראדש – מסרה המשטרה.

"נאמנות העיתונות של ההודי" האשימה במעשה במחוז קארימנאגאר את קבוצת "מלחמת העם", ארגון שמאלני קיצוני שנוסד ב־1980 למען זכויות האיכרים העניים.

המקרה אירע כאשר כלי רכב של חיילי הקומנדו, שהיו ערוכים במקום לקראת הבחירות ב־5 בדצמבר, נסעו על שדות מוקשים – מסר דובר המשטרה סורנדרה באבו.

הקבוצה הרדיקלית נלחמת עבור מתן יותר זכויות לעניים, שהם רובם איכרים באזורים כפריים לא מפותחים. הקבוצה נוסדה בידי קונדאפאלי סיטאראמיה, שנעצר על־ידי המשטרה במארס 1993. הקבוצה מסיפה לצדק חברתי הדורשת מחבריה להרוג בעלי אחוזות ושוטרים הערוכים כדי לשמור על העושר באיזור.

אנדרה פראדש היא אחת מארבע המדינות בהן ייערכו בחירות לגוף המחוקק בדצמבר. התוצאות נחשבות כמבחן כוחות לקראת הבחירות הכלליות לפרלמנט שיהיו ב־1996.

מת מייסד כת "ילדי האלוהים", הדוגלת ביחסי מין ללא אבחנה בשמו של ישו

ניו־יורק (עייר). – מייסדה ומנהיגה הרוחני של כת "ילדי האלוהים", הדוגלת בקיום יחסי מין ללא אבחנה בשמו של ישו, מת בגיל 75 – נמסר בהודעה שמסרה הכת בסוף השבוע.

דייויד ברנדט ברג, המכונה בפי מאמיניו "הודי מו", מת ככל הנראה בתחילת החודש – אמר אחד מאנשי הכת, ג'ייסון ספיין, בראיון טלפוני.

לפי הסברה, הסתתר ברג מאז ששלטונות ארגנטינה ביקשו מהאינטרפול בספטמבר השנה לעצרו, על שידול להתעללות מינית בילדים ועל פשעים אחרים. מקורות אחרים אמרו כי הוא מסתתר ביפן, יחד עם קומץ מתומכיו.

חברים לשעבר בכת הביעו ספקות באשר לאמיתות הידיעה על מותו של ברג, והוסיפו כי אפשר שהכת מנסה לכפות עליו לפרוש.

ברג ייסד את "ילדי האלוהים" ב־1968, במסגרת קבוצה של נרקומנים והיפים לשעבר בהנטינגטון ביץ' שבקליפורניה, והיא הפכה עם הזמן לכת בין־לאומית. לפי טענותיה, מונה הכת 9,000 חברים ב־43 מדינות.

שלטונות ארגנטינה נטלו תחת חסותם בספטמבר השנה 300 קטינים ו־30 בוגרים של הכת ששהו בשטחה. בין אלה שנעצרו ושוחררו בהמשך היו ילדים מאירלנד, נורבגיה, יוון, צרפת, בריטניה, קנדה וארה"ב. פעולות דומות נגד הכת ערכה המשטרה גם בצרפת, בספרד ובאוסטרליה.

משתתפים בצער רב באבלו של חברנו
אליהו אגרס
על מות אשתו
מרים
בית "דבר"

בצער רב אנו מודיעים על מותה של יקירתנו
מרים אגרס
ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון כ"ד בכסלו תשנ"ה 27.11.94, בשעה 12.45 אחה"צ בבית העלמין הירקון, כביש חוצה שומרון. נפגשים ליד שער הכניסה.
יושבים שבעה בבית המנוחה, רחוב לואי מרשל 5, תל־אביב.
אבלים
בעלה אליהו אגרס
וכל בני המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה בשיבה טובה של אמנו, אחותנו, סבתנו ויקירתנו
ציפורה מושקין
ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון, 27.11.94,
כ"ד בכסלו תשנ"ה, בשעה 13.00 בבית העלמין בחולון.
נפגשים בשער בית העלמין.
יושבים שבעה בבית המנוחה, רחוב פיירברג 28 ת"א
המשפחה המתאבלת

קבלת מודעות אבל
177-022-88 55

תרום דם ותציל חיי אדם

מודעות עד חצות
אבל, לוח ומסחריות
בחיוג חינם
177-022-3000
מוקד ארצי

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
03-5661111
בחיוג חינם
177-022-1516

למפוטרים
הבה נאבק על זכויותינו שנרמסו
ת.ד. 29897 ת"א

מודעות בטלפון
השרות שלנו ללא תוספת מחיר
פרסום טל. 03-5600780, 5605731, 5605591
רם ובערב 03-5032969, 5010597, 5043568
ביצוע עבודות סדר וגרפיקה ממוחשבת

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965, מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו
הודעה בדבר הפקדת תכנית תכנית המתאר שנוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז תל־אביב ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב־יפו מופקדת תכנית המתאר שנוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר תא/2552" המהווה שינוי לתכניות הבאות:
שינוי מס' 1 לשנת 1991 של תכנית מס' 1039. שינוי מס' 2 לשנת 1991 של תב"ע תל־אביב, משנת 1927 (תיקון 1938) – ג"מ (58). השטחים הכלולים בתכנית והמקומם: ישוב תל־אביב־יפו. גבולות התכנית: במפגש בית ספר גרץ, ברחוב שדרות בן גוריון, במזרח רח' ארם הכהן, גוש: 6954 חלקות 106, 144, 151.
עיקרי הוראות התכנית: הקמת בנין מגורים בגובה של עד 16 קומות תוך שימור שימוש השטח האגף הדרומי של "בית הגור" בהתאם לתכנית המקורית כל זאת על־ידי: א. שינוי יעוד מאזור מגורים 1 ל"אזור מגורים מיוחד" ול"אזור מסחרי". ב. קביעת התכליות המותרות. ג. קביעת האגף הדרומי של "בית הגור" כמבנה לשימור, וקביעת הוראות לשימור. ד. קביעת זכויות הבניה ל"אזור מגורים מיוחד" בהיקף של עד 62 יח"ד, בשטח עיקרי שלא יעלה על 6468 מ"ר, ושטח עיקרי ב"אזור מסחרי" שלא יעלה על 490 מ"ר. ה. שינוי בהתאם לכך של תכנית בנין עיר מס' 1039 אשר הודעה בדבר מתן תוקף לה פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1585 מיום 11.12.69 ושל תב"ע תל־אביב, משנת 1927 (תיקון 1938) – ג"מ (58), אשר הודעה בדבר מתן תוקף לה נתפרסמה בעתון רשמי מס' 976 מיום 4.1.40 על שינויים ולהלן התכנית הראשית.
כל מעוניין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז תל־אביב אחד העם 9, מגדל שלום תל־אביב 61290 טל: 03-5193333. המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, תל־אביב־יפו שדרות בן־גוריון 68 תל־אביב 64514 טל: 03-5217162. התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הטענות העובדתיות שעליהן היא מסתמכת.
שמואל לסקר יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז תל־אביב

קינג בע"מ
ניתנת בזאת הודעה כי האסיפה השנתית הרגילה של החברה תתקיים ביום 21.12.94 בשעה 16.00 במפעל החברה ברח' אליהו איתן 18, אזור התעשיה החדש ראשל"צ, במטרה לדון ולאשר הנושאים הבאים:
1. דו"ח מנהלי החברה המסיימים כמותם בדבר עסקי החברה לשנה שנסתיימה ביום 31.12.93
2. אישור מאזן ודו"ח רווח והפסד של החברה לשנה שנסתיימה ביום 31.12.93
3. בחירת הדירקטורים של החברה
4. מינוי רואי החשבון של החברה
5. אישור מתן הלואה לבעלי עניין
6. שונות
במידה ויהיה צורך בקיום אסיפה נדחית תקויים האסיפה הנדחית ביום 22.12.94 באותו מקום ובאותה שעה. הדו"חות הכספיים של החברה לשנה שנסתיימה ב־31.12.93 עומדים לעיון הציבורי במשרדי החברה במפעלה כאמור ובמשרדי הבורסה לניירות ערך בת"א.
קינג בע"מ

חברת החשמל לישראל בע"מ
ח"ג חשמל – שירות טלפוני להודעות על תקלות
24 שעות ביממה

ירושלים	02-580666	נהריה	04-933555
תל־אביב	03-5633777	נתניה	09-602988
חיפה	04-647777	עפולה	06-423333
אילת	07-372191	פתח־תקוה	03-9394488
אשדוד	08-511688	צפת	06-970211
אשקלון	07-770088	ראשון־לציון	03-9632488
באר־שבע	057-462666	רחובות	08-371388
טבריה	06-792275	רמלה	08-221313
חדרה	06-223133	רעננה	09-906188
כרמיאל	04-881731	אריאל	03-9366345-6-7
בית שמש	02-911669		

הדולר עלה ל־3.049 ש"ח

מאת אמנון אמר

שערו היציג של הדולר עלה בסוף השבוע בארבע עשיריות אחוז נוספות, ל־3.049 ש"ח.

בכך השלים הדולר עלייה של קרוב לאחוז אחד בשני ימי העסקים האחרונים. גם שעריהם של כל המטבעות ושל המארק הגרמני עלו ביום שישי האחרון בשיעורים דומים. שערו היציג של הסל עלה ל־3.3984 ש"ח ואילו שער המארק עלה ל־1.9586 ש"ח.

במסחר הרב צדדי במטבע חוץ בין הבנקים לבין בנק ישראל הופיעו בסוף השבוע עודפי ביקוש לא גדולים של כ־1.8 מיליון דולר ובנק ישראל סיפק את כל הכמות.

ירידה ברווח הנקי של "כור"

עלייה בהון העצמי של הקונצרן

מאת הדס גייפמן

קונצרן כור סיים את הרבעון השלישי של השנה ברווח נקי של 53 מיליון ש"ח לעומת רווח נקי של 61 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים הסתכם ב־294 מיליון ש"ח לעומת 307 מיליון ש"ח.

המכירות ברבעון בשלישי של השנה הסתכמו ב־2.16 מיליארד ש"ח לעומת 1.84 מיליארד ש"ח ברבעון השלישי אשתקד.

היקף המכירות בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב־6.74 מיליארד ש"ח לעומת 5.82 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של 15.8%.

ההון העצמי של החברה ל־30 בספטמבר הסתכם ב־1.78 מיליארד ש"ח מיליארד ש"ח ומהווה 19.4% מהמאזן לעומת 1.52 מיליארד ש"ח שהיו 18.7% מהמאזן בתחילת השנה.

הבנק הגרמני לפיתוח ילווה 240 מיליון מארק לפיתוח מערכת החשמל במצרים

(עתים מזרח) הבנק הגרמני לפיתוח החליט על מתן הלוואה בסך 240 מיליון מארק לסקטור החשמל במצרים - מוסר העתון "אלוופד".

הסכום ישמש לפיתוח השלב האחרון של תחנת החשמל מספר 1 בסכר אסואן.

שר החשמל, מאהר אלבאזה, ציין, כי המומחים הגרמנים סיימו את עבודות הפיתוח של טורבינות המים ושערי התחנה. כמו כן, כעת מכניסים מערכות בקרה אלקטרוניות להפעלת התחנה ומפתחים את מנגנוני העברת החשמל. השר הצביע על כך, שעבודות הפיתוח הביאו לכך שהתחנה תעבוד 35 שנים נוספות מעבר למספר השנים שתוכננו.

יו"ר הרשות המצרית לחשמל, מחמד אלסעיד עיסא, מסר, כי עבודות הפיתוח יושלמו עד תחילת שנת '95. בנוסף לכך, תנוצל בפעם הראשונה כל קיבולת התחנה ובכך יתווספו 350 אלף קילוואט של אנרגית המים.

הרשות המצרית לחשמל הצביעה על כך שהמימון של הבנק הגרמני לפיתוח בא במסגרת המענק לסקטור החשמל, זאת כאשר שיעור הריבית יגיע ל־0.75% והוא ייפרע במשך 50 שנה.

לשכת ארגוני העצמאים – ל.ה.ב קוראת לציבור העצמאים שלא ליפול בפח של מודעות מטעות ולא "לרוץ" לרכוש ולהתקין דלקנים ברכבם, מאחר שאין כרגע חובה להתקינם לשם זכאות בהגשת הוצאות. ארגוני העצמאים מבהירים, כי נושא התקנת הדלקנים יידחה בחודשים רבים עד אשר ייבחן על כל היבטיו.

ראשי ל.ה.ב. מבהירים, כי בעיקר בשל היעדר מכשיר של בקרה, הוגנות הדלקן, שנועד לפקח על הקילומטרז' של הרכב, לא אושר בשנה זו לניכוי תשלום המע"מ וכן הועלה סף הקילומטרים המתיר הכרה בהוצאות מ־9 ל־10 אלפים ק"מ בשנה. על כן תובעים העצמאים לקבוע, כי יחד עם הזלת תקנה בנושא הדלקנים בעתיד, יוסדר נושא ההכרה במע"מ ויופחת סף הקילומטרים בהתאם להמלצות ועדת רוקלר לבחינת הוצאות הרכב.

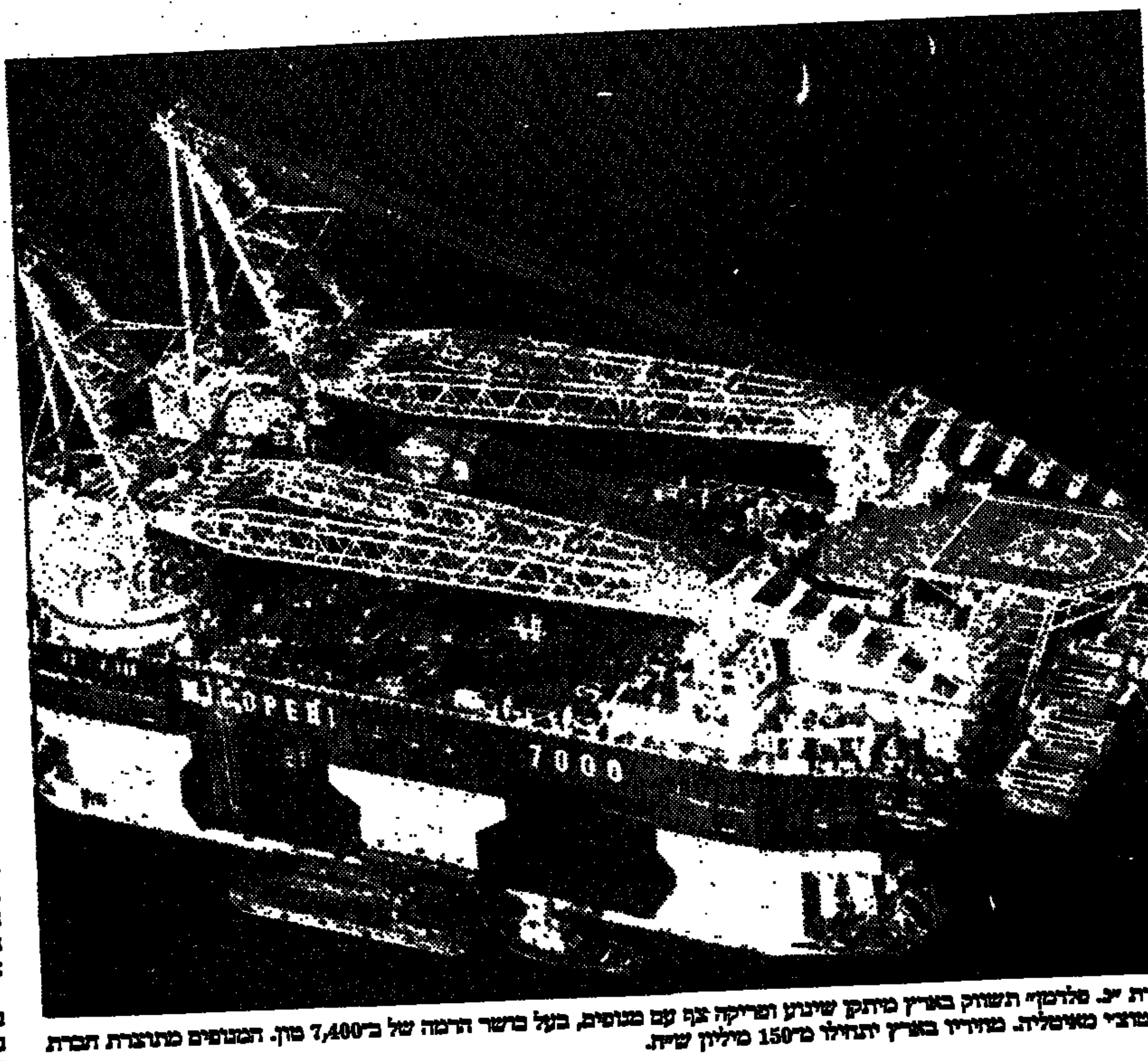

חברת "י. סלומון" תשווק בארץ מיתקן שינוע ופריקה צף עם מנופים, בעל כושר הרמה של כ־7,400 טון. המנופים מתוצרת חברת "סנמברוצי" מאיטליה. מחירו בארץ יתחיל מ־150 מיליון ש"ח.

גרעין השליטה ב"בנק המזרחי" נמכר לקבוצת "עופר ורטהיים"

מאת אמנון אמר

מועצת המנהלים של חברת "נכסים מ.י.", המטפלת במכירת מניות הבנקים שבידי הממשלה, החליטה בסוף השבוע למכור את גרעין השליטה ב"בנק המזרחי המאוחד" לקבוצת "עופר – ורטהיים".

שר האוצר, אברהם שוחט אישר כבר את המכירה והיא טעונה עכשיו את אישורה של ועדת הכספים של הכנסת. תמורת 26 אחוזים מהון הבנק תשלם קבוצת "עופר – ורטהיים" לממשלה סכום של 110 מיליון דולר.

כן ניתנת לה האופציה לרכוש תוך שנה וחצי 25 אחוזים נוספים ממניות הבנק.

קבוצת "עופר ורטהיים" נשלטת בחלקים שווים על ידי האחים יולי וסמי עופר והחברות שבשליטתם ועל ידי קבוצת ורטהיים שבבעלות אנשי העסקים מוזי ורטהיים ואברהם (איב) פיינברג.

במוצאי שבת הודיעו ראשי קבוצת "עופר – ורטהיים" לקרוא להנהלה הבכירה של בנק המזרחי להישאר בתפקידה למרות השינויים בבעלות על הבנק.

עוד הודיעו הרוכשים כי בכוונתם לפתח ולהרחיב את פעילות בנק המזרחי בטווח הארוך.

המשטרה תאכוף את התקנות להובלת בעלי חיים

(עתיים) החל מהשבוע תאכוף המשטרה את התקנות החדשות המחייבות סימון רכב המוביל בעלי חיים. התקנות נכנסו לתוקפן למשך חודשיים ויהיו, בתקופה של הרצה, שבמהלכה ייעשה הפיקוח רק על ידי הרשות לפיקוח חקלאי והסיירת הירוקה.

התקנות מחייבות סימון על רכב המוביל בקר, כבשים, עיזים או חזירים, בסימון חיצוני: "הובלת בעלי חיים". הסימן נועד להקל על הפיקוח על העברת בע"ח ממקום למקום. כל אחד מכלי הרכב יסומן גם במספר סידורי, על פי הרשיון המוענק ממשרד החקלאות. מנהל השירותים הווטרינריים, פרופ' ארנון שמשוני, הביע תקווה שאכיפת התקנות תאפשר למשרד החקלאות למנוע העברת בעלי חיים בלא אישורים. בכך ,תפחת הסכנה להעברת מחלות בעלי חיים.

שמשוני הדגיש, כי רכב המוביל בעלי חיים בין שטחי האוטונומיה, יסומן בסימון מיוחד, על פי הסכמי האוטונומיה.

משרד התיירות ישקיע 240 מיליון דולר במגזר הערבי

מאת כתבנו הכלכלי

"משרד התיירות ישקיע כ־240 מיליון דולר בתוכניות תיירות רב שנתיות במגזר הערבי", אמר השר עוזי ברעם בפגישה ראשונה של המועצה הציבורית לקידום התיירות במיגזר הערבי, שהתקיימה במלון מוריה בת"א. במיפגש נטלו חלק ראשי מועצות ערביות ודרוזיות ויזמים מן המגזר הערבי.

שר התיירות עוזי ברעם אמר, כי עידן השלום במזרח התיכון עשוי להביא לישראל גם תיירות מוסלמית גדולה, אשר תרצה להגיע גם למגזר הערבי בישראל.

"התיירות ממצרים נמצאת בקו עליה ויש התעניינות גדולה בירדן, מרוקו, תוניס, עומאן ומקומות נוספים בתיירות לישראל".

השר ברעם אמר עוד, כי אנשי עסקים ערביים ישראלים יכולים לסייע רבות בשיווק תיירות ממדינות אלה.

מנכ"ל משרד התיירות אלי גונן אמר, כי משרד התיירות משקיע בפרוייקטים תיירותיים בנצרת לקראת אירועי שנת ה־2000, בעכו העתיקה, ג'יסר א זרקא, כפר גוש, בפקיעין וברהט.

כמו כן יפותחו חדרי אירוח כפריים בישובים ערביים באותה מתכונת הקיימת כיום בקיבוצים ובמושבים.

ועדים ועובדים / אפרים דוידי

רכיבים חדשים בפנסיה

אחד הסעיפים החשובים בהסכמי העבודה שנחתמו במגזר הציבורי, דיבר על הכללת רכיבים נוספים בשכר לצורך חישוב הפנסיה.

נציגי ההסתדרות והממשלה החליטו בסוף השבוע, בפגישה שהתקיימה בלשכתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי ח"כ עמיר פרץ, להאיץ את הדיונים ליישום ההתחייבות ההדדית הכלולה בהסכמי השכר במיגזר הציבורי להכללת רכיבי הכנסה נוספים במשכורות הקובעת לפנסיה צוברת.

במסגרת העלות שהוקצתה לצורך זה בהסכמים לתקופה מ־1993 עד 1996 בשיעור של 0.5 אחוז לכל אחת משנות ההסכם ובסך הכל 2 אחוז לתקופת ההסכם.

בפגישה השתתפו נציגי משרד האוצר בראשותו של הממונה על השכר, יוסי קוצ'יק, ומזכירי האיגודים המקצועיים של העובדים בשירות הציבורי. בהסכמי העבודה נקבע, כי ועדה משותפת בראשות מנכ"ל ההסתדרות ומנכ"ל משרד האוצר בהשתתפות נציגי המעסיקים הציבוריים והאיגודים המקצועיים תגבש את הצעדים הנדרשים לביצוע סעיף הכללת הרכיבים בפנסיה.

ועדה זו אמורה לסיים את עבודתה במסגרת לוח זמנים שנקבע בהסכם. יו"ר ההסתדרות חיים רמון האציל סמכות ליו"ר האגף לאיגוד מקצועי ח"כ עמיר פרץ ומנכ"ל האוצר דוד ברודט האציל סמכות לממונה על השכר יוסי קוצ'יק.

נגד עסקת החבילה

קבוצה של אנשי ועדים מגוש דן נפגשה בשבוע שעבר על מנת לסכם דרכי פעולה נגד עסקת חבילה, הנרקמת בין האוצר להסתדרות ובמסגרתה ויתור על חלק גדול מתוספת היוקר.

בישיבה שנערכה בתל־אביב הוחלט להפיץ עצומה ובסוף השבוע הוחל להחתים עליה. בינתיים חתמו על העצומה אנשי ועדים מתל־אביב, חולון, בת־ים ונתניה. בעצומה המופנית להנהגת ההסתדרות נאמר: "לא לוויתור על תוספת היוקר פיצוי מלא על היוקר! לא לעסקת חבילה על חשבון השכירים! כן להסתדרות לוחמת למען שמירה על השכר הריאלי".

עוד נכללו בעצומה סיסמאות נגד סגירת מפעלים ופיטורי עובדים. כן פורסמה קריאה "לחיזוק ועדי העובדים – להגנת המתקפה על זכויות העובדים".

לפרטים על העצומה ניתן לפנות אל יו"ר הועד הארצי של עובדי ה"שופרסל", מרדכי פרדינר, טל' 03-9308475.

ישתקו התעופה בספרד

ועדי העובדים והאיגודים המקצועיים במוביל הלאומי הספרדי, "איבריה", מתכוונים לשתק מחר את כל נמלי התעופה במדינה במחאה על תכנית הבראה שפרסמה הנהלת החברה.

דובר הוועדים מסר בסוף השבוע כי אם ההנהלה לא תחזור בה מכוונתה לפטר 5,200 עובדים מהחברה, הם ביום שני ישתקו כל נמלי התעופה.

ביום רביעי בלילה פורסמה "תכנית ההבראה", הכוללת את פיטוריהם של אלפי עובדים במדינה בה אחוז האבטלה הוא כרבע מכלל המועסקים. ההנהלה מסרה כי הפסדי החברה הם כ־1.2 מיליארד דולר.

ההודעה פורסמה ביום רביעי בלילה וכבר ביום חמישי בבוקר התבצרו העובדים בכל משרדי החברה ברחבי ספרד. ביום שישי הם ניסו לשבש את פעילות נמלי התעופה.

שלוש הפגנות היו על מסלולי שדה התעופה של מדריד, בהתנגשויות עם המשטרה נפצעו קשה מפגין ושוטר. נערכו אלפי שוטרים סביב שדות התעופה ברחבי המדינה כדי למנוע את מימוש מזימת העובדים להתבצר בהם.

דירקטוריון חברת החשמל אישר האמנה בין החברה לבין לקוחותיה

מאת כתבנו הכלכלי

דירקטוריון חברת החשמל בראשותו של עדי אמוראי החליט ביום חמישי לאשר את הפעלתה של האמנה שבין החברה לבין לקוחותיה. האמנה תיכנס לתוקף עוד לפני סוף נובמבר ובכך הסליקה חברת החשמל תהליך שיזמה לפני כ־3 שנים על גיבוש אמנה שבמסגרתה נוטלת החברה על עצמה התחייבות למתן רמת שירות גבוהה ביותר. ההחלטה לאשר את האמנה התקבלה על דעת כל חברי מועצת המנהלים למעט נמנע אחד.

אישור האמנה התבצע לאחר שהנהלת החברה הציגה בפני הדירקטוריון את ההשלכות הכלכליות העשויות לנבוע מהפעלת האמנה על פעילותה השוטפת של החברה וכן הציגה ההנהלה ניתוח משפטי של השלכות האמנה על מערכת יחסיה של החברה עם לקוחותיה.

כינון אמנה בין חברת החשמל לבין לקוחותיה הינו פרי יוזמה של החברה המכוונת ליצור מערכת מחוייבויות של החברה כלפי לקוחותיה באשר לאספקת החשמל, איכותו ואמינותו וכן באשר לאיכות השירות שהלקוחות זכאים לקבל. מחוייבות זו באה לביטוי הן בטיב השירות והן בקביעת לוחות זמנים למתן השירותים ולבצע תיקונים בזמנים קבועים מראש.

יו"ר מועצת המנהלים של החברה, עדי אמוראי, אמר בישיבה: "חברת החשמל, כגוף העיסקי הגדול ביותר בישראל, לוקחת על עצמה מחוייבות במתן שירותים ברמת אמינות גבוהה ביותר, כפי שמקובל במערכת היחסים של גוף מסחרי עם לקוחותיו. זהו שינוי דרמטי בתפיסתה של חברת חשמל המשנה דגשים על מנת להעמיק את מדיניותה השיווקית".

מנכ"ל חברת החשמל, משה כץ, אמר: "זו אמנה וולונטרית של חברת החשמל. אף אחד לא כפה אותה על החברה. החילונו לטפל בנושא מיוזמתנו ב־1991. אני מאמין שלחברה יש תשובות לביצוע ההתחייבויות שהיא לוקחת על עצמה וזאת בכל מזג אויר. אני חושב שאחרי שנה נראה שהחברה עומדת בכך ללא בעיות".

יו"ר ועדת הלקוחות והתעריפים של הדירקטוריון, דורון אלחנני, ציין כי הוא רואה באמנה מנוף חשוב להתייעלות ולהעמדת החברה בשורה הראשונה של החברות העסקיות בארץ.

היועץ המשפטי של הרשות להגנת הצרכן פרופ' סיני דויטש, המכהן כדיקן הפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר אילן והיה שותף לניסוח האמנה, אמר בישיבה כי "הפעלת האמנה הינה הישג גדול הן לחברת החשמל והן לציבור הצרכנים. אנו שמחים שהחברה הגדולה בישראל, שיש לה חשיבות צרכנית עצומה, מסדירה את יחסיה עם הצרכנים בצורה הטובה ביותר, שמחנו לראות שחברה רצינית כמו חברת החשמל הולכת בכיוון המגמות הצרכניות המתקדמות ביותר בעולם".

בהחלטת מועצת המנהלים צוין כי מגזרים עסקיים, דוגמת התאחדות התעשיינים שפנו לחברת החשמל על מנת שבאמנה תיוצגנה הבעיות המאפיינות הנוגעות לתחומם. פנייתם תידון במסגרת הלקוחות והתעריפים, ואם מועצת המנהלים תראה בכך צורך היא תעדכן את האמנה בהתאם. לאישור האמנה במועצת המנהלים קדמה סדרת דיונים שנערכה במסגרת ועדת הלקוחות והתעריפים של הדירקטוריון.

החברה קבעה לעצמה מועדים לביצוע האמנה בשלושה שלבים, כאשר בכל שלב יש שיפור לעומת קודמו. השלב הראשון יחל במהלך נובמבר, השלב השני בינואר 1995 והשלב הסופי בינואר 1996.

במסגרת האמנה כלול גם סעיף אשר מחייב את החברה לשמירה על איכות הסביבה וכן מסירת מידע מלא לציבור על השלכות סביבתיות של מיתקני החברה בהן מעגנת האמנה את שיתוף הפעולה הקיים בין החברה לבין הגורמים הסביבתיים הממלכתיים והמקומיים.

האמנה נוסחה סופית על ידי צוות משותף של חברת החשמל, משרד האנרגיה ונציגי הצרכנים. חברת החשמל זכתה לגיבוי ולעידוד מצד שר האנרגיה משה שחל.

האמנה בין חברת החשמל לבין לקוחותיה קובעת, כאמור, מחוייבויות שונות של החברה כלפי לקוחותיה ומגדירה את גובה הפיצוי אם לא תעמוד במחוייבות אשר לקחה על עצמה.

צופים עלייה בהפקת הנפט במדינות שאינן חברות בארגון אופ"ק

(עתיים מזרח) מקורות בתעשיית הנפט מסרו לעתון "אלדסתור", כי שרי הנפט לא ישאירו את תקרת הייצור המגיעה כיום ל־24.52 מיליון חביות ביום, ללא שינוי.

הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה צופה, כי תהיה עלייה בכמות התוצרת של המדינות שאינן חברות באופ"ק, בשיעור של 300 אלף חביות ביום.

שרי הנפט של המדינות החברות בארגון אופ"ק נועדו בבאלי שבאינדונזיה כדי לדון בכמויות הנפט המופקות לקראת פקיעת תוקף ההסכם הנוכחי בסוף '94.

מקורות מהימנים בתעשיית הנפט הדגישו, כי שרי הנפט, כאמור, לא ישאירו את תקרת הייצור המגיעה כיום ל־24.52 מיליון חביות ביום, ללא שינוי.

ידוע כי תוצרת אופ"ק עוברת את המספר הזה, שכן חלק מהחברות בארגון לא הקפידו על כמות התוצרת שנקבעה להן.

צפוי שהדרישה לנפט תעלה באופן מהותי בשנת '95. הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה מנבאת שתהיה עלייה של 2 אחוז, כלומר 1.1 מיליון חביות ליום, כך שהדרישה תגיע ל־69.3 מיליון חביות ביום.

הסוכנות מצפה שתהיה גם עלייה בכמות התוצרת של המדינות שאינן חברות באופ"ק, בשיעור של 300 אלף חביות ביום, בנוסף על התחזית הקודמת, וסה"כ יגיע הייצור ל־41.2 מיליון חביות ב־95.

מדינות אופ"ק יספקו לשוק העולמי את שאר צרכי הנפט. הסוכנות מסרה בדו"ח שהכינה כי ברבע הראשון של שנת '95 יצרכו את הכמויות הגדולות ביותר של נפט.

כן ציינה כי על מדינות אופ"ק לספק לשוק העולמי כ־800 אלף חביות ביום בנוסף למה שיספקו ברבע האחרון של '94, זאת בהנחה שלא יהיה שינוי במאגרי הנפט.

חברת "סמרלינגי" החלה לשווק מנועי דיזל ימיים לאבטות. המנועים מתוצרת חברת "ליסטר" ומיועדים לשמש במנועים חלופיים לאבטות. מחיר מנוע: 27-21 אלף ש"ח.

28 מ' דולר מושקעים בבית האבות "משען"

מאת אמיר רוזנבליט

בימים אלה נפתחה ההרשמה לבית האבות החדש של "משען", שישרת את חברי ההסתדרות בבאר שבע ובאיזור. על כך הודיע מזכיר ההסתדרות במרחב באר שבע, מאיר בביוף. מנהל הפרוייקט, עדי סלומון, מסר כי חברת סולל בונה המקימה את הפרויקט, תשלים אותו ככל הנראה בראשית 1996.

בית האבות של משען בבאר שבע מוקם על שטח של שמונה דונם בשכונה י"א בבאר שבע, בעלות כוללת של כ־28 מיליון דולר. הוא משתרע על שטח בנוי של 14 אלף מ"ר ויכלול שני אגפים: אגף לקשישים עצמאים ובו 215 יחידות דיור, ואגף לתשושים וסעודיים ובו 72 מיטות.

שדרוג למחלקת עסקים בטיסות "אל על" ללונדון

מאת אריה ארד

החל ב־1.12.94 ניתן יהיה לרכוש בטיסת אל על ללונדון זכות ישיבה במחלקת עסקים בכיוון אחד, במחיר 125 דולר.

אפשרות זו תינתן לנוסעים הרוכשים כרטיס ללונדון (כיוון אחד) במח' תיירים במחיר 379 דולר, או כרטיס לשישה ימים.

נוסעים הרוכשים כרטיסים לחמישה ימים, שמחירו 995 דולר, יהיו זכאים לשבת במחלקת עסקים ללא תוספת תשלום.

שערי מטבע חוץ 25.11.94

סל	דולר שחור	מרק יציג	דולר יציג
(+0.38) 3.3984	3.06	1.9586	(+0.40) 3.0490

המטבע	שער יציג	השינוי באחוזים מתחילת השנה	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה
1 דולר ארה"ב	3.0490	+2.10	2.97	3.11	2.97	3.11	2.98	3.11	3.0248	3.0675	3.0203	3.0630	3.0309	[illegible]
1 מרק גרמני	1.9586	+13.80	1.91	2.00	1.92	2.01	1.91	2.01	1.9418	1.9692	1.9429	1.9704	1.9499	[illegible]
1 לירה שטרלינג	4.7628	+7.91	4.63	4.85	4.66	4.87	4.71	4.93	4.7314	4.7982	4.7177	4.7843	4.7413	4.8072
1 פרנק צרפתי	0.5790	+12.51	0.55	0.58	0.55	0.58	0.55	0.58	0.5659	0.5739	0.5650	0.5731	0.5661	0.5740
100 ין יפני	3.0954	+15.92	3.02	3.16	3.02	3.15	3.03	3.17	3.0730	3.1164	3.0632	3.1065	3.0786	[illegible]
1 גולדן הולנדי	1.7479	+13.61	1.70	1.78	1.70	1.78	1.71	1.79	1.7359	1.7604	1.7325	1.7570	1.7396	[illegible]
1 פרנק שווייצרי	2.3140	+14.77	2.26	2.36	2.26	2.37	2.26	2.37	1.2973	2.3297	2.2916	2.3240	2.3040	[illegible]
1 כתר שוודי	0.4091	+14.11	0.40	0.42	0.40	0.42	0.40	0.42	0.4066	0.4213	0.4049	0.4107	0.4071	[illegible]
1 כתר נורווגי	0.4462	+12.33	0.43	0.46	0.44	0.46	0.43	0.46	0.4425	0.4488	0.4418	0.4481	0.4437	[illegible]
1 כתר דני	0.4939	+13.30	0.49	0.51	0.48	0.51	0.48	0.51	0.487	0.5035	0.4951	0.5022	0.4976	[illegible]
1 מרק פיני	0.6353	+23.00	0.62	0.65	0.62	0.65	0.82	0.65	0.6341	0.6431	0.6297	0.6387	0.6309	[illegible]
1 דולר קנדי	2.2191	-1.26	2.16	2.26	2.16	2.26	2.17	2.27	2.2005	2.2316	0.1983	2.2293	2.2093	2.2400
1 דולר אוסטרלי	2.3162	+14.48	2.24	2.36	2.22	2.39	2.24	2.37	2.3004	2.3328	0.2995	2.3320	2.3041	2.3361
1 רנד דרא"פ	0.8621	-1.89	0.75	0.87	0.61	0.87	0.67	0.86	0.8551	0.8671	0.8541	0.8662	0.8584	0.8705
10 פרנק בלגי	0.9511	+15.04	0.93	0.97	0.92	0.98	0.93	0.96	0.9447	0.9580	0.9424	0.9557	0.9471	0.9603
10 שילינג אוסטרי	2.7821	+13.65	2.71	2.84	2.71	2.84	2.72	2.85	2.7578	2.7968	2.7559	0.7948	2.7697	2.8082
1000 לירה איטלקית	1.8895	+8.26	1.83	1.94	1.84	1.95	1.87	1.96	1.8753	1.9017	1.8742	1.9007	1.8812	1.9074
100 פזטה ספרדית	2.3440	+11.98	2.26	2.42	2.30	2.45	2.29	2.40	2.3286	2.3614	2.3242	2.3570	2.3338	2.3663
E.C.U.	3.7269	-11.75	—	—	—	—	—	—	3.6960	3.7482	3.6919	3.7440	3.7107	3.7623
1 לירה מצרית	0.9604	+2.10	0.88	0.91	0.86	0.92	0.93	0.98	—	—	—	—	—	—

שיא חדש: שבעה מורחקים

הליגה הארצית

מאת משה כהן

בעוד שמכבי יפו בורחת מהליגה, בכיוון הלאומית, שוקעת שמשון ת"א במקום האחרון, והיא בסכנת ירידה מוחשית.

הערב תהיה בשמשון אסיפת חירום, שעשויה להסתיים במהפך בצוות המקצועי. המאמן יפתח הלוי, ששיחק במדי הקבוצה, עלול לסיים את תפקידו. כל מאמן פנוי מועמד להחליפו, וביניהם שמעון שנהר, שאימן את הקבוצה בהצלחה בליגה הלאומית.

שיא שלילי חדש נרשם אתמול בליגה הארצית: שבעה שחקנים הורחקו. שלושה הורחקו במשחק אחד, בין הפועל כפר סבא להפועל אשקלון, שנסתיים גם בשלושה שערים לכל קבוצה.

שני מורחקים נרשמו במשחק בין הפועל ר"ג להפועל לוד, שסיפק את התיקו אפס היחיד בשתי הליגות העליונות.

הכח ספגה הפסד ראשון בהדרכת המאמן החדש, גידי דמתי, ועוד איזה הפסד: 3:0 בקרית גת, שממשיכה להפתיע לטובה.

הפועל ר"ג – הפועל לוד 0:0

שני מורחקים במשחק אחד, לאחר שהתקוטטו ביניהם בדקה ה־86: פטר סרבין מר"ג וטל כהן מלוד.

שפט ניר בעבור, לעיני 500 צופים בגבעתיים.

הפועל כפ"ס – אשקלון 3:3

לכפ"ס הבקיעו: דודי סטלפר (20), אבי תקוה (35) רואלדי קודלנצ'וק (77).

לאשקלון: עמי ג'רבי (2), שרון סגרון (60), שגיא עיני (72).

הורחקו שלושה שחקנים: השוער האשקלוני אבי פריץ (נגע בכדור מחוץ לרחבה) וחברו בוסקילה, וכן יעקב קורצקי מכפ"ס.

שפט דוד מלכה ב', לעיני 1000 צופים בכפ"ס.

נס ציונה – הפועל ירושלים 1:2

לנס ציונה כבשו: דני משה (24) ושלומי אירם (49).

לירושלים: יאיר אסיאג (29 בפנדל).

הירושלמי מישל דיין החטיא פנדל בדקה ה־10.

שפט יעקב מדינה לעיני 500 צופים בנס ציונה.

הפועל אשדוד – הפועל טייבה 0:2

את השערים למנצחים הבקיעו נאור גלילי (71) ועוגן קורבי (87).

שפט יהושע לויה לעיני 1000 צופים באשדוד.

הפועל חדרה – הפועל בת־ים 1:1

השער לחדרה: בני כחלון (4).

לבת־ים: חיים בכר (59).

שפט מוטי בשושה לעיני 1000 צופים בחדרה.

מכבי יבנה – שמשון ת"א 0:2

את השערים למנצחים כבשו עמי ואנה (59) ואיציק עשור (87).

בדקה ה־89 הורחק רמי אברג'יל מיבנה.

שפט עמית קליין לעיני 500 צופים בלוד.

מכבי קרית גת – הכח ר"ג 0:3

את השערים לקריה כבשו גיל סספורטס (21, 47) ומישל דדון (71).

בדקה ה־49 הורחק גיא אפשטיין מהכח. זו הרחקתו השניה העונה.

שפט חיים מירובסקי לעיני 1500 צופים בקרית גת.

גביע המדינה בליגות א'

● צפון: מכבי עפולה – טירת הכרמל 0:7; מכבי אחי נצרת – הפועל עכו 0:2; מכבי עכו – מכבי טמרה 0:2; נצרת עלית – מכבי חדרה 0:2; אור עקיבא – אום אל פאחם 2:5; כפר קנא – עוספיה 1:2.

● דרום: הפועל מרמורק – מכבי שעריים 2:3; לודוס חולון – צעירי יפו 0:1; הפועל קרית אונו – הפועל קרית מלאכי 0:3; הפועל מרחבים – באר יעקב 0:9; רמת עמידר – בית"ר רמלה 2:7; כפר שלם – דלית אל כרמל 0:1; הפועל ירוחם – בית"ר ב"ש 0:3 בפנדלים (1:1).

גביע ליגה ב'

גמר מחוז צפון א: מכבי כפר קנא – הפועל כרמיאל 0:2.

גמר מחוז דרום ב: מכבי שיכון המזרח – א.ס. רמת אליהו 0:2.

שני הגמרים הנוספים נדחו מחמת מזג האויר.

הליגה הארצית — עונה 1994/95

קבוצה	מש.	נצ.	תיקו	הפס.	שערים	הפרש	נק.
1. מכבי יפו	10	7	2	1	6—16	10	23
2. הפועל כפר־סבא	10	5	3	2	13—23	10	18
3. מכבי קרית גת	10	5	2	3	13—20	7	17
4. מכבי יבנה	10	5	2	3	10—14	4	17
5. הפועל חדרה	10	4	3	3	12—16	4	15
6. הפועל אשדוד	10	4	3	3	14—17	3	15
7. הכח רמת־גן	10	4	2	3	15—17	2	14
8. הפועל טייבה	10	3	5	2	10—10	0	14
9. הפועל רמת־גן	10	3	4	3	16—13	−3	13
10. הפועל לוד	10	3	3	4	15—11	−4	12
11. הפועל אשקלון	10	3	2	5	20—15	−5	11
12. ס.כ. נס־ציונה	10	3	2	5	16—9	−7	11
13. הפועל ירושלים	10	2	4	4	21—20	−1	10
14. הפועל בת־ים	10	2	4	4	17—13	−4	10
15. הפועל ק. שמונה	10	2	3	5	18—9	−9	9
16. שמשון תל־אביב	10	1	4	5	15—7	−8	7

הפיניש של בן־שמעון

מכבי הרצליה — מכבי פ"ת 3:1

מאת אברהם לפידות

מאתמול נכבס חלוץ מכבי פ"ת, אסי בן־שמעון, לרשימת השחקנים הקונים את עולמם בדקה אחת. בדקה ה־81 הוכנס למשחק ובדקה ה־82 קבע יתרון 1:2. כדי להבטיח את מקומו ברשימת הכבוד הוסיף בן־שמעון שער בדקה ה־85, כדי לחתום נצחון חוץ גדול, 1:3, לאחר תקופת שפל, ולהכניס את מכבי הרצליה עמוק לבוץ.

שחקני שתי הקבוצות עלו לכר הדשא מתוחים ביותר. לאחר שתי הדמעויות מהירות לאורחים, הם יצרו שליטה במרכז השדה בניצוחו של איל בגלייבטר שניווט היטב את משחק חבריו.

במחצית הראשונה עוד ראינו משהו מהקבוצה המקומית, שניסתה להמשיך את תצוגת הכדורגל היפה ממשחק ההפסד האומלל בשבוע שעבר נגד בית"ר ת"א.

אולם הרוח החזקה ורוח הלחימה של פ"ת, מול אדישות מסויימת בקרב כמה שחקנים מקומיים, אותתו כבר מתחילת המשחק על הצפוי בהמשך.

בניגוד למהלך דווקא המקומיים עלו ליתרון. 34: כדור נשלח למגמאדזה, נעצר על ידי הרוח והחלוץ מינטנקו הסתער על הכדור, התקיים מול מלול ובעט לרשת. 0:1.

דקה 37, שוויון. מהומה בהגנת הרצליה. הכדור נהדף מחוץ לרחבה ורבינוביץ לקח את הריבאונד ובעט לפינה בעוצמה.

במחצית השניה שגה המאמן רוני גאון, כשהוציא את הקשר יניב כהן והכניס את החלוץ עופר מזרחי. בכך נעלם הקישור המקומי ופ"ת שלטה בשדה.

מאמן פ"ת, שייע פייגנבוים, החליט לנצל את המומנטום, והכניס בדקה "81 את אסי בן־שמעון. תוך דקה הניב פרי: גיא יצחק שלח כדור רוחב ובן־שמעון גילגל מקרוב לרשת. דקה 85: התקפה מהירה. פיטוסי פרץ עד קו הרוחב, מסר לאחור לבן־שמעון, שבעט לפינה הרחוקה. 1:3.

נצחון ראשון בעידן שפיגלר

צפרירים — בית"ר ת"א 1:3

מאת אמיר גוין

נצחון בכורה להפועל צפרירים חולון בעידן המנג'ר מוטל'ה שפיגלר, אך זו אינה סיבה למסיבה. למרות שאנו על סף חג החנוכה, בודאי לא יקבלו החולונים מתנה ברמות ירידה חלשה ואיבית כבית"ר ת"א שלשום.

יתרון החולונים לא הוטל בספק לכל אורך המשחק, למרות שלא הטיבו לשחק. אפשר לקחת בחשבון גם את תנאי המגרש הגרועים.

כבר בדקה ה־6 פיצחו החולונים את הגנת האורחים. ניסן כהן הכשיל את שירזי כ־20 מ' מהשער. אבוקסיס בעט לתוך החומה, הכדור ניתז לעבר בן־ברוך שמקרוב גילגל לרשת. 0:1.

הבית"רים הגיבו בשער שוויון מהיר. דקה 10: דנאייב לקח ריבאונד, שלח את רמיזוב, שבעט שטוח ופנימה.

השוויון החזיק מעמד עד הדקה ה־23. דווקא בעיצומן של התקפות בית"ריות, הגביה אבוקסיס מימין וטובי התרומם יפה ונגח שער יתרון.

בית"ר התמוטטה משום מה והחולונים לקחו את העניינים לרגליהם. גם בהיעדרו של קונסטנטין מרקו, הצליחו החולונים לארגן התקפות טובות. המרקו השני, בן־ברוך, היה קרוב לשער נוסף, אך המשקוף הציל.

בדקה ה־57 חתמו החולונים את הנצחון הנאה. חזי שירזי התחיל במבצע סולו, חלף על פני מגן, היתל בשוער והמשיך לרשת. 1:3 יפהפה.

סמוך לסיום הדביק גם שירזי כדור לקורה, ובית"ר נחלצה מתבוסה.

ישראל עלתה ללא משחקים

כדורעף

נבחרת הכדורעף של ישראל עלתה לשלב הבא באליפות אירופה לאחר שארמניה הודיעה, כי לא תוכל להופיע למשחקים נגד ישראל, עקב בעיות כספיות.

מברק בלשון זה התקבל בהתאחדות הישראלית על ידי ההתאחדות הבינלאומית.

כדורסלן אמיר כץ

יפו בורחת בכיוון הנכון

יפו — ק. שמונה 1:2

מאת עמית פז

שני שערים בתוספת הזמן, אחד בכל מחצית שכבש ניזאל מחמיד, קפטן מכבי יפו, הציל את המוליכה הארצית מתקלה בלתי צפויה בדרכה לליגה הלאומית.

היפואים הציגו בנצחונם השישי הרצוף ביום שישי האחרון את משחקם החלש ביותר העונה. יפו נהנתה מהמזל הרבה יותר מרמת הכדורגל שהציגה. קבוצה אשר מפגרת בשער כבר בדקה ה־15 משווה בזמן פציעות, משחקת ב־10 שחקנים ברוב דקות המחצית השניה, מחמיצה פנדל וכובשת שער נצחון בזמן פציעות, ראויה להוליך את הטבלה הארצית.

יפו פתחה חלש. מצב זה נוצל על ידי האורחים כדי לעלות ליתרון. עונשין לקרית שמונה. פרג'ון שלח כדור עונשין סמוך לקורה, בלושפקה, שוער יפו, איחר בזינוק אבל הגיע בזמן כדי להוציאו משער.

קרית שמונה, סגרה את המשחק בשלב מוקדם זה. יפו צופפה את ההתקפה והקלה את מלאכת ההגנה של האורחים.

בדקה ה־45 וולב הגביה עונשין מימין, דגמי, הוריד ופישיק עצר בחזה ובעט לשער, מגן אורח הדף את הכדור מקו השער ומחמיד השתלט על הריבאונד ודחק פנימה את השיוויון.

יפו יזמה במחצית השניה אבל שוער הקריה ביטון, מנע הבקעת שערו. בדקה ה־61 הורחק דלאודי היפואי אחרי שספג צהוב שני. בדקה ה־84 הכשיל פרטוק את דגמי ברחבה הורחק. את הפנדל בעט וולב לידיו של ביטון.

יפו המשיכה לתקוף וכבשה את שער הנצחון בדקה ה־90. ג'ילד בעט כדור מ־18 מטר, הכדור פגע במגן אורח והיטעה את השוער וחדר פנימה.

שפט: רמוי באורדה לעיני 1,200 צופים באיצטדיון גאון.

● יפו: בלושפקה 5, דלאודי – הורחק, פישיק 6, ספיר 7, בילו 6, רוזוליו 5, מחמיד 6, וולב 5, ראובן 5 (מרד), גולדפינגר 5, דגמי 6.

● קרית שמונה: ביטון 7, אילוק 5, מנחם 6, מימון 6, פחימה 5, פרטוק – הורחק, י. אדרי 5, ש. אדרי 4 (רגלדיה), פרג'ון 5, בסיס 5, ראיוביץ 4.

המוקד: מחר בגליל

כדורסל

מאת עמית פז

המשחק המרכזי בליגה הלאומית ייערך מחר, כשהפועל גליל עליון תארח את המוליכה הבלתי מנוצחת מכבי ראשון לציון, אך היום יתקיימו שבעה משחקים במסגרת המחזור ה־10.

● הפועל חולון – מכבי ר"ג
● הפועל חיפה – מכבי ירושלים
● הפועל עמק יזרעאל – הפועל ת"א
● מכבי ת"א – בית"ר ר"ג
● הפועל ירושלים – בני הרצליה
● הפועל גבעתיים – הפועל אילת

במשחק בחולון צפויה הקבוצה המקומית לנצחון ליגה נוסף על קבוצתה העיקשת של מכבי ר"ג, שמסוגלת לחולל צרות לחולונים, אך קשה להאמין שתצליח לנצח בסיום.

הרכז של חולון, עדי גורדון, מצוי בכושר מצויין ויוביל את חבריו לנצחון.

לחיפה תצפין קבוצת מכבי ירושלים למשחק תחתית רב חשיבות, ותנסה לנצל את הבעיות הכספיות המעיקות על החיפנים. עדיין לא ברור אם שחקנה הזר מייקל קנדי, אכן ישחק. אם לא ישחק, צפויים הירושלמים לנצחון "חמצן".

הפועל ת"א שהתרגלה בשנים האחרונות לחזור מנוצחת מהאולם בעמק, עייפה השנה בדרכה על קבוצתה החלשה של עמק יזרעאל, הנשענת בעיקר על שני הזרים מונרו וגרווין. נראה, כי הפעם לא תתקשה הפועל ת"א, בראשות באק ג'ונסון, לחזור עם ידיים מלאות מהעמק.

על המשחק בין מכבי ת"א לבית"ר ר"ג חבל להרחיב את הדיבור. הילדים האומללים לא יכולים להיות יריב אימון רציני לאלופים, אחרי הנצחון הגדול על ריאל מדריד.

משחק מסקרן ייערך בירושלים, בין הקבוצה המפתיעה עד כה, הפועל ירושלים, לקבוצה המאכזבת של הפועל בני הרצליה. הכוחות שקולים, אולם את היתרון לירושלמים יעניקו 2000 אוהדים הרעשניים.

הפועל גבעתיים תארח שוב את הפועל אילת, אותה הדיחה ממסגרת גביע המדינה. אילת, שבתחילת העונה, פיתחה ציפיות גדולות לגבי העונה, נחשבת עד עתה למאכזבת הגדולה בליגה. היא עולה ביכולתה על גבעתיים, שנמצאת עם גבה לקיר, והפסד ביתי נוסף יקרב אותה לליגה לאומית ב'.

גביע הקבוצות

ביום שלישי תארח הפועל ת"א את טאוגרס מספרד, במסגרת גביע אירופה לקבוצות. טאוגרס ניצחה במחזור הראשון בבית זה, בפולין, ותשלים שני משחקי חוץ רצופים, לעומת משחק בית שני להפועל.

הפועל ידועה כקבוצת בית. אם ישחזרו ג'ונסון, ברקוביץ, אדיסי, ואגנר וחבריהם את היכולת המצויינת במשחק הנצחון על ריגה מלטביה, הם מסוגלים לנצח גם את הספרדים.

בשלב המוקדם הדיחו הספרדים את הפועל ירושלים.

גביע קוראץ'

ביום רביעי, במסגרת גביע קוראץ', תנסה הפועל אילת לזכות בנצחון בית ראשון כשתארח קבוצה ספרדית נוספת, קאסרס, שגברה בסיבוב המוקדם על הפועל גליל עליון בספרד בהפרש 42 נקודות.

הקבוצה הספרדית אינה מוכרת ומשתרכת במרכז הטבלה בארצה, אבל בכל זאת, לאור יכולתה של אילת בחודש האחרון, היא צפויה לנצח גם באילת.

גביע האלופות

ביום חמישי תצא מכבי ת"א למשחק חוץ קשה מאוד על אדמת איטליה, כשתתמודד עם פוארו במחזור הרביעי בבית רבע הגמר לאלופות.

הסיכויים של מכבי לנצח באיטליה קלושים, בעיקר משום שפוארו ידועה כקבוצה ביתית מובהקת.

בין החיבורים · יצחק שתיל

אל תרדו למטה!

השבת נשבר שיא שלילי בתכנית "שירים ושערים". במשך יותר מ־3 שעות לא הושמע אף שיר!

אם ארצה להבין את הענין יש לציין כי בשעת השידורים הראשונה הובקעו 6 שערים, בשעה השניה 12 (!) שערים ובשעה השלישית 2 שערים. אף אף שיר!!

אבל בשבת גשומה וחורפית, שעברה עלי מתחת לשמיכה (על פי ייעוץ שקיבלתי מרעייתי), היה שמח במשחקי המחזור ה־11.

גיבורי השבת שלי הם (ולא חשוב הסדר) הפועל בית־שאן, אסי בן־שמעון, הפרשנים אבי רצון ויוסי אולמרט והמאמנים שייע פייגנבוים, יוסי מזרחי, אלישע לוי וגיא לוי.

באולפן היה גם נציג איגוד השופטים, נפתלי איתן, אולם מפאת הכבוד שאני רוחש לשופטי הכדורגל, אני אשמור בהקשר זה על זכות השתיקה. חבל שהנציג לא עשה כך.

אז, בראש ובראשונה, ברכות להפועל בית־שאן. גם ניצחון ביתי, גם מגרש חדש, גם מאמן מוכשר, שעובד קשה ומתחיל לקטוף פירות. במגרש היה גם פרשן חכם, יוסי אולמרט, שאוהב כדורגל וגם מבין.

הוא הביא למאזינים בבית, מתחת לשמיכה ואחרי התמין (כמו עבריכם הנאמן), לא רק פרשנות והערכות אלא את משפט המפתח של השבת: "אל תרדו למטה", הוראה שנתן אלישע לוי לחניכיו.

הדקות האחרונות של המשחק היה שידור רדיו אקטיבי ונמרץ במיטבו. המתח, ההתרחשויות, תוך כדי קביעה: בית־שאן תנצח!

בן־שמעון, בשיא נריה, הבקיע צמד ב־4 דקות, כשהיה במגרש רק 5 דקות אחרי המשחק נתן המאמן פייגנבוים את כל הקרדיט לשחקן, תוך ויתור על הקלישאה: חילוף מוצלח של המאמן.

פתח־תקואי נוסף, גיא לוי, ניצח בגדול את הפועל ת"א ואף הוא השאיר את שחקניו במרכז התמונה.

יוסי מזרחי, מאמן בית"ר י־ם, הציג השבת קבלה נוספת. מזרחי, צברע וג'נטלמן, עושה רושם גם כשהוא מתראיין (למשה רוזנרוז), שהוא מבקש שיעזבו אותו במנוחה. מזרחי, גם כאשר היה שחקן פעיל, היה ידוע כהוגן וג'נטלמן. הוא המעיט בהישג הנפלא של 8 נצחונות מ־9 משחקים.

על אבי כהן כבר גמרתי את ההלל בשבוע שעבר. אתמול, בעדינות, הצביע על ליקוי חמור במגרשים לא מקורים: היעדר מקומות עבודה נוחים לעיתונאים ושדרים, הגשם נשמע היטב בבתים ולא התיר מקום לספק: כהן וחהיד בהלול חורו רטובים מאוד הביתה.

לכן, קשה לי להבין את השדרים, שמקבלים כוס תה בהפסקה ומרעיפים שבחים על הקבוצה המארחת. תחשבו על זה.

ותודה לאשתי היקרה, שהביאה לי למיטה פעמיים תה (פעם עם נענע) במהלך 3.5 שעות האונה.

שירר העלה את בלקבורן לפיסגה

הליגה האנגלית

בלקבורן רוברס עלתה לראש טבלת הליגה האנגלית לאחר שהביסה במחזור ה־16 את קווינס פארק ריינג'רס 0:4. אלן שירר כבש שלושער והעלה את מאזנו העונה ל־16 ותפס את המקום השני בטבלת הכיבושים. את השער הראשון הבקיע כריס סאטון. 33 אלף צופים ראו את המשחק.

בלקבורן בראש הטבלה 36 נקודות ומקדימה בנקודה את מנצ'סטר יונייטד שסיימה בלונדון בתיקו אפס עם ארסנל לעיני 39 אלף צופים.

היונייטד, שלא הפסידה לארסנל בשבעת משחקיה האחרונים, סיימה את המשחק עם 10 שחקנים לאחר שמארק יוז הורחק 12 דקות מן הסיום (שני כרטיסים צהובים).

ניוקאסל נשארה במקום השלישי עם 34 נקודות לאחר שסיימה בתיקו 1:1 עם קבוצת התחתית איפסוויץ'.

ניוקאסל הוליכה משערו של אנדי קול (15 שערים העונה) בדקה ה־86, אולם האורחת הצליחה להשוות ממש בסיום. 35 אלף צופים חזו במשחק.

ליברפול וטוטנהאם סיימו בתיקו 1:1. ליברפול הוליכה משערו של רובי פאולר והוא צועד בראש המבקיעים עם 17 שערים.

שער של רוני ווילן היקנה נצחון ללידס על נוטינגהאם 0:1.

כל שינוי לא חל במקומות הרביעי עד השישי, כשליברפול במקום הרביעי עם 30 נקודות, לפני נוטינגהאם 38 ולידס 27.

השביעית בטבלה, צ'לסי, הפסידה בבית לאברטון 1:0. שער הנצחון: ריידאוס. זה היה הנצחון השני ברציפות של אברטון בניהול ג'ו רויל.

אברטון הצליחה לעלות אל המקום ה־19 בטבלה עם 14 נקודות ואסטון וילה יכולה לתפוס את מקומה אם תנצח היום במגרשה את שפילד ונסדיי.

ברוס גרובלאר, המואשם על ידי ההתאחדות האנגלית בטבילת שוחד, שוב היה גיבור קבוצתו סאוטהמפטון, שהצליחה לסיים בלונדון בתיקו אפס עם קריסטל פאלאס.

מנצ'סטר סיטי עלתה למקום השביעי עם 25 נקודות, לאחר שניצחה את וימבלדון 0:2. נוריץ' גברה על לסטר מהתחתית 1:2 ואילו ווסטהאם הפסידה בלונדון לקובנטרי 1:0.

● **בליגת המשנה** חזרה מידלסברו לראש הטבלה עם 36 נקודות לאחר שגברה על צ'רלטון 0:2 ומקדימה את וולבס שתשחק היום.

סאנדרלנד הביסה את פורטסמות 1:4. שפילד יונייטד – סאותאנד 0:2. פורט וול – מילוול 1:2. טרנמיר – רידינג 1:3.

● **בסקוטלנד:** שלושת המשחקים נסתיימו בתוצאה הזהה 1:3. מאדרוול מן הצמרת גברה על פארטיק, הארטס ניצחה בחוץ את קילמרנוק והברי ניצחה בחוץ את פולקירק.

מארדונה נקנס

דייגו מארדונה נקנס ב־500 דולר על ידי ההתאחדות הארגנטינית על שהעליב את שופט המשחק במשחק קבוצתו מרגיו נגד אינדפנדיינטה.

● **טוטנהאם** מקווה לחזור לגביע האנגלי ולהתברג בהגרלה שתערך בשבת הבאה בסיבוב השלישי. כידוע הקנס הכבד נשאר בתוקפו וכן 6 נקודות ליגה יורדו בתום העונה.

ההתאחדות הכדורגל האנגלית חוקרת את הידיעה שפורסמה בריילי מירור כי פול מרסן חלוצה הבינלאומי של ארסנל משתמש בקוקאין זה שנה.

● **לי שארפ**, חלוץ מנצ'סטר יונייטד, יעדר יותר מחודש לאחר שנפגע קשה בקרסולו במשחק נגד ניוקאסל בסוף חודש אוקטובר.

● **דיק אדבוקט**, מאמן נבחרת הולנד נטל לידו את אימון קבוצת פיליפס איינדהובן.

במוקד באיטליה: פארמה

מתארחת אצל אינטר

בליגה האיטלקית, מחזור 11, המשחק המרכזי יהיה במילאנו כשאינטר תארח את המוליכה פארמה.

דרבי יהיה ברומא בין לאציו ורומא, שתיהן מהצמרת. טורינו תארח את האלופה מילאן, פאדובה את יובנטוס, פיורנטינה את סאמפדוריה, ופוג'ה את נאפולי.

● **בגמר אליפות** המאסטרס לטניס בזוגות ישוחקו בג'אקרטה הזוג האוסטרי וודברדג' וודפורד מול הזוג הצעיד משוודיה אפל וביורקמאן. בחצי הגמר ניצחו האוסטרלים את ההולנדים אהודיס ואלטינג 7:6, 4:6, 4:6. והשוודים ניצחו את אראמס מארה"ב והלהוטבסקי מרוסיה.

כידרורים ברוטב עם אהרל'ה להב וחברים

קרבות מאסף בועד האולימפי הישראלי
מי יהיה המנכ"ל הבא: זינגר או ברק

● **הקרב על "חמשת העיגולים".** מליאת דירקטוריון מרכז הפועל הזעקה לישיבה מיוחדת היום אוה"צ בחדרו של מנכ"ל הפועל.

הנושא האקוטי: מי יהיה מנכ"ל הועד האולימפי החדש – אפרים זינגר או ירוחם ברק, במקומו של המנכ"ל הפורש אורי אפק, שבעתיד יהיה השף דהמיסיון של משלחת ישראל לאולימפיאדת אטלנטה 96'. במעמד הראשון תומך הפועל ובשני מכבי. שניהם הגיעו לשלב הגמר של כל מבחני המכרז שהוצא לפני כמה חודשים ואילו ניגשו כמה עשרות מועמדים.

יו"ר הועד האולימפי יורם אוברקוביץ' תומך באפרים זינגר אבל במכבי טוענים כי זהו מינוי פוליטי, שכן זינגר היה בעבר יו"ר המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה. צבי ורשביאק, יו"ר המוכידות הארצית של מכבי תקף בחריפות את אוברקוביץ' במסיבת עיתונאים על נטיתו לתמוך בזינגר.

ההכרעה צריכה ליפול בהצבעה בנשיאות הועד האולימפי שבה הקולות חלוקים: שני נציגי הפועל תומכים בזינגר ואילו נציגי מכבי ואליצור רוצים ביקרו של ירוחם ברק.

■■■

● **השתין בקשת.** הרבה תעלולים, פעלולים, אלימות לשמה וגם ונדליזם ידע הכדורגל שלנו בהתנהגות קהל במגרשים. כל מה שאפשר לעלות על הדעת רציונאלית ודימיונית כבר אירעו בתולדות הכדורגל הישראלי.

אבל מסתבר כי החיים יותר חזקים מכל דמיון. את המחדל האחרון המציאו בעיר הערבית אום־אל־פחם. במשחק הקבוצה העירונית נגד הפועל נחליאל, השתין ילד קטן בן 14 על שופט הקו. מספר השופט: "הרגשתי שמשהו נוזלי נשפך על הרגל שלי. הסתובבתי וראיתי נער שמחזיק באבר מינו וממשיך להטיל את מימיו (משתין בעברית מדוברת) מהטריבונה. באותה עת הושלכה לעברי כמות גדולה של אבנים, שאות מהן פגעה בגבי. סימנתי לשופט הראשי ואז הוסלכו עלי גם בדלי סיגריות בוערים". מהמיד מוסטפה מהנהלת הקבוצה פטר את הענין ב"ילד בן 10 השתין. לא יודע כמה הרחוק שילד כזה יכול להגיע. בכל אופן זה מקרה שובבות. הילד קיבל סטירה מאבא שלו וגם עונש. הדיין חיים אלתדוף לא קיבל את השהגנה בקשת ותקע לקבוצה ארבעה משחקי רדיוס, מהם שניים על תנאי וכמובן שהפועל נחליאל זכתה בנצחון טכני, כי בגין המקרה הופסק המשחק.

■■■

● **רוצה את אמא.** אבי כהן, מגן מכבי ת"א מסרב לעזוב את מכבי ת"א למרות שקיבל אור מתאים מהנהלה התרשה של הגוף הפיננסי המפעיל. היו"ד מודי פלד הציע לו לטובתו האישית לעזוב, כי באחרונה אינו משובץ בהרכב.

כהן הגיב: "הכל נשאר כשהיה. נשארתי שחקן של מכבי ת"א. יש לי אמנם הצעות מקבוצות אחרות, אבל הולטתי להישאר במסגרת".

בינתיים כמובן יש לו זמן: עד לסיום מועד ההעברות נותרו עוד חמישה מחזורים ומי יודע, אלוהים גדול.

■■■

● **שקירין שווה נפט.** אחרי שקבוצה סעודית פנתה אל איגור שקירין של מכבי נתניה לעבור לשחק בשורותיה – הודיע הכדורגלן למתווכים שפנו אליו, כי יסכים לצאת אל ערבות הנפט של מדבריות סעודיה תמורת סכום נאה של רבע מיליון דולר.

הקבוצה היא אלקסבריה ושקירין הצהיר: "מתמיא לי שרוצים אותי בעיקבות היכולת שלי במשחקי אסיה".

"שמעתי על ההצעה מהסוכן שלי אבל האמת, בעד הפרש לו גדול שאני מקבל בנתניה לא כדאי לי לצאת לסעודיה אבל רבע מיליון דולר לא הולכים ברגל ואהיה מוכן להיפרד מישראל. אולי הוא עוד יקנה שם באר נפט.

גלאדבאך כפתה תיקו על דורטמונד

הליגה הגרמנית

המשחק המרכזי נערך במנשנגלאדבך לעיני 40 אלף צופים כאשר הקבוצה המארחת המדורגת שלישית בטבלה כפתה תיקו 3:3 על המוליכה דורטמונד במחזור ה־15 בליגה הגרמנית.

האורחות הוליכה 1:3, כשנותרו 9 דקות לסיום. כשאת השערים לזכות דורטמונד כבשו זורק בדקה העשירית והשווייצי שאפויסאט הוסיף צמד בדקות 22 ו־45. ארליך השווה בדקה ה־18 ואילו השוודי מרטין דאלין צימק בדקה ה־81 ופאך סתם את הנקודה בדקת הסיום.

במשחק זה, ספג הבינלאומי זאמר גניזה מהבינלאומי אפנברג, שכשהשניים ניתרו לכדור גובה ומהמצח הג'ינג'י ניגר דם רב, אך בעזרת טיפול ותרשני התגבר על הפציעה והוא חזר לשחק.

לדורטמונד 24 נקודות ומקדימה רק בנקודה את וודר ברמן, שגברה על שאלקה 1:2.

מנשנגלאדבאך נשארה במקום השלישי עם 19 נקודות ומקדימה בהפרש שערים את קייזרלאוטרן, שסיימה בתיקו אפס עם המבורג בחוץ (השופט פסל שני שערים לזכות האורחת בטענות מרוחוק).

פיירברג גברה של שטוטגארט 0:2, משעריהם של דודס (48) וקארדוסו (63) מפנדל. האורחים סיימו את המשחק עם 10 שחקנים ב־28 הדקות האחרונות, לאחר ששטורנץ' הורחק בגלל תפיסת הכדור ביד ברחבה, וכאמור קארדוסו כבש את שער הנצחון מן הנקודה הלבנה.

ביירן מינכן האלופה ניצחה את לברקוזן 1:2 לעיני יותר מ־50 אלף צופים. הקפטן מתאוס כבש את שער הנצחון בדקה ה־75 בפנדל.

יש לציין שהאורחת הוליכה בדקה ה־31 על ידי קירסטן ונויידלינגן השווה בדקה ה־43.

שוסטר, הבינלאומי לשעבר, ספג כרטיס צהוב בדקה ה־80 לאחר שהכשיל את מתאוס.

קלן גברה על מינכן 1860 בתוצאה 1:2, משעריהם של האוסטרי פולסטר בדקה ה־70 והדני יאנסן (85). לאורחות כבש סאקולט (77).

דינמו דרזדן וקרלסרואה סיימו בתיקו 1:1, כשלדרזדן כבש השוודי אקסטרום בדקה ה־68 ולאורחות שמיט בדקה ה־74. בוכום מן התחתית ניצחה את אורדינגן 1:2. ופראיבורג, האחרונה בטבלה, תארח היום את פרנקפורט במשחק השלמה.

● **הרמת משקולות.** אנדרי רניטוב נכשל באליפות העולם בתורכיה, לאחר שהתגורה במשקל עד 99 ק"ג, הניף 170 ק"ג, ונפסל בדחיקה. כך שבסיכום לא דורג.

● **טניס.** בחצי גמר טורניר אשקלון הפתיע אורן מוטוסל את גלעד בלום 3:6, 3:6 ויתמודד היום בגמר מול הצ'כי סקוך.

בין הנשים עלתה לגמר הישראלית ססה שפלובה, שתתמודד נגד הצ'כית לסקובה.

● **מרוצי שדה.** באליפות ישראל, שנערכה בסוף השבוע בקיבוץ יקום, ניצח הילה ססאין, לפני אסף בימרו ואיל גור. בין הנשים ניצחה רואה סולימן, לפני נילי אברמסקי.

● **קליעה.** בתחרות באקדח ספורט אולימפי ניצחה האלופה ביזי באקדח, ילנה טריפולסקי עם 504 נקודות. באקדח הצתה מרכזית ניצח מיכה הולנדר עם 553 נקודות. התחרויות נערכו במטווח האולימפי בהרצליה.

במחזור הבא

הליגה הלאומית

בית"ר ת"א – מכבי פ"ת
מכבי ת"א – מכבי הרצליה
הפועל באר שבע – בית־שאן
עירוני אשדוד – הפועל חיפה
מכבי נתניה – בית"ר ירושלים
מכבי חיפה – הפועל ראשל"צ
הפועל פ"ת – בני יהודה
צפרירים חולון – הפועל ת"א

הליגה הארצית

הכח ר"ג – מכבי יפו
מכבי יבנה – מכבי קרית־גת
הפועל בת־ים – שמשון ת"א
הפועל טייבה – הפועל חדרה
הפועל ירושלים – הפועל אשדוד
הפועל אשקלון – נס־ציונה
הפועל לוד – הפועל כפר־סבא
קרית־שמונה – הפועל ר"ג

נר ראשון

בנצחון ביתי קשה על מכבי עירוני אשדוד, זינקו אתמול שחקני המנורה לראשות הטבלה הלאומית, כדי להגוג היום ברוב שמחה את הדלקת הנר הראשון של חג החנוכה ● הבית"ריים ניצלו את הפסדי הקבוצות היריבות לצמרת הטבלה

בית"ר י־ם — אשדוד 1:2

מאת אמיר הכברג

"הכי חשוב שחזרנו למסלול הניצחונות", אמר בסיום המשחק מאמן בית"ר, יוסי מזרחי. אחרי ההפסד בשבוע שעבר בבאר שבע היה חשוב לקבוצה לזכות ב־3 הנקודות בבית.

המשימה הפכה קשה יותר אחרי שהאורחים כבשו שער מקרי בהתקפה מתפרצת בדקה ה־23. טויסה הסיט כדור עונשין לתומפסון אוליאה, ששלח כדור עומק מצויין ותורג'מן השלים לרשת. 0:1.

בית"ר לא נבהלה ועברה להתקפות סוערות על שערו של בתי. מצבי הבקעה לא נרשמו עד ההפסקה, אבל בדקה ה־35 הפסיק כדור קרן לשער שוויון.

איתן מזרחי, הטוב במגרש, הגביה משמאל והזר ההונגרי סטפאן סלוי נגח פנימה. 1:1.

בית"ר שיחקה בהרכב חסר יחסית – ללא אוחנה, בנאדו, שמוליק לוי – שהשפיע בעיקר על ההגנה, אך אשדוד לא ניצלה זאת כדי לתקוף, והסתגרה יותר כדי לגונן על הנקודה.

בית"ר תקפה, החטיאה כמה הזדמנויות, אבל אז היה שוב הסקורר הטוב ביותר בכדורגל הישראלי כיום – רונן חרזי, שדאג להשאיר את הנקודות בסדר.

דקה 62: איתן מזרחי הגביה עונשין מימין. חרזי השתלט על הכדור בתוך הרחבה ותוך כדי כריעה בעט לרשת. 1:2.

בדקה ה־88 קיבלו האורחים הזדמנות פז להשוות, כשוריקן מצא עצמו לבד מול אנטמן, אבל השוער הדף וסידר לאוהדי לבית"ר חג חנוכה שמח.

קשר מכבי חיפה, סרגי קנדאורוב, מדלג בדרך לנצחון הגדול בבלומפילד. מכבי חיפה דילגה על פני בני יהודה, 1:3 (צילום: א. קנפר)

נצח מסובי חוגג את השער לבני יהודה. השמחה מוקדמת מדי. מאוחר יותר נראה סהר מזרחי, שנפצע אחרי ההתחלה. מימין הבלם המצטיין של מכבי חיפה, רומן פץ (צילום: א. קנפר)

רונן חרזי. שער נצחון

הניחוש הנכון

בשבוע הבא "דמי חנוכה": 12 מיליון ש"ח

איש לא ניחש 15 תוצאות נכונות, לאחר בדיקת 90% מהטפסים. אם לא יימצא אף 15, יהיה הפרס הראשון בשבוע הבא: 12 מיליון ש"ח. רק 3 ניחשו 14.

.1	1
.2	2
.3	2
.4	x
.5	1
.6	1
.7	1
.8	2
.9	1
.10	x
.11	x
.12	1
.13	1
.14	x
.15	2

הירוק שווה זהב

בני יהודה — מכבי חיפה 3:1

מאת גיל דימל

לאחר פתיחת עונה צולעת חזרה אמש האלופה מכבי חיפה לחבורת הצמרת הגבוהה, בעקבות נצחון חוץ גדול על בני יהודה, 1:3.

קצב המשחק היה טוב מאוד לכל אורכו. חיפה עלתה ללא השוער הבין־לאומי הפצוע, רפי כהן, מרקו בלבול המוצהב ומשה גלאם המורחק. שלושת מחליפיהם הצעירים בחוליית ההגנה – שגיא שטראוס בשער והמגינים אלירן אלקיים וצבר דניאל (כבר שיחק פעמים אחדות) – הוכיחו, כי למועדון הירוק יש ספסל טוב ועתיד ורוד.

אנחנו מדברים על ירוק, אך בתחילה שלט הכתום. כבר בדקה ה־14 עלתה בני יהודה ליתרון. עופר לוי מסר כדור רוחב שטוח ומדוייק לנצח מסובי, שמקרוב בעט לקורה ופנימה. 0:1.

בדקות אלה התפתח משחק עד הדד־צדדי. בבני יהודה בלטו עופר לוי והקשר הפעלתן ואסילי מוקאן, שסייע להגנה ותמך בהתקפה.

בדקה ה־25 הסתמן שינוי במשחק. סהר מזרחי, הקשר הכתום של בני יהודה, נפצע בתיקול עם רוני לוי והובהל לביה"ח, שם אובחנה פגיעה ברגל, אך לא נראה שבר. בבני יהודה טענו, כי היתה זו פגיעה מכוונת של לוי, שלא זכתה לתשומת לב השופט.

במקום סהר נכנס מייקל יפה, שהחלים מפציעה, אך לא הצליח למלא את החסר. בני יהודה איבדה את כוחה במרכז השדה.

בדקה ה־35 נקבע שוויון. קנדאורוב שלח כדור עומק נפלא לעופר שטרית, שמול שטראובר היוצא הסיט את הכדור פנימה. 1:1.

איפה היה הבלם ניר שטרית, שאמור לשמור אישית על עופר שטרית?...

במחצית השניה רצה חיפה קדימה. בראשות חוליית הקישור המצויינת, ובעיקר ברקוביץ וחזן, השלימה חיפה את המהפך.

בדקה ה־63 בישל קנדאורוב עוד שער. מסירה לחזן, שחלף על פי ששון, היתעה את ההגנה ושלח "טיל" מ־18 מ' לפינה. 1:2 נהדר.

בדקה ה־69 ניסה חזן עוד "טיל" כזה. אך הבעיטה החופשית ששלח מ־20 מ' איימה לנפץ את הקורה.

בדקה ה־76 נחתמה תוצאת המשחק. חיים רביבו פרץ לרחבה, הוכשל ע"י שטרית, ורביבו עצמו לקח אחריות ובעט את הפנדל בעוצמה לרשת. 1:3 לחיפה ולירון שטראובר כעס על עצמו ועל כל העולם.

נגוז החלום של השכונה לעלות לפיסגה. האם יצטערו על העתקת הביתיות לבלומפילד?

המהפכה החלה

הפועל חיפה — באר שבע 2:3

מאת אברהם ציבין

עופר טלקר קנה אתמול את עולמו בהפועל חיפה. לאחר תקופת שפל ממושכת, כבש את שער הנצחון היקר לרשת הפועל באר שבע, 2:3, לאחר פיגור 2:0 כבר בדקה ה־18.

חיפה, המשופעת בכוכבים ומדורגת בתחתית הטבלה, היתה אתמול טובה יותר מקבוצת הצמרת השאפתנית של הפועל באר שבע.

בפעם הראשונה ראינו תיאום בין השחקנים. הכדור נע מרגל לרגל, השחקנים יצרו מצבים, ובין היתר, החטיא ראובן עטר כדור עונשין מ־11 מ'. וכל זאת, שימו לב, ללא טל בנין, שספג לפני שבוע כרטיס אדום.

בהתחשב בעובדה שאולג קשולוק לא שיחק במחצית הראשונה ומלניקוב לא שותף כלל, הרי שהרכב המהפכני של חיפה, הוליד משחק יעיל יותר.

באר שבע פתחה מצויין וכבר בדקה ה־18 הוליכה 0:2. חיפה נראתה בדרך לתבוסה נוספת.

דקה 9: כדור חופשי, 20 מ' אלכסונית. אביגדור בעט, הכדור סטה ממסלולו כשפגע ברגל מגן וחדר לרשת.

דקה 18: מורה הגביה מימין ואביגדור נגח לרשת והשלים צמד פרטי. 0:2.

בדקה ה־20 חטף זועבי כדור, בעט, סמרג'ה הדף וזועבי עט על הריבאונד וקבע 2:1. חיפה בתמונה.

חלפו שתי דקות בלבד. עטר הגביה קרן ואלון חלפון נגח מקרוב את שער השוויון. 2:2.

ואז באו הדקות הגדולות של חיפה, ששיחקה משוחרר וחופשי יותר, עם הרבה יותר בטחון. דקה 53: קשולוק הוכשל ברחבה. עטר לקח את הפנדל, אך סמרג'ה הדף לקרן. עדיין חסרי מזל, הבחורים של רובי שפירא.

חיפה תקפה, ב"ש התגוננה. בדקה ה־78 ספג סתיו אלימלך כרטיס אדום (צהוב שני). הלחץ החיפאי נשא פרי בדקה ה־88. עופר טלקר בעט מקרוב לרשת, אחרי מסירת עקב של עטר. סוף המהפך. 2:3 לחיפה.

חנוכת בית בחסות המכבים

מוליכת הטבלה שימשה אתמול תפאורה בחנוכה המחודשת של המגרש בבית־שאן ● במשחק לאומי ראשון במגרש זה, ערב חג החנוכה, ניצחו הפועל בית־שאן את מכבי ת"א, שירדה עקב ההפסד מהמקום הראשון בטבלה ● במחזור ה־11 נוצחו כל ארבע קבוצות העיר תל־אביב וכן, כל ארבע הראשונות בטבלה

בית־שאן — מכבי ת"א 1:2

מאת עובדיה אביהו

שחקני ואוהדי הפועל בית־שאן לא יכלו לצפות לחנוכת בית מחודשת כל־כך מוצלחת, מול יריבה כל־כך גדולה (מוליכת הטבלה) ובעיתוי כל־כך מתאים (ערב חג החנוכה). את המתנה העיקרית לחנוכת המגרש העניק לבית־שאן, שוער מכבי ת"א, אלכסנדר אובארוב.

בית־שאן עלתה למגרש כדי לנצח. המוטיבציה ורוח הלחימה נתנו לחניכיו של אלישע לוי יתרון, מול השאננות המסויימת בשורות המכבים, שהתעוררו רק לאחר שספגו שער ראשון בדקה ה־18.

שמעון דגן בעט מצויין, אובארוב הדף בצורה אומללה ובאסים אגבריה דחק את הריבאונד מקרוב לרשת. 0:1. הקהל באוויר.

בדקה ה־28 נקבעה בעיטה חופשית לזכות מכבי. ויקטור בלקין הגביה לתיבת החמש ואבי נמני נגח את שער השוויון, לעמוד ופנימה. 1:1.

שחקני מכבי נראו שוב רדומים, והמקומיים שלטו במרכז המגרש. הארגנטיני קלאודיו קהימי, מגיבורי הנצחון, החל להפציץ מרחוק, במטרה לנצל את המגרש הרטוב והכדור החלקלק.

בשני מקרים (39, 49) היה אובארוב ערני, אולם בדקה ה־70, דווקא בעיצומן של התקפות תל־אביביות, הגביה שמעון דגן לרחבה, כדור פשוט יחסית, קהימי עלה גבוה ונגח מעל ידיו המושטות של אובארוב. 1:2 לבית־שאן.

המסקנה – אובארוב כבר אינו אותו שוער גדול מלפני שנה, שנתיים, שלוש. שני השערים שספג, היו ניתנים לעצירה. הוא איבד הרבה מכח ההרתעה שלו והפסיק להפחיד את החלוצים הבאים מולו.

לעומת עצירות פנטסטיות כמו בעבר, הוא עושה היום יותר שגיאות, ופחות ערני ומהיר בתגובותיו.

ענה עארף

שער המשווה של אחמד עארף היקנה נקודת חוץ ראשונה העונה למכבי נתניה

ראשון לציון — נתניה 1:1

מאת יחזקאל שופט

מכבי נתניה, עם המנג'ר החדש עודד מכנס והמאמן שלומי ארדעי, השיגה אתמול נקודה ראשונה מחוץ לביתה.

שתי מחציות שונות והפכפכות איפיינו את המשחק בראשון לציון. במחצית הראשונה לחצה מכבי נתניה, אבל ראשון לציון היתה זו שכבשה ועלתה ליתרון.

בדקה ה־41 נוצרה עירבוביה בתיבת החמש, ניר שיקה הגיע ראשון ודחק פנימה. 0:1 למקומיים.

במחצית השניה שלטה ראשון ומנגד נתניה הבקיעה את שער השוויון בהתקפה מתפרצת. בדקה ה־66 הדף השוער שביט אלימלך כדור למרכז הרחבה. עארף השתלט עליו ובעט מקרוב פנימה. 1:1.

עד הסיום עשו שתי הקבוצות מאמצים להשיג שער נצחון, אולם ללא הועיל.

גם לפתח־תקוה יש אלון: מאיה

הפועל ת"א — הפועל פ"ת 3:0

מאת אבי פלד

הפועל פ"ת במתכונת חדשה חזרה לימים היפים בהם היתה הסגנית הנצחית של האלופות. אתמול ראינו גירסה חדשה של פ"ת המשחקת ללא רגשי נחיתות מחוץ לביתה ובאה בשביל לנצח.

פ"ת חייבת את נצחונה לשחקנה הצעיר אלון מאיה, שבישל שניים, כבש אחד והדריך את חבריו לכיוון שער הפועל ת"א. מאיה לא היה לבדו. יוסי לוי חזר לימי הבריק שלו, הבקיע שניים והיה הרוח החיה במרכז המגרש.

הפועל ת"א, של אתמול הזכירה את ימיה הרעים מהשנים האחרונות. משחק סתמי לא כיוון ומחשבה.

נכון ששוורץ, אמסלם ולוקסק הפרו בהגנה. אבל קבוצה שרצה בצמרת ומצהירה שכוונה לאליפות צריכה ספסל עמוק. ואת זה לאין להפועל ת"א.

פ"ת השתלטה על המגרש עם שריקת הפתיחה ויזמה עד סופו. קשריה לחצו את שחקני הפועל ת"א בכל פינה ולא איפשרו להם להגיע להתקפה. פיטר קרגיל ובני קושוילי נתנו את הבטחון לקשרים ולחלוצים שהשלימו את המלאכה בכיבוש סלוטער.

הראשון נכבש כבר בדקה השביעית. מאיה הגביה מימין. הכדור חלף על פני ההגנה המחוררת של הפועל ת"א והגיע למישיש שהוריד למוהרר. זה המשיך ללוי שבעט מקרוב פנימה.

דקה למחצית הוסיף לוי שער אחרי שניצל טעות בהגנת הפועל ת"א שלא הדפה כדור סתמי מרחבת החמש.

בדקה ה־53 הגביה אופיר קופל קרן משמאל הכדור שוטט ברחבת החמש של הפועל ת"א, מאיה היה במקום כדי לכבוש את השלישי ולסיים בנצחון חוץ נאה.

הליגה הלאומית — טבלת השליש הראשון לעונת 94/95

קבוצה	מש.	נצ.	תיקו	הפס.	שערים	הפרש	נק.
1. בית"ר ירושלים	11	6	2	3	11—19	8	20
2. הפועל פתח־תקוה	11	6	2	3	14—19	5	20
3. מכבי תל־אביב	11	6	1	4	11—21	11	19
4. בני־יהודה ת"א	11	5	4	2	14—21	7	19
5. מכבי חיפה	11	5	4	2	15—21	6	19
6. הפועל באר־שבע	11	5	4	2	15—21	6	19
7. הפועל תל־אביב	11	5	4	2	15—19	4	19
8. הפועל בית־שאן	11	4	4	3	15—11	−4	16
9. בית"ר תל־אביב	11	4	2	5	16—11	−5	14
10. ראשון לציון	11	3	4	4	13—14	1	13
11. מכבי פתח־תקוה	11	2	6	3	15—14	−1	12
12. הפועל חיפה	11	3	2	6	20—18	−2	11
13. צפרירים חולון	11	3	2	6	21—16	−5	11
14. מכבי נתניה	11	3	2	6	22—16	−6	11
15. מכבי עירוני אשדוד	11	3	2	6	21—14	−7	11
16. מכבי הרצליה	11	1	3	7	25—9	−16	6

בית"ר ירושלים – מכבי עירוני אשדוד (1:1) 1:2

ציון משחק: 6

● סטפאן סלוי (35), רונן חרזי (62)

★ עמיר תורג'מן (23)

המצטיין: איתן מזרחי. המאכזב: יואל טויסה.

שפט: יוסף בישתי לעיני 7000 צופים בטדי.

● בית"ר ירושלים: אנטמן 6; ביטון 5, טרטיאק 5, כחילה 5, איל כהן 5; אלהרר 5, סלוי 6, ירון דרורי 6, איתן מזרחי 7; אוחנה 5, חרזי 6.

● עירוני אשדוד: גינצבורג 5; פרפרוב 5, אלון כהן 5, מקריצקי 6, בוזגלו 6, אאוס 5; פריינט 5 (אייזנברג), תומפסון 6, טויסה 4 (קמחי); זריהן 5, תורג'מן 6.

מכבי הרצליה – מכבי פתח־תקוה (1:1) 3:1

ציון משחק: 5

● ויטאלי מינטנקו (34)

★ רז רבינוביץ (37), אסי ברשמעון (82, 85)

המצטיין: איל בגלייבטר. המאכזב: יוסי מדר.

שפט סבי אלנקוה לעיני 2,000 צופים בהרצליה.

★ מכבי הרצליה: גילארדי 5; קורן 4 (יובל אוחנה), פולוקארוב 5, ישראל כהן 5, אמולג 5; מדר 4, יניב כהן 5 (עופר מזרחי 5), ואן דר לינדן 5, אמסלם 5, בן חמו 4; מינטנקו 6.

★ מכבי פ"ת: מלול 5; עודד צח 5, מגאמדוב 6, צופין 6, רבינוביץ 6, פקר 5; שאמוב 5, פיטוסי 6, בגלייבטר 7; בניה 5 אלקפרוב 5 (גיא יצחק 5); בסון 5 (א. ברשמעון).

הפועל צפרירים חולון – בית"ר תל־אביב (1:2) 1:3

ציון משחק: 5

● מרקו בקרבוק (6), אסי טובי (23), חוי שירזי (57)

★ גבאי רמיזוב (10)

המצטיין: יוסי אבוקסיס. המאכזב: שאהין דנאייב.

שפט מאיר לוי לעיני 1,200 צופים בחולון.

● צפרירים: לידקב 5; דוד הרשליקוביץ 5, אלי כהן 5 (גולדברג), משעל 5, דוד פרץ 6, פיוגטי 6 (מאיה), אבוקסיס 6, בן ברוך 6, זיתוני 5; שירזי 6, טובי 5.

★ בית"ר ת"א: קודנפיין 5; צ'רלי פרץ 4 (מוח), דורון עמר 4, שיבאלוב 5, מ. צופין 4, נ. כהן 4; רמיזוב 5; דנאייב 4, שוויג 4 (אברג'יל); אייזנברג 4, אלבז 4.

הפועל בית־שאן – מכבי תל־אביב (1:1) 1:2

ציון משחק: 7

● באסים אגבריה (18), קלאודיו קהימי (70)

★ אבי נמני (28)

המצטיין: שמעון דגן. המאכזב: אלכסנדר אובארוב.

שפט אריה הלף לעיני 6,000 צופים בבית־שאן.

● הפועל בית־שאן: מאיר כהן 7; אבי דגן 7, שמעון ביטון 6, האדר 6, עשור 6; עמר 6, קהימי 7, שמעון דגן 8, ויגנטט (אלבז 6), חזן 7 (ברנרדו); אגבריה 6.

★ מכבי ת"א: אובארוב 5; עמית לוי 5, קלינגר 6, שלח 5, נחמן 6; בלקין 6, אלון בוזמן 6, נמני 6, שוקאבוב 5; דריקס 5, סביליה 5.

הפועל תל־אביב – הפועל פתח־תקוה (0:2) 3:0

ציון משחק: 5

★ יוסי לוי (7, 44), אלון מאיה (53).

המצטיין: אלון מאיה. המאכזב: ירוסלאב באקו.

שפט דני קורן לעיני 4,000 צופים בבלומפילד.

● הפועל ת"א: באקו 3; אוזלאי 4, שרעבי 5, בלאס 3, מימר 3; זנטי 3, תומר אליהו 3 (הבת), אופיר 4, מוסקאל 4, מליקה 3 (בנטורה), שגיב אליהו 3.

★ הפועל פ"ת: הס 5; י. כהן 6, קרגיל 6, באריר 6, קייסי 6; קושוילי 6, קופל 6, מאיה 8, מישיש 6, יוסי לוי 7 (אברבנאל), מוהרר 6 (קקון).

בני־יהודה ת"א – מכבי חיפה (1:1) 3:1

ציון משחק: 7

● נצח מסובי (14)

★ עופר שטרית (35), אלון חזן (63), חיים רביבו (76, פנדל)

המצטיין: איל ברקוביץ. המאכזב: מייקל יפה.

שפט דני קורן לעיני 8,000 צופים בבלומפילד.

● בני יהודה: שטראובר 6; ששון 5, מורה 6, ניר שטרית 5, עופר לוי 6; איסקלי 5, איציק לוי 6, סהר מזרחי (מייקל יפה 5), מוקאן 7; מסובי 6, גראסימץ 6 (אלטמן).

★ מכבי חיפה: שטראוס 6; צבר דניאל 6, פץ 6, חרזי 6, אלקיים 6; חזן 7 (קבוביץ), ברקוביץ 7, קנדאורוב 6, רוני לוי 6, רביבו 5; שטרית 6 (הולצמן).

עירוני ראשון לציון – מכבי נתניה (0:1) 1:1

ציון משחק: 5

● ניר שיקה (41)

★ אחמד עארף (66)

המצטיין: אחמד עארף. המאכזב: מאיר עזרן.

שפט: ראובן כהיל לעיני 1,000 צופים בראשל"צ.

● עירוני ראשל"צ: אלימלך 5; חלפון 5, מלוקוב 6, בן דב 4, אלברט 5; דבאי 5 (טויסה), עזרן 4, הפר 5, ירמצוק 6; שיקה 6, לוי 5 (מרציאנו).

★ מכבי נתניה: בלדב 5; זאנו 5, בוגר 4, טאה 5, באורן 5, דראפיץ 5, רוזן 4, גבאי 5, בראל 5, כ'בריו 4, עארף 7.

הפועל חיפה – הפועל באר־שבע (2:2) 2:3

ציון משחק: 7

● הישאם זועבי (20), אלון חלפון (22), עופר טלקר (88)

★ אמיר אביגדור (9, 18)

המצטיין: דני מלכין. המאכזב: ויקטור מורה.

שפט חיים ליפקוביץ לעיני 3,000 צופים בקרית־אליעזר.

● הפועל חיפה: אטיאג 5; אהרוני 5, קרושקין 5, חלפון 5, בדיטרגי 5 (עטר 6), מלכין 7, רוזאלס 6 (קשולוק 7), טלקר 6, עטר 6; זועבי 6, גידראון 6.

★ הפועל ב"ש: סמרג'ה 5; חזות 5, אילוז 5, בוכניק 4 (גורמן 5); ברוך דהן 5, אלימלך 5, הורוזו, מורה 4, קלפסנו 5, אביגדור 6; גוסייב 5 (סגרון 5), אבישן 5.

נבחרת המחזור

מאיר כהן (הפועל בית־שאן)

דוד פרץ (צפרירים)

אבי דגן (בית־שאן)

רז רבינוביץ (מכבי פ"ת)

פיטר קרגיל (הפועל פ"ת)

שמעון דגן (בית־שאן)

אלון חזן (מכבי חיפה)

איתן מזרחי (בית"ר י־ם)

אלון מאיה (הפועל פ"ת)

אחמד עארף (מכבי נתניה)

יוסי לוי (הפועל פ"ת)

כוכב השבת: ויקטור בלקין (מכבי ת"א)

הימ"מ וסיירת מטכ"ל

מלחמה על המלחמה

עזרא דלומי

מאז נכשלה סיירת מטכ"ל בנסיונה לחלץ את נחשון וקסמן מידי חוטפיו, איננו חדלים לשמוע על מעללי הימ"מ – היחידה המשטרתית למלחמה בטרור.

התחולה היתה מיד לאחר כשלון הפריצה לבית שבו שהו החוטפים עם קורבנם. אז־אז שוחררו הערכות שהימ"מ מתאים יותר לפעולות חילוץ שכאלה, תוך מתיחת ביקורת על ההחלטה לשלוח לחילוץ וקסמן את סיירת מטכ"ל. אחר־כך הודלף שהימ"מ הראה במסגרת תרגיל כיצד היה ניתן לפרוץ לבית מבלי להחשף. כעבור כמה ימים הסיפור הוכחש.

בסוף שבוע שעבר שמענו על ביקור קצינים בכירים בימ"מ והתרשמותם לטובה מן היחידה, מה שמלמד שגם שעתה לפעול עוד תגיע.

הסיפור הזה מחזיר אותנו אל ימים אפלים של שנות ה־50 וה־60 שבהם ניהלו ביניהן היחידות המובחרות מלחמה על המלחמה, כלומר מי יזכה ב"צופר" הגדול לצאת לפעולת תגמול, או לפעילות אחרת שיש עימה סיכון. זכורות במיוחד מתקופה זו תלונותיה של חטיבת גולני על שהצנחנים קיבלו בלעדיות על הפעולות מאחורי קווי האוייב.

הגם שמדובר כנראה בפעילות בלתי נמנעת, עדיין קשה להבין את פשר התחרות הזו, את המירוץ – בעיקר של המפקדים – לזכות בקרבן קטן.

לכאורה, אפשר לומר שיש כאן מניע אלטרואיסטי. מישהו צריך להסתכן וכל אחד רוצה לחסוך את הסיכון והאפשרות להיפגע מן השני ומציע את עצמו. על רקע הרפיון השורר עכשיו בצבא, ניתן היה לראות בכך גם ברכה. אבל הכל יודעים שלא זאת הסיבה; שהסיבה היא הסיכוי לחרוץ עוד חריץ בקנה בעקבות פעולה שנעשתה, או חייל אוייב שנהרג ולחזור הביתה רכוב על גל המצ'ואיזם, שבו מלחמה איננה רע הכרחי אלא פעולה מקצועית שנישאת בחובה סוג מסויים של תהילה ונקודת ציון בביוגרפיה של היחידה המבצעת.

בלי קשר לאפשרות להגיע בשנים הקרובות לשלום עם שכנינו, כדאי כבר להתגבר ממשחקי הגבריות של ראשית המדינה. אם קורה שצריך לבצע פעולה צבאית, לא מוכרחים להידחף ולתקוע מרפק במותני היחידה הידידה. אפשר גם לשנוא את המלחמה וגם להיות לוחם מצטיין. אין סתירה בין השניים.

הרמטכ"ל רב אלוף אהוד ברק ביקר השבוע בחטיבת הצנחנים. במהלך ביקורו צפה הרמטכ"ל בתרגיל אש ושוחח עם טירונים ומפקדים (צילום: חן אלבז, דובר צה"ל)

גזר דין מוות

"הדשא יכסה את הקברים, אך לא את הגרדומים"

טדי פרויס

ישו בן־יוסף בעולם הנוצרי, ויליאם והאלס בסקוטלנד, ז'אן דארק בצרפת, נתן הייל בארה"ב, דוב גרונר בישראל ורבים רבים אחרים, נרשמו בהיסטוריה בגין היותם "הרוגי מלכות". אילו במקום ישו נצלב בר־אבא, שמו של האיש מנצרת היה נותר אלמוני; אילו נמלט דוב גרונר מהכלא היו יוצאי אצ"ל זוכרים אותו כמו את מתי שמואלביץ' שברח או שמחון ואשכל שנחטפו. כך רוב התלויים היהודיים: רק גזר דין מוות עשה אותם לבלתי נשכחים. האם יש לנו עניין להנציח את סעיד בדרנה כפי שהצלב, הגרדום והמוקד הנציחו את הנ"ל? מבין זאת בדרנה עצמו שכבר הודיע, כי לא איכפת לו למות וכי הוא ביוזמתו, לא היה מערער על גזר־דינו. לא בלתי דומה לדב גרונר שסירב לבקש חנינה מהנציב העליון.

רק שיפי־נפש במתננו לא יתחילו להזיל דמעות ולפטפט על קדושת חיי־אדם לרגל גזר דין המוות שבית־דין צבאי הטיל על בדרנה. אף שהוא הולך על שתיים, אוכל, שותה וממלא עוד איזאלו פונקציות ביולוגיות, אין לו הרבה מסימני ההיכר של בן־אדם. הוא מזכיר צבוע המריח את האיילה החלשה שבעדר ומתנפל עליה כשראשי העדר אינם בסביבה. בדרנה לא השתתף בתקיפת חיילים, פיצוץ טנק, או חבלה בתחנת־כוח; הוא וחבריו חיפשו עוברי־אורח חסרי מגן נטולי נשק ובהם טבחו.

אבל הבעיה אינו בדרנה: הבעיה היא אנחנו. לבד מאדולף אייכמן (ומקרה הביש של מאיר טוביאנסקי ב־1948) איש לא הוצא להורג בידנו, גם לא רוצחים כמו אותו בדרנה. ואל יאמרו לנו כי גם בכמה מדינות ארצות־הברית נהוג (ומופעל) עונש המוות. שייערב לאמריקאים ויקטין את מימדי הפשע בביתם, אם הם אכן מאמינים בכך. רק שיזכרו, שיש מדינות שביטלו לחלוטין את עונש המוות ובכל זאת מימדי הפשע בתחומיהן אינם גדולים ממספר הרציחות, הגניבות ומקרי האונס במולדתם.

אנו רשאים לטפוח לעצמנו על הכתף ולומר: "במדינת היהודים אין נוטלים את נפשו של בן־אדם, אף לא של אדם גרידא כמו בדרנה". זו הסיבה שאין להעלותו לגרדום, ולא עקב היותו ברוא – בטעות – בצלם אלוהים

אנו, לעומת זאת, רשאים לטפוח לעצמנו על הכתף ולומר: "במדינת היהודים אין נוטלים את נפשו של בן־אדם, אף לא של אדם גרידא כמו בדרנה". זו הסיבה שאין להעלותו לגרדום, ולא עקב היותו ברוא – בטעות – בצלם אלוהים. יש לראות בהערכה כי כמה מאנשי הליכוד, בראשם ח"כ בנימין בגין, הביעו התנגדות להוצאה להורג מטעמים יהודיים־מוסריים, ולא רק תועלתניים.

זה שעונש מוות למרצחים בישראל לא ירתיע, כבר נכתב אין־סוף פעמים ואין טעם לחזור על הנימוקים כאן – בוודאי לא באוזני עסקנים מן הימין שהם יותר מאחרים צריכים היו לדעת/לזכור שתלייתם של אבשלום חביב וחבריו, ואליהו חכים ואליהו בן־צורי לא ריסנו את אצ"ל ולח"י, בהתאמה. אדרבה, הם דירבנו אחרים ללכת בעקבותיהם וכזאת כבר אמרו מרעיו של בדרנה. לכן טענת המבקשים עונש־מוות כי הגרדום ירתיע מרצחים היא חסרת שחר כמו טענת המתנגדים, שהתלייה הצפויה תגביר את נחישות הטרוריסטים. מי שהוציא את המוות מכלל הקלקולציות שלו, יתחשב בו לא כגורם מרתיע ולא כפתח מילוט במהלך קרב אבוד.

לעומת זאת, יש לקחת בחשבון שגזר־דין מוות המרחף מעל ראשו של לוחם־טרוריסט, ידרבן את חבריו לחטוף בני ערובה. מנחם בגין היטיב בשעתו להסביר את ההבדל בין החטיפות שאירגונו ביצע לבין בני־ערובה שנחטפו בידי אירגוני הטרור הערביים: 1) אצ"ל שבה חיילים בלבד, ולא אזרחים, נשים וילדים; 2) רק במקרה של עונשי מוות, הוא הורה לקחת בני־ערובה. בכך כאילו השלים מראש שחטיפות כדי לשחרר בדרנה'ים למיניהם הן לגיטימיות. ולאחר שזה יקרה, נראה את יצחק רבין עומד מול שוועתם של קרובי החטוף.

למתים בנסיבות הירואיות או מחמת עיוותי משפט יש קסם מיוחד שאינו מניח להם להישכח. יעידו ר' עקיבא שנשמתו יצאה ב"אחד", יוסף טרומפלדור ואתל ויוליוס רוזנברג. הרוגי מלכות במלחמות שיחרור נותרו פצעים פתוחים גם לאחר שהמלחמות הסתיימו ועצמאויות הושגו. האירים שהוצאו להורג בידי האנגלים נותרו ויותירו שמן על מדורת השנאה האירית, על־אף שהמלחמה ביניהם נראית עתה כדועכת. "עם הזמן, העשב יגדל דיו כדי לכסות את הקברים, אבל הוא לעולם לא יספיק כדי לכסות את הגרדומים", דברי שר הפנים וינסטון צ'רצ'יל כשקרא שלא לתלות טרוריסטים אירים.

דבר היום

לפני מוות

קשה להבין את להיטותם של תומכי עונש־המוות לחזות במותם של ישראלים. לכל הרי ברור כי מדינת־חוק מתקדמת ודמוקרטית כפי שמתיימרת ישראל להיות לא תוכל לנקוט בתחום הענישה הקטלנית גישה של איפה ואיפה. אם יוצא מחר להורג רוצח פלסטיני, שהורשע באחריות למותם של ישראלים בפיגוע, לא תוכל ישראל לנמק מחרתיים מדוע אינה מוציאה להורג עמי פופרים וברוך גולדשטיינים – וזאת עוד קודם לבואן של משפחות נרצחים "סתם", על רקע פלילי רגיל, לתבוע כי גם רוצחי יקיריהם יישלחו על המערפת, ייתלו עד צאת נשמתם או יוחברו לשקע החשמלי.

לא רק זו, כמובן, הסיבה להימנעותה של ממשלת ישראל ממיצוי האמצעי החוקי של עונש־מוות. היו מאיר טוביאנסקי (שעל המתתו התחרטה המדינה, אך שהורגיו נפטרו בעונש קל) ואדולף אייכמן. לא היו פלסטינים ואף לא דמיאניוקים. את העונש הסופי אין לפרוט לפרוטות, מה גם שהרתעתו מוגבלת ואולי אף שלילית.

היכולת להרתיע מי שמוכנים להתאבד מפוקפקת מלכתחילה ואינה כוללת איום על חייהם, אלא לכל היותר על ערכים אחרים החשובים להם, גם ביודעם כי אחרי מותם יאמרו עליהם אחיהם ובני־עמם "קדושים". הריסת בתיהן של משפחות רוצחים מתאבדים אמורה להזכיר לשוקלים ללכת בדרכם כי במותם הרצחני יפגעו גם ביקיריהם. גם אם לפי קביעת בית־המשפט העליון מותר השימוש באמצעי זה, תועלתו המעשית מוגבלת, שהרי האירגונים שישגרו את הרוצחים יוכלו לממן בינוי מחודש.

אין פתרונות קלים: בבוא הסדר עם מדינות ואירגונים, כולל החמאס והג'יהאד האיסלאמי, עוד תידרש ישראל לשחרר גם רוצחי רבים המרצים מאסר עולם, אך הרתיעה הטבעית מעיסקה כזו תוכרח להישקל מול המחצית האחרת של המיקח. רוצח מומת יהיה ל"שאהיד", שנפל על קידוש השם – אלא שבמקרה זה, השם הוא שמו של אללה. אסיר־עולם הוא בן־ערובה, המפריע את חבריו להתמקח אך גם צופן לחץ ציבורי על הממשלה שלא לשחררו.

בעשרות שנות מאבק חמוש בפלסטינים ובקנאי האיסלאם, לא נמצאו לישראל כלים ביטחוניים ומשפטיים שיצליחו, בעת ובעונה אחת, לענוש רוצחים או להרתיע את זולתם ולמנוע הפעלת אמצעים דומים כלפי ישראלים. חטיפותיהם של חיילים כנחשון וקסמן מתבצעות גם בלא עונש מוות לרוצחים, אך נקל לשער כי חטיפות כאלה יתכפו כאשר ההוצאה להורג תרחף מעל לראשי חבריהם של החוטפים. האמנם יבוצע גזר עונשו של רוצח פלסטיני, בידיעה שבכך ייחתם לשבט גם גזר־דינו של חייל או אזרח, ישראלי בארץ או יהודי בעולם, שייחטף למיקוח? אותו ציבור התובע עכשיו את דמו של רוצח פלסטיני יהיה אז, ברמקול התקשורתי של משפחת החטוף, ראשון הממהרים ללחוץ על הממשלה לוותר. האצ"ל התגאה כי בחטיפת שלושת הסרג'נטים הבריטיים (אחד מהם יהודי) והריגתם, בגמול על תליית אנשיו, הביא להפסקת ביצועם של עונשי־המוות בתקופת המנדט. עכשיו הסרג'נטים הם סמלים והם שלנו.

מס הבריאות: חישוב מעוות

עסקי טייקאובר

דן הלוי

בעיצומה של מערכת הבחירות האחרונה להסתדרות התייצבתי במטה רשימת "חיים חדשים" כדי לראיין את מועמדה לראשות ההסתדרות, חיים רמון, לעיתון "קיבוץ". השאלה הראשונה בראיון הקצר היתה: "הרשימה שלכם משולה לפירמה העוסקת בהשתלטויות על־חברות ('טייקאובר'). החברה שבחרתם כקורבן מסובכת בקשיים רציניים, ואתם חבורה מוכשרת ומיומנת, כך שסיכוייכם נראים טובים. אבל למה צריכים לצפות בעלי החברה, עובדיה, לקוחותיה, הספקים ושאר התלויים בה, לאחר ההשתלטות?" רמון השיב: "לו היינו חברה להשתלטויות, לא היינו בוחרים את ההסתדרות כאובייקט". וכאן עבר למנות את רשימת תחלואיה ומומיה של ההסתדרות.

ברור שתשובתו של רמון באותו מעמד לא היתה ממין השאלה. שכן, המושא האידיאלי בעסקי הטייקאובר הן חברות כבדות בנכסים ריאליים שנקלעו לצרות פיננסיות בפירעון התחייבויותיהן השוטפות. אין חולק על המצב הרעוע שבו קיבלה ההנהגה החדשה את ההסתדרות לידיה אחרי הבחירות, אך איש לא יטען שהיא דלה בנכסים. מה שמייחד את גישתם של המשתלטים ב"יריד החברות" הוא, שעסקי החברה הקורבן מעניינים אותם כקליפת השום. כל עניינם הוא במימוש פיננסי של נכסיה והשלכת כל היתר.

עתה מתנהל משא־ומתן מתקדם בין הנהגת ההסתדרות החדשה לאוצר, על מה שמכונה "עיסקת חבילה", שעיקרה: עיקור של כמה אחוזים בתוספת היוקר הקרובה, בתמורה להפחתת המס שיוטל על כלל האזרחים למימון מערכת הבריאות, עם כניסת חוק בריאות ממלכתית לתוקפו, ב־1 בינואר '95.

חקיקת חוק הבריאות הממלכתי היא אחד ההישגים החשובים שמהם בנוי ה"אפיל" של רמון מול בוחריו הפוטנציאלים, בין שהם חברי הסתדרות ובין שאינם כאלה. רא עקא, שביצוע החוק כרוך במס חדש, גבוה למדי, שיוחל על כל האזרחים, בשיעור 4.8 אחוז מסך הכנסתם. כאן נעוצה מכשלה אפיינית למצבו הפוליטי של רמון בסיטואציה הנוכחית, בדרכו למימוש המשך הקריירה שלו: כשם שהרקורד שלו כמזכיר־ההסתדרות בפועל עלול לכרסם בנכסים האלקטורליים שרכש בדרכו לכיבוש עמדה זאת, עלול נטל המס החדש הנלווה לביצוע החוק לטשטש את קסמו כמי שהבקיע לבדו את התנגדות לוויתני המימסד ההסתדרותי והמפלגתי כולם, והביא לחקיקתו.

מזווית ראיה זו קל להבין מדוע העיסקה שמציע האוצר להסתדרות עשויה לפתות את בעל הבית החדש שלה: רמון, גם לפי הצהרותיו שלו, אינו מתכוון להקדיש לתפקידו הנוכחי יותר מקדנציה אחת, ועם טיפת מזל פוליטי, אולי יעלה בידו להיחלץ ממנו עוד לפני סיומה. האלקטורט שלו אינו מצטמצם, איפוא, לציבור חברי ההסתדרות, כי אם לבעלי זכות הבחירה לכנסת (ולראשות הממשלה בעידן הבחירה הישירה שיתחיל ב־1996). בשביל חיבתם של אלה, כדאי לו להמתיק בכמה אחוזים את גלולת מס הבריאות החדש – אף במחיר שחיקת שכר השכירים. אם יותקף בנקודה זאת על־ידי שולחיו בהסתדרות, יוכל רמון לנפנף בהורדת נטל מס הבריאות גם להם, ולהבליע איכשהו את העובדה שהם לבדם משלמים את המחיר.

יש עוד שאלה אחת שרצוי לו מאוד להתחמק ממנה: איך תמומן מערכת הבריאות הציבורית? מס הבריאות נועד הרי למטרה זאת בדיוק. החוק של רמון הפקיע מקופות החולים את גיוס דמי החבר על שירותיהן, ועל כך גאוותו. מלבד האינטרסים הפוליטיים הגלויים שהקנתה גביית דמי החבר להסתדרות, שרמון היה כמובן הראשון להוקיעם, העלו המתנגדים בוויכוח על החוק דאגה מהלאמת מערכת הבריאות והפקרת סל הבריאות בידי פקידי האוצר. מתברר שהחששות מתגשמים עוד בטרם נכנס החוק לתוקפו. אם לא התבסס השיעור שנקבע למס הבריאות מלכתחילה על חישוב מעוות, הרי משמעות הפחתתו היא אחת משתיים: או שסל שירותי הבריאות יישחק או שהאוצר ימצא דרכים עקלקלות אחרות לגייס מימון בשבילם.

הדאגה להבטחת שירותים ציבוריים אינה עומדת בדרך־כלל בראש מעייניהם של פקידי האוצר. הללו מצטיינים בשחיקתם דווקא. לכן קל לנחש מה צופנת עיסקת החבילה לעתיד מערכת הבריאות, ומי ישלם את המחיר. כרגיל, יהיו אלה הנזקקים יותר מאחרים לשירותי מערכת הבריאות הציבורית. לא קשה לנחש גם איך תשפיע עיסקת החבילה הזאת על סיכויי "הבריאות" קופת החולים הכללית, שכל "מחלתה" אינה אלא יחס מעוות בין היקף השירותים שהיא מספקת לדרכי המימון שלה.

כל זה אינו צריך להפתיע איש. כאמור, זו דרכם של המשתלטים בעסקי הטייקאובר.

עוני נדבק לעוני

קו השוני

אפרים דוידי

יש עניים ויש עניים. עני בישראל אינו כה עני כמו עני ניגרי. ואף עני בניגריה הוא אינו עני כמו עני על סף הרעב בזאנגורה. אבל לכל העניים, זה בישראל, ברומניה וניגריה יש מכנה משותף אחד: חיי עוני הם חיי בחירה. עני לא בוחר להיות עני, הוא מנסה לשרוד על־ידי בחירה. עם 100 דולר הוא צריך לבחור בין רכישת מזון, או רכישת ביגוד או נסיעה באוטובוס. העוני הוא מסלול של בחירה ומכשולים אינסופי. טעות בבחירה, טעות בצורך שניתן לספק היום, יכולה לגרום אחריה התדרדרות גדולה יותר במצב. למשל, האם לרכוש מזון או תרופות?

לכן, סוציולוגים בעולם השלישי עוזבו זה מכבר את הגדרת "קו העוני", קרי מתיחת קו המחושב על־פי מדד הכנסה מסויים. למשל, בישראל זוג ללא ילדים המשתכר פחות מ־1,500 ש"ח בחודש מוגדר כ"עני". אילו אותו זוג היה משתכר 1,600 ש"ח, היה "יוצא ממעגל העוני". סוציולוגים בעולם השלישי טוענים כי קו העוני המחושב רק על־פי הכנסה אינו יעיל במדידת העוני האמיתי, במדידת הוויתורים שהעני חייב לעשות כדי להמשיך ולשרוד. לכן, באמריקה הלטינית מציעים הסוציולוגים קו עוני אחר, המבוסס על שקלול של מספר מדדים, ביניהם הכנסה, עלות מוצרים ושירותים, בעלות על נכסים, כולל גודל והוצאות המשפחה בסעיפי הבריאות, החינוך והדיור.

על־פי אותו מדד, יתכן שזוג "עני" המשתכר 1,500 ש"ח, אך הוא בעל רכוש מסויים (אינו משלם שכר דירה, הוא בריא ואינו נזקק לתרופות או לטיפולים) הוא במצב משופר יותר מאשר זוג אחר המשתכר 2,000 ש"ח בחודש, שאינו מוגדר "עני" אך חי בעוני גדול יותר כי רמת ההוצאות שלו עומדת על כ־3,000 ש"ח. למדד העוני המשוקלל יש שתי תכונות: הוא מודד באורח מדוייק יותר את צרכי העניים ומצביע על מספרם האמיתי של העניים. תרגום המדד הזה למציאות יכולה להוסיף עניים רבים יותר לסטטיסטיקות הרשמיות. סוציולוגים בעולם השלישי תמימי דעים גם שמספר העניים הרשמי, המדווח על־ידי הממשלות, הוא קטן בהרבה ממספר העניים במציאות ושמספר העניים הולך וגדל בכל העולם, מהצפון העשיר ועד לדרום העני. זאת ללא קשר לצורת המדידה של קו העוני.

סוציולוגים בעולם השלישי תמימי דעים שמספר העניים המדווח על־ידי הממשלות הוא קטן בהרבה ממספר העניים במציאות ושהוא הולך וגדל בכל העולם

בעולם של ימינו יש יותר עניים מאשר לפני שנות דור, כאשר הולכים ונוצרים "כיסי עוני" חדשים, למשל במזרח אירופה.

בארצות שפעם הגדירו את עצמן סוציאליסטיות מספר העניים הולך וגדל. לא רק בקרב אוכלוסיות המועדות לעוני (גימלאים, למשל), אלא בייחוד בקרב שכירים ושכירים־לשעבר, מובטלים. ארגון "יוניצף" המסונף לאו"ם פירסם באחרונה סידרה של נתונים על הכנסות והוצאות בארצות מזרח־אירופה במסגרת ה"מכון לחקר המצב החברתי במשקים בתהליכי המעבר" הפועל בפירנצה. אחד הנתונים הקשים ביותר הוא הירידה בשכר הממוצע בארצות מזרח־אירופה. על־פי הנתונים שמדדו את הירידה בשכר הריאלי הממוצע בין 1989 ל־1993, עולה כי אילו פועל בולגרי השתכר 100 דולר ב־1989, אשתקד שכרו היה כ־67 דולר; שכרו של הפועל הצ'כי ירד מ־100 ל־82; שכרו של הפועל הסלובקי מ־100 ל־85; של הפועל ההונגרי מ־100 ל־86; של הפולני מ־100 ל־70 ושל הרומני מ־100 ל־72 דולר. בממוצע בכל מזרח אירופה, כולל מדינות ברה"מ לשעבר, השכר הריאלי ירד מ־20 עד 40 אחוז בחמש השנים האחרונות. זאת, על־אף שבערים מסויימות עלו מדדי הצריכה, בייחוד בסעיפים כמו מכשירי חשמל ואחרים. ההסבר הוא פשוט: הקפיטליזם הפראי הביא עמו העמקת פערים חברתיים. מיעוט, בייחוד בערי הבירה, צורך יותר ובמחיר גבוה יותר. בפריפריות העובדים והאיכרים צורכים פחות ופחות.

אבל התוצאה של הירידה בשכר הריאלי היא בכך שבכל המדינות שציינו היו שירותים רבים שניתנו על־ידי הממשלה, מדיור מסובסד ועד למערכת חינוך־חינם מהגן ועד לאוניברסיטה, כולל תחבורה ציבורית בתעריפי מינימום וסובסידיות על שורה ארוכה של שירותים ומוצרים. במלים אחרות: 100 הדולר שהיו בידי הפועל ההונגרי היו "שווים" יותר מ־100 הדולר שבידי הפועל הישראלי. עתה רוב השירותים החברתיים נעלמו ושילוב השחיקה הכפולה של היעדר סובסידיות וירידה בשכר הריאלי יוצר עניים בשרשרת. על אף שמדדי העוני במזרח אירופה אינם דומים, בצ'כיה עני הוא מי שמשתכר פחות מ־35 אחוז מהשכר הממוצע ובפולין וברומניה, עני הוא מי שמשתכר פחות מ־45 אחוז מהשכר הממוצע. על־פי "יוניצף", (ושוב: נתונים אלה הם ממקורות רשמיים) מספר העניים בהונגריה עלה מ־4.5 אחוזים מכלל האוכלוסיה ב־'89 לכ־20 אחוז ב־'91; בפולין – מכ־25 אחוז ב־'89 לכ־44 אחוז ב־'92; בצ'כיה – מ־4.2 אחוזים ב־'89 ל־25 אחוז ב־'92; בסלובקיה – מ־6 אחוזים ב־'89 ל־35 אחוז ב־'92; בבולגריה – מ־14 אחוז ב־'90 ל־54 אחוז ב־'92; ברומניה – מ־34 אחוז ב־'89 ל־52 אחוז ב־'92 וברוסיה מ־16 אחוז ב־'89 ל־62 אחוז עניים מכלל האוכלוסיה ב־'92.

רבים, בארצות אלה תלו תקוות שיחד עם הדמוקרטיזציה של החברות תבוא תקופה של "בוננזה" משקית. יותר על כן, כל הדרישות הדמוקרטיות שנשמעו בהפגנות ההמוניות של סוף שנות ה־80, לוו בדרישות חברתיות חד־משמעיות. ביניהן, לשים קץ למשטר שבו יש "שווים" ו"שווים יותר". להפסיק את משטרי ה"נומנקלטורה". אך כעבור חמש שנים, האכזבה היא מרה: ה"נומנקלטורה" ברובה הפכה את עורה. מדיקלום ב"סוציאליסטית" היא עברה למעשים כ"קפיטליסטית" ולא חשוב אם אנשיה מדברים רוסית, פולנית או בולגרית. גם הבוננזה לא הגיעה. קפיטליזם הוא קפיטליזם הוא קפיטליזם ומספרם של המובטלים, העניים והעובדים על סף העוני גדל במימדים עצומים. עובדים אף תלו תקוות רבות בכניסתן של חברות רב־לאומיות לארצות אלה כדי לשפר את שיטות הייצור ואת תנאי העבודה. אט־אט, מתברר שראשי החברות הרב־לאומיות אינן אוסף של צדיקים בחליפות יקרות. הם רוצים עבודה זולה ותו לא. לא רוצים איגודים, לא רוצים גני ילדים על חשבון המעסיק, לא רוצים להעניק הטבות סוציאליות מפליגות. נותנים עבודה ושהעובדים יגידו תודה.

מבלי להביט אחורה בנוסטלגיה ואף אם מביטים אחורה בזעם, לא נותר אלא לקבוע שלמרות השוני בעוני, תהליכים העוברים על המשק הישראלי, כמו הריסת התכנון בכלכלה והמוקלאות, הפרטה, הגברת האבטלה יובילו אותנו בדיוק לאותו מקום, לאותו מבוי סתום, שאליהן הגיעו רבות ממדינות מזרח־אירופה.

אובדן האמון בפיקוד הבכיר

הימים הטובים ההם?

אריה אורד

לפני שנים רבות, קנינו ארון ספרים מתוצרת חברה שהיתה אז מן המובילות בתחומה בשוק הישראלי. כשהורכב הארון בביתנו וסידרנו את ספרייתנו, התברר שהמדפים "קיבלו בטן" ואיימו לקרוס. צילצלנו לחברה וכעבור ימים אכן בא מבקר איכות בכיר לבחון את הארון. לאחר מבט קצר פסק, "בוודאי, אתם אשמים". תמהנו כיצד זה אנחנו אשמים והוא השיב, "שמתם על זה ספרים". אבל הרי קנינו אותו על־פי המלצת הזבן, טענו, בפירוש כדי שישמש ארון ספרים. על כך אמר המבקר, "זה לא נועד לשאת ספרים, זה בשביל פיצ'פקס לקישוט".

נזכרתי בסיפור לשמע התבטאויות של קציני הפיקוד הבכיר ואף של ראש הממשלה ושר־הביטחון על מה שאירע בנצרים. הרי זה ממש כסיפורו של ארון הספרים שלנו (שלאחר תיקונים קלים מחזיק מעמד בביתנו כבר 30 שנה). כלומר, לא הפיקוד הבכיר, שתיכנן את אופן אבטחתה של נצרים ולא הפיקוד המקומי, שקבע את דפוסי העבודה, אשמים בכמה שקרה, אלא הציבור. אנחנו אשמים, מנסים לשכנע אותנו ראש־הממשלה ואנשי הפיקוד הבכיר. יצחק רבין מזכיר כיצד הפציצו המצרים את תל אביב במלחמת השיחרור ועל־אף שנהרגו לנו 30 אנשים ויותר, לא קמה מהומה בארץ. רוח הלחימה של הציבור שוחה, טוען ראש־הממשלה.

ואולם, לא רוח הלחימה שוחה, אלא אמון הציבור בפיקוד הבכיר אבד, ואילו דברי רבין נשמעים כדבריו של מישהו המתמרמר על שהכל השתנה לעיניו ושוב לא נותר דבר ממה שהיה בנעוריו. רבין עמד פעמיים בראש משורדי ירושלים, נמנה עם מקימי מערך ההדרכה בצה"ל, היה מהטובים שבראשי המטה הכללי – בשורה אחת עם יגאל ידין, עם משה דיין ועם חיים לסקוב. אבל עכשיו קשה לו להסתגל לרוח השונה, המתערבת בהתאם לנסיבות המשתנות, ואילו היה רוצה להחזיר את הגלגל אחורה, לו רק ניתן.

איני בטוח שמפקדים נכשלים היום יותר משנכשלו בימים עברו. יתכן שהמצב אף טוב משהיה "בימים הטובים ההם", כאשר היינו כולנו "צעירים ונחמדים ורק בני 21". אבל אז לא יכלו הורינו לבקר אצלנו – לא רק פעם בשבוע, אלא גם לא פעם בשנה. קשר הטלפון לא היה זמין ולא יכולנו לעמוד בזמן אמיתי בקשר בלתי אמצעי עם הורינו. עיתונאים לא הסתובבו בין רגליהם של מפקדים, מפני שיצר הפירסום העצמי בצבא רוסן מלמעלה, וגם כשהיו עיתונאים בשטח, "הם ידעו את הגבול" ו"התנהגו באחריות". מעל לכל, רק מתי מעט מקרב הורינו היו בקיאים בהילכות צבא, רוב ההורים עמדו משתאים בפה פעור וקפצו לדום כל אימת שאמרו להם "ביטחון", "צה"ל", "סודי מאוד".

ואף־על־פי־כן, עד כמה אפשר לתת אמון בפיקוד הבכיר, כשבפרשת צאלים ב' בורח הרמטכ"ל גם מן המקום וגם מן האחריות; כשיחידה בצפון אינה פועלת כשורה וסופגת אבידות, אך אלוף הפיקוד מנצל את האירוע לניגוח יריבו לתפקיד; כשיחידת העילית של צה"ל נכשלת בקרב, מפני שאנשיה התרשלו בהכנתו וכל זאת בפיקוח הרמטכ"ל, סגנו ואלוף הפיקוד; כאשר מארב של יחידת עילית עולה על מארב אחר של אותה יחידה עצמה ויש אבידות; כשתקלה בתשתיית קו חשמל גורמת למותו של חייל והיא אינה מתוקנת מיד, אלא לאחר שעוד שני חיילים משלמים בחייהם? עד כמה אפשר לתת אמון בפיקוד הבכיר הזה, שכוחו גדול בהמצאת ביטויי הכל – כמו ה"כשל נקודתי" המפורסם והאלוף לוין "ינחה ויוביל" המוכר – מאשר בניהול חיי היום־יום של צבא סדיר גדול, הנתון בכמה משימות קשות ביותר?

אילו היו פחות כשלונות, פחות קורבנות־שווא, פחות תירוצי־איוולת, היה האמון בפיקוד הבכיר יותר גדול והוא לא היה נדרש למסע הצטדקויות מאסיבי כמו אחרי פרשת נצרים. אבל הכשלונות מתרבים ויש תחושה שהפיקוד הבכיר מגלה סלחנות כלפי מחולליהם, במקום שינהג בהם בחומרה יתירה. הטשטוש והטיוח תופסים את מקומם של דברי אמת. איך זה, שואל עצמו אדם סביר, משנים את הפקודות לאנשי המישלט בנצרים אחרי מה שהיה: הרי אם היו הפקודות הישנות טובות, כפי שנטען, מדוע משנים אותן? ואם הם היו מוטעות, מדוע אין מודים בכך ומדוע אין איש נותן את הדין עליהן? איך זה מרשה לעצמו הפיקוד הבכיר להטיל דופי בחייל שנהרג ושאינו יכול להשיב? האם לא היה עדיף לנקות ולהשרות אוויר מטוהר בעבודה, במקום שהסירחון יבריח את החיילים ממנה?

מדיניות הגנה מקובלת היא הצבת עמדות תצפית לא מבוצרות, הננטשות כאשר התצפית מילאה את הפקידה ודיווחה על התקדמות אוייב לעברה. נוצר הרושם, שזה בדיוק מה שאירע בנצרים. אנשי התצפית הבחינו באוייב המתקרב ופינו את העמדה ברשות ובסמכות על־פי תורת הלחימה. מה שאינו בסוד הוא, שהפיקוד הבכיר מגמגם. קרוב לוודאי, שאילו הוסבר הנושא לציבור בלשון בני־אדם, לא היה פורץ משבר האמון, שהוסיף עתה על ועדי ההורים גם ועדים של נשות חיילים. במקום לומר את האמת, משנה הפיקוד הבכיר את הפקודה מעתה ולהבא. אבל הפקודה החדשה, סבירה ככל שתהיה, מחייבת אמצעי לחימה נוספים והיגבור הקיימים. לרוע המזל, יותר קל לשנות פקודה מלספק את האמצעים הדרושים לביצועה. אמצעי הלחימה הדרושים עוד לא סופקו, אבל בציבור חסר המידע ניטעה תחושה, שהצבא תיקן את שהיה עליו לתקן.

הודעותיו של רבין, פעם אחר פעם, שהוא מקבל על עצמו את מלוא האחריות, הן יפות, לעיתים אביריות, אבל אין בהן לתקן את המעוות תיקון ואין בהן כדי להחזיר את האמון שאבד בפיקוד הבכיר. לשם כך דרוש ראש־ממשלה ושר־ביטחון המסוגל לשנות.

זרקור אדום

בימים האחרונים מופיעות בעיתונים ידיעות מדהימות שכמותן לא קראנו בכל תולדות המדינה: חיילים מסרבים פקודות ויוצאים אל אמצעי התקשורת בביקורת חריפה על שלטונות הצבא. פלוגות שלמות על סף מרד – וכל זה מתרחש ביחידת הצנחנים, מן היחידות המובחרות בצה"ל לדעתי, זהו לא סתם אור אדום אלא זרקור אדום של התראה לראשי המדינה.

בעת היציאה מרצועת עזה נעשתה טעות חמורה. במקום לבצע נסיגה מוחלטת ולהשאיר את הרצועה מאחורינו, הוחלט להשאיר בתוך השטח חיילי צה"ל מבודדים וחשופים, כמטרות נקודה ובשר תותחים. את התוצאות הנוראות אנו רואים יום יום. למה עוד מחכה הממשלה לפני שתוציא את חיילינו משם – לדחוף את חיילי צה"ל מעבר לנקודת השבירה, לדמורליזציה מוחלטת, מרידות וסירובי פקודות המוניים? לשם מה? כדי להגן על קומץ מתנחלים מהימין הקיצוני, אשר מתעקשים לחיות בתוך לוע של הר־געש?

דני בן שושן, בת ים

העגבניה המושמצת והחקלאים הנזופים

קוצר שכל ויד הביאו את אנשי ה"אוצר" האשמים במחדל האינדקס להשתלח, כהרגלם, בחקלאים ולהכפיש בפומבי את משרד החקלאות. הכול בגין האינדקס לחודש אוקטובר.

בכלכלה מסודרת (להבדיל מ"מבולגנת") צופים מראש את הדרוש לאוכלוסיה בשנה הקרובה ו"מזמינים" אצל החקלאים את הכמות הנחוצה כדי שייערכו בעוד מועד ויספקו את הסחורה. הממשלה מצידה מתחייבת במחיר מינימום ליבול המחסן, כפיצוי הוגן לעמל והשקעות החקלאים. בשנה שעברה הפסידו החקלאים בגלל עודף היצע משלהם ומכמות לא מבוקרת מ"השטחים" וזאת בגלל חוסר התיכנון המתבקש מצד משרד "האוצר" שהתנער מתובתו האלמנטרית ומעניין שמדובר בממשלה של ה"מערך" ("כאילו" סוציאליסטית "נעבעך"). השנה חל "מהפך" בגין זהירותם של החקלאים שלנו וה"כולירע" ברצועה. במקרה הטוב קיבלו החקלאים לאחרונה (תמורת גידול, אריזה ומשלוח לשוק) תמורת ק"ג עגבניות 3 וחצי – 4 שקלים בלבד ועל גבם של החקלאים הרוויחו הסיטונאים והקמעונאים 5 – 7 שקלים לאות ק"ג; ועליהם, "שודדים בצהרי יום", כלל לא מדברים ב"אוצר" (אינפלציה?!) וכידוע גם לא נעשה דבר לצמצם את "פערי התיווך" אף לא נדרשים לנהל ספרים ולהגיש דו"חות ("הם לא יודעים קרוא וכתוב"). חסר מצטבר זה בכושר לתכנן ולהסדיר את חיינו אינו מצחיק בכלל!

יצחק פר', שהה־דרבורג

העגבניה ללא מגן

העגבניה האדומה האורחת על כל שולחן ערוך, שירים שרים לה, חביבה וטעימה לחיך כול, הולכת ונעלמת משולחנינו. המתכננים את גידולה והחקלאים השמחים לחסרונה בשוק, נהנים מהמחירים שמשלמים עבורה העשירונים העליונים שאינם נמנים עם אלה החיים מתחת לקו העוני. העלבון לאלה שאינם יכולים ליהנות ממנה אינו נובע רק מכך, שהיא חסרה בתפריט שהם מורגלים לו, אלא מהאחראים לחסרונה, ולאלה המנצלים את חסרונה כדי להרעיב את מעוטי היכולת ועשו אותה למצרך רק לאלה ששום מצרך לא יקר להם. הם יכולים לרוכשה בכל מחיר. אלה המצויים בסופרמרקטים ובשוק מבחינים מי קונה את העגבניה ומי שעובר לידן בבאב. כמי שאומר, שבתקציב שלי עלי לוותר עליה, למי זה איכפת?

אולי אחר שהעגבניה המכבדת את שולחנם של בעלי היכולת בלבד היא גם הוסיפה שלוש עשיריות לאינדקס יעורר את האחראים לכשל מהפיך זה. הבן לא נכל. המדינה מספקת את המים לגידולה, את ההלוואות לחממות, את הקרקע לחקלאים. אלה רוצים – מגדלים אותה, אינם רוצים אינם מגדלים ומונעים אותה משולחנם של רוב בני העם. הם מתכננים זאת כך שאם היא, העגבניה, תחסר אז הם יקבעו לה את המחיר. לא שר החקלאות מתכנן את גידולי המזון בארץ ולא שר המסחר קובע את המחיר של התוצרת, כפי שנהוג בכל ארץ מתוקנת כשהמצרך "מתוכנן" למחסור. לא רק על הרשויות האחראיות על מחירים של המצרכים. היכן המועצה להגנת הצרכן? בארצות מתוקנות הבטים מתרימות עליות מחירים בלתי־סבירות, משאירות את התוצרת אצל המגדלים עד שתרקב. החסרי שלטון אנחנו?

יונה תלם, נתניה

עובדות שאינן נכונות

ב־17.11.94 פורסמה ב"דבר" כתבה "מי יוטר את מי השתיה" מאת רן הלוי ותחת כותרת משנה "פרופסור רבהון – אדם לכל עת".

אני מוחה על הדברים המעוותים ועל דברים שאינם אמת בכתבה ועל כך, שהכתב סירב להעביר את הכתבה לעיוני לפני פרסומה. הוא הקריא לי, בטלפון, קטעים מסוימים עליהם הגבתי. לא כל התגובות כלולות בכתבה. על שאר הקטעים נודע לי מקריאת העיתון.

בקטע "הם בטבריה" מביא רן הלוי עובדות שאינן נכונות, על אף שמסרתי לו תשובות אמת, לשאלותיו הטלפוניות, ואלו הן:

● לא שימשתי בעבר ואינני משמש בהווה יועץ לעיריית טבריה (אם כי אין כל פסול לייעץ עיריית טבריה).

● לפני כשנתיים־שלוש פנה אלי מר בני שגיב, מהנדס יועץ פרטי, תלמידי לשעבר, בבקשה לעזור לו בבחירת תהליך לסיפול במים לטבריה ובכתיבת הפרק הנוגע לתהליך (הסינון) במפרט. אני שמח, שיכולתי לעזור לו במאמצים לשפר את איכות מי השתיה הירודה של תושבי טבריה. לא קבעתי את תוצאות המכרז (שנקבעו, בעת שהותי בשבתון בחו"ל בין פברואר לספטמבר 94) ועד לפני שבועיים לא ידעתי כלל שיש כבר זוכה מכרז.

בהתייחס לקטעים אחרים בכתבה להלן העובדות:

● פעילותי בוועדות ובפרוייקטים היא כולה חיובית ואני שמח, שנפל בחלקי לתרום, כבר יותר מ־35 שנים, מהידע והניסיון שרכשתי לשיפור איכות המים ובריאות הציבור בארץ ובמדינות אחרות.

● כל הפעילויות האלו הן תוצאה של היענותי לפניות ובקשות המופנות אלי. אני מייעץ ומנחה מבחינה טכנולוגית־מדעית־הנדסית בלבד ואינני מתעסק כלל באספקטים פוליטיים, בידמוסיים, פיננסיים וכדומה.

● תרומתי זכה לשבחים, גם מצד אלה שלא תמיד מסכימים איתי ואילו רן הלוי מתאר אותה באור מעוות, ציני ושלילי.

פרופ' מנחם רבהון

תגובת רן הלוי:

העברת נוסח כתבה לאישורו של נושא הביקורת בה אינה נמנית עם חובותיו של עיתונאי. מעולם לא קיבלתי על עצמי מיגבלה זו. רבהון זכה בכתבה הנזכרת ליחס מתחשב מעבר למה שמחייבת האתיקה העיתונאית ולמקובל בעיתונות: תוכן הביקורת שבכתבה הועבר לידיעתו מראש במלואו ותגובתו זכתה לתשומת־לב הוגנת. והראיה: רובו של הטקסט המוקדש לו מביא את דברי רבהון עצמו. יתר על כן, בעקבות השיחה עימו שונה הנוסח שהוקרא לו במידה משמעותית מאוד, כדי לתת משקל לדבריו.

לגופו של עניין, אני עומד באופן מוחלט על אמיתות העובדות שנכללו בכתבה. כדי להסיר ספק, אחזור על אלה שאליהן מתייחס מכתבו של פרופסור רבהון: "בדיקה בעיריית טבריה מעלה שדבריו אינם נכונים, וכי רבהון מעורב בפרוייקט הסינון של טבריה גם כיום, והיה מעורב לא רק בהכנת המכרז אלא גם בקביעת תוצאותיו. במכרז זכתה חברת מקורות."

שלום וביטחון ללא פיגועים

כולנו בעד שלום, אבל ברור, כי רצון האמוק לקראת שלום, היא בעוכרינו, העלולה לפגוע בשלומנו, בטחוננו וקיומנו.

ההיסטוריה של עם ישראל עמוסה אירועים רבים, בהם אויבי ישראל הושיטו יד לשלום.

בעים זמירות ישראל מבטא זאת במשפט קצר: "אני שלום, וכי אדבר, המה למלחמה". זאת היא המציאות גם כיום, עם ההכרזות והדיבורים של ראשי אש"ף מדי פעם שעד כה טרם הסירו האמנה נגד עצם קיומה של מדינת ישראל.

בפרשת השבוע "וישלח" קיים רמז לשתי שיטות של אויבינו במלחמתם עם ישראל: א. שיטת הרדיפות וההשמדות בגלוי. ב. שיטת האנטישמיות בכפפות משי ובשלום מדומה, אשר נראים כאוהבים והם מסוכנים לפעמים יותר משונאי ישראל גלויים.

יעקב אבינו בתפילתו אמר: א. הצילני נא מיד אחי – בזמן שהוא נראה כאחי ויותר נבדי למלחמתי בלי שאבחין בדבר. ב. מיד עשיו – כשהוא נראה לי בפניו האמיתיים כשונא ישראל גלוי, פן יבוא והיכני – בגלוי וגם חוששני "אם על בנים" שיראה לי כאם על בני, כדיך כביכול.

מחובתנו ללמוד מהעבר, לחזק את השלום, עם זאת לעמוד על המשמר, לערוך חשבון־הנפש על כל צעד וצעד בשיקול־דעת, להעלות את בטחוננו על ראש מאווינו, לאחדות יתר למען קיום שלום בתוכנו ובאוהדנו, בראש ובראשונה היהדות, כבודה והשרדה. סוף מעשה במחשבה תחילה.

ברוך מרגליות, ירושלים

דורון שרם

אטנבורו רוצה יותר תקציבים לאמנות

עם כל ההבדלים בינינו לבין בריטניה הגדולה, יש בכל זאת כמה נקודות דמיון. כך משתמע מדבריו של הבמאי הבריטי המהולל ריצ'רד אטנבורו.

אטנבורו (71) נשא בשבוע שעבר את נאומו הראשון בפני בית הלורדים. בנאום הבכורה שלו כלורד הוא קרא לממשלה לתת יותר מלגות לצעירים בריטיים המבקשים ללמוד בבתי הספר לאמנויות.

"בבריטניה נמצאים כמה מבתי הספר הטובים בעולם בתחום הדרמה והמחול. אבל רבים מהסטודנטים המבטיחים שלנו אינם יכולים ללמוד שם בגלל שכר הלימוד הגבוה", אמר אטנבורו.

הוא גם קרא לממשלה להשקיע יותר בעידוד תעשיית הקולנוע. נכון שהדברים נשמעים מוכרים?

אטנבורו עטור האוסקר קיבל תואר לורד לפני יותר משנה. בימים אלה ניתן לראותו בסרט קולנוע חדש, "נס ברחוב 34", שבו הוא מגלם תפקיד של סנטה קלאוס בתנות כלבו.

המעשה הטוב של סינדי קרופורד

דוגמנית הצמרת הישופייה סינדי קרופורד כבר עשתה את המעשה הטוב שלה לכבוד חג המולד: היא השתתפה בסירטון הווידיאו לגירסה של כוכב הרוק ג'ון בון ג'ובי לשיר "אנא בוא הביתה לחג המולד". שיר זה כלול באלבום אסף, שכל הכנסותיו מיועדות לנזקקים.

הסירטון יוצג על מסך ענק ב"טיימס סקוור" בניו־יורק, כדי לקדם את מכירת האלבום.

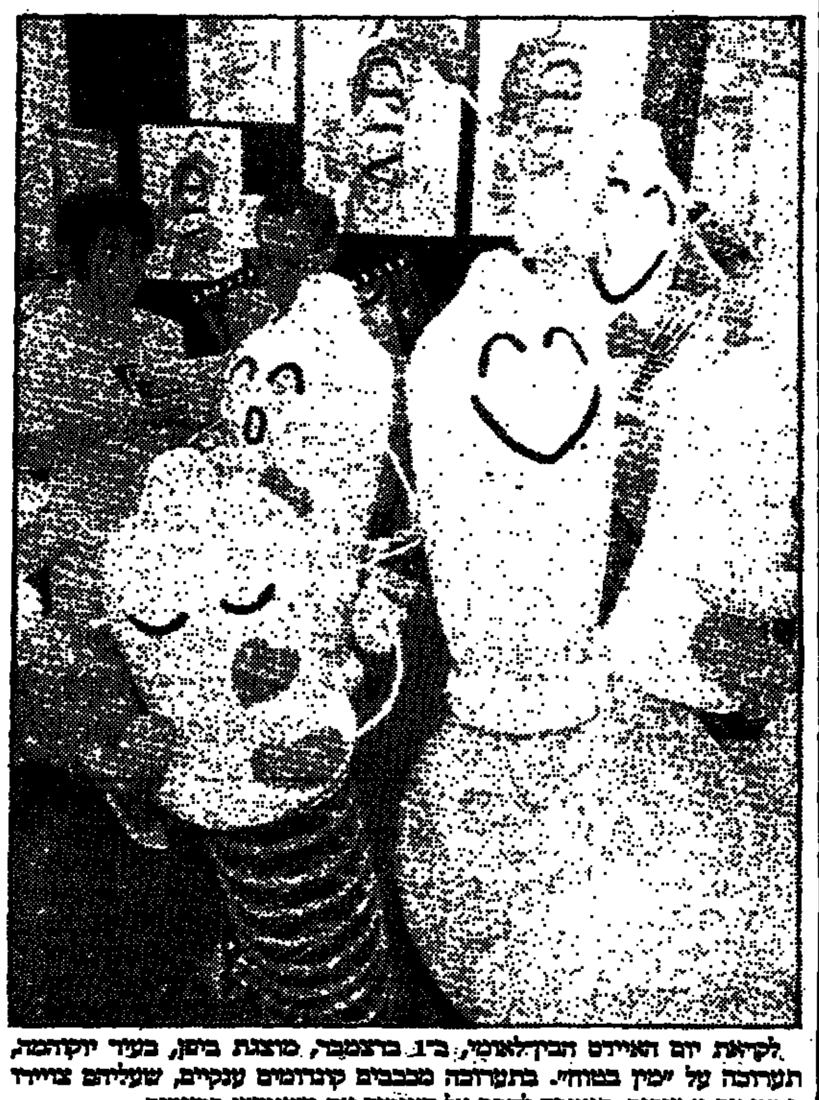

לקראת יום האיידס הבין־לאומי, ב־1 בדצמבר, מוצגת ביפן, בעיר יוקוהמה, תערוכה על "מין בטוח". בתערוכה מבבבים קונדומים ענקיים, שעליהם צוירו פרצופים מחייכים, במטרה לחבב על הציבור את השימוש בקונדום.

בבית משפט המחוזי בבאר־שבע

הזמנה

להודי יודע כי בתיקים המפורטים להלן, הוגשו בקשות ליתן צו ירושה ו/או קיום צוואה ו/או מינוי מנהל עזבון. כל אדם המתנגד לאחת הבקשות כמפורט מטה, יגיש תוך 15 יום מיום פירסום הזמנה זו, כתב התנגדות לאישור הבקשה, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

מספר התיק	שם המנוח/ה	תאריך פטירה	שם המבקש/ת
ירושות			
765/94	צדקין איגור	11.10.94	צדקין ריטה
774/94	מישן דוריה	18.8.93	מישן עמוס
775/94	ברדי שאול	25.6.85	ברדי מלשן
776/94	כרבלסי אהרון	31.3.94	כרבלסי אבודי
778/94	אילתגבר בלה	22.5.94	תפלי צירוב
780/94	אפשטיין הניה	3.8.77	אפשטיין יהודה
782/94	פוגל אוגן	17.7.94	פוגל מלציה
790/94	רבציג נחום	8.10.94	רליה אלעד
793/94	מוסקביץ מינגה	21.9.94	סבירסקי ויקטוריה
795/94	יוסף סטיבל	1.9.94	רחל סטיבל
796/94	מרדכי רידרמיים	13.4.91	רידרמיים סמיון
798/94	סאריך רוזה	28.8.94	סאריך יחיאל חיים
801/94	גליקמן לייב (אריה)	16.12.92	גליקמן בינה
803/94	זעפראני יוסף	6.10.93	בידאוי דניאלה
804/94	ריחמן מלומה	4.10.94	ריחמן מרים
807/94	בן דוד סימי	26.5.91	רוזאני רחל
809/94	רוזנור רחל	19.7.93	רוזאני רחל
810/94	בייטסי טנסל	21.6.91	ליבמן יפעת
813/94	לוי סימה	5.5.91	לוי שמעון
815/94	רחל רוזנפלד	2.2.86	לוריסה ליבוביץ
816/94	ציקיקבל פנחס	10.7.90	ציקיקבל רוזה
817/94	ציקיקבל קלרה	28.2.93	ציקיקבל רוזה
818/94	אפרים חיגרער	3.9.92	פרידה חיגרער
819/94	אלמן ביטה	3.8.94	עינת אלמן
820/94	ציוניה אילנה	10.8.94	צור צבי
821/94	ויצמן כמשד	7.8.94	ויצמן אברהם
823/94	תמרה רזנשווילי	9.6.93	שלוה רזנשווילי
825/94	רזבריש דוד זב	10.4.94	רזבריש פרידה
826/94	אברהם רזאנשוילי	22.1.92	שלוה רזנשוילי
828/94	מרי אוחלאי	7.10.94	אלברט אוחלאי
829/94	מזריה אוחלאי	7.10.94	אלברט אוחלאי
830/94	רייבנגן הלבה	1.6.93	רייבנגן ראול
831/94	פלדמן ראיסה	14.6.94	סטריק סופיה
834/94	סברין רחל	14.9.94	שוורץ צבי
835/94	אולאר תבינה	21.4.85	אולאר ארשטר
836/94	גרשנוף מניה	15.12.93	ברסטוף סבטלנה
837/94	קדר אילנה	13.2.90	קדר אברהם
839/94	תסיכה בן דוד	11.2.94	אסתר אחרון
840/94	ניסן יחזקאל	9.9.94	עדי נבות
841/94	מרדכי ישראלי	26.4.94	גמילה ישראלי
842/94	אסתר טאובמן	10.4.86	אורית טאובמן
843/94	ברוכה קסלר	19.9.91	טאובמן טובה
844/94	עליזה מורלי	2.10.87	עליזה מורלי
845/94	אלפסי אליהו	17.8.82	גבריאל אלפסי
צוואות			
772/94	ליננברג פיליפ	30.3.91	אצ'אבר ליליאן
773/94	ליננברג לובה	22.9.94	אצ'אבר ליליאן
777/94	משולם חממה	9.2.89	יגאל דוד
779/94	משולם דוד	9.3.94	יגאל דוד
781/94	ראובני בלואיאס	5.8.94	ראובני דוד
783/94	בוחבוט לאר	27.9.94	בוחבוט אמא
784/94	רים יוסף	3.5.90	רים ולטה
785/94	עבוד בדורי	11.3.94	עבוד נגיה
786/94	איתח אסתר	6.11.88	יחזאל איטח
787/94	איתח שמעון	26.12.92	יחזאל איטח
788/94	אדמון משה	3.9.94	כרמון סליק
789/94	בוחבוט יצחק	31.7.93	אליהו בוחבוט
791/94	פיינשטיין לזר	18.9.94	ציסקה מרינה
792/94	לסביגסקי רחל	30.8.94	בליצקי יאבינה
794/94	קראסטר יעקב	28.9.94	לב אסתר
797/94	ליאה דרביים	4.9.94	סמיון דירביים
799/94	וינברוב לאה	20.4.94	וינברוב שבתאי
800/94	מבוסקיבה דוניה	5.6.90	ליובוביבקה ציליה
803/94	פיקר צלבה	1.10.94	פיקר ולבן דיגמנבל
805/94	מורד יוספיאן	5.5.94	סרלן יוספיאן
808/94	גרובר יוסף	2.2.94	שרל מקס
811/94	שטקטנב מתת	11.3.91	בריכה למקטנב
813/94	ארונוביץ משה	13.8.94	אבנרינה רוזה נה
814/94	גוהם יצחק	26.6.94	גוהם אילנה
822/94	דליה אלוני	11.9.94	דב אלוני
824/94	כוליקה רוזאן	17.4.94	דמי רוזאן
827/94	אברים דבורה	15.4.93	רוני אלדר
832/94	מיכלאשווילי תמרה	1.3.93	דדיכאשווילי תמרה
833/94	מכואשווילי גדי	22.10.93	יוסף בראל
838/94	יוסף קרזת	9.6.83	סופיה קרזת
846/94	גרבן בלודמן	2.5.94	רנאה בלודמן
847/94	פרץ שיינה	10.8.94	פרץ יצחק
848/94	קסינגולד שבתאי	5.2.92	סטינגולד מניה
849/94	מנוסבקין פלה	14.9.94	מנוסביץ מגל

ניל הנדל, שופט
רשם בית המשפט המחוזי בבאר שבע

לרגל צאתה לאור של הקלטת החדשה "עולם קטן", הכוללת שירי ילדים מכל העולם בעיבודה של נורית הירש, הופיע המלהינה בפני ילדים מ־24 ארצות. איך הצליחו לכנס ילדים מכל־כך הרבה ארצות? פשוט הלכו לבית־הספר האמריקאי בכפר שמריהו, שבו לומדים ילדי דיפלומטים.

הצעת טיול לחג

בין כל הצגות הילדים ומופעי הבידור לחנוכה, אולי תמצאו מקום לטיול משפחתי, ועוד ללא תשלום: "יום ירוק" לכל המשפחה באיזור מודיעין־אפק, שבו עתיד לקום פארק גדול, ייערך ביום רביעי (30 בנובמבר) על־ידי החברה להגנת הטבע, רשות שמורות הטבע ורשות הגנים הלאומיים.

האירוע ייערך בשעות הבוקר ויכלול סיורים מודרכים לכל המשפחה (להזכירכם, מדובר בחופשת חנוכה), "הפעלות" (שזה מעין משחקים חינוכיים) ונטיעת עצים.

בין השעות 9־12 תפעל תחת מידע מרכזית אשר תפנה את הקהל לפעילויות השונות. סיורים ללא תשלום, המתאימים לכל המשפחה, ייצאו את תל חדיד, הר הקדוש, מערת תנשמת ועוד.

כמו כן יוזמנו המטיילים להצטרף לנטיעת עצים (רגע, זה חנוכה או ט"ו בשבט?) כחלק מהפעילות לקראת הקמתו של הפארק.

הפארק המתוכנן יהיה "ריאה ירוקה" ושטח בילוי ופנאי למאות אלפי תושבי גוש דן, מאיזור רעננה עד ראשון־לציון. תחנת המידע תמוקם בתל חדיד, סמוך לאנדרטת התותחנים (הכניסה דרך כביש ראש העין–בן שמן).

בן 70 נקרא לצבא

צרפתי בן 70, שקיבל צו להתייצב לשירות צבאי, בא למרכז הגיוס אך בכל זאת לא נתקבל לשורות הצבא.

פרנסואה בגל, לוחם מחתרת לשעבר המתגורר באיזור פאריס, קיבל ביולי הודעה ראשונה לפיה יוזמן בקרוב לבדיקות לקראת הגיוס. הוא שלח ללשכת הגיוס צילום של תעודת הזיהוי שלו, עם ציון הגיל, אך בכל זאת קיבל צו התייצבות.

הקשיש ניגש למרכז הגיוס בעיר בלואה שבמרכז צרפת, ועמד בתור יחד עם המתגייסים הצעירים. איש הצבא שהיה ממונה על קליטת המירונים, הבזין סוף־סוף בטעות. "אפשר היה לסדר את זה בטלפון", העיר הקצין האחראי.

בגל, שלא הכיר את העיר בלואה, ניצל את ההזדמנות כדי לסייר בה בטרם חזר לאיזור פאריס, בכרטיס רכבת שהונפק לו על ידי הצבא.

הדפסים נדירים נתגלו בתיבה עתיקה

מטמון של הדפסים נדירים, כולל שניים מאת הצייר הגרמני אלברכט דורר בן המאה ה־16 וכן הדפסים מאת רמברנדט, פיראנזי וגויה, נתגלו בתיבת עץ שהיתה מונחת במשך 100 שנה בפינה נידחת. ההדפסים ימכרו בחודש הבא במכירה פומבית על־ידי סותבי"ס ומעריכים כי ישיגו סכום של 550 אלף דולר.

המוכר מצא את ההדפסים בארגז עץ ישן, בשעה שניקה צריף שורץ־עכברים בחצרו. הוא לקח את ההדפסים אל מומחים בלונדון, ואלה עמדו על ערכם.

מעל להדפסים היו מונחים ספרים, ועכברים כבר נגסו באלבום של לחנים מתוך אופרות של מוצרט, סיפר האיש. הוא העריך שארגז העץ היה מונח יותר מ־100 שנה בלי שאיש נגע בו. "ההדפסים היו עטופים בנייר פרגמנט בתוך לוחות שיש ישנים. החלטתי לקחת אותם לבדיקה. חשבתי שאולי הם שווים משהו", סיפר.

הצעתנו לקוראים: רוצו מייד לבוידם. אולי גם אתם תמצאו מטמון.

בשורה: השוקו החם לא יהיה חם כל־כך

תראו מה שמטריד את האמריקאים: רשת ההמבורגרים האמריקאית "וונדיס", שנסיונה לטעת שורשים בישראל לא עלה יפה, הודיעה כי תערוך שינוי משמעותי במשקה השוקו החם המוגש בסניפיה. מעתה, השוקו־המשקה יהיה לא כל־כך חם.

לא ששוקו הוא משקה מי־יודע־מה פופולרי בסניפי "וונדיס". במוצע מוכרים בכל סניף רק שני ספלי שוקו חם ביום (אולי מפני שהשוקו מר?), אבל כשמדובר על 4,000 סניפים זה לא מעט.

כיום מגישים את השוקו ב"וונדיס", בטמפרטורה של 95 מעלות, כפי שמגישים תה או קפה. אבל מאחר שאת השוקו שותים בדרך־כלל ילדים ויש חשש שבעת השתיה יישפך עליהם המשקה החם שוקו חם וייפגעו, הוחלט לקרר את השוקו.

הצעד של "וונדיס" בא בעקבות תביעה שהגישה אשה אמריקאית נגד רשת המתחרה – "מקדונלדס". האשה זכתה לאחרונה בפיצוי של 480 אלף דולר לאחר שניכוותה מהקפה הרותח שנשפך עליה בעת שסעדה בסניף של "מקדונלדס".

גם "וונדיס" נתבעה בעבר לשלם פיצויים בגלל נזקי הקפה החם שלה, אך בסכומים נמוכים יותר.

חירום

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
אפרסמון – יהודה הלוי 110 – 5613010
בבי – דיזנגוף 174 – 5222386
בן־יהודה – בן־יהודה 142 – 5223535 (עד 03.00)
סופרפארם – איינשטיין 40 רמת־אביב – 6413730 (עד 24.00)
ירושלים
שכראם א' – אביגדורי 3 – 706660
חיפה
בלפור – מסדה 1 – 622289
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – ההסתדרות 21 – 9343395
רמת־גן – בני־ברק
רמת אלמן – כהנמן 97 בני־ברק – 6746643
אסותא – ז'בוטינסקי 41 רמת־גן – 7511874
בת־ים – חולון
מוזר – חביבה רייך 20 בת־ים – 583360
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153

טיפול נמרץ לב

● לב 1 – שירות 24 שעות – 03־5618791
● סהר"ל – 03־5625555
● נטלי"ר – 4224־022־177, 5757788 –03

ניידת טיפול נמרץ

● אשדוד 08־551333
● בית־שאן 06־587223
● בת־ים 03־5511111
● הרצליה 09־541333
● חדרה 06־322333
● חיפה 04־512233/4
● טבריה 06־790111
● ירושלים 02־523133
● כפר־סבא 09־33222
● כרמיאל 04־988555
● מגדל העמק 06־540062
● מעלות 04־979333
● נהריה 04־823333
● נצרת 06־573335
● נתניה 09־623333
● עכו 04־912333
● עפולה 06־593334
● פתח־תקוה 03־9311111
● קראון 03־344442
● קרית־ביאליק 04־761062
● קרית־שמונה 06־944333
● ר"ג, ב"ב, גבעתיים 5793333
● רחובות 08־451333
● שדרות 051־897074
● תל־אביב 03־5460111

מרפאות שיניים

תל־אביב
● דיזנגוף סנטר שער 3 או 5 טל' 294869, 03־285822
● טיפולי חירום בבי"ח אסותא – טל' 5201515־03, 5201432/1. 24ש'. גם בשבת וחג.
● טיפולי חירום, בי"ח איכילוב, תל־אביב. עד חצות (כולל שישי־שבת). 03־5436696.
● תורנות 24 שעות – ה' באייר 20 (כבר המדינה) טל' 254397, 03־452173: יהודה המכבי, איתורית 03־5449911, מגי 4318.
יפו: יפת 99, 13.00־09.00, 02.00־16.00, טל' 864256.
גבעתיים: וייצמן 12, טל' 324547 איתורית 5193193 מנוי 3743.
ירושלים: צפת 23, טל' 251794, 02־253767.
בי"ח משגב לדך – טל' 02־633708, 16.00־08.00, ד' 19.00־08.00.
בת־ים: מרפאת שיניים לטיפולי חרום – קניון בת־ים רח' יוספטל טל' 5531505 – 24 שעות ביממה.

נפגעי אלימות

● סיוע לקורבנות אונס: ת"א (24 שעות) 234819־03. ים 02־514455. חיפה 04־382611. אילת 059־31977
● רצ"ו – לנשים מוכות – טל' 5461133; טל' 08־550506 – 24 שעות – 02־514111 – 07־376310.
● בטל"ן – קו פתוח לנשים – נפגעות אלימות מינית – מרכז סיוע לנשים בנגב. 12.00־08.30, 19.00־16.00, טל' 057־74907.
● אור אדום – למען נפגעי אלימות סוטרים והתעברות, בתוך האגודה לזכויות האזרח בישראל. טל' 03־663162/3.
● בעצת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה, א'־ה', 16־9, 03־231675, 03־235922.
● מכורים אנונימיים (נא.א־י), מידע תמיכה וסיוע 24 ש' 03־5131046
● זכויות הגבר במשפחה. 24 ש'. 04־322003, 04־256417, 03־378572.
● האגודה להגנת הילד: 03־6961070, 03־6956763
● האגודה לנפגעי תקיפה מינית. טל' – קו הירום 6850041, קו גברים 6850036

תחבורה

● קוד אוטובוס "דן" טל': 5614444.
● "אגד" – כל: 03־5375555
● זכוי נהיגת מטוסים, תקליט: 03־9731111
● מודיעין נמל התעופה: 03־9712484
● רכבת זמני נסיעה ותעריפים באמצעות "טלמבר" טלפונים: 04־303133, 03־5652200

עזרה רפואית ונפשית

● ער"ן, עזרה ראשונה נפשית. ת"א 03־5461111, לילדים ולנוער 03־6961113, ים 02־610303. קו ברוסית 02־661122. חיפה 04־672222/3. קו ברוסית 04־672223. נתניה 09־625110. קו ברוסית 09־828755. ב"ש 07־261128. קו ברוסית 07־275871. סניף הגליל 04־9988410. כ"ס 09־974555. חדרה 06־346789. קו ברוסית 06־343269.
● המרכז להתנדבות בישראל. 03־5614144. לזקוקים למתנדבים ולמבקשים להתנדב.
● מגן, יעוץ למשפחות נפגעות סמים. א'־ה' 09.00־14.00, 03־829970.
● אנוש – יעוץ למשפחות נפגעי נפש, 5400474־03, 03־5400672.
● יד ביד, אוזן קשבת לילדים לנוער ולהורים 24 ש'. 03־226027, 04־229488, 04־922222, 02־243358, אילת 09־76366. לחייל 222732, כ־17 עד 24.
● "אוזן קשבת" לנוער ולהורים. מרכז עיתונו. ר"ג. 6728697, 6734752, ג' 13.00־8.00, ד'־ה' 16.30־19.00.
● "אל־סם" – רח' פקיעין 7, ימים א'־ה' 16.00־20.00. כל. 5463587, 54620276, 02־663902, 02־663828.
● הוועד למלחמה באיידס. מידע וסיוע לחולים. 03־614576, 03־566380. ת.ד. 33602 ת"א.
● אלי, אלימות כלפי ילדים. 03־438879, 03־261070. מ־08.00 עד 22.00.
● "זהו והלבן", אוזן קשבת להומוסקסואלים ולסביות. 03־292797. ימי א', ג', ה' מ־19.30 עד 23.30.
● קופת־חולים – מוקד מידע רפואי. א'־ה' 08.00־20.00, ו' 15.00־08.00. טל' 03־433300.
● מד"א – שירות רופאים לביקורי בית, בתמורת מד"א, שעות: 19.00 עד 07.00. טלפון חירום 101.
● חדר מיון פרטי תגרן, מר"מ. קהילת ציון־קיבי 9 (ליד ביתון) ת"א, 499928.
● אלכוהוליסטים אנונימיים. הפניה לפגישות: 03־319845, 03־202951, 03־319281.
● אלכוהוליים (24 שעות) 03־721161
● אלכוהוליסטים אנונימיים ירושלים. 02־830092, 02־630524
● "קשב לקשיש", א.ג.ל. 03־299869, א'־ה' 09.00־14.00.
● אוזן קשבת לגיל המבוגר המתקשר ימים א'־ה' 16.00־20.00, כל' 5493244.
● נשים במצוקה, קו אדום 03־585720.
● ארגון הורים ארצי, אוזן קשבת לילדים ונוער. 24 שעות ביממה. 03־621515.
● "יד שרה" – שיקום הגלה, ים 02־244242, ת"א 03־812304, חיפה 04־381704.
● "הלל"ה" – הבנה כחונים של לנטיות הומוסקסואליים: טל. 03־582779.
● תמיכה נפשית לחולי סרטן. 02־455516.

עמדת צה"ל בבסיס הכניסה לנצרים

נצרים – הוויכוח החל עוד ב־1986

הצעה להעתיק את נצרים בגלגולו הראשון לתחומי הקו הירוק, שהועלתה בשנת 1986 על ידי ניסים זווילי בתפקידו כראש המחלקה להתיישבות בסוכנות, הוסרה מסדר היום לפי בקשת ראש הממשלה דאז. מתיישבי נצרים כיום אינם משתייכים לקיבוץ הדתי, אלא באו במקום חברי הקיבוץ של אז, שנטשו את המקום

מאת נח זבולוני

נצרים לא עלתה לכותרות רק באחרונה, עקב המצב הבטחוני היהודי שלה. כבר לפני שמונה שנים הועלתה הצעה להעתיק אותה ממקומה, לתוך הקו־הירוק והצעה זו עוררה ויכוח ציבורי רחב. בלחץ שהפעיל ראש הממשלה דאז הוסרה ההצעה, אולם מאז ועד עתה התעוררה השאלה של העתקת נצרים ממקומה בהזדמנויות שונות, בעיקר בהקשר לתקריות בטחוניות.

להלן תקציר של חליפת מכתבים בנושא זה, שהתנהלה בין ניסים זווילי, אז ראש החטיבה להתיישבות של הסוכנות היהודית, לבין מזכיר הקיבוץ הדתי יצחק פלנצר, שפורסמה בבטאון הקיבוץ הדתי "עמודים" בחודש אייר תשמ"ו (1986).

ניסים זווילי העלה את ההצעה להעתיק את נצרים לתוך קו הירוק, אך לאחר שראש הממשלה דאז ביקש ממנו להסיר את הצעתו, הוא כתב ביום ג' אייר תשמ"ו (12.5.86) למזכירות הקיבוץ הדתי בתל־אביב: ההצעה להעתיק את קיבוץ נצרים (המשתייך לקיבוץ הדתי) אל תחומי הקו הירוק, שהופנתה אל ראש הממשלה ושר הביטחון, עוררה ויכוח צבורי רחב ותגובות שונות, שרובן התעלמו מן הנימוקים האמיתיים אשר הביאו לגיבושה על כל משמעויותיה והתמקדו בהתקפות שלוחות־רסן שבסיסן סיסמאות שדופות.

בהמשך מכתבו מציין זווילי, כי בסוף השבוע שלפני כתיבת המכתב פנה אליו ראש הממשלה וביקש ממנו, משיקולים השמורים עימו, להסיר את הצעתו המקורית בנושא נצרים. לפניה זו הצטרפו פניות רבות של גופים ושל חברים, שהמשותף לכולם חוסר־נכונות להתייחס לנושא במונחים התיישבותיים ומקצועיים והורה לוויכוח פוליטי מפלגתי.

זווילי מוסיף וכותב: האמת היא, כי התגובות המתייחסות נותנות לי את התחושה הקשה שאנחנו חיים עדיין בתקופה שבה העם והמערכת הפוליטית אינם בשלים לדיונים עניינים על עתיד ההתיישבות, וכי הטראומה של פינוי ימית הותירה את רובנו חרדים וחסרי יכולת הגדיינות.

בהמשך מכתבו מודיע זווילי: לאחר לבטים קשים מאוד, ולמרות שאני משוכנע כי הדרך שבה הצעתי להתמודד עם הבעיות שלפו ברצועת עזה היא הפתרון היחיד למצוקות שאליהן נקלענו, ולמרות הגיבוי המלא שאני זוכה לו מהדרג המקצועי – בעקבות בקשתו של ראש ממשלת ישראל אני מודיע לכם בזה, כי החלטתי להסיר את הצעתי להעתיק את קיבוץ נצרים לתחומי הקו הירוק.

אחד השיקולים המכריעים להחלטתו להוריד את הצעתו הוא לא להשאיר את חברי נצרים בתחושה של אי ודאות לגבי עתידם.

זווילי מסיים את המכתב באיחולי הצלחה לנצרים, שיהפך למשק וקיבוץ פורח גם במיקומו הנוכחי.

כיום, כפי שידוע, מתיישבי נצרים אינם משתייכים עוד לקיבוץ הדתי, אלא הם באו במקום חברי הקיבוץ של אז, שנטשו את המקום.

בתשובה למכתבו של זווילי כתב לו מזכיר הקיבוץ הדתי יצחק פלנצר הבהרות לכמה נקודות מרכזיות הקשורות בפרשת נצרים.

פלנצר ציין, כי תגובתו של זווילי היתה עניינית ומתונה, ודאי לא היתה בגדר "התקפות שלוחות רסן", כפי שהאשימוהו גורמים מסויימים. הוא הביע את אמונתו בכנות כוונותיו של זווילי, אך יחד עם זאת הסתייג מצורת העלאת הנושא בכלי התקשורת, ללא הידברות מוקדמת עם מזכירות הקיבוץ הדתי.

פלנצר כתב, כי ההחלטה לעלות להתיישבות בנצרים נבעה משיקולים התיישבותיים עניניים, על פי החלטת הממשלה ולאחר שהשתכנעו שהמקום מתאים ליישוב יהודי.

הוא הוסיף וציין, כי בפרוגרמה לנצרים, שהוכנה על ידי חבל הנגב לבקשת ראשי הסוכנות היהודית ומנכ"ל המחלקה להתיישבות, מדובר בפירוש על שני יישובים קיבוציים שישתייכו לקיבוץ הדתי וישלימו את גוש סעד־עלומים, כי הקיבוץ הדתי דוגל בקונצפציה רחבית, כאשר הזיקה של יישובים אלה מזרחה, ומשום כך אין כאן שאלה של אוכלוסיה ערבית צפופה. יתר על כן, האוכלוסיה הערבית בין בריכות הביוב של עזה לבין נחל הבשור דלילה ביותר.

אשר לעתיד נצרים, כתב פלנצר: עכשיו, כשמוסכם על הכול שקבוצת נצרים תישאר במקומה הנוכחי, עלינו לפעול יחד להחזקה ולפיתוחה. באופן מיידי יש לדאוג להיקבר היישוב באמצעות כביש ישיר לעלומים ולסעד. וכדי להוציא את נצרים מבדידותה, יש לנצל את הפוטנציאל הטמון באיזור להקמת יישובים יהודיים נוספים.

בגליון "עמודים" מחודש סיון תשמ"ו, חודש לאחר פרסום חליפת המכתבים הנ"ל, פורסמה מאקאמה בשם "קיבוץ נצרים – הזדמנות לגעת בארץ ישראל" מאת אורי איתיאל. בין היתר הוא גם ניבא על אחריתה של נצרים וכתב: "ואף כי נרע כי בעוד 14 שנה כאן – / במקום הזה – יגודו מליון בני דודים, / הם לא ישברונו – כך אני רוצה – / ואפילו ישרפו את שדותינו, / כי בכך היו דברים מעולם. עוד נאמר במאקאמה שלה: ועוד רעה תולה – / וממנה, ככתוב: "ונשמרתם לנפשותיכם. / היהודי בעיתונאים. איך שהוא הכול הם מסלפים"

כל תוספת מיותרת.

היכן תיערך העצרת המרכזית לציון הניצחון על הנאצים?

בהתקרב היובל לנצחון בני הברית על הנאצים במלחמת העולם השנייה מנהלים ארגוני החיילים המשוחררים מכל העולם מאבקי־יוקרה על מקום העצרת המרכזית לציון התאריך. ההצעה לערוך את העצרת בירושלים הוסכמה עקרונית, אך דרושה פעילות נמרצת להפיכתה להחלטה מחייבת וסופית

מאת ראובן עשור

במאי 1995 ימלאו 50 שנה לסיום מלחמת העולם השנייה. בשנתיים האחרונות התקיימו ויכוחים קדחתניים בין ארגוני החיילים, ותיקי המלחמה, בשאלה היכן לקיים את העצרת המרכזית לציון הניצחון על הנאצים.

במבט ראשון לא נראית שאלה זו סבוכה במיוחד. עדיין נותרו מיליוני חיילים שהשתתפו במלחמת העולם ועדיין פעילים ארגוני חיילים אלה בארה"ב, ברוסיה, באנגליה, בצרפת ובמדינות נוספות, בתוכן גם בישראל. כל אלה מרגישים צורך לעצמם, למשפחותיהם, ובעיקר לדורות הצעירים, להזכיר את קורות המלחמה האיומה. אולם המוזר הוא, שעד עתה לא הושגה הבנה סופית בין הארגונים הארציים בדבר המקום שבו תתקיים העצרת המרכזית.

יריבות ורגישות

למרות שכל בעלות הברית לחמו יחד בנאצים, ולמרות שימי המלחמה הקרה הבינגושית חלפו מן העולם, עדיין קיימת יריבות גלויה וחזקה בין הארגונים של רוסיה וחבר המדינות שהרכיבו בעבר את ברית המועצות, לבין אלה של ארה"ב, אנגליה וצרפת. עד עתה לא הסתמנה שום פשרה באופק. האמריקאים אינם מוכנים לבוא למוסקווה והרוסים לא רוצים להגיע לארה"ב או לאנגליה. הרוסים היו מוכנים להתפשר על פאריס, אולם האנגלים, אשר להם הפנתה צרפת עורף לאחר מפלתה, בשנת 1940, לא היו מוכנים אף לשמוע על פשרה כזאת.

אפילו בין ארגוני החיילים המשוחררים של ארה"ב ואנגליה אין תמימות דעים. כאשר מתחילים להתדיין מוציא כל ארגון מהמחסן הישן שלו סחורה שעלתה מזמן עובש, או חלודה, כגון: היכן נפלו יותר חללים, או מי תרם יותר למפלה הסופית של גרמניה...

אל תוך חללו של הוויכוח הילדותי הזה, אשר מוכתב על ידי שאיפות של יוקרה אישית או לאומית, נזרק בחודש פברואר האחרון גם שמה של ירושלים. היה זה כאשר נתכנסו בעיר וולגוגראד (הזכורה עדיין אצל כולם כסטאלינגרד) נציגי רוב ארגונים של לוחמי מלחמת העולם השנייה, כדי לציין מלאות 50 שנה לנצחון הרוסים על הפולשים הגרמנים בסטאלינגרד. כיוון שרבים מנציגי ארגוני החיילים המשוחררים במדינות השונות היו יהודים, היה זה אך טבעי בעבורם להציע את ירושלים כמקום העצרת המרכזית המיועדת.

ניטראליות וסמליות

ההצעה המפתיעה זכתה, לפחות באותו מעמד, להסכמה בלתי רשמית הן של ארגוני המזרח והן של אלה מהמערב. הכול ראו בה כמה מעלות: מדובר בעיר אוניברסלית המקודשת לשלוש הדתות המונותאיסטיות; היא נמצאת, לפחות בעיני הרוסים והאמריקאים, על "אדמה ניטראלית", ויותר מכל עיר אחרת יש בבחירתה סמליות לגבי העם היהודי, ששליש ממנו הושמד בשואה, ואף לגבי מליון וחצי החיילים היהודים, ששירתו בכל צבאות בנות הברית במלחמה.

נציג איגוד החיילים המשוחררים הישראלי באותו כנס בוולגוגראד היה האלוף במילואים שלמה שמיר. הוא העביר את ההצעה לארץ, עם המלצה חמה של שגריר ישראל במוסקווה חיים בר־לב ז"ל, שאמר לה: "קח את זה בשתי ידייך"

לפי־שעה אין עוד הכרעה סופית בין הארגונים על מקום העצרת המרכזית, אולם נוכח המבוי הסתום במציאת פתרון אחר של פשרה, נראה כי ירושלים עשויה לזכות בכבוד, אם תיעשה פעילות ישראלית נמרצת למימוש ההסכמה העקרונית שנתקבלה בוולגוגראד.

חג החנוכה – להרבות שמחה ולהרחיק עצב

מדוע רבי יהודה הנשיא, שסידר את המשנה, לא כלל בה ולו רק רמז על חנוכה? – על כך אומר ה"חתם סופר", מגדולי הפוסקים במאה ה־19 ומנהיג היהדות האורתודוקסית בהונגריה: "מפני שרבנו הקדוש, מסדר המשנה, היה מזרע דוד המלך, עליו השלום, ונס חנוכה נעשה על ידי בית החשמונאים, שתפסו המלוכה ולא היו מזרע דוד המלך". אכן, מאבקי היוקרה ושכתוב ההיסטוריה לא החלו בדורות האחרונים...

מאת נח זבולוני

מאי חנוכה? שואלת הגמרא במסכת שבת, דף כ"א עמוד ב', ורש"י מפרש: "כלומר, על איזה נס קבעוה?". התשובה היא "דתנו רבנן: בכ"ה בכסליו, יומי דחנוכה תמניא אינון (שמונה הם) דלא למספד בהון, ודלא להתענות בהון... כשנכנסו יוונים להיכל טימאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי וניצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן, שהיה מונח בחותמו של כהן הגדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד. נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים. לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל והודאה" עד כאן מן התלמוד.

הרמב"ם, בהלכות חנוכה, פרק ג', הלכה א', כותב: "בבית ראשון, כשמלכי יוון גזרו גזירות על ישראל וביטלו דתם, ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות, ופשטו ידם בממונם ובבנותיהם, ונכנסו להיכל ופרצו בו פרצות, וטימאו הטהרות. וצר להם לישראל מאוד מפניהם, ולחצום לחץ גדול, עד שריחם עליהם אלקי אבותינו והושיעם מידם והצילם, וגברו בני חשמונאי, הכהנים הגדולים, והרגום, והושיעו ישראל מידם והעמידו מלך מן הכהנים וחזרה מלכות לישראל יותר על מאתים שנים, עד החורבן השני.

ובהלכה ב' הוא כותב: "וכשגברו ישראל על אויביהם ואיבדום בכ"ה בחודש כסליו היה, ונכנסו להיכל ולא מצאו שמן טהור במקדש אלא פך אחד, ולא היה בו להדליק אלא יום אחד בלבד, והדליקו ממנו נרות המערכה שמונה ימים, עד שכתשו זיתים והוציאו שמן טהור". הלכה ג': "ומפני זה התקינו חכמים שבאותו הדור, שיהיו שמונת ימים האלו, שתחילתן כ"ה בכסליו, ימי שמחה והלל, ומדליקין בהן הנרות בערב על פתחי הבתים בכל לילה ולילה משמונת הלילות, להראות ולגלות הנס, וימים אלו הן הנקראין חנוכה, והן אסורים בהספד ותענית כימי הפורים, והדלקת הנרות בהן מצווה מדברי סופרים (מדרבנן) כקריאת המגילה".

עד כאן הרמב"ם על חנוכה.

לא מזרע דוד

נשאלת השאלה: למה לא נזכר חג החנוכה במשנה, אלא רק בברייתא? למה רבי יהודה הנשיא, שסידר את המשנה, לא כלל בה ולו רק רמז על חנוכה?

ה"חתם סופר" (הרב משה סופר [1762 – 1839], מגדולי הפוסקים במאה ה־19 ומנהיג היהדות האורתודוקסית בהונגריה) מתרץ ונותן טעם להשמטת עניין החנוכה מן המשנה: "מפני שרבנו הקדוש (רבי יהודה הנשיא), מסדר המשנה, היה מזרע דוד המלך, עליו השלום, ונס חנוכה נעשה על ידי בית החשמונאים, שתפסו המלוכה ולא היו מזרע דוד המלך. וזה הרע לרבנו הקדוש, ובכתבו המשנה על פי רוח הקודש, נשמט הנס מחיבורו". את הנמקה הזאת בשם חתם סופר מביא אי"ש שו"ב (אברהם יצחק שפרלינג, תר"א – תרפ"א), שהיה שוחט ובודק בעיר לבוב, בספרו "טעמי המנהגים".

מקורות נוספים על חנוכה, ועל תקופת החשמונאים בכללה, הם ספרי חשמונאים א' וב'. בספר חשמונאים ב' מובאים שני מכתבים ששלחו יהודי ארץ ישראל ליהודי מצרים בשנת 124 לפני הספירה, בהם הם מבקשים לחוג איתם את חג החנוכה. במכתב הראשון הם כותבים: "ושאלנו מכם לחוג עימנו את חנוכת המזבח בכ"ה כסליו", ובמכתב השני, היותר מפורט, הם כותבים: "אנשי יהודה וירושלים הזקנים לאריסתובלוס, אומן המלך תלמי, ממטה הכהנים המשוחים, וליהודים אשר במצרים, שלום וישע. ועתה כי יש את נפשנו לחוג את יום חנוכת המזבח בעשרים וחמש לחודש כסליו, לא חדלנו מהודיע אתכם לחוג אותו עימנו. וחגותם אותו כימי חג הסוכות וכיום אשר מצא בו נחמיה את אש הקודש בשובו לבנות את המקדש ואת המזבח, ויקרב עולת וזבחים לאלוקים. ועתה כתבו לכם את הדברים האלה, למען תחוגו את החג הזה, כאשר יאות לכם".

בתקופה יותר מאוחרת חל מפנה בתפיסת חג חנוכה ונוספו תפילות כגון: "על הניסים" "הנרות הללו", "מעוז צור" ועוד.

ב"מגילת תענית", להבדיל ממסכת תענית, שחיברו חנניה בן חזקיה בן גרון וסיעתו כפי שמובא במסכת שבת דף י"ג ע"ב, אשר נדפסה לראשונה במנטובה (איטליה) בשנת 1513, נזכר השם חנוכה בלי שום תוספות. נאמר שם שאסור להספיד בימי חנוכה, ובמקום אחר כתוב שם: "זמה ראו לעשות חנוכה זו שמונה ימים? אלא בימי מלכות יוון, שנכנסו בני חשמונאי להיכל ובנו את המזבח ושרוהו בשיד (סידוהו בסיד), ותיקנו בו כלי שרת והיו מתעסקין בו שמונה ימים". ועוד נאמר שם: "בשעה שניצחו בנין של חשמונאי הכהן הגדול ונכנסו לבית המקדש, מצאו שם שמונה שיפודין של ברזל וקבעו אותם והדליקו בתוכם נרות". דבר דומה מופיע גם בפסיקתה רבתי.

מנהגי החג

כמה מנהגים נוהגים בימי חנוכה. בחוץ לארץ היו משחקים בקלפים, אפילו יהודים חרדים, ועל זה יצא זעמם של גדולי הדור, ביניהם רבי לוי יצחק מברדיצ'ב, שמחה בכל תוקף נגד מנהג זה.

משחק מקובל ונפוץ מאוד הוא הסביבון. על הסביבון מגולמות ארבע אותיות, שהן ראשי תיבות: בחוץ לארץ – נ.ג.ה.ש. (נס גדול היה שם), ובישראל: נ.ג.ה.פ. (נס גדול היה פה). לפנים היו מפרשים את ארבע האותיות בצורה אחרת, והיא: נ – ניקסט (בגרמנית ובאידית – לא־כלום. כלומר: לא זכה ולא הפסיד); ג – גוט (טוב. כלומר, זכה); ה – האלב (חצי, זכה במחצית); ש – שלעכט (רע. כלומר, הפסיד).

בימי חנוכה אוכלים לביבות. יש שנוהגים לאכול מאכלי גבינה, זכר לגבינה שהאכילה יהודית בת חשמונאי את הולופרנס, שליבו נשבה ביופיה, ובאישון הלילה הסירה את ראשו מעליו וגרמה למנוסת האויבים ולהצלת היהודים.

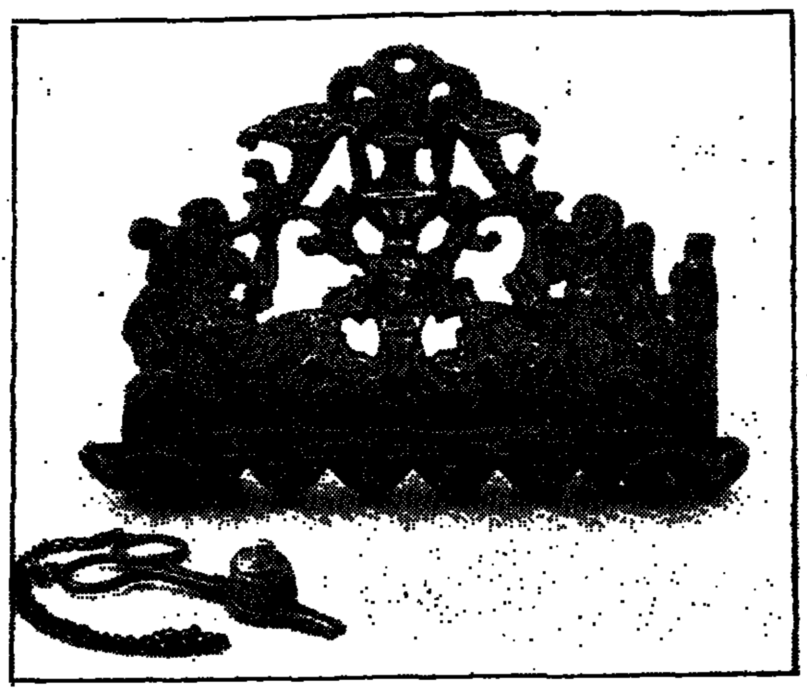

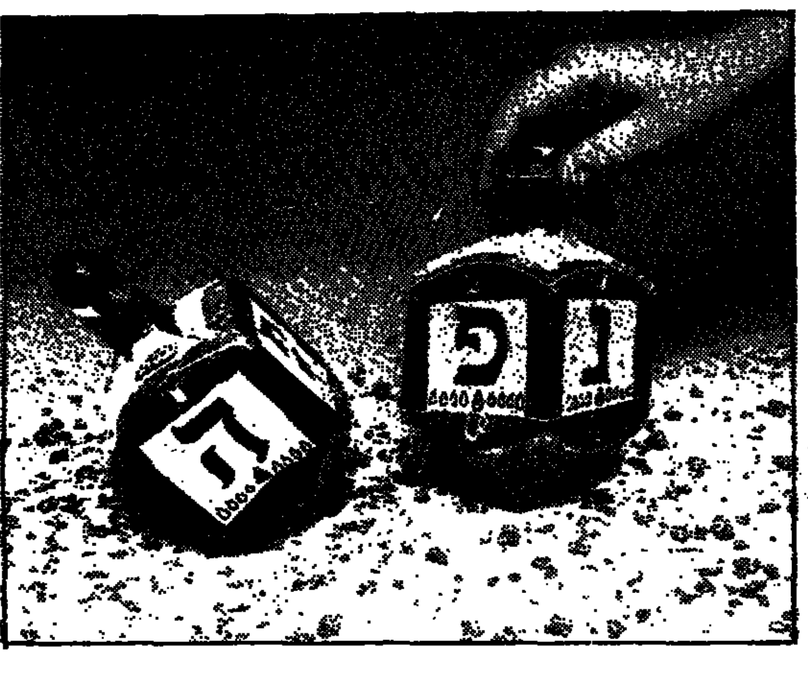

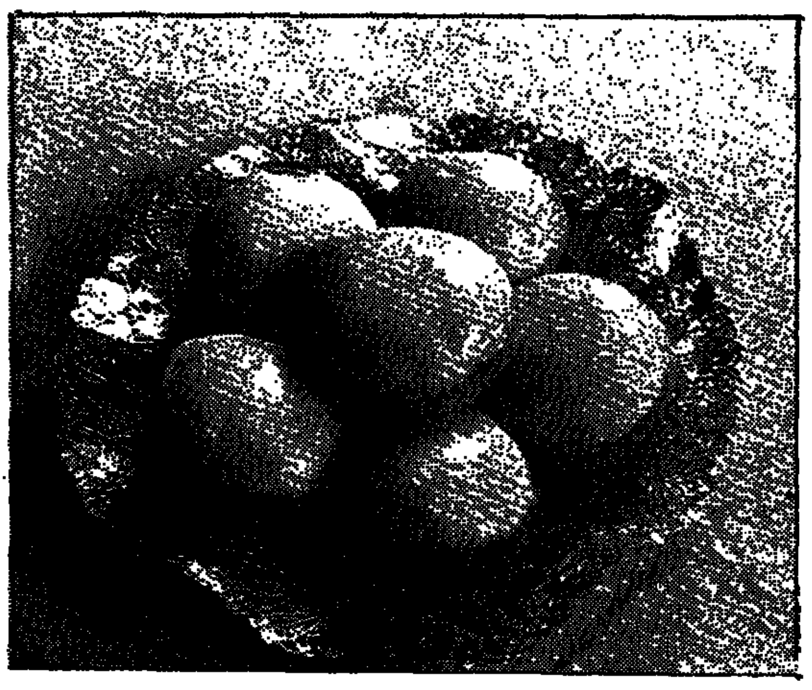

סמלי החנוכה: חנוכיה, סביבון וסופגנייה

הדלקה ראשונה של נרות חנוכה במולדת

הרב יהודה לייב פישמן (מיימון), שהיה שר הדתות הראשון במדינת ישראל, מביא את מקור המנהג שבחנוכה נערכים כל מיני משחקים ושעשועים לילדים. לדבריו, היהודים המתייוונים פנו אל אנטיוכוס, כפי שנאמר בספר חשמונאים, בהצעה להקים בתי משחק בירושלים ולחנך בתוכם את הנערים. לכן הקים אנטיוכוס מחוץ לירושלים איצטדיון ונתן פקודה שכל בחורי ישראל הבריאים בגופם יבואו, במסיכות על פניהם, לשחק שם בתרגילי סדר ותרגילי גוף, בבידורים ובתרבות.

לאחר נצחון החשמונאים, ולזכר משחקים אלה, הנהיגו משחקי שעשועים לילדים על טהרת הקודש ובאופי יהודי מובהק....

"דמי־חנוכה" מקוריים

ב. יואשון מביא בספרו "מאוצרנו הישן" סיפור משעשע על מנהג נתינת דמי חנוכה. היה זה הרבי מראדזין, רבי גרשון־העניך ליינר, שיצא בשנים 1887/8 בקריאה לחדש הטלת תכלת בציצית, ובעקבות קריאתו מטילים חסידי ראדזין תכלת בציצית. אחד מהם הוא רבי שלמה זלמן שרגאי נ"י, החי בירושלים, מוקני וותיקי "הפועל המזרחי". מספרים, כי רבי גרשון־העניך שלח פעם בחנוכה להביא אליו רופא שיניים, שיעקור לו שן חולה. כאשר נפרד הרופא ללכת, סירב לקבל מן הרבי שכר. "יהא זה," אמר הרופא, "במקום דמי חנוכה שהייתי צריך לתת לרב בתורת בעל בית בעיר". השיב לו רבי גרשון־העניך: "אל נא תספר זאת, למען השם, לבעלי הבתים הראדזינים שלי, שכן אפשר שיימצאו בקרבם הרבה בעלנים, שבמקום לתת לי דמי חנוכה, יעדיפו לעקור לי שן"...

יהודי קורדיסטאן היו מכינים לקראת חנוכה בובת־סמרטוטים בדמותו של אנטיוכוס ונשאוה כל ימי החג ברחובות בשירה ובמחול. ביום האחרון של חנוכה היו מכינים מדורה גדולה משיירי פתילי הנרות, ובמדורה זו היו שורפים את הבובה לקול תרועת שמחה וצהלה, בדומה לכך שבימינו שורפים דמויות פוליטיות שנויות במחלוקת, בארצות ערב וגם במדינות אחרות.

הרב אברהם יצחק הכהן קוק ז"ל, רבו הראשי האשכנזי הראשון של היישוב העברי החדש בארץ ישראל, שואל: מדוע תיקנו בית דין של חשמונאי לברך "להדליק נר של חנוכה", ולא תיקנו לומר "להדליק נרות של חנוכה"? תשובתו היא: "אמנם הרבה אורות יש לנו בפרטיותם, ואף צריכים הם לעיתים לעמוד בפירודם, כדי שלא תימחה צורת כל אחד על ידי עירוב פרשיות. ברם, לא לעד יישארו הפירודים, שהרי כל זמן שיש פירודי־דעות אין הקדושה מתבססת בעולם, ועיקר הברכה היא ברכת השלום, ברכת העתיד, שכל המאורות כולם יהיו למאור אחד גדול. על כן לא 'נרות' נאמר בברכת חנוכה, הנושאת בתוכה את העתיד העליון בעזרת השם; אלא 'נר' של חנוכה" (על פי "אורות ראיה", ח"א)

אצל אחינו הספרדים ובני עדות המזרח בירושלים היה קיים מנהג מופלא: ביום האחרון של חנוכה היו ילדי בתי הספר ותלמודי התורה מחזרים על פתחי בעלי הבתים לאסוף נדבות ושרו: "שבו שברו לנו מעט אוכל". מכספי הנדבות הנאספות היו עורכים סעודה לתלמידים ולמלמדים, לזכר חנוכת המזבח. לפני הסעודה היו שרים את הפסוק הנזכר 308 פעמים, לפי הגימטריא של התיבה "שברו", ומלבד זה היו שרים גם את כל "שיר השירים".

חנוכה בצה"ל

נסיים בענייני חנוכה הנוגעים לחיילי צה"ל. חיילי חילות השדה, המתגוררים באוהלי פרוצים, באוהלי סיירים או בכלי רכב, האם אלה נחשבים בית לעניין הדלקת נר חנוכה? – בבעיה זו עוסק הרב אברהם משה אבידן (זמל), ששירת ברבנות הצבאית יותר מעשרים שנה בדרגת אלוף משנה וכיום הוא מכהן כראש ישיבת שעלבים.

בספרו "שבת ומועד בצה"ל" (בירורים הלכתיים בנושאי שבת ומועד), מרחיב הרב אבידן את היריעה בנושא זה, ומקשה: האם יכולים חיילי צה"ל לצאת ידי חובת הדלקת נר חנוכה על ידי כך שמדליקים עליהם נשותיהם, או הוריהם, בבתיהם? בסיכום הוא מגיע למסקנה, כי חיילים החונים על פני השדה, או באוהלי סיירים, או באוהל פרוץ, אינם יכולים לברך על נר חנוכה; כי לקיום המצווה צריך בית. לעומת זאת, רכב מקורה, או מקום סגור משלושה צדדים ומקורה, נחשב בגדר בית ואפשר להדליק בו נר חנוכה, למרות שנמצאים שם באופן ארעי בלבד.

חייל נשוי, או רווק בשירות מילואים, שמדליקים עליו בביתו – הנוהג לפי "בית יוסף" (ספרדים ועדות המזרח) אינו צריך להדליק ולברך בעצמו, והנוהג לפי הרמ"א (נוסח אשכנז), אם הוא רווק במילואים ידליק ויברך. ואם הוא נשוי – או שישמע הברכות מפי אחר וידליק, או שידליק.

חייל בשירות חובה, לפי הרב עובדיה יוסף, דינו כדין איש מילואים, ולפי דעתו של הרב יוסף שלום אלישיב – חובה עליו להדליק ולברך בעצמו, אפילו הוא נמנה עם הנוהגים כבית יוסף.

זוגיות בשנות האלפיים

אם את מסוגלת לשבת עם חברה מול הים, סתם כך באמצע היום, מבלי שינקפו אותך רגשות אשם על שבזמן הזה בדיוק היית יכולה להכין פשטידה לבני המשפחה – אות וסימן הוא שאת נמצאת ממש בשלבי הסתגלות מתקדמים לקראת הזוגיות נוסח שנות האלפיים. שיחה עם רבקה נרדי מבעלי מכון "דיאלוג" לשיפור ההידברות בין נשים לגברים

מאת בלהה דבורי

בתקופה הקודמה היו תיפקודיהם של בני זוג, גבר ואשה, ברורים ללא כל ספק: הגבר היה יוצא לצייד ודואג למשפחתו למחייה, ואילו תפקיד האשה היה לשמור על האש פן תכבה ולטפל בצאצאים. מאז נקפו הימים והתחוללו שינויים בתפיסת יחסי הזוגיות שלנו עד כדי כך, שהיום לומדים בני זוג רבים בסדנאות מיוחדות כיצד לתקשר ביניהם.

ומה באמת קרה בדרך ליחסי גבר ואשה? רבקה וחן נרדי הם זוג נשוי ובעלי מכון "דיאלוג" לשיפור ההידברות בין נשים וגברים. שניהם אנשי חינוך, וחן הוא גם עובד סוציאלי. רבקה מתמחה בפיתוח מיומנויות אישיות-ניהוליות-מנהיגותיות בקרב נשים ואילו חן, אשר שירת שנים רבות בצבא כקצין בריאות הנפש, התמחה בטיפול במצבי לחץ ומשבר ופיתח בעבודתו גם פרוייקטים מניעיים וטיפוליים בנפגעי תגובות קרב.

להערכת רבקה נרדי, אנו – גברים ונשים – צועדים היום לקראת הכרה הדדית איש את רעהו באופן שלא ידענו קודם.

הכוונה היא, שהיות שלנשים יש הישגים בתחום השוויון, הן צברו כוח, נעשו אסרטיביות ומודעות יותר לעצמן ולכוחן, הן יצרו מהפך ביחסים בין המינים, שלהערכת נרדי לא היה מתרחש אלמלא הגל השני של הפמיניזם שקם בשנות השישים.

הגל הראשון של הפמיניזם היה בראשית המאה: אז ניהלו הנשים מאבק למען זכויות הצבעה. אחר כך היתה מלחמת העולם השנייה – תקופה שבה חלה התעוררות במעמד האשה בהקשר לתרומתה למאמץ המלחמתי. אך ההישגים אלה שקעו לקראת שנות החמישים, אחרי שהגברים חזרו מהמלחמה למקומות עבודתם והנשים חזרו הביתה אחרי שמילאו לאורך זמן את תפקידי הגברים במשק. ואז חזרה המגמה החברתית השמרנית ביחס למשפחה בכלל ולאשה בפרט.

רבקה נרדי: "בשנות השישים פרץ מרד נשי אמיתי. בטי פרידן, סופרת פמיניסטית אמריקאית, הצביעה

רבקה נרדי

לראשונה על הבעיה שאין לה שם – על נשים שיש להן הכל, ולמרות זאת הן שרויות במצוקה. התגלתה או מצוקתן של נשים, כזו שאינה קשורה אוטומטית למעמד חברתי ומצב כלכלי, אלא מקורה הוא בעובדה שהמימסד שבתוכו חיה האשה הוא גברי.

"בשנות השישים התחילו לדבר על אפלייה במונחים של סקסיזם. לא רק באשר לשכר נמוך, אלא אפלייה הקשורה לסוציאליזציה הבולמת אצל האשה סוג מסויים של פיתוח מיומנות. החלו להיות מודעים לחינוך למיניות סטריאוטיפית, הפועלת לרעת בריאות הנפש של האשה. התחילו או לדבר על הפסיכולוגיה של האשה באופן מוגדר, לא נגזר הפסיכולוגיה של האדם – הגבר – אלא כעל פסיכולוגיה ייחודית, הלוקחת בחשבון את ההוויה הנשית האותנטית".

נרדי אומרת כי היו נסיגות והתנגדויות תוך כדי התהליכים החברתיים לשינוי מעמד האשה, ולעג וציניות ומחסומים, אבל ההישגים לא היו מבוטלים.

נרדי: "ישעיהו ליבוביץ הכתיר את המהפכה הפמיניסטית כמהפיכה נכבדת בתולדות האדם, כי זו שינתה דרמטית את הגדרת האשה, שעד אז היתה מוגדרת כאם, רעיה ועקרת בית, ולראשונה היא הוגדרה כאדם, מעבר לתפקידיה הסטריאוטיפיים המסורתיים. הגדרה חדשה זו גרמה לה לעמוד 'בגובה העיניים' מול הגבר, שתמיד הוגדר אדם. פתאום עומדת אשה, שהיא אדם בעל שאיפות וצרכים, ו'אגו' שקיים לא רק כדי לתת, להיות שם לרווחת אחרים, אלא גם כדי לספק את צרכי עצמה".

נרדי אומרת כי רמת מודעות זו גרמה ליצירת מצב דו-ערכי קשה גם בקרב הנשים עצמן, למרות חדוות ההישג: אחרי אלפיים שנה של תרבות פטריארכאלית שאיתה הודרו ואת ערכיה הפנימו, קשה היה להן לחשוב לפתע על עצמן כעל אדם שלם. הן נתפסו בעיני עצמן כאגואיסטית אם החליטו לספק את צרכי עצמן, כמו למשל 'לבזבז' כסף על קורס לימוד כלשהו לעצמן, במקום לקנות בסכום הזה אנציקלופדיה לילד, או ללכת לטייל ולשבת עם חברה מול הים בזמן שהיו יכולות להכין פשטידה לבני המשפחה...

נרדי: "נשים עברו כברת דרך בשלושים השנה האחרונות. רמת המודעות הגבוהה אליה הגיעו לא ניקתה אותן לחלוטין מתחושות-תיסכול. אצל האשה ההישגית ביותר נמצא את התחושות אלה. מה שקרה הוא שהגברים לא עברו אותה כברת דרך אותה עברו הנשים עד כה, ולמרות הצהרותיהם המילוליות, שהם מעדיפים אשה שתהיה גם חברה אינטליגנטית וגם תעזור בפרנסת המשפחה, לא עברו הגברים תהליך של מודעות אישית שיעזור להם להגמיש את העמדות המצ'ואיסטיות שלהם.

"קיימת ביום, באופן יחסי, הגמשה של הגבריות אך לא באותו קצב ולא באותה עוצמה הנדרשים כדי להגיע לנקודת מוצא שווה. לנשים יש מודעות גבוהה יותר לתהליכים שקורים מאשר לגברים, אולי בגלל שלנשים היה מה להרוויח. גברים, לעומת זאת, לא הבינו שגם להם יש מה להרוויח מהשוואת מעמד האשה למעמדם.

היום קיימים מאבקי כוח גלויים בין גברים ונשים. גם בעבר היו מאבקי כוח בין המינים אבל הם היו סמויים: נשים או פיתחו שיטות מניפולטיביות להשיג דברים; כעת לנשים יש יותר אומץ, כי הן פחות תלויות בגברים. הן מרוויחות כסף, מעזות לעזוב גברים, לדרוש זכויות שוות בנישואין ולנהל משא ומתן על החלקה שלהן בתוך הנישואין, במגמה שעיסקת הנישואין תפעל גם לטובתן כבני אדם".

סופגניות / אתי גורדון

סוד הקסם ההונגרי

"זה מרשם שתמיד מצליח" – כך אמרה לי ואלי, שכנתי, כשפניתי אליה בענייני סופגניות חנוכה. ולמה דווקא אליה? ובכן, למי שחי בישוב קטן יש חיי קהילה שמתבטאים גם במשימות של הכנת כיבוד בחגים שחוגגים יחד, וכך לומדים הרבה אחד על השני. מנסיוני בעבר, כל פעם שכשנחת חג החנוכה בישובינו הוטל על הנשים להכין סופגניות, בלטו באיכותן הסופגניות של הנשים יוצאות הונגריה, או כמו שאמרה לי אדית – "אנחנו לא בדיוק הונגריות, אלא מצ'כוסלובקיה". על כל פנים, נשים אלו הביאו איתן ידע מבית אמא שבאירופה ומעשה ידיהן היה תמיד טעים ואסתטי גם יחד.

ביקשתי מוואלי שטרן, מאדית שטרן (ולא, הן לא אחיות, רק חברות) ומזהבה קרקש את המתכונים שלהן, והן, למען הדיוק, בדקו, כל אחת, את המרשם הכתוב. בדרך כלל, אמרו לי, הן עובדות לפי הרגש. מוכר לכם המשפט הזה? רק בעלי נסיון יודעים מה זה אומר. וכך, תוך כדי עשייה, הן יודעות מה חסר ומה צריך להוסיף.

המתכון של ואלי שטרן

חומרים (ל־50–60 סופגניות):
1 קג' קמח
100 גר' שמרים טריים
150 גר' מרגרינה רכה
2 ביצים שלמות ועוד שלושה חלמונים
4 כפות סוכר
קורט מלח
3 כוסות נוזלים של חלב מהול במים (חצי חצי)
2 כפות ברנדי או רום אמיתי
קליפת לימון מגוררת – אפשרות
שמן לטיגון עמוק
ריבת תות או משמש
אבקת סוכר

אופן ההכנה – לכל המתכונים:
1. מתסיסים את השמרים ברבע כוס חלב פושר וכפית סוכר עד שזה מבעבע.
2. שופכים לקערה רחבה חצי מכמות הקמח ומוסיפים נוזלים, שמרים מותססים, סוכר, ביצים ומרגרינה, בסדר זה.
3. מערבבים היטב, מוסיפים ברנדי.
4. מוסיפים בהדרגה את שארית הקמח.
5. לשים (ביד או במערבל) עד לבצק גמיש וחלק.
6. מניחים בקערה מכוסה ובפינה חמה שיתפח הבצק, כשעתיים.
7. לשים שוב ומרדדים עלה בצק בעובי אצבע (רצוי אגודל) על משטח מקומח.
8. בעזרת כוס או גביע יוצרים עיגולים, ומניחים לתפוח עוד כחצי שעה.
9. למי שמתנסה בפעם הראשונה צריך לומר, שבצק שמרים אוהב סביבה מחוממת. בקור הוא מסרב לתפוח.
10. לטיגון רצוי סיר רחב, שיכיל ללא צפיפות כארבע סופגניות.
11. מחממים את השמן לחום בינוני. לא רצוי חם מדי, כדי שהסופגניות לא ייחרכו והשמן לא ישחיר.
12. מברישים את הסופגניות התפוחות משאריות הקמח ומטגנים. לטיגון צד ראשון מכסים במכסה.
13. כשהסופגניה מזהיבה הופכים ומטגנים את הצד השני.
14. מניחים על נייר סופג.
15. מכניסים את הריבה פנימה באמצעות שתי כפיות: באחת פותחים פתח ובשנייה שמים את הריבה.
16. מפזרים אבקת סוכר ומגישים.

מטעם נגד השחרת שמן הטיגון: קולפים כמה גזרים ומידי פעם זורקים אחד לשמן כדי לשמור על נקיונו.

המתכון של אדית שטרן

חומרים (ל־50–60 סופגניות):
1 קג' קמח
80 גר' שמרים
100 גר' מרגרינה
שליש כוס שמן
קורט מלח
כוס וחצי נוזלים פושרים (חלב מהול במים, חצי חצי)
חצי כוס סוכר
8 חלמונים
2 כפות ברנדי.

המתכון של זהבה קרקש

המתכון, אומרת לי זהבה, כבר פורסם בידיעון המקומי, ונכון להיום לא היו מתלוננים.

חומרים לכ־20 סופגניות:
4 כוסות קמח
50 גר' שמרים
3 כפות שמן
כף סוכר
1 חלמון
כוס ורבע חלב פושר
קורט מלח
2 כפות ברנדי

זיגוג בטעם תפוז

כדי לחדש קצת, הצעתי (אני, א.ג.) במתכון עתיק יומין שיש לי מארה"ב. אם הסופגניות יוצאות פחות או יותר דומות, הרי שהחידוש שם היה בזיגוג.

חומרים:
3 כפות מיץ תפוזים
2 ספלים אבקת סוכר
קליפת תפוז מגוררת
מערבבים בקלחת קטנה ומחממים עד שהתערובת הופכת לנוזל אחיד.
יוצקים על הסופגניות החמות ומגישים.

איזי לונג ממליץ ולהיפך

בלי להוסיף מים

מבט חטוף על הצורה שבה אנחנו קונים וצורכים מראה לנו מייד, שכל מה שאנחנו מחפשים בצרכנות זה שמישהו אחר יעשה לנו את העבודה.

וכך יש לנו קפה נמס, ואבקות מרק, וטי.וי. דינרס, וכל מיני שירותים ומוצרים שכל מה שצריך לעשות זה או להוסיף מים או לחמם או להוסיף מים ולחמם.

או לקראת חנוכה יצא מפעל הממתקים "טעם ישראל" מוצר דומה. בתוך אריזת תג בצורת נר הוא ארוז לנו סוכריות, מרשמלו, מטבעות שוקולד וסביבון, וזה עולה שישה ש"ח וזה מוכן. אפילו לא צריך להוסיף מים.

טבעי?

"תפוד", לעומת זה, גם היא לקראת חנוכה, הוציאה לשוק לביבות, מה שקורין לטקס, קפואים, שגם להם אין צורך להוסיף מים, אבל צריך לחמם.

הלטקס עשויים מתפוחי אדמה שרוסקו ובושלו, אין בהם חומרים משמרים וצבעי מאכל וגם לא ביצים כדי להפחית כולסטרול.

דבר אחד לא ברור לי:
למה כתוב שהן עשויים מתפוחי אדמה טבעיים? מה קרה? כבר המציאו תפוחי אדמה מפלסטיק?
המחיר – 3.99 ל־400 גרם.
וזה טעים? –
ניסיתי...

לילדים

העכברים המופלאים

איך זה שהילדים אוהבים עכברים ומוכנים לקבל אותם כחכמים, בעלי תושיה, מצילי אנשים (ראה סינדרלה של וולט דיסני), וכאשר הם נהפכים לאנשים מבוגרים הם מוכנים להכניס אותם לכל מלכודת ולהטביע אותם חיים? מכל מקום, ילדים אוהבים עכברים, ועל אהבה זו התבסס ריק אונגר, נשיא חברת "ניו וורלד אנימשן", כאשר החליט ליצור את סדרת האנימציה בטלוויזיה, "האופנוברים ממאדים", המשודרת לא רק בארץ בכל יום בבוקר, אלא גם בחמישים ארצות אחרות ברחבי העולם.

האופנוברים (מיזוג של המלים אופנועים ועכברים) ממאדים, למי שלא יודע, הגיעו לכדור הארץ מהכוכב שלהם לאחר שהפלוטארקים, בעלי פני הדג – יצורים מסריחים ורעים – השתלטו על הכוכב שלהם וסחטו ממנו את משאביו הטבעיים.

שלושת האופנוברים הצליחו לברוח בחללית שמוסיקת רוקנרול בוקעת ממנה, ובידיהם אופנועי פלאים. בעזרת תחנה מעל כדור הארץ מצליחים הפלוטארקים לפוצצה והעכברים נוחתים בשיקאגו ומוצאים מקלט בתוך לוח התוצאות באיצטדיון בוויגלי. מלחמת האופנוברים בפלוטארקים נמשכת גם כאן, והאופנוברים מגנים על איכות הסביבה מפני הפלוטארקים המנסים להרוס את היקום ואת מקורותיו הטבעיים. זהו סיפור המסגרת להרבה הרפתקאות עמוסות קרבות, מוסיקת רוק, אופנועים ובגדי עור, וידם של הטובים תמיד על העליונה.

האופנוברים הם עכברים מיוחדים במינם בגיל העשרה ובגודל בני אדם, הם חזקים, חכמים, בעלי ידע רחב על היקום ואוהבי אופנועים מושבעים. בשעות הפנאי הם מבלים את זמנם בסיבובים בעיר רכובים על האופנועים המדליקים שלהם תוך האזנה למוסיקת רוקנרול ונשנושים.

כן כן, יש פה כל מה שאהוב על ילדים וחשוב להם: חברות ואמנות, טובים ורעים, הרפתקאות וקרבות, כלי נשק מתוחכמים ואופנועים, מוסיקת רוק ומסכות, בתוספת ממד חינוכי: שמירה על משאבי כדור הארץ והסביבה.

לא פלא שהסידרה מצליחה, ועוד פחות מפליא שהיא הולידה שורה שלמה של מוצרים: סרט באורך מלא שייצא לאקרנים בקיץ 95, צעצועים, בגדים, אבזרים שונים, קלטות וידיאו, משחקי וידאו, חוברות קומיקס ואפילו נקניקיות.

הצעצועים הם 15 ונמצאים היום בשוק: הם כוללים את שלושת האופנוברים, את צארלי חברתם ואת חמשת הפלוטארקים הרעים. יש גם שני סוגי אופנועים, המעבדה של ד"ר קארבנקל (הרע), לוח התוצאות המשמש להם מסתור, מסלול מירוצים, שק בלון. הדמויות עולות: בגדול – 29.90, בקטן מגומי רך – 19.90 ש"ח. מחירי יתר האבזרים, שונים: היקר ביותר, לוח התוצאות, עולה 99 ש"ח.

אופים ריינג'רים

ואם כבר מדברים על מופלאים למיניהם, מעתה יוכלו הילדים ליצור להם במו ידיהם דמויות של פאוור ריינג'רס, באפייה.

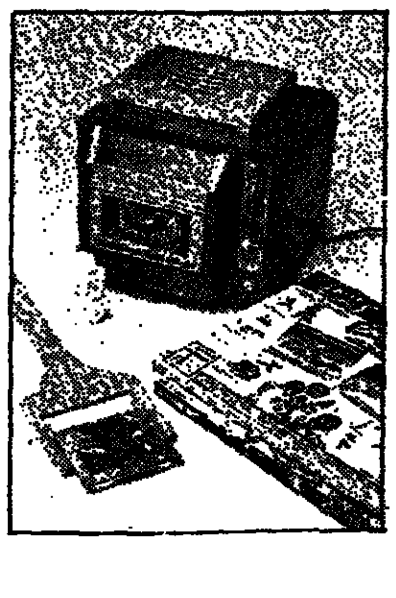

ישנה ערכת יצירה והיא מכילה: תנור חשמלי המיועד לאפות את הדמויות, תבניות (לדמותם של בילי, טריני, ג'ייסון, קימברלי, זק) וחומר פלסטי בצבעים האופייניים לדמויות. כל מה שהיוצר הקטן צריך לעשות הוא למלא את התבנית בחומר פלסטי, להכניס אותה לתנור, לחכות 13 עד 18 דקות, להוציא מהתנור ולשחרר מהתבנית – ויש לו פאוור ריינג'ר מוכן שיצטרף לאוסף, יוחלף עם חברים ומה לא.

המכשיר פועל על חשמל ולכן מומלץ שהילד יאפה לו פאוור ריינג'ר בליווי מבוגר. מחיר הערכה: 52 ש"ח, ותנור האפייה של "קריפי קרולרס" – 150 ש"ח.

אירועים לחנוכה

סיפורים יהודיים

בית התפוצות תועלה בחופשת חנוכה הצגת ילדים הנקראת "ואז היהודי אמר...", שהיא אסופה של שירים וסיפורים יהודיים וכאלה שנולדו בעמים אחרים והפכו לסיפורים יהודיים. מככבים בהם הרשל'ה, וג'וחה והשופט קאראקש ובן המלך שהפך לתרנגול ועוד דמויות, ידועות פחות או יותר, במסורת סיפורי העם.

מספרים ושרים עידית ועזרא דגן; ניהול מוסיקאלי מישה בלכרוביץ; ליקט, עיבד וחרז את הסיפורים והשירים יענקל'ה יעקובסון.

אחרי חנוכה תשתלב ההצגה בפעילות של אגף הנוער של בית התפוצות בתוכניות לתלמידי בתי הספר היסודיים. גם ילדים שלא במסגרת בית הספר יוכלו לראות את ההצגה בימי רביעי, כאשר המוזיאון פתוח עד לשעה 7:00 בערב.

ביום ראשון, ושעות הפתיחה הן: בימים א', ב', ד', ה' – 10:00–18:00, ביום ג' – 10:00–20:00, ביום ו' – 10:00–13:00 ובשבת 10:00–15:00.

נאות קדומים

שמורת נאות קדומים ליד חורשות בן שמן מציעה למטיילי חנוכה מסלולים עצמיים בשמורה באמצעות חוברת הדרכה, ושני מוקדי פעילות: שני בתי בד לעצירת שמן, שבהם תינתן הדרכה. אורך המסלולים כשניים-שלושה קילומטר ומשך הליכה בהם כשעה וחצי ועד שלוש שעות. לאורך המסלולים הותקנו מי שתייה, מבני שירותים ופינות תצפית. באחרונה הותאמו המסלולים גם לנכים ולמתקשים בהליכה.

בשבוע החנוכה יתקיימו סיורים מודרכים בעברית ביום שישי בשעה 09:30 ובאנגלית כל יום באותה שעה.

שעות הפתיחה: 09:00–16:00, כניסה אחרונה ב־15:00; שעות פעילות בבתי הבד: 09:00–15:30, וביום שישי עד 13:00.

מוזיאון המדע חיפה

בחופשת החנוכה מקיים המוזיאון הלאומי למדע מרכז דניאל ומסילה רקנאטי פעילות מיוחדת לילדים ולנוער, הכוללת סדנאות יצירה, חידונים, כתב חידה, הכנת לביבות, הכנת מטבעות עתיקים, הכנת צפיחיות ועוד הפעלות חווייתיות לכל המשפחה.

כמו כן מקיים המוזיאון את פרוייקט "אור הצהריים של משמעות", שבו בכל יום ג', בין השעות 15:00 ל־18:00 יש הפעלה על נושא מעניין אחר. כל זאת בנוסף לתערוכות הקבועות.

שעות הפתיחה של המוזיאון בחופשת החנוכה: בימים ב', ד', ה' – 09:00–17:00; ביום ו' – 09:00–13:00; בשבת – 10:00–14:00 וביום א', 4/12 – 09:00–17:00.

מוזיאון המדע ירושלים

מוזיאון המדע ע"ש בלומפילד בירושלים יקיים פעילות מיוחדת לקהל הרחב במשך החנוכה. למשל: בנייה בלגו, פינת בנייה של קליידוסקופ (תוספת 4 שקל), סיפור מדעי "אור וצל" לגילאי 4–6 (עד 20 ילדים בתוספת 5 ש"ח לילד) ועוד. כמו כן יופיעו חברי להקת "דיאבולו" ארבע פעמים ביום.

לכבוד החנוכה המוזיאון יהיה פתוח גם

מלה טובה

מעות חנוכה

זה חמש שנים, ביוזמת קרן רש"י ובתרומתה, מחלקת "המועצה לילד החוסה" שי אישי לחנוכה לאלפי ילדים בפנימיות.

השי הוא תווי קנייה בערך של 30 ש"ח כל תו, לרכישת ספר באחת מחנויות סטימצקי. מהמועצה מדווחים, כי לבד מן ההנאה שבקבלת השי, נותן הדבר לילדים הרגשה של עצמאות, הרגשה שהם מחליטים בעצמם איזה ספר מתאים להם.

מבצעי מכירות

חנוכה ועוד

● לכבוד חנוכה "עלית" תתן חינם על כל קנייה של ממרח רוממרי ופיסת שוקולד רוממרי, על כל קניית שוקולד 100 גרם מטבע שוקולד ענק, וסביבון פרס לילדים, פלסטיק ובתוכו ממתקים, יעלה 6.50 ש"ח.

● לחנוכה, "נעמן פורצלן" נותנת מתנה צלחת הגשה לבנה מפורצלן לכל הקונה מחבת לסופגניות ולביבות מטפלון, כולל רשת, ידית מתפרקת ומכסה פיירקס. עד תום חנוכה, בחנויות הרשת.

● חברת "תפוד" מציעה קנה שקית תפוגן לתנור (700 גרם) וקבל עוד חצי שקית (350 גר') חינם. ברשתות השיווק השונות.

● לכבוד חנוכה "המשביר לצרכן" הכריז על הנחה של 20% אחוזים על כל קנייה במחלקת הצעצועים, עד ה־10 בדצמבר.

● מוזיאון מגדל דוד מזכה בכרטיס כניסה חינם לכל מי שקונה בחנות המוזיאון מוצרים בסך 120 ש"ח בתקופת החנוכה וחג המולד.

● רשת "בורגר קינג" ברחבי הארץ מציעה לילדים לקנות ארוחת ילדים (13.50 ש"ח) ולקבל מתנה סביבונעם, הסביבון המצייר, בעל שלושה עטים צבעוניים.

● יקבי אליעז עושים מבצע לחנוכה וחג המולד, וכן יוצגו יינות "למבורד" מוגזים, מבחר ליקרים וסידרת יינות "רנסנס" מהבציר האחרון בהנחות שבין 20 ל־40 אחוז. עד תחילת ינואר 1995.

● כל הקונה טריג באחת מחנויות "קסטרו" עד היום האחרון של חנוכה יקבל שובר הנחה של 20% על כל מוצר של קסטרו שייקנה עד לתאריך 31.1.95.

● ברשת היפרשוק מציעים שש סופגניות במחיר 7.20 ש"ח השישיה, חנוכיות יציקה החל מ־24.90, חנוכיות מהודרות בצבע זהב החל מ־67.90 וסביבונים. ולמי שעושה סופגניות בבית יהיה מזרק לריבה ב־5.5 ש"ח ואבקת סוכר לסופגניות – כ"ל.

● חנויות "קנה ובנה" מציעות לחנוכה לגו פיראטים במחיר 59.90 במקום 80 ש"ח ומי שיקנה לגו אחר יקבל את השני במתנה; ברבי מתעמלת במחיר 89.90 במקום 112, ומי שיקנה ברבי יקבל קלטת לילדים במתנה.

● הלקוחות של מי עדן בר מקבלים שתי הכוסות שתמורתן יקבלו הנחה של 25 ש"ח על קנייה בסך 150 ש"ח ברשת קסטרו וברשת סטפנל. כלומר – 50 ש"ח סה"כ.

● "קליניק" עושה הנחה של 30% על הבשמים "ארומטיק אלקסיר" ו"הלנס", וכן הנחות של עד 35% על מוצרים אחרים של החברה.

טכניקה חדשה להקטנת חיכוך

מאת יאיר אחי עזר

בניסויים שהושלמו במכון ויצמן הושגה האפשרות להקטין פי אלף ויותר את כוח החיכוך, שהוא הגורם הראשון במעלה לאי־היעילות של כל מכונה. המחקר התבצע בראשות פרופ' יעקב קליין מהמחלקה לחומרים ופני שטח במכון ויצמן ועמיתיו למחלקה ד"ר איבגניה קומצ'בה, ד"ר דבורה פרהיה וד"ר דייאנה מהלו, וד"ר לואיס פטרס מחברת המחקר וההנדסה "אקסון" באננדייל, שבמדינת ניו ג'רסי בארה"ב. תוצאות המחקר פורסמו לאחרונה בכתב־העת המדעי "נייצ'ר".

כידוע, חומרי הסיכה התקניים, המהווים את קו ההגנה הראשון נגד חיכוך, מכילים בדרך כלל מולקולות קטנות היוצרות קרומים אורגניים דקים בעת החיכוך ויעילותם מוגבלת. המחקר החדש חשף טכניקה שונה לחלוטין, המבוססת על "מברשות" מולקולריות.

"מברשות" אלו נוצרות בעקבות הצמדה של שכבת מולקולות פולימריות לשני משטחים חלקים הנדחסים יחד, באופן שיגלשו זה על פני זה בתוך נוזל. המולקולות נקשרות למשטחים מצדן האחד בלבד ומזדקרות לתוך הנוזל ברומה לשערות של מברשת.

החוקרים מייחסים את ההקטנה הגדולה של החיכוך לעובדה שהמברשות הפולימריות חודרות זו לתוך זו רק במידה קלה ביותר אפילו כשהן נדחסות יחד בעוצמה רבה, כך ששני המשטחים למעשה "צפים" האחד על השני. כתוצאה מכך, שטח המגע ביניהן מוסיף לשמור על נוזליות רבה והן מחליקות בקלות זו על פני זו.

התנגדותן של המברשות הפולימריות לחדירה הדדית נובעת בעיקר מכך שצורתן של המולקולות הפולימריות היא של שרשרות גמישות, תכונות שאינן קיימות במולקולות קטנות. לכן ברור שהמברשות מייצגות צורה חדשה לחלוטין של סיכה. "ההערכות העצמית של המולקולות הפולימריות על פני השטח, יחד עם חוסן השכבות ונטייתן לשיקום עצמי, מקנות לממצאים שלנו משמעויות ברורות ביחס לאסטרטגיות סיכה חדשות", כותבים החוקרים.

"היבט מסקרן אחר של עבודת המחקר", מוסיף פרופ' קליין, "קשור לכך שהמנגנון שאנו מתארים דומה מאוד למנגנון הסיכה היעיל של מפרקי יונקים, כמו למשל מפרק הברך: הממצאים שלנו מצביעים אפוא גם על המנגנון האחראי לחיכוך הנמוך מאוד שמתקיים במפרקים ביולוגיים, במקומות ששטחי־פנים מכוסים בפולימרים מרבים להתחכך זה לעומת זה".

המחקר נערך בתמיכת קרן המדע הישראלית של האקדמיה הלאומית למדעים, משרד המדע והאמנויות, קרן לוין במכון ויצמן וקרן מינרבה.

"אלסינט" פיתחה מערכת ממוגראפיה מתקדמת

מאת אודי שורן

מערכת חדישה בתחום הממוגראפיה, מתוצרת "אלסינט", הופעלה באחרונה בבית החולים "אלישע" בחיפה. המערכת היא מהמתקדמות בעולם, והיא היחידה המופעלת על־ידי מערכת מחשוב חדישה. יתרונותיה הם קרינה נמוכה ביותר, ביצוע מהיר של בדיקות ותמונה חדה.

המערכת והיחידה הדיגיטלית שלה פותחו על ידי "אלסינט", תוך קבלת ייעוץ והערכה קלינית שוטפת מד"ר אודה לבר, ראדיולוגית המנהלת את המרכז לבדיקות השד ב"אלישע".

המערכת החדישה הוצגה בתערוכות בינלאומיות חשובות בארה"ב ובאירופה, ובאחרונה אף זכתה במדליית זהב מטעם "אס. אי. אף. אי" (ארגון בינלאומי לתערוכות רפואיות) במכשיר הטוב ביותר בתחום הממוגראפיה.

למערכת יש מערכת בקרת חשיפה אוטומטית, הקובעת את שיעור החשיפה לקרינה, בהתאם לצפיפות ולעובי השד הנבדק. כך משיגים באמצעותה תמונה באיכות גבוהה ובמינון קרינה מינימלי.

עוד מיתרונותיה של המערכת: היא מסוגלת לבצע בדיקות פולשניות באמצעות מעין רובוט מבוקר־מחשב. הרובוט מוביל את המחט בדיוק מירבי למרכז הממצא החשוד בשד, ומאפשר להוציא דגימה לצורך בדיקות מעבדה, או סימון הממצא לצרכי ניתוח. למערכת גם זרוע הפעלה, המסתובבת בקשת של 180 מעלות, ולכן היא בעלת נגישות לכל חלקי השד בדרך הקצרה ביותר.

בבית החולים "אלישע" הותקנה באחרונה יחידת ממוגראפיה דיגיטלית, המהווה חלק אינטגרלי מהמערכת החדישה.

ארכיאולוגיה

הגילוי שעבדת חרבה ברעש אדמה ישפיע על תקני הבניה בנגב

מאת אמיר רוזנבליט

מחפירות שנערכו באחרונה על ידי רשות העתיקות הגן הלאומי עבדת עולה שהעיר הביזאנטית עבדת חרבה בסביבות שנת 633 לספירה, מרעידת אדמה קשה. תגלית זו בעלת חשיבות רבה למחקר הסייסמולוגי בארץ והיא גם תשפיע על חיזוי רעידות אדמה בנגב ועל ההיערכות לקראתן.

הארכיאולוגים פטר פביאן ומיכאל עין גדי מרשות העתיקות, אשר ניהלו את החפירה במקום, חשפו עדויות לרעידת אדמה שהרסה את המבנים בעיר, ביניהם אבני־קשתות ותקרות שקרסו על רצפות המבנים.

מבדיקת המפולת עולה, שכיוון הקריסה של הקשתות בכל החדרים הוא אחיד, דרום – צפון. כן נתגלו עיוותים בבסיסי הקשתות, בקירות ובמזוזות החדרים, המעידים על רעש אדמה פתאומי, שהתרחש בפרק זמן קצר וגרם להרס המבנים.

אירוע מרעיש זה, אשר השפיע כנראה על התפתחות היישובים בנגב לאחר המאה ה־7 לספירה, נחשף לראשונה על ידי חוקרי רשות העתיקות בקונגרס הארכיאולוגי ה־20, שנערך בימים אלה בירושלים מטעם הרשות והחברה לחקירת ארץ ישראל ועתיקותיה.

החוקרים סבורים, כי לאחר הרעש שפקד את עבדת ננטשה העיר ולא יושבה מחדש. מן המחקר הארכיאולוגי עולה, שעבדת, ממשית, פטרה וערים נוספות משני עברי השבר הסורי־אפריקאי, חרבו באותו רעש ורובן ננטש לאחר מכן.

מתחת לשרידי עבדת הביזאנטית נתגלו שרידי עבדת הרומית, אשר נהרסה אף היא ברעש אדמה שפקד אותה בשנת 363 לספירה. הרס העיר ברעש זה הקל על חדירת הביזאנטים לנגב.

סייסמולוגים חוקרים רבים בארץ מגלים עניין רב בממצאי חפירות רשות העתיקות בעבדת, כיוון שהם מהווים עדות ראשונה למציאותו של מרכז רעש סייסמולוגי חזק בהר הנגב.

לדברי פרופ' עמנואל מזור ממכון ויצמן, המחקר הארכיאולוגי תורם למחקר הסייסמולוגי במספר תחומים: קביעת תאריך מדויק של סדקים סייסמולוגיים באיזור והאפשרות לשחזור תלת־ממדי של נזקי הרעש, סוגו וכיוונו, כיוון שהרעש פקד עיר בנויה.

בעקבות המחקר הארכיאולוגי, יוחל במחקר סייסמולוגי מקיף בהר הנגב, כדי לנסות לחזות רעשים נוספים באיזור וכן לקביעת תקני בנייה העונים על סיכון זה.

הפעלת מערכת החיסון של הריריות ע"י בליעת תרכיבים

רוב המיקרואורגניזמים הפולשים לגופנו נתקלים תחילה במערכת החיסון של הריריות. מערכת זו, המייצרת כ־70 אחוז מכלל הנוגדנים שמייצר הגוף, הוזנחה מחוסר ידע באשר לאופן תיפקודה

מאת איתן ישראלי

שנים רבות נלחמים האפידמיולוגים במחלות מדבקות בעזרת תרכיבים. רוב התרכיבים ניתנים בזריקה ובתגובה נוצרים נוגדנים בדם. בכך מוותרים למעשה על חלקה של המערכת החיסונית של הריריות, כלומר במעי, בדרכי הנשמה ובדרכי המין והשתן. מערכת זו, המייצרת כ־70 אחוז מכלל הנוגדנים שמייצר הגוף, הוזנחה לרוב מחוסר ידע מספיק באשר לאופן תיפקודה.

למעשה, רוב המיקרואורגניזמים גורמי המחלות פולשים לגופנו דרך מערכות אלה באשר הן הדרכים הפרוצות לסביבה, בעיקר עם המזון והאוויר, אך גם במגע מיני או "בהילוך אחורי" בדרכי השתן. אם כך רוב המיקרואורגניזמים הפולשים לגופנו נתקלים תחילה במערכת החיסון של הריריות. אחת הדוגמאות המפורסמות לתרכיב המכוון לגרות את מערכת החיסון של הריריות במעי הוא תרכיב סייבין נגד שיתוק ילדים, שניתן כמובן בבליעה. תרכיב זה הוא, למעשה, זן מוחלש חי של נגיף שיתוק הילדים. המחקרים כיום מנסים ליצור תגובה חיסונית על־ידי תרכיבים חיים מוחלשים או מהונדסים גנטית, שאינם מסוגלים לגרום למחלה.

תרכיב מסוג זה נגד חולירע משווק לאחרונה בשוויץ, ולפני כחמש שנים הופץ בארה"ב תרכיב נגד טייפואיד.

שיטה נוספת ליצור תרכיבים הניתנים דרך הפה מתמקדת באנטיגנים ביחד עם תוספת קונות מצופים בשכבת מגן המשפרת את הישרדותם במעיים ואת התגובה החיסונית של הנגיף.

לתרכיבים הניתנים דרך הפה יש יתרון גדול על פני אלה המוזרקים לגוף, מפני שאין צורך במחטים ובמזרקים והנטילה קלה מאד. האו"ם הכריז ב־1992 על מערכה לפיתוח 15 תרכיבים נגד מחלות מדבקות שיינתנו דרך הפה. בדרכם של החוקרים לפיתוח תרכיבים אלה נערמים מספר קשיים: תרכיבים מוחלשים שפותחו בעבר, חלק מהאנטיגניות שלהם אבד ולא הביאו לגירוי מספיק של המערכת החיסונית; מאידך הם נתקלים במערכות הגנה נוספות של הגוף, כמו אנזימים וחומצות הקיבה. ולעיתים כשנוצרה תגובה חיסונית, היא היתה חלשה ונעלמה תוך מספר חודשים עד שנה.

לוכדים את הפולש

קשיים אלה הפנו את רוב המאמץ לפתח תרכיבים הניתנים בזריקה. יש הבדל מהותי בתגובה החיסונית לתרכיב מוזרק או נבלע. בהזרקה, נוצרים נוגדנים מטיפוס IgG הנשאים בזרם הדם. התאים החיסוניים בריריות מייצרים נוגדנים מטיפוס IgA, המתפרשים על שטח הרירית ולוכדים את הפולש מיד כשהוא נכנס לגוף.

המפתח ליצירת נוגדנים אלה נמצא בצברים של תאים לבנים, לימפוציטים, המרפדים את דרכי העיכול, הנשימה, המין והשתן. במעי, למשל, הם נקראים "טלאי פייאר". בקירקים של מבנים אלה נמצאים תאים הנקראים תאי M, שתפקידם ללכוד חומרים העוברים במעי, ולהעבירם פנימה ל"תאים מציגי אנטיגן". תאים אלה מפרקים את החומר הנקלט ו"מציגים" מקטעים ממנו ללימפוציטים מסוג B ו־T. אם החומר מזוהה כחומר זר תתחיל יצירת נוגדנים יחודיים מסוג IgA. התגובה החיסונית יכולה להיות גם מקיפה יותר ולכלול גם יצירת נוגדנים בדם מסוג IgG. למשל, כמו בזיהום בחיידק החולירע, שם נוצרים שני סוגי הנוגדנים כאחד. יעילותו של תרכיב תימדד כמובן לא ביצירת נוגדנים בלבד, אלא ביכולת הגוף להתמודד עם זיהום חוזר; כלומר הקנית הגנה לגורם המזהם.

תרכיב חי מוחלש

כדי לגרות את תגובת החיסון של הרירית, מתכננים החוקרים להשתמש בנשאי אנטיגנים המכוונים טבעית ל"טלאי פאייר", ולרקמות לימפואידיות אחרות הדוגמות את האנטיגנים. למשל חיידק החולירע נקלט בקלות ע"י תאי M ומערכת ההגנה הטבעית שלו מונעת את הריסתו על־ידי אנזימים וחומצות, אך כמובן שיש לסלק ממנו את הגורמים לאלימותו.

קבוצה מאוניברסיטת מרילנד, בראשות מירון לוין, הוציאה מהחיידק את הגנים המקודדים לרעלנים שגורמים לשלשול, אך השאירה את יתר התכונות. ואכן בניסוי, שכלל 200 אנשים בריאים, מתן מנה אחת של התרכיב נתנה 100 אחוז הגנה מפני שלשולים. כדי לוודא אם ההגנה תשאר לזמן רב, מתקיים עתה ניסוי המקיף 67,000 איש באינדונזיה.

בין התרכיבים המוחלשים הנמצאים בפיתוח נכללים תרכיבים נגד טייפואיד ושיגלוזיס – מחלות מעיים שכיחות בארצות מתפתחות.

תוצאות מעודדות

לא כל גורמי מחלות נקלטים היטב בתאי M, וכדי לשפר את התגובה החיסונית ניתן להעביר אנטיגנים למיקרואורגניזמים כמו חולירע וסלמונלה, שבאופן טבעי מעוררים תגובה זו. מספר קבוצות מחקר מנסות לבטא בסלמונלה גנים של קדחת, קרמת, שעלת וצפדת. עד עתה יש הצלחות בביטוי הגנים הנ"ל בסלמונלה ומצד שני מניסויים במודלים בחיות נלמד, שתרכיבים אלה הקנו הגנה מפני הדבקה בגורם האלים.

החוקרים מתעניינים בנשא נוסף BCG, שהוא החיידק ששימש בעבר לחיסון בהאכלה נגד שחפת. החברה Medimmune במרילנד, מפתחת תרכיבים כאלה, כנגד מחלת Lyme, שחפת, וזיהומים של דרכי השתן. החוקרים הצליחו להראות שחיידק BCG שהכיל אנטיגנים של גורם מחלת Lyme חיסן עכברים ממחלה זו, לאחר מתן החיסון דרך האף. תוצאות ניסוי זה מעודדות מאוד, בעיקר, מאחר והתרכיב הביא ליצירת נוגדנים מטיפוס IgA בריריות ו־IgG בדם כאחד. תגובה זו חשובה מאחר וגורם המחלה חודר ישירות לדם על־ידי עקיצת קרציות. תוצאה מעודדת נוספת מניסויים אלה היא, שרידת הנוגדנים לאורך זמן – 18 חודשים מהחיסון לא נצפתה ירידתה ברמתם.

בשימוש באנטיגנים חיים כנשאי אנטיגנים, עשוי הגוף ליצור נוגדנים גם נגד הנשא, כך שניתן להשתמש בנשא בעל מבנה אנטיגני יחודי פעם אחת בלבד. למשתמשים בחיידק החולירע כנשא, יש לבחירה רק שני זנים סרולוגיים בלבד, לעומת זאת לחיידק הסלמונלה יש כ־2,000 זנים, מבחר הפותח אפשרויות בלתי מוגבלות לפיתוח תרכיבים על בסיס חיידק זה.

נשאים מלאכותיים

בכיוון מחקר אחר מצפים המדענים את האנטיגן בפולימרים, כדי שיצליחו לשרוד את חומצת הקיבה ואנזימי המעיים. החומר הנפוץ הוא PLG (פולי־לקטיד־גליקוליד). כבר באמצע שנות השמונים הראה ג'ון אלדריג', שבעזרת מיקרוקפסולות עשויות ומכילות אנטיגן, הצליח להעביר אנטיגן לתאי המערכת החיסונית במעי ובדרכי הנשימה, וליצור תגובה חיסונית. כיום מנסים המדענים שיטה זו לחיסון נגד זיהומים בחיידק קולי אלים. חומרים נוספים המשמשים כעטיפות לאנטיגנים הינם ליפוזומים, שהם חומרים שומניים הדומים במבנה לקרומי התאים. המדענים צופים הצלחה לשיטה זו, מפני שהעטיפות עשויות חומרים ביולוגיים נפוצים, שאינם מעוררים תגובה חיסונית עצמית. הבעיה בשיטת המיקרוקפסולציה היא, שרק חלק קטן נקלט על־ידי תאי M ולכן יעילות החיסון קטנה, לעומת התרכיבים החיים, שמתרבים מעצמם בגוף.

כדי לשפר את קליטת החלקיקים על־ידי תאי M מנסים לייצרם בגדלים של בין 1 ל־10 מיקרומטר, גודל שמסיבה לא ידועה מועדף על־ידי התאים.

הבעיה העיקרית בחיסון הרירית היא הקניית החיסון לאורך זמן. הניסיון בתרכיב הפוליו המוחלש והשחפת, הראה שמערכת זו מסוגלת לייצור "תאי זיכרון", העומדים הכן לאורך זמן ומגיבים מיידית בפגישה מחודשת עם הפולשים. אך לעיתים, כמו במחלות נגיפיות של דרכי הנשימה והמעיים בילדים עלולות להתרחש הדבקות חוזרות.

אפילו לא ימצאו החוקרים דרכים להאריך את זמן החיסון, עדיין יש חשיבות לתרכיבים מסוג זה, אפילו לזמנים קצרים של כשנה, כדוגמת תרכיבים נגד חולירע ומחלות מעיים אחרות, שעשויים להגן על מטיילים לארצות נחשלות. החוקרים מנבאים, שבמשך שש השנים הבאות יש לצפות לפריחה והתקדמות בתחום של החיסון ללא מזרקים.

שום ו־2 כוסות יין אדום

מומחי תזונה משבחים כבר כמה זמן חלק ממרכיביו של האוכל הים־תיכוני – שום ויין אדום.

עתה נכנסו לתמונה גם הכימאים, ובכינוס של החברה האמריקאית לכימיה הודיע אנדריו ווטרהאוס מדייויס, קליפורניה, על בידוד החומר הפעיל ביין אדום, שלו מיוחסת השפעה חיובית על הלב. החומר נקרא קטכין ומקורו בקליפות הענבים. בניסויי מבחנה הוכח שהוא מעכב את חמצון הכולסטרול. קבוצת החוקרים הראתה ששתיית שתי כוסות יין אדום, לאחר דיאטה חסרת קטכין, העלתה את רמת החומר בדם בצורה חדה. החומר הזה לא נמצא ביין לבן, כי הוא מותסס ללא קליפות הענבים. את הקטכין ניתן יהיה לבודד ולשווקו בגלולות.

גלולות השום נטולות הריח האופייני לשום; טוען הכימאי אריך בלוק מאלבני מניו יורק, מחטיאות את המטרה, כי מרכיבי השום, שלהם מייחסים תכונות נוגדות מחלות לב ולחץ דם, נעלמים כנראה יחד עם הריח. בלוק זיהה מספר תרכובות סלפיים שהוכח בעבר שהן מונעות הסתיידות עורקים בחיות ושומני דם באדם. לדעתו, תרכובות אלה מופיעות בצמוד לתרכובות הגופרית, שנותנות לשום את ריחו האופייני. לא נותר לנו אלא לאכול שום טבעי ולשטוף את ריחו בכוס יין אדום.

מקבץ

נגיפים מהונדסים נגד מזיקי צמחים

לפני זמן־מה דווח על שיטה אחת ללוחמה במזיקי צמחים. השיטה התבססה על הכנסת גן מקודד לחומר רעיל לגנום של הצמח, שגרם ליצירת רעלן הקוטל את המזיקים שמתקיפים את הצמח.

שיטה אחרת משתמשת בלוחמה ביולוגית ומנצלת טפיל נגיפי טבעי של המזיקים, ובאמצעות הנדסה גנטית משפרת את מהירות ההריגה של הנגיף.

לאחרונה דווח על־ידי קבוצת חוקרים בריטית־מאוקספורד על התקדמות בכיוון הזה, כולל ניסוי שדה ראשון. נגיפים ממשפחת ה"בקולווירוס" משמשים מועמדים טובים לפיתוחים כאלה ונחקרים כבר זמן רב על־ידי קבוצות שונות. הגנים שטופלו בנגיפים אלה קודדו לרעלנים יחודים לחרקים, להורמונים של חרקים ולאנזימים שונים. הקבוצה הבריטית, בראשות דוד בישופ, חוקרת נגיף התוקף את הזחלים המזיקים לאספסת, שגורמים נזקים גדולים ליבולים. הם הכניסו לנגיף הזה גן מעקרב, המקודד לרעלן הפוגע בחרקים בלבד. בניסויי מעבדה, שקדמו לניסויי השדה, הוכיחו החוקרים שהדבקה בנגיף המהונדס קיצרה את זמן התמותה של הזחלים ב־25 אחוז לעומת הנגיף הטבעי, ומאידך גיסא לא שינתה את התנהגויות שלו או את טווח הפונדקאים.

בניסוי השדה פוזרו זחלי המזיק על שתילי כרוב. חלק מהשתילים שימשו לביקורת, חלקם רוססו בנגיף הטבעי וחלקם בנגיף המהונדס. גם בניסוי השדה קטל הנגיף המהונדס את הזחלים במהירות גדולה יותר, הנזק לעלי הכרוב צומצם ברבע, והסתבר שמעגל ההדבקה השני צומצם אף הוא בשימוש בנגיף מהונדס לעומת טבעי.

ניסוי זה, שרבים ודאי יבואו בעקבותיו, הוכיח את חשיבות הפעולה המהירה בעזרת "לוחמים ביולוגיים" במניעת נזקים ליבולים חקלאיים.

אינטרפרון לטיפול באי־פוריות

בידיעה שפורסמה לאחרונה בכתב־העת "מדע" נמסר, כי חוקרים מבית הספר לרפואה בנגויה, יפן, מצאו אולי שיטה לטיפול באי־פוריות בגברים.

בעקבות ידיעות שטיפול באינטרפרון פוגם בפוריות חולים זכרים, ניסו החוקרים להחדיר לתולדות חומר זה ולבדוק את השפעה על יצירת הזרע. להפתעתם, ספירת תאי הזרע בתולדות עלתה. הם ניסו שיטה זו בארבעה גברים בעלי ספירת זרע נמוכה או אפסית, שהתמשכה בין שנה וחצי לשלוש שנים. הגברים קיבלו מנות גדולות של אינטרפרון־אלפא חמישה ימים בשבוע במשך שמונה עד 12 שבועות. התוצאות היו מדהימות: ספירת תאי הזרע הגיעה לערכים נורמליים בשלושה גברים, ונשותיהם של שניים מהם הצליחו להרות.

החוקרים אינם יכולים להציע הסבר לתופעה. תאוריה אחת גורסת, שתכונתו של האינטרפרון לעכב התרבות נגיפים, עשויה לעזור בפתיחת חסימות בצינורות הזרע בעקבות דלקת נגיפית.

מוות לאבעבועות השחורות

בסוף 1979 הכריז ארגון הבריאות העולמי, כי "מחלת האבעבועות השחורות חוסלה והפסיקה להתקיים בעולם".

כל המעבדות שעבדו על הנגיף הזה נדרשו להפסיק את עבודתן, פרט לשלוש מעבדות בעולם. כל המעבדות העבירו את כל החומר הנגיפי למרכז למחלות מדבקות באטלנטה או למכון לנגיפים במוסקבה. מאז ועד היום מתנהל ויכוח בין המדענים, האם לחסל את תרביות הנגיף אם לאו. המצדדים בשמירתו טענו שניתן ללמוד ממנו הרבה על אלימות נגיפים ולהתכונן להופעת זנים חדשים. השוללים טענו שהחזקת הנגיף מסוכנת וגורמים בלתי האחראיים או פליליים עלולים לעשות בו שימוש לרעה. דבר שיכול להיות הרה אסון, מפני שהאוכלוסיה הצעירה של כדור הארץ כבר אינה מחוסנת מפני הנגיף.

המקרה האחרון של הדבקה טבעית באבעבועות נרשם בסומליה באוקטובר 1977, אך החולה שרד את המחלה. מעניין שהקורבן האחרון של הנגיף לא מת מהמחלה, אלא התאבד עקב רשלנותו בטיפול בנגיף. המדובר בפרופסור הנרי בדסון מאוניברסיטת בירמינגהם באנגליה.

בתחילת ספטמבר שנה זו הצביעה הוועדה המדעית של ארגון הבריאות הלאומי פה אחד לחסל את כל תרביות הנגיף. הוועדה דחתה בקשות של וירולוגים להתיר את המשך המחקר בנגיף הזה, בטענה שמתוכנת הארגון לציבור הינה להשלים את משימת חיסול האבעבועות ע"י השמדת הנגיף.

דוד בישופ מהמכון לוירולוגיה ומיקרוביולוגיה סביבתית, שמתנגד להחלטה, טוען, שנגיף קרוב לאבעבועות עלול לצוץ יום אחד, ואז יצטערו על העדר חומר למחקר. התשובה לטיעון זה היא, שניתן יהיה להמשיך ולחקור את גנום הנגיף על־ידי שיבוט הדנ"א שלו בגורמים ביולוגיים אחרים.

מחקרים אלה יורשו תוך שמירה קפדנית על אמצעי בטיחות וביטחון כאחת. כדי למנוע שילוב של גנים מאבעבועות בנגיפים קרובים אחרים, מציעה הוועדה להכריז על שני מקומות אחסון לדנ"א הנגיף: במרכז למחלות מדבקות בארה"ב ובמרכז הוירולוגי הרוסי בקולטסובו. מרכזים אלה יורשו לתת דנ"א רק למעבדות בהן אין עובדים על נגיפי אבעבועות אחרים.

מעניין שדווקא בתקופה זו בחר המוזיאון האנטומופוגרפי בסט. פטרסבורג להציג מוצג של האמן הבריטי מיכאל רונדל, הכולל אוסף של נגיפים קטלניים: אבעבועות שחורות, שיתוק ילדים, כלבת, שלבקת, קדחת צהובה, ושני זנים של שפעת. לא ברור, והאמן אינו מגלה איך השיג תרביות אלה. הן בינתיים מאוחסנות במקרר תחת אבטחה כבדה של חיילים חמושים ברובי קלצ'ניקוב. כדי לראותן, יש לחתום על הצהרה שהאדם מבין את הסכנה הצפויה, ולעבור מבוך של ברים השזורים בצורת סליל דו־גדילי של דנ"א. רונדל מסביר שהמבוך מסמל שבמרכזו החיים מונח זרע המוות וההשמדה.

עד יוני 1995 יושמדו כל תרביות האבעבועות השחורות, וודאי גם אלה שבמוזיאון.

"גיוס" חיידקים למלחמה במחלות פטרייתיות

בשנת 1987 ניסה גרי סטרובל מאוניברסיטת מונטנה לטפל בעצי הבוקציה ההולנדית שהותקפו על ידי פטריה שהובאה לארצות הברית מאירופה עם מטעני עצים ועשתה שמות בעצי הבוקציה באמריקה. סטרובל פיתח זן של החיידק פסאודומונס, שמפריש בכמות גדולה קוטל פטריות, ופיזר אותו על עצי בוקציה מודבקים. הוא לא חיכה לאישור הניסוי על ידי רשות הגנת הסביבה, שנקטה הליכים חוקיים נגדו, וביאוש כרת את העצים בהפגנתיות.

סטרובל המשיך לחקור חיידק זה במחשבה שהחומר הקוטל פטריות צמחים יוכל לשמש גם לטיפול במחלות אדם. שיעור ההדבקות הפטרייתיות עלה בשנים האחרונות, בעיקר עקב ריבוי האנשים שהמערכת החיסונית שלהם פגועה עקב מחלות או טיפולים רפואיים שונים. בכלל זה נמנות פטריות, שהיו ידועות כמחלות צמחים, או פטריות אדמה.

בכתב העת "מדע" נמסר, כי זיהוי החומר האנטיביוטי בחיידק ארך זמן רב ובשיתוף קבוצות מחקר נוספות וזהו ה"פסאודומיצינים", כליפופפטידים (שרשרות חומצות אמיניות שמהן מסתעפות חומצות שומניות). פיענוח רצף חומרים אלה הראה שהם מכילים חומצות אמיניות נדירות (כלורותראונין, הידרוקסיאספרטט ודיאמינובוטירט). החוקרים סבורו שחומצות נדירות אלה תורמות לתכונות הריגת הפטריות של החומר וליציבותו הרבה בנסיוב.

זוהו שלושה פסאודומיצינים – A, B ו־C, השונים בתכולת החומצות השומניות. בשלב זה הוכח במבחנה כושר ההריגה של פסאודומיצינים על שישה סוגי פטריות. חמש חברות כבר פנו אל סטרובל במטרה להשתתף בשיווק המוצרים. כיום מספר האמצעים נוגדי פטריות מצומצם מאוד והטיפול בעזרתם מעורר תופעות לוואי. למרות שמבחני בטיחות ראשוניים בעכברים הראו שהפסאודומיצינים אינם רעילים אפילו במינון גבוה, והם נשארים פעילים בנסיוב אדם מספר ימים, עדיין מוקדם לקבוע אם אכן יהיו תרופת הפלא לריפוי מחלות פטרייתיות.

קלקלה ושמה "רכבת קלה"

ההצעה הטראומטית להקמת הרכבת הקלה אינה עומדת במבחן תועלת הציבור, לא תביא הקלה משמעותית למשתמשים בתחבורה הציבורית ותגביר את פיקוק העורקים שבהם תנוע. אולי משום כך מהסס שר התחבורה לאשרה כבר שנתיים. דרושה תוכנית נבונה ויעילה יותר, שתתבסס על טובת הציבור ולא על שיקולי נוחות ויוקרה

מאת דויד פאיאנס

דור דור ודורשיו, שר שר וגחמותיו. לאחר גסיסתה האיטית (והיקרה) של תוכנית רכבות הפרברים הגראנדיוזית של שר התחבורה הקודם משה קצב, מאוהב עתה שר התחבורה ישראל קיסר בתוכנית הטראומטית של ה"טראם" (החשמלית), הנקראת בפי יזמיה "רכבת קלה".

הרכבת הקלה היא מערכת הסעה המונית מסילתית, המונעת בחשמל, אשר אמורה להחליף את התחבורה הציבורית באוטובוסים באזורים צפופי־אוכלוסין, לתת לציבור הרחב חלופה יעילה ומהירה יותר של תחבורה מנקודה לנקודה בתוך האיזור המטרופוליטני, ולהביא להקלה בגודש התנועה בעורקים העיקריים של מבואות הערים ומרכזיהן.

לאור האמור לעיל, מבחנה היישומי של הרכבת הקלה הוא בתשובה על שתי השאלות הבאות:

- האם תוכל לנוע במהירות רבה משמעותית ממהירותם של קווי האוטובוסים הנעים כיום במסלולים מקבילים?
- האם יהא בכוחה לשכנע את בעלי הרכב הפרטי לוותר על הנהיגה העצמית, שבה הם מורגלים, ולהעדיף על פניה נסיעה יומיומית ברכבת הקלה לעבודה ובחזרה?

תוכנית־האב לתחבורה הציבורית בתל־אביב רבתי, שעובדה על ידי משרד התחבורה בשנת 1986, גורסת בניית מערכת תחבורה ציבורית, המבוססת על ארבעה קווים עורקיים מרכזיים, שינועו בין ההיקף (הפריפריה) למרכז (כלומר – מערי הלוויין אל תוך תל אביב ובחזרה), ומערכות תחבורה ציבורית אזוריות, שישמשו להזנת הקווים העורקיים ולפיזור נוסעיהם, וכן כתחבורה ציבורית מקומית באזורי פעילותם.

על בסיס תוכנית־אב זו בנתה חברת "דותן" (חברה־בת של "דן") את הצעתה לרכבת הקלה לגוש דן, באורך 48 קילומטרים של מסילה כפולה ובעלות משוערת של 600 עד 650 מיליון דולר.

עיכוב מוצדק

בהרצאה שנשא מנכ"ל "דותן" יעקב מלכא (לשעבר המפקח על התעבורה במשרד התחבורה) בפני פורום מנהלי תחבורה ותעופה, שמכנס המכון לניהול ומחקר בתחבורה של אוניברסיטת תל אביב, פורסה תוכנית הרכבת הקלה, שהוגשה – לדבריו – למשרד התחבורה בשנת 1992 ועדיין לא אושרה, למרות זמן הרב שחלף מאז הגשתה.

למרבה הפליאה, אינני תמה כלל על העיכוב הרב באישור התוכנית הזאת, ולאו דווקא מסיבות ביורוקראטיות. אילו הייתי אני שר התחבורה, ואפילו אני מאוהב ברעיון הרכבת הקלה כשר קיסר, ידי היתה רועדת בטרם הייתי חותם על התוכנית שהגישה "דותן" לאישור.

מר מלכא מאשים בעיכוב את תהליך קבלת ההחלטות הנהוג במסדרות השלטון ומציין, כי בתחום התכנון התחבורתי שבירה ישראל בתפיסות שמרניות של סלילת כבישים ומחלפים נוספים, ואינה מוכנה עדיין להשתלב במגמה העולמית של מעבר לתחבורה מסילתית כמערכת העיקרית של הסעת המונים.

אולם עיון בתוכנית הרכבת הקלה המוצעת לגוש דן אינו מאשש האשמה זו. להיפך – הוא רק מחזק את ההכרה, שהרכבת הקלה, בגרסתה הנוכחית, תהיה לקללה יותר מאשר לברכה.

על פי התוכנית יהיו ארבעת הקווים העורקיים של הרכבת הקלה העתידית: פתח־תקווה – תל אביב; ראשון־לציון – בת ים – תל אביב; חולון – תל אביב; תל השומר – תל אביב. לאורך קווים אלה יהיו 71 תחנות קליטה והורדה, בהן 12 תחנות־מעבר גדולות.

נוסע שירצה להגיע לאחד הקווים העורקיים ממקום מגוריו בפריפריה יסתייע ברשת המקומית של קווי אוטובוסים קצרים, שינועו אל ומתחנות המוצא של הרכבת הקלה. ובהגיעו אל היעד שוב יוכל להסתייע ברשת קווי אוטובוסים מסוג זה, כדי להגיע למחוז חפצו המרוחק ממסלול קווי הרכבת הקלה. לצורך השילוב הזה יונהג כרטיס־נסיעה אחיד, במחיר אטרקטיבי של דולר אחד (כשלושה שקלים כיום).

הרכבת הקלה תנוע על פני הקרקע, בתוואי הכבישים הקיימים, חכויות־הדרך שלה יינטלו מהתשתית הקיימת על ידי ציפוף התחבורה האחרת לשאר הנתיבים של אותם כבישים. בתוכנית המוצעת, ובעלות המוזכרת לעיל, אין מובאת בחשבון מסילה תת־קרקעית, אפילו לא בחלק מן התוואי.

על פי חישובי המתכננים תסיע הרכבת הקלה 360,000 נוסעים ביום ותחזיר את ההשקעה בתקופה של 10 שנים.

לא ריווח ולא הקלה

אם נבחן את התוכנית המוצעת על פי שני המבחנים שהוזכרו לעיל – מהירותה החזויה של הרכבת הקלה ויכולתה להעביר נוסעים מן הרכב הפרטי לתחבורה הציבורית – נמצא שבשניהם אינה עומדת בהצלחה.

על פי תחזית המתכננים תצמצם הרכבת הקלה את זמן הנסיעה בין המוצא והיעד בכעשרה אחוזים בלבד. כלומר – אם המהירות המסחרית בשעות השיא כיום היא 5.6 קילומטרים לשעה – הרכבת הקלה תנוע במהירות ממוצעת של כ־6.2 קילומטרים בשעה. זה בהחלט לא שיפור משמעותי ולא מהווה הקלה לנוסעים בתחבורה הציבורית.

כדי שמערכת מסילתית־עילית תהיה אטרקטיבית, היא צריכה לקבל זכויות־דרך שיאפשרו לה לנוע במהירות שאינה פחותה מ־20 קמ"ש (להבדיל מרכבת תחתית, שמהירותה הגבוהה היא יתרונה הבולט ביותר). בתנאי הארץ הדבר אינו מציאותי.

בגלל "דיוזרומנ" של עשרה אחוזים איש גם לא יוותר על הנהיגה העצמית ברכבו הפרטי ולא יחליף את מכוניתו ברכבת הקלה.

יתר על כן, מתכנני הרכבת הקלה טוענים שהפעלתה תוריד מן הכביש 2800 אוטובוסים, הנעים כיום במרחב המטרופוליטני של תל אביב, בתוך הפקקים. הם לא מביאים בחשבון ששאר 330,000 כלי הרכב הנכנסים אל תל אביב ויוצאים ממנה יום יום ייאלצו להצטופף בכבישים צרים יותר, שחלקם נלקח לרכבת הקלה, ומצב הפקקים הכללי רק יחמיר ויילך.

נימוקים אלה בלבד מעלים ספקות חמורים בדבר כדאיות מימושה של תוכנית של הרכבת הקלה ותרומתה לפתרון בעיית התחבורה.

נת"צ עדיף (וזול)

נשאלת השאלה: למה להשקיע מאות מיליוני דולארים במערכת תחבורתית שזכויות־הדרך שלה יילקחו מהתשתית הקיימת ושכושר התנועה שלה יהיה מוגבל בגלל ההצטלבויות הרבות וציפוף התנועה שהפעלתה תגרום, בעוד שניתן להגיע לתוצאה הרבה יותר טובה ויעילה במחיר נמוך בהרבה.

בהנחה שהסימת חלק מנתיבי הכבישים הקיימים לתחבורה חופשית היא הכרח בל־יגונה – האם לא זול בהרבה להקצות נתיבים אלה, על ידי גידור, כנתיבים לבדיים לתחבורה הציבורית, להריץ על גבם את הקווים העורקיים המוצעים באמצעות אוטובוסים דו־פרקיים או תלת־פרקיים, שינועו בתדירויות של אחת לדקה או אחת לדקה וחצי, ולהגיע לתוצאה טובה יותר בעלות נמוכה יותר?

מר מלכא טוען, כי מתוך 960 קילומטרים של כביש/נתיב שעל גביהם נעים קווי התחבורה הציבורית בגוש דן כיום ייגטלו למען הרכבת הקלה שני אחוזים בלבד. שאלתי: האם לא מוצדק ליטול שני אחוזים כביש/נתיב למען 40 אחוזים מן הנוסעים הנכנסים ויוצאים במרחב זה?

על שאלה זו התשובה היא: בהחלט לא. ראשית, שני האחוזים המתוארים על ידו הם ריאלית שליש מזכויות הדרך בעורקים הבעייתיים והמרכזיים ביותר בגוש דן ואין להכליל אותם כחלק ממכלול הכבישים, שחלקו הגדול אינו עמוס ואינו בעייתי כל שעות היממה. שנית, הרכבת הקלה רק תגרום למעבר סבני של נוסעי האוטובוסים של היום אל המערכת המסילתית של המחר. הרחקת 2800 האוטובוסים מן הכבישים העורקיים לא תורגש כלל ועיקר בתוך ים הרכב האדיר הממלא כבישים אלה. על אחת כמה וכמה כשיצופפו הכבישים בגלל המסילות.

בצד, מתחת ומעל

אם באמת רוצים להקים בישראל מערכת מסילתית מודרנית, על פי הדגם האמריקאי ששובה את לב המתכננים, או דגמים אירופיים מקבילים לאמצעים, יש לבנות למענה תשתית נפרדת של זכויות־דרך, בצד הכבישים הקיימים ולא על גביהם, ולהוריד את המסילות אל מתחת לפני הקרקע באזורים המיושבים ובמע"ר (או להעלותן על גבי גשרים, כמקובל במספר ערים בעולם. למשל: טוקיו, סיאטל, המבורג).

נכון, פתרון זה הרבה יותר יקר (עלותו מוערכת בין 80 ל־110 מיליון דולר לקילומטר), אך הוא יהיה פתרון אמיתי, יביא הקלה ממשית לנוסעים ואף יגרום, ללא כל ספק, למעבר נהגים פרטיים לשימוש בתחבורה הציבורית.

יתר על כן, רכבת קלה כזאת ניתנת לחיבור ישיר למערכת רכבות־פרברים, שמסילותיהן כבר קיימות, והסילוב בין השתיים יהיה לברכה לציבור.

מוטב איפוא לנשום עמוק, לחשוב מעט יותר ולבצע מהלך נכון ונבון. אחרי הכל, לא יוקרת השר שיזוהה את הסרט ביום התנוכה חשובה, אלא טובת הציבור.

"צוואר בקבוק סיבירי" מקשה על טיסות מיפאן לאירופה

מאת אריה אורד

תקוותם של היפאנים, כי פתיחת נמל התעופה החדש של אוסקה, קאנסאי, תביא להקלה ניכרת בתנועה האווירית בין אירופה ויפאן, נכזבה. לפחות, לפי שעה.

נמל האוויר המשוכלל, שנבנה בעלות של 22 מיליארדי דולרים על תשתית של אי־אלמוגים ומתחבר אל היבשה בכביש בן שישה מסלולים, איפשר לענות על ביקושים גוברים והולכים בתנועת אנשי העסקים־בין יפאן ומדינות אירופה ולהוסיף ארבע טיסות יומיות בקווים אלה. אולם התברר, כי תוספת הטיסות אינה מביאה את התועלת המקווה בשום שפקתי הכיסה המופקדים על המרחב האווירי הסיבירי מתירים מעבר בשמי סיביר רק לעשר טיסות אזרחיות בשעה. ביוון שרוב הטיסות היוצאות מיפאן לאירופה מתנקזות סביב שעות הצהריים, כדי שהנוסעים בהן יוכלו להגיע לנמלי התעופה באירופה בשעות הערב ולתפוס טיסות־המשך ליעדים אחרים מבלי לאבד זמן־עבודה יקר – קורה באחרונה כמעט בקביעות שנוצר "פקק תנועה" בשמי סיביר המטוסים היוצאים מיפאן נאלצים להמתין על מסלול ההמראה שעה ויותר עד שמתקבל האישור מסיביר למעברם במרחב האווירי של רוסיה.

בדרך אבסורדית הביא איפוא נמל התעופה החדש להרעה במצב הטיסות לאירופה, במקום להקלה המקווה ולהפחתת העומס מעל הנמל הבינלאומי העמוס של טוקיו, נאריטה.

ממשלות יפאן ורוסיה מקיימות עתה דיונים אינטנסיביים במאמץ למצוא פתרון לבעיה, הנובעת משיקולי בטחון רוסיים, ולא מעומס־יתר של תנועת מטוסים בשמי סיביר. אם יכתרו השיחות בהצלחה –יעבוד תפעול הקווים מיפאן לאירופה ממאזן שלילי, שנוצר כיום עקב העיכובים, לרווחיות.

אגב, ביפאן ובחוגי חברות התעופה הזרות שיש להן זכויות נחיתה בקאנסאי, נמתחת ביקורת קשה על תכנונו הפיזי של נמל התעופה החדש, שהוא אמנם מרווח, משוכלל ונוח מכל הבחינות לצרכי הטייסים והנוסעים, אבל גובה מסלוליו מעל פני האוקיינוס הוא שישה מטרים בלבד, ובעונת הסערות הפוקדות את האיזור מדי שנה הוא מועד להצפה.

לדעת המבקרים, העלאת פני הקרקע באי המלאכותי שעליו נבנה נמל התעופה קאנסאי לגובה עשרה מטרים היא המינימום שהתחייב מבחינה בטיחותית, כדי להגן על מסלולי הנמל מסערות.

לעומת זאת, מתכנני הנמל מצביעים על העובדה שהסערות אשר פקדו באחרונה את חופי יפאן לא הציפו ולא סיכנו את בטיחות התנועה האווירית בנמל קאנסאי. הם רואים בכך הוכחה לנכונות חישוביהם.

כריות האוויר הצילו ממוות

אמיר דרוויש, בן 20, סוכן־ביטוח מבאקה אל־גרבייה, שנסע במכונית "פולקסוואגן פאסאט" במהירות 105 קמ"ש בכביש המוביל לעירו, התנגש חזיתית במשאית עמוסה עפר במשקל 15 טונות, שהחליקה על הכביש הרטוב. ההתנגשות רבת העוצמה הביאה לקריסה מכוונת של חזית ה"פאסאט", הימעכותה תוך כדי ספיגת אנרגיית התאונה, הימתחות חגורות הבטיחות ופתיחת שתי כריות הבטיחות המתנפחות אל מול פני הנהג.

חזית ה"פאסאט" נמעכה כליל, אך הנהג יצא מן התאונה ללא פגע.

הקורבן היחיד כתוצאה מן התאונה היה כבש עב־בשר, שנשחט ימים אחדים לאחר מכן ונאכל במסיבת הודיה רבת משתתפים, אשר ערך אביו של אמיר, סמיר, לשעבר ראש מועצת באקה אל־גרבייה.

בתאונה נוספת, שאירעה באחרונה, התנגשה מכונית "פולקסוואגן גולף VR6", נהוגה בידי תושבת קיסריה, בעוצמה רבה בטרקטור שהגיח לפתע לנתיב נסיעתה. חזית ה"גולף" נהרסה כליל, אך כריות הבטיחות שנפתחו הוציאו את הנהגת מן התאונה ללא פגע.

חוקרי משטרה אמרו, כי בשתי התאונות היו הנהגים נהרגים לבטח אלמלא אמצעי הבטיחות של המכוניות: כריות הבטיחות, שפעלו מייד והגנו על ראשיהם ועל פלג גופם העליון מפני הפגיעה הקטלנית. שמשת הרכב הקדמית נופצה לאלפי רסיסים, אך אלה נותרו דבוקים זה לזה הודות לשכבת המיגון הדביקה, המונעת מן הרסיסים להתפזר ולפצוע את נוסעי הרכב.

יצויין, כי כל דגמי המכוניות של "פולקסוואגן", "אודי" ו"סיאט" המיובאים לארץ בשנה הנוכחית מצויידים בשתי כריות בטיחות מתנפחות כציוד סטנדרטי.

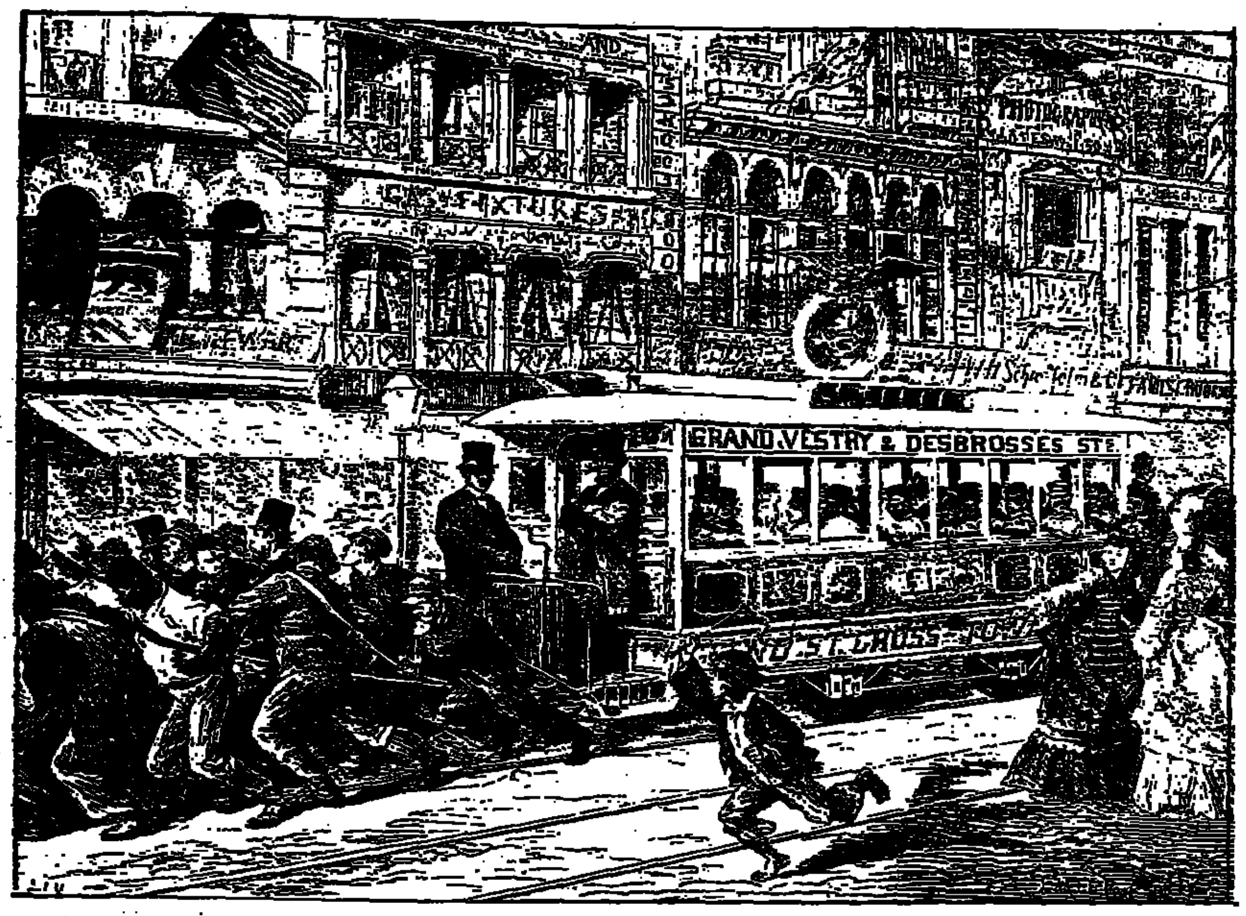

חדש בתיירות

מאת זאב פרי

שלום ותיירות: עכשיו הפרסומות

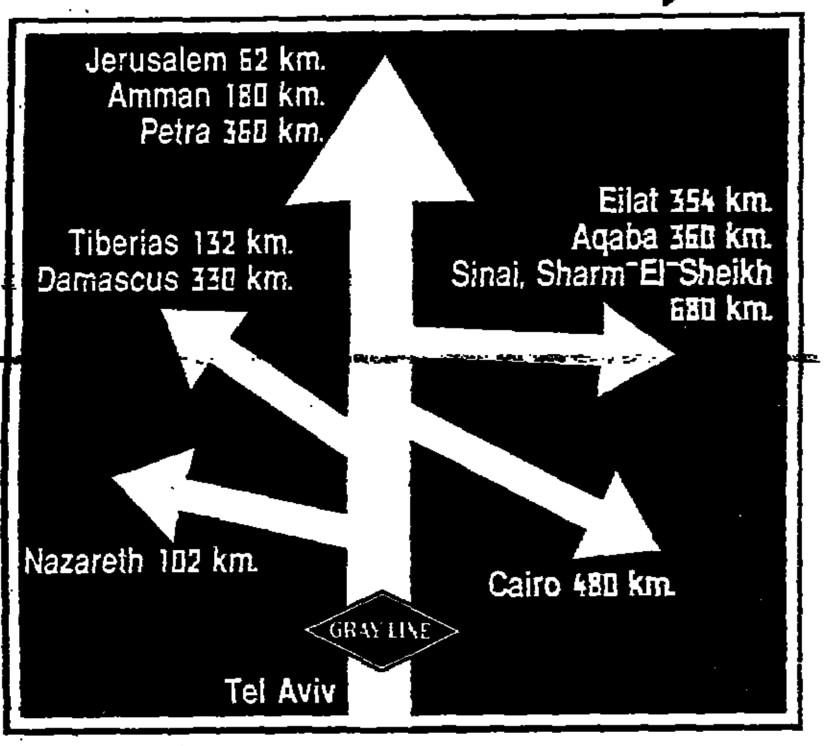

בזמני תיירות שגיא, חברות להשכרת רכב ובתי מלון אינם מבזבזים זמן יקר [illegible] פרסומים המשווקים את ישראל, ובעיקר את עסקיהם בהקשר של השלום המתהווה באיזור. רוב הפרסומות מופנות כלפי צרכני התיירות בחוץ לארץ [illegible] באחד מבתגרי־העת המקצועיים בענייני תיירות, [illegible] מישראל בעיקר בירידי תיירות, מצאנו מספר מודעות [illegible] – בולטות המודעה של "טיולי הגליל" שעליה מעין מפה עם [illegible] מתל אביב לקאהיר, לדמשק, לפטרה, לעמאן, לעקבה ולעוד מספר אתרים בישראל, וכן המודעה של "גריי ליין" המשתמשת לצרכיה השיווקיים בצילום [illegible].

טיפ

חברת התעופה "נתיבי אוויר אוסטריים" מציעה חבילת נופש, הכוללת טיסה לווינה וארבעה לילות במלון מדרגה ראשונה בעיר (כולל ארוחת בוקר) במחיר 499 דולר לאדם בחדר זוגי.

לומדים את ירדן

פתיחת הגבול הישראלי־ירדני למעבר תיירים מביאה עימה גל של פעילות בתחומים שונים הקשורים בענף. לדוגמה, בית הספר לתיירות פתח קורס חדש באוניברסיטה העברית בירושלים, המיועד להכשיר מורי דרך ישראלים לליווי קבוצות לירדן. הקורס כולל, כמובן, סיור מקצועי בירדן.

יוזמה אחרת, העומדת להתממש בתחילת החודש הבא, היא סדנת תיירות שתיערך בטבריה ובה אמורים להשתתף סיטונאי תיירות מישראל ומירדן. הסדנה נועדה לגבש חבילות תיור משותפות אשר ישווקו בחו"ל וכן להבין תבניות סיור לתיירים מישראל ומירדן.

חורף חם בשארם

"החברה הגיאוגרפית" ו"ארקיע" הפיצו בימים אלה בסוכנויות הנסיעות חוברת דקה ובה פירוט הצעות נופש במלונות שארם־א־שייח' לעונת החורף.

מדובר בהצעות הכוללות טיסה וארוחה למספר לילות (החל בשלושה), כמעט במלונות שארם. הטיסות יוצאות (גם חזרות) בימים שני ושישי ישירות בין נתב"ג ושארם־א־שייח'. המחירים לטיסה + שלושה לילות נעים בין 315 דולר לאדם בחדר זוגי במלון "סיראג" ועד יותר מ־500 דולר במלונות היקרים ובתקופות המבוקשות יותר, כמו חג החנוכה וחג המולד.

הצעה שנראית מפתה לימים אלה – טיסה וארוחה שלושה לילות במלון "הילטון פיירוז" ב־345 דולר לאדם בחדר זוגי.

אגב, ניתן לרכוש ב"ארקיע" טיסה בלבד, ולנסות למצוא מלון באופן עצמאי. מחיר הטיסה, המבוצעת לסירוגין על־ידי "ארקיע" ו"איר סיני" המצרית, הוא 99 דולר למבוגר, 50 דולר לילד.

"ארקיע" – גם לבזל

חברת "ארקיע" מפעילה קו טיסות חדש לבזל שבשווייץ, בנוסף לטיסה השבועית שלה לציריך.

הטיסה לבזל תתבצע אחת לשבוע במטוסי "בואינג 737". המחיר: 389 דולר למבוגר, 253 דולר לילד.

טיפ

חברת "בארגט" להשכרת רכב יוצאת במבצע, שעל־פיו כל המזמין בארץ רכב שכור יקבל בארץ היעד (רוב מדינות אירופה המערבית) רכב בקטיגוריה גבוהה יותר, ללא תוספת מחיר.

בכל מקרה, מומלץ להשוות מחירים עם המתחרים.

משרדי הנסיעות החלו בשיווק ה"יורוסטאר"

מאת שידה פאר

ב־14.11.94 הופעלה לשירות סדיר רכבת הנוסעים "יורוסטאר", החוצה את תעלת להמאנש בין בריטניה וצרפת. הרכבת המפוארת והמהירה מקרבת את לונדון לפאריס, הנסיעה ממרכז אחת הערים למרכז העיר האחרת אורכת כשלוש שעות. עם החלפת פסי המסילה בבריטניה תקוצר הנסיעה ב"יורוסטאר" בחצי שעה.

כיום נוסעת הרכבת במהירות 120 קמ"ש בבריטניה ו־300 קמ"ש על אדמת צרפת. מנהרת התעלה נכרתה בין פולקסטון לקאלה, אורכה 39 ק"מ והיא חפורה בעומק 50 מטרים מתחת לפני המים. הציית המנהרה נמשכת 20 דקות.

הרכבות יוצאות מתחנת ווטרלו בלונדון ומתחנת גאר די נורד בפאריס, והנוסעים אינם מאבדים זמן כמו בנסיעה לשדות התעופה בעורקים פקוקים. הנסיעה נוחה ברכבת מפוארת הופכת את הדרך להוויה הד' פעמית.

ברכבת שתי מחלקות – המחלקה הראשונה מהודרת מאוד וכוללת כורסאות רחבות ושולחנות עבודה; צוות דיילות משרת את הנוסעים ומגיש להם ארוחות כעימות. מחיר ארוחה אחת כלול במחיר הנסיעה במחלקה זו. במחלקה הרגילה יש כסאות מטוס נוחים ומרווחים.

בכל רכבת מצויים קרונות מסעדות ובארים, שירותים מפוארים ותאי טלפון ציבורי, שמהם ניתן להתקשר לכל העולם.

בשלב הראשון פועלת הרכבת פעמיים ביום, כל ימות השבוע. המחירים נעים בין 47.50 לישט"ל ל־97.50 לישט"ל לכל כיוון והמכירה בארץ נעשית על ידי סוכני הנסיעות, שמזמינים את השירות באמצעות הנציגה הרשמית של "יורוסטאר" בישראל, "תור תבל".

הופחת מחירן של "פיג'ו" ו"סיטרואן"

מאת יפה אברמוביץ

עקב הירידות האחרונות שחלו בשער הפראנק הצרפתי הפחיתה חברת דוד לובינסקי בשלושה אחוזים את מחירי מכוניות "פיג'ו" ו"סיטרואן", המיובאות על ידה.

ההבדל בסכומים נע בין 1,700 ש"ח ל־5,000 ש"ח, על פי הדגם.

"כלמוטור" הוזילה דגמי "מיצובישי"

מאת אריה אורד

על רקע שינויים שחלו בשערי החליפין החליטה חברת "כלמוטור", יבואנית "מיצובישי" בישראל, להוזיל את מחירי המכוניות מתוצרת הקונצרן היפאני ללקוחותיה בישראל. נוכח התחזקות שער הדולר והיחלשות שער המארק, מטבע שעל פיו קובעת החברה את מחירי המכוניות הנמכרות בישראל, הוזלו דגמי "מיצובישי" 1995 ביום שלישי 15 בנובמבר כלהלן:

- "סופר לנסר" אוטומטית GLXI נמכרת עתה במחיר 79,891 ש"ח (במקום 81,429 ש"ח),
- GLI סלון נמכרת ב־76,892 ש"ח (במקום 78,369 ש"ח),
- מיניבוס L300 עם מנוע בנזין ותיבת הילוכים ידנית בת חמישה הילוכים מוצעת ב־89,791 ש"ח (במקום 90,655 ש"ח),
- טנדר דאבל קבינה L200 עם מנוע בנזין ותיבת הילוכים ידנית בת חמישה הילוכים – במחיר 81,263 ש"ח (במקום 82,070 ש"ח עד כה).

כל המחירים כוללים מע"מ.

ידיד

מתכננים נסיעה לשווייץ? ב־28 בנובמבר ייפתח בעיר ברן "ידיד הבצל" השנתי, שבו מכבב הבצל בגירסאות שונות ומשונות – הרבה יצירות אמנות, הרבה הומור ופסטיבל עממי המציין את סוף העונה החקלאית.

תעבורה ותיירות

מנועים מהפכניים ל"אודי A4"

מאת אריה ארד

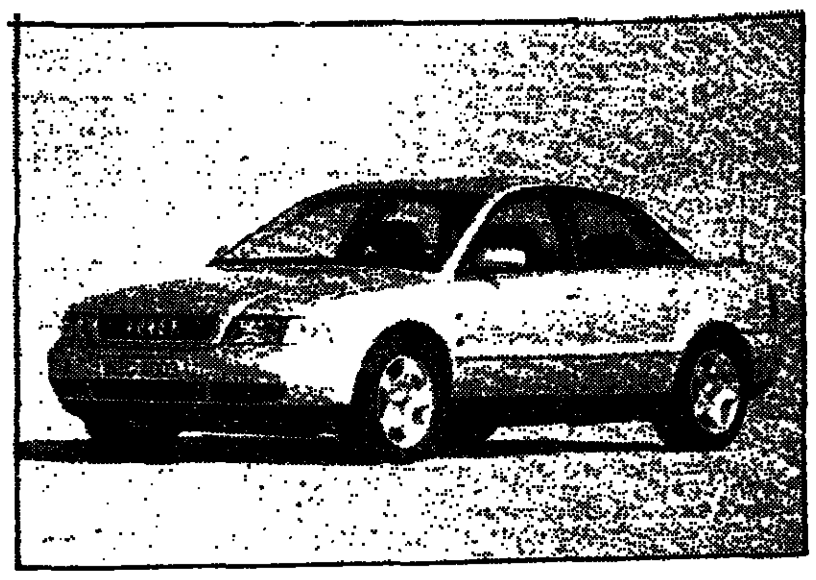

יצרנית המכוניות "אודי" פיתחה שני מנועים מהפכניים לדגם החדש שלה "אודי A4", שהוצג בימים אלה בגרמניה. שני המנועים החדשים הם בנפח 1.8 ליטרים והם בעלי חמישה שסתומים לכל צילינדר.

כידוע, מנועים עם טכנולוגיה של חמישה שסתומים הם נדירים ביותר בגלל רמת הידע הטכנולוגי הגבוהה, הנדרשת לפיתוחם. יתרונותיו של מנוע מסוג זה הם: יצירת הספק גבוה ממנוע בעל נפח נמוך, צריכת דלק נמוכה, כוח (מומנט) רב יותר, משקל נמוך ופעולת מנוע שקטה.

מלבד נפח ומהירות פעולת המנוע, תלוי הספק המנוע גם בגורמים אחרים, ובמיוחד – במהירות שבה נשאבת תערובת הדלק/אוויר אל הצילינדר והפליטה יוצאת ממנו. ככל שנפח התערובת הטרייה בתא-הבעירה גדול יותר, כך גדלה כמות האנרגיה שהוא מסוגל לפתח. כאשר כל צילינדר במנוע מצוייד בשלושה שסתומים לכניסת תערובת ושני שסתומי פליטה, כבמנועים החדשים של "אודי", נוצרת זרימה מירבית של תערובת.

השימוש בחמישה שסתומים מאפשר את התקנת המצתים, יוצרי הניצוצות, במרכז, כדי ליצור בעירה מהירה ויעילה יותר. למרות יחס הדחיסה הגבוה של המנוע מוקטנת הסכנה לצלצולי מנוע על-ידי שורה של פיתוחים טכנולוגיים ייחודיים. הצורך ביחס דחיסה גבוה נובע מכך שהוא מאפשר לאנרגיה שבדלק להשתחרר ביותר יעילות.

תהליך הבעירה מתבצע בעדינות רבה יותר בטכנולוגיית חמישה שסתומים מאשר בשני שסתומים, או ארבעה שסתומים, הנהוגים בטכנולוגיות הרווחות בעולם הרכב. כיוון שהשטח הכולל של השסתומים גדול יותר וקוטר השסתומים הבודדים קטן יותר – נדרש פחות כוח לתפעלם. כתוצאה מכך פעולת המנוע שקטה יותר.

הטכנולוגיה המסורתית להגדלת הספק המנוע היתה כרוכה בעבר בהגדלת נפח המנוע. עקב כך גם בהגדלת משקלו, או באימוץ טכנולוגיית ארבעה שסתומים לצילינדר. טכנולוגיית חמשת השסתומים מבצעת את הגדלת ההספק בלי להזדקק לגידול במשקל המנוע.

הטכנולוגיה שפיתחה "אודי" למנועי A4 עונה על דרישה נוספת של עולם הרכב המודרני: איזון אופטימלי בין צריכת דלק נמוכה, שפע של כוח כאשר נוצר הצורך בכך, פליטת גאזים נמוכה ורעש מופחת. באמצעות פיתוח מנוע בעל מומנט גבוה במספר סיבובי מנוע נמוך, מבטיחה "אודי" שהנהג לא יידרש להגיע למספר גבוה של סיבובי מנוע ולבזבז דלק.

הספקו של המנוע הבסיסי בעל ארבעת הצילינדרים ו־20 השסתומים הוא 125 כוחסוס. המומנט המירבי שלו – 173 ניוטון/מטר – מושג כבר ב־3,950 סל"ד. עם מנוע זה ותיבת הילוכים ידנית בעלת חמש מהירויות מגיע "אודי A4" החדש למהירות מירבית של 205 קמ"ש ומאיץ מ־0 ל־100 קמ"ש תוך 10.5 שניות. צריכת הדלק הממוצעת שלו – 12.8 ק"מ לליטר.

המנוע השני הוא בעל נפח זהה – 1.8 ליטר – אולם הוא מצוייד במגדש טורבו קטן. המומנט המירבי של מנוע זה – 210 ניוטון/מטר – מושג ב־1,750 סל"ד בלבד ונשאר יציב עד ל־4,600 סל"ד. במילים אחרות, המומנט המירבי מושג על-ידי הנהג כמעט בכל מהירות שבה הוא מסיע את המכונית. ההספק המירבי שלו, 150 כוחסוס, מושג ב־5,700 סל"ד. מהירותה המירבית של "אודי A4", המצויידת במנוע זה היא 222 קמ"ש ותאוצתה מ־0 ל־100 קמ"ש – 8.3 שניות. צריכת הדלק הממוצעת שלה נמוכה מזו של מנוע "אודי A4" ללא מגדש טורבו – 13 ק"מ לליטר.

המנועים החדשים של "אודי" מיוצרים במפעל המנועים החדש, שהוקם על-ידי החברה בהונגריה.

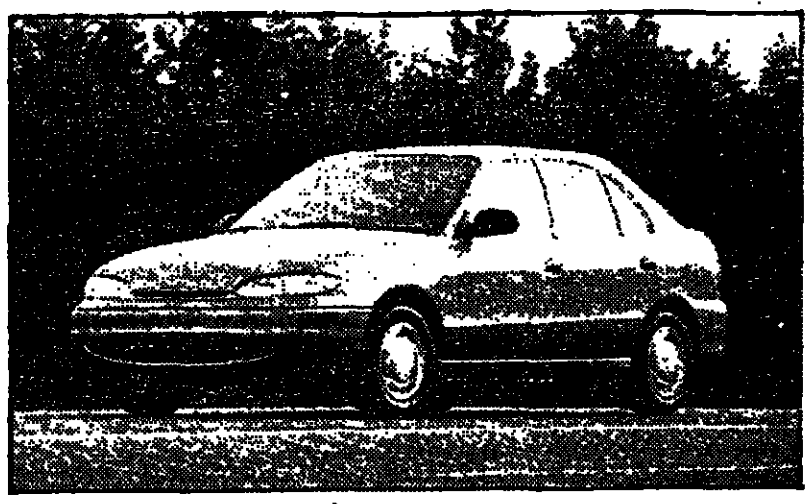

"אקסנט" – 1,900 מכוניות כבר נמכרו בישראל

שיאים במכירות "יונדאי" בעולם

היעד לשנת 1994 – 1.15 מיליון מכוניות

מאת פרדי דן

מכירותיה של "יונדאי" עתידות לשבור את השיא השנתי. נכון לחודש אוגוסט מכרה החברה 713,912 מכוניות ברחבי עולם.

מאז השיקה את דגם "אקסנט" באפריל מכרה "יונדאי" 57,170 מכוניות מדגם זה, 108,190 מכוניות מדגם "לנטרה", 110,904 מכוניות מדגם "סונטה" ו־19,676 מכוניות מדגם "גרנדור". את מכירת המשאיות הקלות הוביל דגם "פורטר" (64,205 יחידות), ואחריו ה־H100 (39,603 יחידות).

מכירות החברה בקוריאה הסתכמו ב־466,816 מכוניות והיצוא בשמונת החודשים הראשונים של 1994 הגיע ל־247,096 מכוניות, מהן 100,907 לאמריקה הצפונית ו־57,630 לאירופה. מספרים אלה מהווים עלייה של 22 אחוז לעומת התקופה המקבילה בשנה הקודמת. תחזית יצוא ה"אקסנט", שהחל בחודש אוגוסט, ורודה עוד יותר לגבי המחצית השנייה של השנה.

הנהלת החברה מקווה להשיג השנה שיא מכירה של 1.15 מיליון מכוניות: 740,000 בשוק המקומי ו־410,000 בשאר הארצות.

באוגוסט נמכרו 54,724 מכוניות. ה"סונטה", שמכירותיה עמדו על 14,672 יחידות, שמרה על מעמדה כאלופת המכירות זה החודש הרביעי. ה"לנטרה", שהיתה מספר אחד בקוריאה ב־1993, הגיעה למקום השני באוגוסט עם 12,784 יחידות. ה"אקסנט", עם מכירות של 9,742 יחידות, תפסה את המקום השלישי.

תיירות ופנאי

מאת: זאב פרי

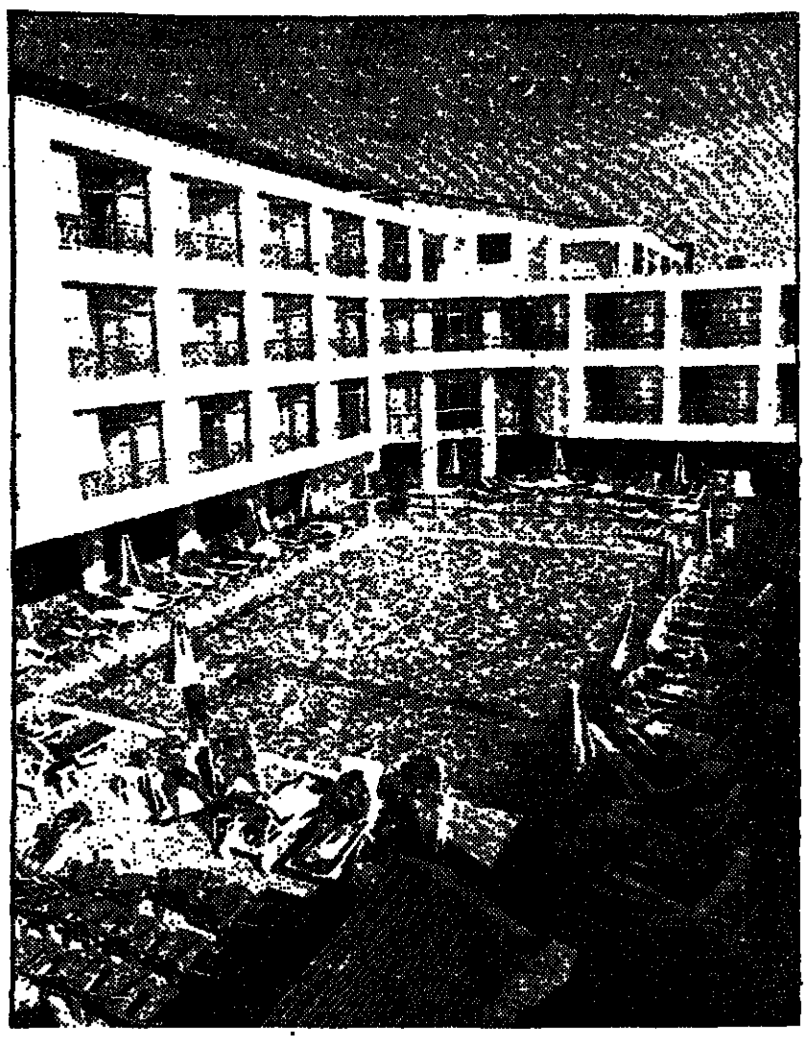

באילת נפתח בימים אלה לקהל הרחב מלון "שלום פלאזה", הנמצא בקרבת התחנה המרכזית ומרכז התיירות החדש "מרכז שלום". המלון הוקם בהשקעה של כ־20 מיליון דולר, על-ידי משקיעים מחו"ל ומשקיע ישראלי. במלון 150 חדרים והוא מנוהל על-ידי חברת ניהול בתי המלון השווייצית "פורטונה"

סקר תיירות לישראל:

יותר נוצרים מיהודים

63 אחוזים מהתיירים המגיעים לארץ הם נוצרים ורק 26 אחוז יהודים – עובדה זו עולה מסקר הוצאות תיירים אשר נערך במחלקה לסטטיסטיקה של משרד התיירות.

על-פי ממצאי הסקר, 28 אחוז מן התיירים באים למטרות צליינות, 26 אחוז מגיעים למטרות תיור וטיול, 17 אחוז בוחרים בארץ למטרת נופש ומנוחה, 12 אחוז באים לבקר קרובים ו־12 אחוזים – למטרות עסקים.

מספר המתיירים למטרות טיול מארצות הברית גדול יותר ממספר התיירים האירופיים. אחוז היהודים המגיעים מאמריקה גבוה מזה של היהודים המגיעים מאירופה.

ל־63 אחוז מהתיירים שהשתתפו בסקר היה זה ביקור ראשון בישראל. 70 אחוז מן התיירים לנו בבתי מלון, 10 אחוז באכסניות, 13 אחוז אצל קרובים וידידים ושלושה אחוזים בדירות או בחדרים שכורים.

מהסקר עולה, כי רוב התיירים היו שבעי רצון מרמת השירותים השונים אשר להם נזקקו.

ההוצאה הממוצעת לתייר בישראל היא 1,250 דולר.

טיפ

חוות הנופש "ורד הגליל" מציעה אירוח חינם לילדים שהוריהם יתארחו בחווה לפחות שני לילות בימי החנוכה. המבצע כולל לינה, ארוחת בוקר, ארוחת ערב ורכיבה על פוני.

מבצעי חורף ב"איר פראנס"

חברת התעופה הצרפתית "איר פראנס" יצאה במבצע חורף התקף עד 31.3.95 ומציעה טיסות לפאריס במחיר 399 דולר, הכולל רכב שכור לשלושה ימים, לטסים בטיסות אחר-הצהריים בימי א' ו־ד' ובטיסות הבוקר בשבת.

לעיסקה זו ניתן לצרף טיסה ללונדון, בתוספת של 66 דולר לאדם.

טיפ

"נתור" מציעה עסקה הכוללת טיסה לציריך עם "אל-על" ושהייה של שלושה לילות במלון "לימאט" בדרגת תיירות מעולה, במחיר 388 דולר.

חג המולד בלונדון

במצעדים ובאירועים שונים יציינו השנה בלונדון את חג המולד ואת תחילת השנה החדשה. במשרדי הנסיעות משווקים לעונה זו חבילות מפתות, המשלבות טיסה ושהייה באחד ממלונות העיר, במחירים סבירים בהחלט, ומומלץ לבדוק ולהשוות בין ההצעות השונות.

ב־8 בדצמבר יודלקו האורות על עץ חג המולד המסורתי בכיכר טראפלגר ומדי ערב, עד ה־24 בדצמבר, ייערכו בכיכר מופעים שונים הקשורים בחג.

ב־1 בינואר ייערך "מצעד לונדון" מגשר ווסטמינסטר לכיכר ברקלי. בין לבין ייערכו בעיר אירועים רבים, כמו יריד אמנויות בכיכר אלכסנדרה, תערוכת פרחי חג המולד ועוד.

מחירי חבילות התיור ללונדון, המוצעות כיום, נעים בין 450 דולר ל־650 דולר לאדם בחדר זוגי, והן כוללות טיסה + שישה לילות במלון.

"יורופקאר" הגדילה צי הרכב היוקרתי

חברת "יורופקאר" להשכרת רכב ביצעה באחרונה מהפך בתמהיל צי הרכב שלה. היא הגדילה בכ־70 אחוזים את מספר כלי הרכב מהדגמים היוקרתיים והקטינה את מצבת צי הסטנדרים ביותר מ־25 אחוזים.

מנכ"ל "יורופקאר" עמי עברון ציין, כי השינוי בהרכב צי הרכב נובע מהאסטרטגיה השיווקית של החברה, שמגמתה להגדיל את חלקה בתיירות.

צי רכב הנוסעים של "יורופקאר" מתבסס על מכוניות מתוצרת "סיאט", "פולקסוואגן" ו"אודי". דגמי 1995 של שלוש חברות אלו מצויידים בכריות בטיחות מתנפחות, וברוב כלי הרכב התקינה "יורופקאר" מכשירי פלאפון.

מבצע חורף במחלקת עסקים של "לופטהאנזה"

מאת אריה ארד

חברת התעופה הגרמנית "לופטהאנזה" מציעה טיסה במחלקת עסקים לכל היעדים באירופה, במחיר זהה למחיר טיסה במחלקת עסקים לפראנקפורט, או למינכן.

בתוספת של 125 דולר לכל כיוון על כרטיסי הטיסה במחיר מלא וללא הגבלות, ניתן לטוס מעתה במחלקת עסקים לכל היעדים באירופה.

טיסות ההמשך מפראנקפורט או ממינכן חייבות להתבצע תוך 24 שעות ממועד ההגעה לגרמניה (או בכיוון ההפוך לא יותר מ־24 שעות לפני ההמראה חזרה לתל-אביב).

נוסף לכך מציעה "לופטהאנזה" שידרוג למחלקת עסקים – ללא תשלום נוסף – לכל נוסע הטס לאחד מיעדי החברה בבריטניה או באירלנד, בכרטיס שנקנה במחיר מלא ("אקסקורשן").

כרטיס זה טוב לטיסות "לופטהאנזה" בלבד.

חנוכה בפאריס

חברת התיירות "אומניוורלד" משווקת בימים אלה חבילת-נופש לפאריס, הכוללת כרטיס טיסה, שבוע ימים במלון דירות (3 כוכבים) וכרטיס מוזיאונים ל־3 ימים במחיר 649 דולר.

המבצע תקף עד 4.12.

מצרים במסלול שונה

ארץ תמר, דיג ושדות מלח

למטייל הישראלי, שכבר ראה את קאהיר, את קרנק, את עמק המלכים ואפילו את אלכסנדריה, מוצע כאן מסלול טיול קצר לאורך חוף הים התיכון, אל איזור של חקלאות, דיג, תעשייה והיסטוריה – איזור שמאפשר היכרות טובה יותר עם פשוטי העם

מאת אלימלך ספיר

הישראלי הטיפוסי שיורד מצרימה פונה, בדרך כלל, למסלול הפרעונים, לפיראמידות שמסביב לקאהיר, משם הוא יורד ללוקסור – אסואן – אבו סימבל ומחפש את המסלול של משה ואהרון, ובני ישראל שעברו בפרך וודאי גם היו בין בוני הפיראמידות. בקיצור, הוא "מחפש" את התמונות שראה בהגדה של פסח.

שהיתי בתוקף עבודתי בצפון מצרים ואנסה הפעם לנתב אתכם למסלול שונה.

אלכסנדריה – קאהיר

נתחיל באלכסנדריה (שעליה כתבתי ב"דבר" מ־12.10.94). מגיעים בטיסה ישירה לקאהיר (מדברים שבקרוב יהיו גם טיסות ישירות לאלכסנדריה), או באוטובוס "אגד" בקו 100. משדה התעופה של קאהיר יוצאים אוטובוסים לאלכסנדריה, עם מקומות שמורים, כמעט בכל שעה ומחיר הנסיעה הוא כ־20 ש"ח שלנו. אחר שלוש שעות אתה במרכז אלכסנדריה, מרחק של כ־250 ק"מ. כאן ישרתו אותך מוניות לכל בית מלון שתבחר, ורצוי להזמין מקומות מראש.

אבו קיר – ראשיד

מומלץ לערוך סיור של יום בסביבה. אפשר להזמין מונית (הם קוראים לכל מונית הנוסעת מחוץ לעיר "לימוזינה"), בדרך כלל מתוצרת "פיג'ו". רצוי לסכם מראש מחיר לכל היום, ובסוף הנסיעה יש להוסיף תשר עוד עשרה אחוז. עשית זאת – קנית את עולמך.

כתייר "הגון" אתה מצוייד במפה. נוסעים לאורך הטיילת של אלכסנדריה מזרחה, בדרך הצמודה לים, כאשר מסילת ברזל מקבילה לכביש ולים התיכון. מסילה זו נסללה עוד בימי השלטון הבריטי, ובהמשכה חצתה את סיני, בואך אל-עריש, והגיעה לרפיח, לעזה וללוד, שהיתה פעם צומת-מסילות חשוב בין ארצות המזרח התיכון. משם עלתה המסילה צפונה, לחיפה, משם – דרך מנהרת ראש-הנקרה – עד ביירות. מסלול זה עתיד להיות, אינשאללה, "רכבת השלום": מצרים – ישראל – לבנון (ואולי גם סוריה ותורכיה)!

אך נחזור לקטע המסלול שלאורכו אנו נוסעים. בריחוק של 25 ק"מ ממרכז אלכסנדריה נמצאת העיר אבו-קיר, הנראית כאצבע שלוחה לתוך הים. אני לא יכול להצביע על מבנים יוצאי דופן בעיר הזאת, שכולה בתים וחדשים צמודים לבתים ישנים. האדריכלים טוענים שהסגנון הצרפתי השאיר גם כאן "עקבות", בדומה לאלכסנדריה, אבל מעטים הבתים שבסגנון זה. אני מפנה אתכם לנופים שמחוץ לעיר, בדרכנו לראשיד (הקרויה גם רוזטה). הנוף השולט ברקע הוא מטעי תמרים, מצמחי התרבות הקדומים הידועים לנו. ברקע – הים התיכון הכחול, שעליו שטות סירות דייג במפרשים פרושים, מדגמים שוודאי לא השתנו מאז נחת בחוף הזה אלכסנדר מוקדון, וכ־2000 שנה אחריו נפוליאון בונאפארטה, אשר הכריז באוזני צבאו "ארבעת אלפים שנות היסטוריה מסתכלות עליכם!"

פרי התמר הוא מזון בסיסי אלפי שנים. ר' שמעון בר יוחאי, שהסתתר מהרומים, ניזון אך ורק בתמרים. נכנסנו לחוותו של חקלאי מצרי, שמשפחתו מגדלת תמרים דורות רבים, והוא הסביר בשמחה איך הוא שותל חוטרים צעירים, משקה אותם בשנים הראשונות, עד לקליטתם, ואחרי כן השורשים "רצים" לעומק ומחפשים לעצמם מים. התוצאה – פרי התמר, שבעת ביקורי היה קרוב להבשלה. שבועות אחדים לאחר מכן ניתן היה לראות את ילדי החקלאים מטפסים על העצים לגדוד את התמרים. כדי שלא נפסיד את המחזה הזה ציווה מארחנו על בתו, או נכדתו, כבת 8, שתתרגם לפנינו איך היא מטפסת לצמרת הדקל, וזו עלתה בזריזות מעלה וזרקה אלינו מספר תמרים.

החקלאי הסביר יפה את מבנה הקרקע ותנאי גידול התמר, ששמו בערבית זהה לשמו בעברית – "תמר". אלפי הדקלים הנטועים משני עברי הכביש שמים בצל את כל יתר גידולי האיזור.

כ־50 ק"מ מזרחה מאבו-קיר מגיעים לנילוס, שכאן הוא עושה את הסיבוב האחרון, בטרם יישפך לים. על שפת הנילוס נמצאת עיירת דיג, על דוגיה הרבים הפורקים דגים ושולחים אותם לשווקים. בצידי הדרך עשרות כבשנים של משרפות לבנים אדומות, שמתוכם מודקרות ארובות מעשנות. פועלי המשרפות הזכירו לי את תיאורי המקרא על עבודת הפרך של אבותינו: "...ואת מתכונת הלבנים, אשר הם עושים תמול שלשום, תשימו עליהם לא תגרעו ממנו...(שמות ה', 8).

בעקבות ה"רוזטה"

מגיעים לעיר ראשיד, השוכנת במקום אסטרטגי, השולט על לשון הנילוס הנשפכת לים. כאן הטביעו הבריטים את רוב הצי הצרפתי שנסוג מעכו. במרכז העיר נמצא מוזיאון, שהיה פעם ביתו של המושל התורכי. במבנה זה ריכזו המצרים אוספים אותנטיים מהעיר ומסביבתה. הארכיאולוג הצרפתי שאמפליון מצא בראשיד את אבן ה"רוזטה" מתקופת מלך פטולומיאוס-אפיפנס, שעליה נחרתה כתובת בשלוש שפות: הירוגליפים, דמוטית, יוונית. האבן הזאת איפשרה לחוקרי הקדמוניות לפענח ולקרוא את שפת המצרים הקדמונים. פרטים נוספים על תגלית חשובה זו תמצאו בספרי ההיסטוריה של מצרים הקדומה. האבן המקורית הוצאה ממצרים ומוצגת במוזיאון הבריטי בלונדון. העתק שלה מצוי כאן יחד עם תמונתו של שאמפליון.

העיר ראשיד נאה מאבו-קיר, אבל גם היא משוועת לנקיון יסודי. כיוון שהתחייבתי לא לכתוב על בעיות הנקיון, אסתפק בהערה זו.

בדרך חזרה שמתי עיני גם על שדות המלח, הנמצאים ממש בתוך אזורי גידול התמרים. המלח נאסף בשיטה דומה לזו שבכל מקום אשר בו מאדים מי ים (אצלנו, בעתלית). רק השילוב של כפרי הדייגים הסמוכים ומטעי התמרים ייחודי למצרים ומשלים את התמונה, כפי שמציינת כותרת הרשימה.

תמרים כמעט בשלים במטעים שבצידי הכביש (הצילומים: אלימלך ספיר)

העתקה של אבן הרוזטה במוזיאון בראשיד

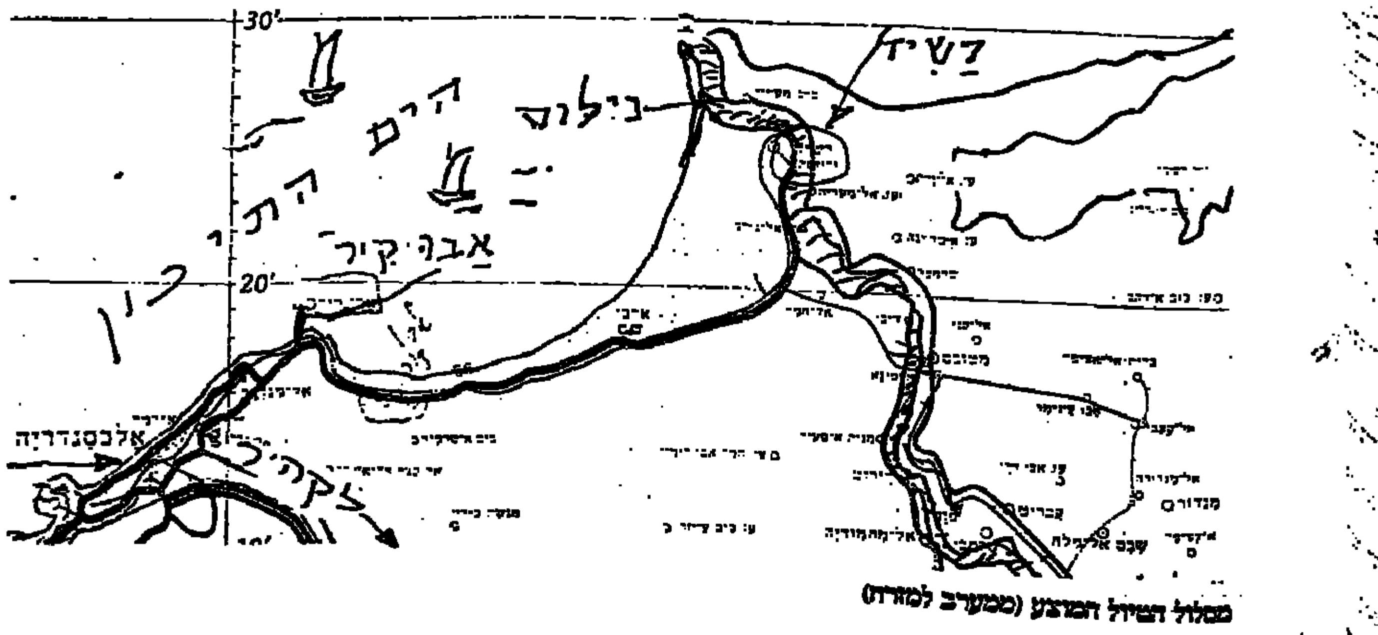

מסלול הטיול המוצע (ממערב למזרח)

ע. צופיה / היום בטלוויזיה

טלויזיה

חינוכית

08.00 חיי הצומח באוסטרליה – סדרת טבע המסקרת את חיי הבר באוסטרליה, שם התפתחו יצורים וצמחים השונים מאד מאלה המוכרים לנו.
08.30 חברה – סיפורים מהחיים – חיי את עצמך.
08.50 הכנת המקרא – במדבר העיניים 6 – בגללה (כ).
09.05 טבע – בממלכת בעלי החיים – החתול.
09.25 פרפר נחמד – חנוכה – תג מדליק (כ).
09.50 משחק אגרו לא – משחק חדש (כ).
09.55 טוב לדעת – מסך פתוח לחינוך – מבזק חדשות בנושא חינוך.
10.00 קשר משפחתי – אלצהיימר המשפחה.
10.30 היסטוריה כללית – פרקים בהיסטוריה – שקיעת הנצארים (בתרגום ערבית).
11.00 אנגלית.
11.10 לראות חשבון – מושגים ומיומנויות – פירוק לגורמים (כ).
11.55 יהדות – מפגשי בראשית – פרשת מקץ (כ).
11.55 טוב לדעת – מבזק חדשות בנושא חינוך (ש.ח)
12.00 מדעי החיים – תהליכי חיים בטבע – התפתחות תאים (תרגום לערבית).
12.15 מתמטיקה – טריגונומטריה – משפט הקסינוסים.
12.25 מדעים – בנק המידע – פליטת היזה (דובר ערבית).
12.40 צרפתית.
12.50 מוסיקה – בקצב הלב – סקס מקס (חלק ב').
13.30 שעת כושר.
13.55 טוב לדעת – מבזק חדשות בנושא חינוך.
14.00 אתגר – תכנית מקורית על נושאים מעולמם של ילדים בני 8–5, תוך כדי משחקי הפעלה, חידונים, שעשועונים וכתבות מהשטח. נושא התכנית: תקשורת.
14.30 במצולות הים עם דלפי – סדרה מדובבת בהנפשה (כ).
15.00 זומביט – תכנית מקורית בענייני מושב תבונה, חומרה ומשחקים.
17.00 ערב חדש.

כללית

06.30 חדשות בעברית – מבזק.
06.31 מהדורת חדשות בערבית.
06.45 "האופנובנים מהמאדים" – סדרה בהנפשה דיבוב עברי.
07.00 בוקר טוב ישראל – תכנית הבוקר של הטלויזיה.
15.30 "שש מדליק" – ילדים וכוכבי הטלוויזיה שרים ידליקו נרות חנוכה בבתי ילדים, בבתי חולים ובבתי אבות.

15.35 "הדרדסים" – סדרה בהנפשה (דיבוב עברי).
16.00 "הדרך לאבונלי" – סדרת דרמה לכל המשפחה (תרגום עברי-ערבי).
17.00 ערב חדש (הטלוויזיה החינוכית).
17.35 "הניצחון של בריק" – תכנית מיוחדת לחג החנוכה. בריק הוא ילד עיוור מלידה השואף לקשור קשרי חברות עם הילדים הרואים.
18.00 "ילדודס" – סדרה בהנפשה מבית היוצר של משפחת סימפסון (תרגום עברי-ערבי).
18.15 חדשות באנגלית.
18.30 "כמו שאמרו" – סדרת משלים מומחזים (תרגום לעברית).
18.40 "חידושים והמצאות" – "גשרים" – חלק א' (תרגום לעברית).
19.00 חדשות.
19.29 הדלקת נר ראשון של חנוכה – השנה ידלקו נרות החנוכה ביישובים שבאזור מודיעין. נר ראשון ידלק בכפר החשמונאי המשוחזר.
19.32 "קוקטייל" – תכנית למשפחה.
20.00 מבט – מהדורת חדשות עם מוספים בענייני היום + שבשבת.
21.00 "אולפן לילה" – עם מני פאר.
22.00 "כדורגל עולמי" – תכנית ספורט.
23.30 "מהיום למחר" – יומן חדשות.
24.00 "דודאן" – סדרה קומית.
00.25 "פסוקו של מקום" – מבט אל היישובים בגוש, תרדוך ותאשור.

ערוץ 2 החדש

14.00 "מסע בין כוכבים".
15.00 "אמת או חובה" – סדרה לילדים ולנוער.
15.30 "שרקי וג'ורג'" – סדרה מצויירת לילדים בדיבוב עברי.
16.00 "היפים והאמיצים" – אופרת סבון דרמטית.
17.00 "5 עם רפי רשף" – תכנית בענייני היום.
17.30 "רדיאו חוק – מוסיקה 2" – סדרה מקורית.
18.00 "חלום עליכם" – עם עוזי חיטמן.
18.30 "חוף פרדייס" – סדרה.
19.00 "סמוך" – שעשועון.
19.30 "שרה" – סדרה קומית.
20.00 חדשות.
20.30 "כסף" – מגזין כלכלי שבועי חדש ומיוחד.
20.45 "מספטיס" עם יגאל שילון.
21.30 "בשידור חי – רן שילון מארח".
23.00 "אין עם מי לדבר" – תכנית סאטירה.
23.45 "מקום קטן".
00.00 חדשות.
00.05 "מקום קטן" – המשך.
00.15 "מאולם הקונצרטים" – אחרי חצות, קונצרטים משודרים.
01.15 "שיר בלילה".

לראות | לנסות | לוותר

נר ראשון

ערוץ הראשון מציין הערב את הדלקת הנר הראשון של חנוכה בתוכנית מיוחדת לילדים שתשודר ב-17:35. "הניצחון של בריק" הוא סיפורו של ילד עיוור מלידה השואף להתיידד עם ילדים רואים. הוא מצליח ליצור קשר עם בת כיתתו ואף לעזור לה, אבל עיתונאי חרדן המתבונן בקשר המתפתח בין ברק לבין בת הכיתה מפרסם מאמר שפוגע בילד העיוור. תלמה סרן, יוסי סימן, אורה בכור, דוד פלס ואחרים משתתפים. הדרמה היא עיבוד לספרים "אור ואלכסנדרה" מאת יצחק נגר ו"נערת השנה" מאת מרגלית סיבי. הפיק וביים חיים כלב.

הניצחון של בריק, 17:35, ערוץ 1

לראות | לנסות | לוותר

סקס במושב האחורי

שנת 1980 דיעועה השחקנית הוותיקה – באותה שנה היא כבר היתה ותיקה מאוד – אנג'י דיקינסון את הממסד ההוליוודי ואת העיתונות האמריקאית, כשהסכימה, בגילה רחמנא ליצלן, להשתתף בסצינה אירוטית שלא היתה מביישת היום אפילו את שרון סטון הלוהטת. ההזדמנות "לעשות את זה" במושב האחורי של מכונית ניתנה לה בפתיחות סרטו המהות. האלים והמרתק של הבימאי בריאן דה-פלמה – "לבוש לרצח". דה-פלמה, שאחד משיאיו הקלנועיים היה הסרט "הבלתי משוחדים" (עם קווין קוסטנר) יצר סרט מסוגנן, מתוחכם, אלים ושותת-דם בהשראת סרטיו של אלפרד היצ'קוק. הסרט, על אף איכויותיו לוקה בכמה מגרעות, שהבולטות בהן היא יכולתו של הצופה לזהות בשלב די מוקדם את זהותו של הרוצח, דבר הפוגם במתח. ובכל זאת, בסרט יש, כאמור, רצח, יש גם עדה לרצח, יש מפקח משטרה וגם קורטוב של פסיכולוגיה, והוא מותח למדי. מייקל קיין הבריטי בתפקיד הראשי ובסרט משתתפת גם ננסי אלאן. כדאי לראות.

לבוש לרצח, 22:00, הצגה שניה

לראות | לנסות | לוותר

הברחות נשק נוסטלגיות

הזדמנות לארשכיזה בטלוויזיה לראות את סרטו של מייקל קרטיז ("קזבלנקה") "נקודת פריצה" משנת 1950. הסרט, עיבוד לספרו של ארנסט המינגווי "לאחוז ולאבד" מביא את סיפורו של ספן אמריקאי עני הנגרר למבצע של הברחת נשק בימי מלחמת העולם השניה, כדי לסייע לנערה בעלת תושיה. ג'ון גארפילד ופאטרישיה ניל הנפלאה ("כמעיין המתגבר") הם כוכבי הסרט. כדאי לראות.

נקודת פריצה, 23:45, הצגה שניה

כבלים

ערוץ 3

08:00 שידור מקומי.
09:00 לחיות את החיים (ש.ח)
09:45 צעירים חסרי מנוח (ש.ח)
10:25 אוסף קליפים.
10:30 אורחים בסלון. תכנית אירוח.
11:00 לוסי אהובתי. קומדיה.
11:30 סלטנה. טלנובלה (ש.ח)
12:15 מרפי בראון. קומדיה.
12:40 פלקון קרסט. דרמה.
13:30 עיצובים. קומדיה.
14:00 הקפסה. קליפים ישראלים (ש.ח)
14:15 שלושים ומשהו. דרמה.
15:00 טופז. טלנובלה.
15:45 נוכס לנדינג. דרמה.
16:35 סבונים, שבבים. אופרת סבון.
17:00 ספינת האהבה. קומדיה.
17:50 הקפסה. קליפים ישראלים.
18:05 לחיות את החיים. אופרת סבון.

18:50 צעירים חסרי מנוח. אופרת סבון.
19:30 שידור מקומי.
20:00 סלטנה. טלנובלה.
20:50 פלקון קרסט. דרמה.
21:40 חומסי על הגג. קומדיה.
22:30 אחיות. דרמה.
23:15 סיטונים. דרמה.
24:05 המאמן. קומדיה.
24:30 איש משטרה. דרמה.
01:20 רצח במשיכת קולמוס. בילוש.

ערוץ הסרטים

10:30 לפני הסערה (1986, ארה"ב). כדי להספיק לקצור את יבולו לפני הסופה המתקרבת, זקוק חולמר לקשביבין של ידידו הזאב. אבל כשזה אינו מתפנה לעזור לו, שני הידידים הופכים למתחרים. עם דיין רוגלס ואול הולימן.
12:05 פרק קצה מר סיפוצניק.
12:35 חיים מאלים (1947, ארה"ב). דרמה פסיכולוגית של ג'ורג' קיוקר, על שחקן קנאי ואגוצנטרי, שתפקידו על הבמה – אותלו – משפיע על חייו האמיתיים: הוא מנסה לרצוח את אשתו לשעבר, המגלמת לצידו את דזדמונה. עם רולנד קולמן (שזכה באוסקר על התפקיד), סיגנה האסו ושלי וינטרס.
14:20 הבוזר המרכזי במעלה (1986, ארה"ב). מותחן בסגנון תיעודי שבמרכזו מזימה המאיימת על שלומו של העולם החופשי. יחידה מיוחדת מטעם ממשלת ארה"ב יוצאת לעצור את הטרוריסטים. במאי: ויליאם פרידקין.
16:00 גרמלינס 2 (1990, ארה"ב). הגרמלינים, חיות המחמד החמודות והמרושעות, משתוללים שנית. הפעם הם פולשים לבניין משרדים ענק במנהטן, והופכים את עולמו של איש עסקים מושחת. עם פיבי קייטס, זאק גאליגן וג'ון גלובר. במאי: ג'ו דנטה.
17:45 נקמה ללא מעצורים (1991, ארה"ב). דרמת מתח בכיכובן של לורה סוויס וסרטים עין. אשה מופרעת יוצאת לנקום באהוב נעוריה שהבטיח לה אהבת נצח. כשהיא מגלה שהוא נשוי ואב לבת, היא רוצחת אותו ומפלילה את רעייתו ברצח. במאי: תומס ג'יי. ריים.
19:15 הרומן של מרפי (1985, ארה"ב). ברושה סריה (סאלי פילד) עוברת עם בנה בן ה-12 לעיירה קטנה באריזונה, שם היא מתכוונת להתפרנס מאילוף סוסים.
21:00 אחר באפריל (1986, ארה"ב). קומדיית אימה בנוסח "עשרה כושים קטנים". חבורת סטודנטים מפותים לבלות חופשה ע"י בת כיתתם באחוזת משפחתה שעל אי בודד, ומתחילים להירצח בזה אחר זה בדרכים שונות ומשונות. במאי: פרד וולטון. עם: דבורה פורמן וגריפין אוניל.
22:30 קיפוד של מטרות (1992, ארה"ב). חבורה של אנשים בלתי מזיקים הופכים לפושעים מבוקשים, הכל בגלל כלבלב בשם נפוליאון. קומדיה של סטיות עם ג'ון קנדי, סיביל שפרד, ג'יימס בלושי, שון יאנג, ג'והן המילטון וג'אנקרלו ג'יאניני. במאי: יוג'ין לוי.
24:00 עדות עיוורת (1992, אוסטרליה) (ש.ח)
01:30 גבר עם כבוד (1989, ארה"ב). דרמת פעולה. פטריק סוויזי, שוטר ממשטרת שיקגו, יוצא לגלות את רוצח אחיו הצעיר, המתעמת עם אח נקמני (ליאם ניסן, שתובע ממנו להרוג מתוכנו המקצועית ולנקום ברוצח. במאי: ג'ון אירווין. עם: ארס בולדווין.

ערוץ הילדים

06:30 להתלבש עם שש. מצויירים על הבוקר.
08:00 להתלבש עם שש (ש.ח)
09:00 המוסך של כואילו. סיפורי סבא, פאו ואו (ש.ח)
09:30 בינת ההפתעות (ש.ח)
09:35 חבורת פינג (ש.ח)
10:00 איק החתול (ש.ח)
10:30 הכתה המעופפת. אולפן (ש.ח)
10:35 היומן ושליטי היקום (ש.ח)
11:05 אבא חורג, אמא חורגת (ש.ח)
11:40 בוורלי הילס 90210 (ש.ח)
12:30 הסייה השחור (ש.ח)
13:00 המוסך של כואילו. ברטי העטלף, יאמיזאור.
13:30 בינת ההפתעות.
13:35 אי המטמון.
14:00 חוות החלל.
14:30 שעת אפס. אולפן חי.
14:35 פופקורניה.
15:00 הכתה המעופפת. אולפן חי מיוחד לחנוכה.
15:05 היומן ושליטי היקום.
15:30 הכתה המעופפת. אולפן חי מיוחד לחנוכה.
15:35 אחותי סם.
16:00 הכתה המעופפת. ששטוס.
16:10 בוורלי הילס 90210.
16:55 הכתה המעופפת. אולפן חי מיוחד לחנוכה.
17:00 הסייה השחור.
17:25 הכתה המעופפת. אולפן חי מיוחד לחנוכה.
17:30 סאמנקיה.
17:45 הגנו. משחק טלוויזיה אינטראקטיבי.
18:00 המוסך של כואילו. סיפורי סבא, פאו ואו.
18:30 בינת ההפתעות (ש.ח)
18:35 חבורת פינג (ש.ח)
19:00 איק החתול (ש.ח)

הצגה שניה

22:00 לבוש לרצח (1980, ארה"ב). מותחן אלים ואירוטי של בריאן דה פלמה, בהשראת היצ'קוק. אשה מעורערת בנפשה נרצחת באכזריות לאחר שבילתה עם מאהב אקראי. שלושה מחפשים אחר הרוצחת: פרוצה שהיתה עדה לרצח, בנה של הנרצחת ומפקח המשטרה. עם: אנג'י דיקינסון, מייקל קיין ונגסי אלן.
23:45 נקודת פריצה (1950, ארה"ב). דרמה המבוססת על ספרו של המינגווי "לאחוז ולאבד". ספן אמריקאי עני (ג'ון גרפילד) נדחף למבצע הברחה של נשק בלתי חוקי בימי המלחמה בנאים כדי לעזור לנערה בעלת תושיה (פטרישיה ניל). במאי: מייקל קרטיז.

שש פלוס

19:30 שלושה בדירה אחת. קומדיה.
20:00 נשואים פלוס. קומדיה.
20:25 הבדור חגור לקפוץ. קומדיה.
20:45 הכל נשאר במשפחה. קומדיה.
21:15 חוק וסדר. דרמה.

תרבות, מדע וטבע

06:00 אוניברסיטה פתוחה. תרבות ואמנות (פידוס ב' 18:00)
11:00 דיסקברי. דרום פראי (ש.ח)
12:00 דיסקברי. אבותנו וחיות אחרות (ש.ח)
12:30 דיסקברי. הפירטים (ש.ח)
13:00 דיסקברי. מוזיאון הרמיטאז' (ש.ח)
13:30 דיסקברי. הבירוך אחר הסלמון (ש.ח)
14:00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)
16:00 דיסקברי. דרום פראי (ש.ח)
17:00 דיסקברי. אבותנו וחיות אחרות (ש.ח)
17:30 דיסקברי. הפירטים (ש.ח)
18:00 אוניברסיטה פתוחה. צ'יליבידקה. חלק ב'.
19:00 אוניברסיטה פתוחה. אמנות עכשיו.
19:45 אוניברסיטה פתוחה. מראות ספרותיים.
20:00 דיסקברי. בנתיבי הפסיפיק.
20:30 דיסקברי. נתיב התוקרים.
21:00 דיסקברי. הבכיפה.
22:00 דיסקברי. בארץ התפוזים.
23:30 דיסקברי. מוזיאון הרמיטאז' (ש.ח)
24:00 דיסקברי. הבירוך אחר הסלמון (ש.ח)
24:30 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)

רדיו

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה.
07.07 לקום עם מוסיקה – באך/לוסיה: קונצ'רטו בדו מינור. גרשווין/רדגמסקי: שלושה פרלודים; בליך/פולנסקי: "לחי אל לחי"; לנון מקרטני הרימה, בעיבוד קוהן: משירי החיפושיות.
07.55 פרקים על שידורי היום ב"קול המוסיקה".
08.05 "לקום עם מוסיקה – "הואלס הגדול". נעימות במקצב הואלס מאת יוהן שטראוס, רוזי בנג, ריכרד שטראוס, ברנשטיין והנריים, וקססטן.
09.00 תכניות הבוקר של "קול המוסיקה" – הנדל: קונצ'רטו כוריגבסול מג'ור. באך: סוויטה צרפתית מס. 5; מוצרט: סימפוניה מס. 29 בלה מג'ור, ק. 201.
10.00 מנדלסון: קונצ'רטו במי מינור לכנור ולתז, אופ. 64; שוברט: דירברטיסמן בסגנון הונגרי, ד. 818; ברהמס: שלישיית פסנתר מס. 1 בסי מג'ור, אופ. 8.
11.40 אלגר: קונצ'רטו בסי מינור לכנור ולתז, אופ. 61; הוקדילאמס: סימפוניה אנטרקטיקה; ויוסטרה: שלושה מחולות קריולים.
13.57 "ביטת שיר" – שירים עתיקים.
14.05 שבוע בתזמורת.
14.06 "מוסיקה לשעת צהריים" – באך: סוויטה מס. 2 בסי מינור; בהמבל: שלישייה בסול מג'ור לפסנתר, חליל וסקו; דבוראק: סימפוניה מס. 8 בסול מג'ור, אופ. 88; קופלנד: "אביב בהרי האפלצ'ים".
16.00 "מוסיקה ליום ראשון" – באך: קנטטה מס. 93 – "הנותן לה' למלוך"; הנדל: האורטוריה "יהודה המכבי".
18.50 הדלקת נר ראשון של חנוכה.
19.05 "צלילים בין ערביים" – פורה: "מסק וברגמסק"; מקדוגל: מחול מכשפות; שלושה שירים מפי זמרת הסופראן אלי אמלינג: גונו "שיר אביב" / פורה – "ערב" / ביזה "שיר אביב"; ברהמס: ארבעה מחולות הונגריים; אלגר: סרנדה למיתרים במי מינור, אופ. 20; גלזמן: מחול רועים.
20.00 "ביטת שיר" – הנוך לוין – "תהרכי, מי חלם אותך..."
20.03 "מאולמי הקונצרטים שלנו" התזמורת הקאמרית הישראלית – מנצח: קשישטוף פנדרצקי; סולנים: אלי הפך – קלרניות / אירנה גרפנאואר – חליל. פנדרצקי: סימפוניטה לכלייקשת, פנדרצקי: קונצ'רטו לחליל ולתזמורת קאמרית; יחזקאל בראון: קונצ'רטו כלה לקלרנית ולתזמורת מיתרים; דבוראק: סרנדה לכליקשת במי מג'ור, אופ. 22.
מקהלת הקיבוץ הארצי עם אנסמבל "מוסיקה נובה", מנצח: יובל בן-עוזר; קריין: ירון לונדון; סולנים: הילה יונג, עליזה חן – סופראנו, חיה קורן, אילת כרמון – אלט, יותם כהן – טנור התנגה: "המלך דוד" – אורטוריה דרמטית לפי מחזה מאת רנה מוראקס.
23.00 צלילים לסיומו של יום.

רשת א'

06.06 שירים עבריים.
08.05 שורשים.
08.55 קראתי ספר.
09.05 פתוח – היסכון השקעות.
10.05 סלדריו – שירות מידע למאזינים.
11.05 חיים – שעה בענייני בריאות, רווחה ופנאי.
12.05 עיתונות במוקד.
14.05 פנים אל פנים.
15.05 בראש צעיר – מגזין יומי לילדים ולבני נוער.
16.05 "מה קרה ליד" – סיפורים מהחיים.
17.05 קול האמנויות – "סביבת עיר".
18.05 הכל מורשת – יהדות ומסורת.
19.05 יומן מורשת.
20.00 מבט לחדשות – העברה מהטלוויזיה הישראלית.
20.50 פרקי היום בתנ"ך.
21.00 אולפן לילה – עם מני פאר.
22.05 עתונות במוקד.
23.05 ריון באולפן בעקבות "אולפן לילה".

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה – חדשות + מוסיקה.
08.05 עניין אחר.
10.05 הכל דיבורים.
12.05 בחצי היום – משדר צהריים + מוסיקה.
14.05 רגעי קסם.
15.05 יומן חוץ.
15.45 עיתונות חוץ.
16.05 צבע הכסף.
16.57 רגע של עברית.
17.05 חמש אחרי החדשות.
17.50 הדלקת נר ראשון של חנוכה.
18.05 "היום הזה" חדשות + מוסיקה.
19.05 שירים עבריים.
20.00 "מבט לחדשות" – העברה מהטלוויזיה הישראלית.
20.30 אחד על אחד – משדר ספורט.
21.05 כותרות מבט היום הזה.
21.15 אחד על אחד.
23.05 משדר חדשות + מוסיקה.
00.05 יומן חצות.
01.05 לתוך הלילה.
05.05 אור ראשון.

רשת ג'

06.06 "הכל פתוח".
07.05 "אוקטן גימל".
09.05 "בוקר בוקר".
10.05 "תכנית עשר".
11.05 "סיאם חזה".
12.05 "אהבה עצמית".
13.05 "להוט".
14.00 "עגולה" – תרשות הצפ של רשת גימל.
14.05 "חדש חדיש ומחודש".
15.05 "תולה רדיו".
16.00 "קופסת הלהיטים".
17.05 "מקום בצמרת" – מצעד הפזמונים הישראלים.
20.05 "M.T.V בגימל".
21.05 "כותל המזרח"/תוצה מרכזית – שעה עם אמן.
22.05 "שיר לאחותי" – ד"שים כבקשתך.
23.05 "לילה כחול עמוק".

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל – תכנית בוקר לחיילים.
05.56 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.00 תאריך + מבזק ידיעות.
06.05 אוניברסיטה משודרת – "הבעיה הפסיכופיסית" – "שתי תיאוריות דואליסטיות". מרצה: פרופ' ישעיהו ליבוביץ ז"ל.
06.30 בוקר טוב ישראל – מהדורה ראשונה.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב ישראל – מהדורה שניה.
09.05 עברית על הבוקר.
10.05 נכון לעכשיו.
12.50 בילדי היום – מדריך יומי בנושאי תרבות הבידור.
13.00 בצהרי היום – יומן לסיכום חדשות הצהריים הבוקר.
13.15 מוסל בספק – תכנית ראיות.
15.05 יש עם מי לדבר – גוני מדרר-בהן בשיחות טלפוניות עם מאזינים בענייני היום.
15.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
16.00 סעה לפני.
16.56 טקס הדלקת נרות חנוכה עם חיילי צה"ל.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 סעה קלה על כלכלה.
18.30 סוף היום.
19.55 הודעות לחיילים.
20.00 חדשות ערוץ 2.
20.30 "צער הצבי" – כדורגל בשידור חי.
23.05 עשרים הארבע – היום שהיה.
00.00 יומן חצות – יומן לסיכום חדשות הערב.
00.10 ציפורי לילה משתחות.
02.00 לא רוצים לישון – מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה.

קולנוע

תל-אביב

גורדון: האשה שיצרה סמן שושנים א"ה 18.00, 20.00
הדובן של גני מרדכי א"ה 22.00
גן העיר 1: פריסילה מלכת המדבר א"ה 17.00, 19.30, 21.45
גת: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 16.50, 19.25, 21.50
דיזנגוף 1: מה עובר על גילברט א"ה 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
דיזנגוף 2: אל המערב הקסום א"ה 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
דיזנגוף 3: שמש בוגדנית א"ה 11.00, 16.20, 19.00
רומן על אמת א"ה 14.00, 21.50
היכל: זה יכול לקרות גם לך א"ה 19.30, 21.45
הוד 1: פורסט גאמפ א"ה 16.30, 19.15, 22.00
הפלינסטונס ג"ה 11.30, 14.00. א', ב' 13.30
הוד 2: שקרים אמיתיים ג"ה 11.30, 14.00, 16.30, 19.15, 22.00. א', ב' 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
הוד 3: פריסילה – מלכת המדבר א', ב' 13.30, 16.30, 19.30, 22.00. ג"ה 19.30, 22.00
אצבעונית ג"ה 11.30, 14.00, 16.30
הוד 4: הצל ג"ה 11.30, 14.00, 16.30, 19.30, 22.00. א', ב' 16.30, 19.30, 22.00
הקולנוע: קיקה ב, ג', 17.00, 19.30, 21.45
חן 1: צבע הלילה א"ה 19.45, 21.55
מלאכים בחופשה א', ב', 17.00. ג"ה 11.00, 13.05, 15.15, 17.25
חן 2: אהבה של גבר לאשה א', ב' 11.30, 14.30, 21.50. ג"ה 21.50
גם ברחוב 34 א', ב' 17.00, 19.30. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.15, 19.30
חן 3: שירת הסירנה א', ב' 11.30, 14.30, 19.30, 21.50. ג"ה 19.30, 21.50
מלך האריות א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.15
חן 4: צרות בכותרות א"ה 19.30, 21.50
המסיכה א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.15
חן 5: מלאכים בחופשה א"ה 19.30, 21.55
חופשה בחיתולים ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.15. א', ב' 17.00
טיילת 1: המומחה א"ה 17.00, 19.30, 22.00
טיילת 2: הלקוח א"ה 17.00, 19.30, 22.00
טיילת 3: סכנה ברורה ומיידית א"ה 16.30, 19.15, 22.00
לב 1: רוצחים מלידה א"ה 12.00, 14.05, 16.50, 19.30, 22.00
לב 2: הגמל המעופף א"ה 12.15, 14.15, 17.00, 19.40, 22.00
לב 3: מריו, מריה ומריו א"ה 12.05, 18.05
עידום א"ה 14.05, 22.00
בשם של אבינים א"ה 16.05, 20.10
לב 4: לידי בירד א"ה 12.10, 14.10, 17.00, 19.40, 22.00
מוזיאון תיא 1: חוות המלאכים א"ה 17.00, 19.30, 22.00
מקסים התיש: ספיד א"ה 17.00, 19.15, 21.40
סינמטק 1: ביתה הספציפיה הירוקה א"ה 17.00, 19.30, 21.45
צפון: דרמינל א"ה 16.00, 19.00, 21.45
רב אור 1: אמא סדרתית א"ה 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 2: שירת הסירנה א"ה 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 3: מלך האריות א"ה 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 4: הסירנות א"ה 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 5: צרות בכותרות א"ה 17.00, 19.30, 21.55
שחף 1: פורסט גאמפ א"ה 16.30, 19.15, 22.15
שחף 2: הלקוח א"ה 17.00, 19.30, 22.00
תל-אביב 1: סיימקוף א', ב' 17.00, 19.30, 22.00. ג"ה 11.30, 17.00, 19.30, 22.00
תל-אביב 2: המומחה א"ה 22.00
לשחרר את וילי א', ב' 17.00, 19.30
ג"ה 11.30, 17.00, 19.30
תל-אביב 3: המומחה א"ה 17.00, 19.30, 22.00
סוגר חשבון עם אבא ג"ה 11.30

חיפה

אודיון: מה עובר על גילברט א"ה 19.00, 21.15
סינמה קפה מוריה: פריסילה – מלכת המדבר א"ה 19.30, 21.30
סינמה קפה עממי
סינמה 1: ספיד א"ה 19.15, 21.15
סינמה 2: סכנה ברורה ומיידית א"ה 19.00, 21.15
עצמון 1: סיימקוף א"ה 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 2: פורסט גאמפ א"ה 16.15, 18.45, 21.20
עצמון 3: שקרים אמיתיים א"ה 16.15, 18.45, 21.20
עצמון 4: המומחה א"ה 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 5: רוצחים מלידה א"ה 16.30, 19.00, 21.20
מרדמה 1: דרמינל א"ה 18.30, 21.20
סוגר חשבון עם אבא א"ה 11.00, 16.30
מרדמה 2: הלקוח א"ה 21.30
שמש בוגדנית א"ה 21.45
הצל א"ה 16.30
לשחרר את וילי א"ה 11.00
מרדמה 3: אל המערב הקסום א"ה 11.00, 16.30, 19.00, 21.30
רב אור 1: שירת הסירנה א"ה 19.15, 21.30
מלאכים בחופשה א', ב' 16.45. ג"ה 11.00, 13.30, 16.45
רב אור 2: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 21.30
מלאכים בחופשה א"ה 19.10
חופשה בחיתולים א', ב' 16.45. ג"ה 11.00, 13.15, 16.45
רב אור 3: מלאכים בחופשה ב' 21.30. ג"ה 21.20
גם ברחוב 34 א"ה 16.45, 19.00
המסיכה ג"ה 11.00, 13.15
רב גת 1: צבע הלילה א"ה 19.00, 21.20
מלך האריות א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 17.00
רב גת 2: זה יכול לקרות גם לך א"ה 19.00, 21.20
גבוהה על הקף א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 17.00
רב מור 1: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 19.00, 21.30
המסיכה א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
רב מור 2: זה יכול לקרות גם לך א"ה 19.00, 21.30
גם ברחוב 34 א', ב' 16.45. ג"ה 11.00, 13.15, 16.45
רב מור 3: מלאכים בחופשה א"ה 19.00, 21.30
גבוהה על הקף א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.15, 16.45
רב מור 4: צבע הלילה א"ה 19.10, 21.30
מלאכים בחופשה א', ב' 16.45. ג"ה 11.00, 13.15, 16.45
רב מור 5: שירת הסירנה א', ב' 19.00, 21.30. 19.10, 21.30
חופשה בחיתולים א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
רב מור 6: אהבה של גבר לאשה א"ה 19.00, 21.30
אומנת עם שריהים א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 17.00
רב מור 7: צרות בכותרות א"ה 19.00, 21.30
מלך האריות א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00

קריות

קריון 1: סיימקוף א"ה 16.45, 19.00, 21.30
קריון 2: הלקוח א"ה 19.00, 21.30
סוגר חשבון עם אבא א"ה 16.45
קריון 3: גבוהה על הקף א"ה 16.45
קריון 4: ספיד א"ה 16.45, 19.00, 21.30
קריון 5: סכנה ברורה ומיידית א"ה 19.00, 21.30
קריון 6: הצל א"ה 16.45, 19.00, 21.30
קריון 7: רוצחים מלידה א"ה 19.00, 21.30
חופשה בחיתולים א"ה 16.45
קריון 8: המומחה א"ה 16.45, 19.00, 21.30
קריון 9: פורסט גאמפ א"ה 16.45, 19.00, 21.30

ירושלים

אורי: חוות המלאכים א"ה 17.00, 19.20, 21.20
גיל 1: פורסט גאמפ א', ב' 16.00, 19.00, 22.15. ג"ה 11.00, 16.00, 19.00, 21.45
גיל 2: סיימקוף א', ב' 16.30, 19.30, 22.00. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30, 19.00, 21.15, 23.30
גיל 3: רוצחים מלידה א', ב' 19.30, 22.00. ג"ה 19.00, 21.15, 23.30
הפלינסטונס א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30
גיל 4: סכנה ברורה ומיידית א"ה 19.15, 22.00
סוגר חשבון עם אבא א', ב' 16.30. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30
גיל 5: הצל א', ב' 17.00, 19.30, 22.00. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30, 19.00, 21.30, 23.30
גיל 6: הלקוח א"ה 19.00, 21.30. לשחרר את וילי, א', ב' 16.30. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30
גיל 7: המומחה א', ב' 22.00. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30, 19.00
גיל 8: המומחה א', ב' 17.00, 19.30, 22.00. ג"ה 16.30, 19.00, 21.15, 23.30
אצבעונית ג"ה 11.30, 14.00
חן 1: זה יכול לקרות גם לך א"ה 19.30, 21.50
המסיכה א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
חן 2: צבע הלילה א"ה 17.00, 19.30, 21.55
מלאכים בחופשה א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.15, 17.00
חן 3: מה עובר על גילברט א"ה 19.30, 21.55
חופשה בחיתולים א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
חן 4: שירת הסירנה א"ה 19.30, 21.50
מלך האריות א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
חן 5: צרות בכותרות א"ה 19.25, 21.55
גבוהה על הקף א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
חן 6: אהבה של גבר לאשה א"ה 17.00, 19.25, 21.55
חן 7: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 19.30, 21.55
איש תמורה – כלב בכתוק א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
מוזיאון ישראל: בשם האב ג' 21.00
לשחרר את וילי ב' 11.00, 16.00. ג"ה 16.00
רון 1: גם ברחוב 34 א', ב' 17.00, 19.15, 21.30. ג"ה 10.45, 17.00, 19.30, 21.30
רון 2: זה יכול לקרות גם לך א', ב' 17.00, 19.30, 21.30. ג"ה 19.30, 21.30
ספיד ג"ה 10.45, 17.00
תיאטרון ירושלים: דרמינל א"ב, ה' 18.00, 21.00. ג' 21.00. ד' 18.00
תותים ושוקולד א"ב, ה' 19.00, 21.30. ד' 21.30

רמת גן — גבעתיים

ארמון 1: צבע הלילה א"ה 21.50
סיימקוף א"ה 17.00, 19.25
ארמון 2: סיימקוף א"ה 21.50
צבע הלילה א"ה 17.00 19.25
ארמון 3: המומחה א"ה 17.00, 19.30, 21.50
רב גן 1: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 19.20, 21.55
מלאכים בחופשה א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.20, 17.00
רב גן 2: שירת הסירנה א"ה 19.30, 21.50
מלך האריות א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
רב גן 3: צרות בכותרות א"ה 21.50
גם ברחוב 34 ב' 17.00, 19.30. ג"ה 13.00, 17.00, 19.30
המסיכה ג"ה 11.00, 15.00
רב גן 4: פורסט גאמפ א"ה 19.10, 21.55
חופשה בחיתולים א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00

אור-יהודה

גיל 1: מלך האריות א', ב' 17.00, 19.15, 21.45. ג"ה 11.00, 13.30, 17.00, 19.15
גיל 2: המומחה א"ה 17.00, 19.15, 21.45
הפלינסטונס ג"ה 11.00, 13.30
גיל 3: הצל א', ב' 17.00, 19.15, 21.45. ג"ה 11.00, 13.30, 17.00, 19.15, 21.45
גיל 4: צרות בכותרות א"ה 21.45
חופשה בחיתולים א', ב' 17.00, 19.15. ג"ה 11.00, 13.30, 17.00, 19.15

אשדוד

גיל 1: המומחה א"ה 17.00, 19.15, 21.45
גיל 2: סיימקוף א"ה 17.00, 19.15, 21.45
גיל 3: הצל א"ה 17.00, 19.15, 21.45
גיל 4: שירת הסירנה א', ב', ד', ה' 17.00, 19.15, 21.45. ג' 17.00, 21.45
גיל 5: פורסט גאמפ א"ה 16.30, 19.00, 21.45

קרית מלאכי

היכל התרבות: מלך האריות א', ב' 19.30, 21.30. ג"ה 11.00, 17.00, 19.30
הקריה: המבצה לוקה הכל א-ה' 17.00, 19.30, 21.30

באר-שבע

גיל 1: סיימקוף א', ב' 17.00, 19.15, 21.45. ג"ה 11.00, 13.30, 17.00, 19.15, 21.45
גיל 2: רוצחים מלידה א"ה 19.15, 21.45
הצל א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.30, 17.00
גיל 3: המומחה א"ה 17.00, 19.15, 21.45
הפלינסטונס ג"ה 11.00, 13.30
גיל 4: פורסט גאמפ א"ה 19.00, 21.45
אצבעונית א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.30, 17.00
רב נגב 1: צבע הלילה א"ה 19.30, 21.55
מלאכים בחופשה א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.15, 17.00
רב נגב 2: צרות בכותרות א"ה 21.55
גם ברחוב 34 א"ה 17.00, 19.30
המסיכה ג"ה 11.00, 13.00
רב נגב 3: שירת הסירנה א"ה 19.30, 21.50
מלך האריות א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 17.00
רב נגב 4: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 21.50
מלאכים בחופשה א"ה 19.30
חופשה בחיתולים א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 17.00

בת-ים

חן 1: מלאכים בחופשה א', ב' 17.00, 19.25, 21.50. ג"ה 11.00, 13.15, 17.00, 19.25, 21.50
חן 2: סיימקוף א', ב' 17.00, 19.30, 21.55. ג"ה 19.30, 21.55
מלאכים בחופשה ג"ה 11.00, 13.15, 17.00
חן 3: צבע הלילה א"ה 19.30, 21.55
מלך האריות א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.15, 17.00
חן 4: המומחה א"ה 19.30, 21.55
חופשה בחיתולים א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.15, 17.00
חן 5: פורסט גאמפ א"ה 19.10, 21.55
המסיכה א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.15, 17.00
חן 6: שירת הסירנה א"ה 19.30, 21.50
הצל א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 17.00
חן 7: צרות בכותרות א', ב' 17.00, 19.25, 21.50. ג"ה 11.00, 17.00, 19.25, 21.50

הרצליה

אחיטוריום דניאל: אל המערב הקסום א"ה 19.15, 21.30
מגדיין 1: שלושה במיטה אחת א"ה 19.30, 22.00
מגדיין 2: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 19.30, 22.00
מבאר 1: מלאכים בחופשה א' 19.30, 22.00. ב' 17.00, 19.30, 22.00. ג"ה 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
מבאר 2: שירת הסירנה א"ה 19.40, 22.00
הצל ב' 17.00. ג"ה 11.00, 17.00
צ'ק פתוח ג"ה 13.15
מבאר 3: פורסט גאמפ א"ה 19.20, 22.00
המסיכה ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.15, 17.00

חדרה

לב 1: צבע הלילה א"ה 20.00, 22.10
חופשה בחיתולים א', ב' 16.15, 18.15. ג"ה 11.00, 16.15, 18.15
לב 2: ארבע חתונות ולוויה אחת א', ב' 16.20, 18.20, 22.20. ג"ה 11.00, 16.20, 18.20, 20.20
המומחה א"ה 22.10
לב 3: גם ברחוב 34 א', ב' 16.10, 18.15, 20.15, 22.15. ג"ה 11.00, 16.10, 18.15, 20.15, 22.15
לב 4: פורסט גאמפ א"ה 18.15, 22.00

חולון

גל 1: המומחה ג"ה 16.30, 19.00, 21.15, 23.30. א', ב' 17.00, 19.15, 21.45
לשחרר את וילי ג"ה 11.00, 13.30
גל 2: הצל א', ב' 17.00, 19.15. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30, 19.00
רוצחים מלידה ג"ה 21.15, 23.30. א', ב' 21.45
גל 3: הסירנות ג"ה 19.00, 21.15, 23.20. א', ב' 19.15, 21.45
מלך האריות א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30
גל 4: הלקוח א"ה 19.15, 21.45
הפלינסטונס א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.30, 17.00
גל 5: צרות בכותרות ג"ה 21.15, 23.30. א', ב' 21.45
אל המערב הקסום א', ב' 17.00, 19.15. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30, 19.00

כפר-סבא

גיל 1: סיימקוף א', ב' 17.00, 19.30, 22.00. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30, 19.00, 21.15, 23.30
גיל 2: המומחה א', ב' 17.00, 19.30, 22.00. ג"ה 16.30, 19.00, 21.15, 23.30
סוגר חשבון עם אבא ג"ה 11.30, 14.00
גיל 3: שירת הסירנה ג"ה 19.00, 21.15, 23.30
אצבעונית א', ב' 16.30. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30
גיל 4: פורסט גאמפ א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.30, 16.45
גיל 5: רומן על אמת ג"ה 19.00, 21.15, 23.30
הצל א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30
גיל 6: ארבע חתונות ולוויה אחת ג"ה 19.00, 21.15, 23.30. א', ב' 19.30, 22.00
מלך האריות א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30
גיל 7: פריסילה – מלכת המדבר ג"ה 21.15, 23.30. א', ב' 22.00
מלאכים בחופשה 11.30, 16.45, 19.30. א', ב' 17.00, 19.30. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30, 19.00

נס-ציונה

גיל 1: סיימקוף א', ב' 17.00, 19.15, 21.45. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30, 19.00, 21.15, 23.30
גיל 2: הצל א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30
ספיד ג"ה 19.00, 21.15, 23.30. א', ב' 19.15, 21.45
גיל 3: פורסט גאמפ א"ה 19.00, 21.45
מלך האריות א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30
גיל 4: המומחה ג"ה 19.00, 21.15, 23.30. א', ב' 19.15, 21.45
חופשה בחיתולים ג"ה 11.30, 14.00, 16.30

נצרת עילית

גיל 1: הצל א', ב' 16.45. ג"ה 11.00, 13.30, 16.45
הגמל המעופף א"ה 19.00, 21.30
גיל 2: רוצחים מלידה א"ה 19.00, 21.30
אצבעונית א', ב' 16.45. ג"ה 11.00, 13.30, 16.45
גיל 3: סיימקוף א', ב' 16.45, 19.00, 21.30. ג"ה 11.00, 13.30, 16.45, 19.00, 21.30
גיל 4: גם ברחוב 34 א', ב' 16.45, 19.00. ג"ה 11.00, 13.30, 16.45, 19.00
שירת הסירנה א"ה 21.30
גיל 5: פורסט גאמפ א"ה 19.00, 21.45
חופשה בחיתולים א', ב' 16.45. ג"ה 11.00, 13.30, 16.45
גיל 6: המומחה א', ב' 16.45, 19.00, 21.30. ג"ה 11.00, 13.30, 16.45, 19.00, 21.30
גיל 7: צבע הלילה א"ה 19.00, 21.30
הפלינסטונס א', ב' 16.45. ג"ה 11.00, 13.30, 16.45

נתניה

גיל 1: סיימקוף א', ב' 17.00, 19.15, 21.45. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30, 19.00, 21.15, 23.30
גיל 2: המומחה א', ב' 17.00, 19.15, 21.45. ג"ה 16.30, 19.00, 21.15, 23.30
לשחרר את וילי ג"ה 11.30, 14.00
גיל 3: פורסט גאמפ א', ב' 17.00, 19.15, 21.45. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30, 19.00, 21.15, 23.30
גיל 4: פורסט גאמפ א"ה 19.00, 21.45
אצבעונית א', ב' 16.30. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30
גיל 5: פריסילה – מלכת המדבר ג"ה 19.00, 21.15, 23.30. א', ב' 19.15, 21.45
הפלינסטונס א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30

ערד

סמאר 1: המומחה א"ה 17.00, 19.15, 21.45
המבצה לוקה הכל ג"ה 11.00
סמאר 2: שירת הסירנה א"ה 17.00, 19.15
אצבעונית ג"ה 11.00
צרות בכותרות א"ה 21.30
סמאר 3: גם ברחוב 34 ג"ה 11.00, 17.00, 19.30, 22.00. א', ב' 17.00, 19.15, 21.30

פתח-תקוה

היכל 1: סיימקוף א"ה 19.15, 21.45
חופשה בחיתולים א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.30, 17.00
היכל 2: פורסט גאמפ א"ה 19.00, 21.45
סיימקוף א', ב' 16.30. ד' 11.00, 13.30, 16.30. ה' 11.00
היכל 3: המומחה א"ה 19.15, 21.45
מלאכים בחופשה א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.30, 17.00

ראשון-לציון

חן 1: צבע הלילה א"ה 19.25, 21.55
מלך האריות א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
חן 2: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 19.30, 21.55
המסיכה א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
חן 3: שירת הסירנה א"ה 19.30, 21.50
חופשה בחיתולים א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
חן 4: זה יכול לקרות גם לך א"ה 19.30, 21.50
חתולים בצמרת א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
סמאר 1: צבע הלילה א"ה 21.45
ג'ינג'ה קד מכים שנית ג"ה 11.30, 17.00. ב' 17.00
חופשה בחיתולים א"ה 19.15
סמאר 2: שירת הסירנה א"ה 19.30, 22.00
חופשה בחיתולים ג"ה 11.30, 17.00. ב' 17.00
סמאר 3: זה יכול לקרות גם לך א' 19.30, 21.45. ג"ה 17.00, 19.30, 22.00
ספיד ג"ה 11.30
סמאר 4: גם ברחוב 34 ג"ה 11.30, 17.00, 19.30. א' 19.15. ב' 17.00, 19.15
ספיד א"ה 22.00
קניון הזהב 1: סיימקוף א', ב' 17.00, 19.15, 21.45. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30, 19.00, 21.15, 23.30
קניון הזהב 2: סיימקוף ג"ה 21.15, 23.30. א', ב' 21.45
מלאכים בחופשה א', ב' 17.00, 19.30. ג"ה 11.00, 13.30, 16.30, 19.00
קניון הזהב 3: פורסט גאמפ א"ה 19.00, 21.45
אצבעונית א', ב' 16.30. ג"ה 11.30, 14.00, 16.30

רחובות

חן 1: צבע הלילה א"ה 19.15, 21.50
חתולים בצמרת ג"ה 11.00, 17.00
חן 2: מלאכים בחופשה א', ב' 19.15, 21.45. ג"ה 11.00, 17.00, 19.15, 21.45
חן 3: גם ברחוב 34 א', ב' 17.00, 19.30. ג"ה 11.00, 17.00
חן 4: שירת הסירנה א"ה 19.30, 21.45
חופשה בחיתולים ג"ה 11.00, 17.15

רמת-השרון

כוכב: חופשה בחיתולים ג"ה 11.00, 17.00
סכנה ברורה ומיידית א"ה 19.00, 21.40

רעננה

סטאריק 1: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 19.30, 22.00
מלך האריות א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 17.00, 19.30
סטאריק 2: צבע הלילה א"ה 22.00
גם ברחוב 34 א', ב' 17.00, 19.30. ג"ה 11.00, 13.00, 17.00, 19.30
סטאריק 3: סיימקוף א', ב' 19.30, 21.45. ג"ה 11.00, 13.00, 17.00, 19.30, 21.45
סטאריק 4: זה יכול לקרות גם לך ג"ה 19.30, 22.00. א', ב' 17.00, 19.30, 22.00
ספיד ג"ה 11.00, 13.00, 17.00
סטאריק 5: פורסט גאמפ א"ה 19.15, 22.00
חופשה בחיתולים א', ב' 17.00. ג"ה 11.00, 13.00, 17.00

קרית מלאכי

הקריה: המבצה לוקה הכל א"ה 17.00, 19.30, 21.30
היכל התרבות: מלך האריות א', ב' 19.30, 21.30. ג"ה 11.00, 17.00, 19.30

אשקלון

גיל 1: סיימקוף א"ה 17.00, 19.15, 21.45
גיל 2: המומחה א"ה 17.00, 19.15, 21.45
גיל 3: רוצחים מלידה א"ה 17.00, 19.15, 21.45
גיל 4: הצל א"ה 17.00, 19.15, 21.45
גיל 5: פורסט גאמפ א"ה 16.30, 19.00, 21.45
חן 1: שירת הסירנה א"ה 17.00, 19.30, 21.50
חן 2: הסירנות א"ה 17.00, 19.30, 21.50
חן 3: צבע הלילה א"ה 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: צרות בכותרות א"ה 17.00, 19.25, 21.50
חן 5: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 17.00, 19.30, 21.50

כרמיאל

סינמה 1: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 19.00, 21.30
סינמה 2: צבע הלילה א"ה 19.00, 21.30
סינמה 3: סכנה ברורה ומיידית א"ה 19.00, 21.30

לוד

סמאר 1: שירת הסירנה א"ה 19.30, 22.00
המבצה לוקה הכל א"ה 17.00
סמאר 2: צרות בכותרות א"ה 19.15, 21.30
המסיכה א"ה 17.00
סמאר 3: הפלינסטונס א"ה 17.00, 19.15, 21.30
קריזיאנו
מתנסים: צרות בכותרות ב', ד', 21.15, ב' 20.00
הפלינסטונס ב' 17.00. ד' 17.00, 19.00